

รายงานของคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ
และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำ
และดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ วุฒิสภา

**เรื่อง สรุปผลการศึกษาวิเคราะห์รายงานความคืบหน้า
ในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ
ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๑๒ (เดือนตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๖๔)**

ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย
ประธานวุฒิสภา

พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร
รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง

นายศุภชัย สมเจริญ
รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง

รายนามคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ
และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

วุฒิสภา

พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร
ประธานคณะกรรมการ

พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ
รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง

พลเรือเอก ชุมนุช อัจฉริยะ
รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
(ประธานคณะอนุกรรมการตรวจสอบ วิเคราะห์
และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ
คณะที่ ๖ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและ
พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เนติชัย บุญยะสิทธิ์
รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม

ศาสตราจารย์พิเศษกาญจนารัตน์ สิริโรจน์
รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่

พลเอก วรพงษ์ สว่างเนตร
เลขานุการคณะกรรมการ
(ประธานคณะอนุกรรมการตรวจสอบ วิเคราะห์
และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ
คณะที่ ๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง)

พลเอก ไพชยนต์ คำตันเจริญ
รองเลขานุการคณะกรรมการ
คนที่หนึ่ง

พลเอก อาชาไนย ศรีสุข
รองเลขานุการคณะกรรมการ
คนที่สอง

พลเอก สกล ชื่นตระกูล
รองเลขานุการคณะกรรมการ
คนที่สาม

นายดิเรกฤทธิ์ เจนครองธรรม
โฆษกคณะกรรมการ

นายพลเดช ปิ่นประทีป
รองโฆษกคณะกรรมการ
คนที่หนึ่ง
(ประธานคณะอนุกรรมการตรวจสอบ วิเคราะห์
และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ
คณะที่ ๒ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้าง
ความสามารถในการแข่งขัน)

นางสาวดาวน้อย สุทธินิภาพันธ์
รองโฆษกคณะกรรมการ
คนที่สอง

นายประมนต์ สุธีวงศ์
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
การ

พลเอก สำเริง ศิวาดำรงค์
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
การ

นายอำพล จินดาวัฒนะ
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(ประธานคณะอนุกรรมการตรวจสอบ วิเคราะห์
และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ
คณะที่ ๔ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาส
และความเสมอภาคทางสังคม)

นายจรินทร์ จักกะพาก
กรรมการ
การ

พลเอก โปฏก บุนนาค
กรรมการ
การ

นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา
กรรมการ
การ

นายณรงค์ สหเมธาพัฒน์
กรรมการ
การ

นายณรงค์ อ่อนสอาด
กรรมการ
การ

(ประธานคณะอนุกรรมการตรวจสอบ วิเคราะห์ และ
ประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ
คณะที่ ๕ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความเติบโต
บนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม)

(ประธานคณะอนุกรรมการตรวจสอบ วิเคราะห์
และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ
คณะที่ ๓ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและ
เสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์)

นางดวงพร รอดพยาธิ์
กรรมการ
การ

พลเอก ชงชัย สาระสุข
กรรมการ
การ

ศาสตราจารย์นิสสารก์ เวชยานนท์
กรรมการ
การ

คุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์
กรรมการ
การ

นายสมชาย ชาญณรงค์กุล
กรรมการ
การ

นายสมศักดิ์ โชติรัตน์ศิริ
กรรมการ
การ

พลเอก สลีน ทองภักดี
กรรมการ
การ

พลเอก สุรพงษ์ สุวรรณธัต
กรรมการ
การ

พลอากาศเอก อติศักดิ์ กลั่นเสนาะ
กรรมการ
การ

นายอนุศักดิ์ คงมาลัย
กรรมการ
การ

นายเฉลิมชัย เพ็ญคอน
กรรมการ
การ

รายนามประธานคณะกรรมการธิการสามัญ

ประจำวุฒิสภา ๒๖ คณะ

นายสังคิต พิริยะรังสรรค์
ประธานคณะกรรมการการแก้ปัญหา
ความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ

พลเอก สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์
ประธานคณะกรรมการการกีฬา

พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ
ประธานคณะกรรมการ
การเกษตรและสหกรณ์

พลเอก ยอดยุทธ บุญญาธิการ
ประธานคณะกรรมการการคมนาคม

นายสมชาย หาญหิรัญ
ประธานคณะกรรมการ
การเศรษฐกิจ การเงิน และการคลัง

นางพิกุลแก้ว ไกรฤกษ์
ประธานคณะกรรมการการต่างประเทศ

พลเอก บุญสร้าง เนียมประดิษฐ์
ประธานคณะกรรมการการทหาร
และความมั่นคงของรัฐ

พลเอก ธนะศักดิ์ ปฏิมาประกร
ประธานคณะกรรมการการท่องเที่ยว

พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช
ประธานคณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น

พลเอก อภิษฐ์ หมื่นสวัสดิ์
ประธานคณะกรรมการ
การบริหารราชการแผ่นดิน

พลเอก สกนธ์ สัจจานิตย์
ประธานคณะกรรมการพลังงาน

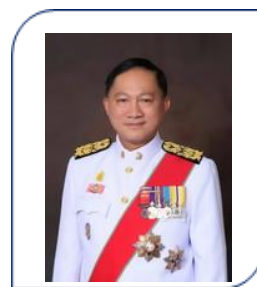
นายเสรี สุวรรณภานนท์
ประธานคณะกรรมการ
การพัฒนาการเมือง
และการมีส่วนร่วมของประชาชน

นายวัลลภ ตังคณานันท์
ประธานคณะกรรมการ
การพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน
สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส

พลตำรวจเอก ชัชวาลย์ สุขสมจิตร์
ประธานคณะกรรมการการกฎหมาย
การยุติธรรม และการตำรวจ

พลตำรวจเอก อุดลย์ แสงสิงแก้ว
ประธานคณะกรรมการการแรงงาน

พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง
ประธานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

พลเอก อนันตพร กาญจนรัตน์
ประธานคณะกรรมการ
การเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม
และการโทรคมนาคม

นายมรรณพ เดชวิทักษ์
ประธานคณะกรรมการการศาสนา

นายตวง อันทะไชย
ประธานคณะกรรมการการศึกษา

นายเจตน์ ศิรธรานนท์
ประธานคณะกรรมการการสาธารณสุข

นายกล้านรงค์ จันทิก
ประธานคณะกรรมการ
กิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

พลเอก สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์
ประธานคณะกรรมการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

พลเรือเอก ศิษณุวัชร วงษ์สุวรรณ
ประธานคณะกรรมการ
ศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต
ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล

นางอภิรดี ตันตราภรณ์
ประธานคณะกรรมการการพาณิชย์
และการอุตสาหกรรม

นายสมชาย แสวงการ
ประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค

พลเอก ชატอดม ติตะสิริ
ประธานคณะกรรมการติดตาม
การบริหารงบประมาณ

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศฯ โทร. ๙๒๓๗ - ๘

ที่ สว ๐๐๑๙.๑๙/(ร ๒๒) วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง รายงานสรุปผลการศึกษาวิเคราะห์รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ
ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑๒ (เดือนตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๖๔)

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

ตามที่ในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑ (สมัยวิสามัญ) เป็นพิเศษ วันอาทิตย์ที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้มีมติตั้งคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๗๕ ขึ้น โดยให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด ภารกิจ การพิจารณาขอโทษเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ เกี่ยวกับการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในภาพรวมให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ รวบรวมและจัดทำสรุปผลการศึกษาวิเคราะห์รายงานผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ และตามยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งกำหนดแนวทางดำเนินการเพื่อประโยชน์ในการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามรัฐธรรมนูญ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และประสานงานกับคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาอื่นทุกคณะ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางดังกล่าว และผลักดันให้คณะกรรมการดังกล่าวมีการทำงานร่วมกัน อย่างบูรณาการ ซึ่งคณะกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร	ประธานคณะกรรมการ
๒. พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเรือเอก ชุมชุม อาจวงษ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เฉลิมชัย บุญยะลีพรรณ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. ศาสตราจารย์พิเศษกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. พลเอก วรพงษ์ สง่าเนตร	เลขานุการคณะกรรมการ
๗. พลเอก ไพชยนต์ คำตันเจริญ	รองเลขานุการคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๘. พลเอก อาชาไนย ศรีสุข	รองเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สอง
๙. พลเอก สกล ชื่นตระกูล	รองเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สาม
๑๐. นายดิเรกฤทธิ์ เจนครองธรรม	โฆษกคณะกรรมการ

๑๑. นายพลเดช ...

๑๑. นายพลเดช ปิ่นประทีป	รองโฆษกคณะกรรมการธิการ คนที่หนึ่ง
๑๒. นางสาวดาวน้อย สุทธินิภาพันธ์	รองโฆษกคณะกรรมการธิการ คนที่สอง
๑๓. นายประมนต์ สุธีวงศ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการธิการ
๑๔. นายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการธิการ
๑๕. พลเอก สำเริง ศิวาดำรงค์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการธิการ
๑๖. นายอำพล จินดาวัฒนะ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการธิการ
๑๗. นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา	กรรมการธิการ
๑๘. นายจรินทร์ จักกะพาก	กรรมการธิการ
๑๙. นายเฉลิมชัย เฟื่องคอน	กรรมการธิการ
๒๐. นายณรงค์ สหเมธาพัฒน์	กรรมการธิการ
๒๑. นายณรงค์ อ่อนสอาด	กรรมการธิการ
๒๒. นางดวงพร รอดพยาธิ์	กรรมการธิการ
๒๓. พลเอก ธงชัย สาระสุข	กรรมการธิการ
๒๔. ศาสตราจารย์นิสดาร์ก เวชยานนท์	กรรมการธิการ
๒๕. พลเอก โปฏก บุนนาค	กรรมการธิการ
๒๖. คุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์	กรรมการธิการ
๒๗. นายสมชาย ชาญณรงค์กุล	กรรมการธิการ
๒๘. นายสมศักดิ์ โชติรัตน์ศิริ	กรรมการธิการ
๒๙. พลเอก สสิน ทองภักดี	กรรมการธิการ
๓๐. พลเอก สุรพงษ์ สุวรรณอัตถ์	กรรมการธิการ
๓๑. พลอากาศเอก อติศักดิ์ กลั่นเสนาะ	กรรมการธิการ
๓๒. นายอนุศักดิ์ คงมาลัย	กรรมการธิการ

ในการนี้ คณะกรรมการธิการได้จัดทำรายงานสรุปผลการศึกษาวิเคราะห์รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑๒ (เดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔) เสร็จแล้ว คณะกรรมการธิการจึงขอเสนอรายงานดังกล่าวต่อที่ประชุมวุฒิสภาพิจารณา เพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๗๘ ประกอบข้อ ๑๗๕ วรรคสอง (๒) และ (๓) ต่อไป

จึงกราบเรียน ...

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาบรรจุระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภาต่อไป

(ลงชื่อ) พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร

(สิงห์ศึก สิงห์ไพร)

รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง

ในฐานะประธานคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ

และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

วุฒิสภา

สำเนาถูกต้อง

(นายตันพงศ์ ตั้งเต็มทอง)

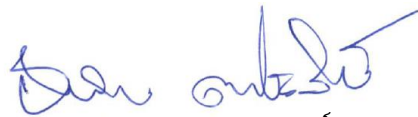
ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการติดตาม

เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ

และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

คนที่หนึ่ง

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวจิรวิน คะประสิทธิ์)

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการติดตาม

เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ

และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

คนที่สอง

บทสรุปผู้บริหาร

วุฒิสภาได้ดำเนินการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ ตามบทบัญญัติ มาตรา ๒๗๐ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานและผลลัพธ์โครงการ/กิจกรรมการดำเนินงาน ของหน่วยงานผู้ดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับ ๒๕๖๑ และ (ฉบับปรับปรุง) ๒๕๖๔ จำนวน ๑๓ ด้าน เพื่อวิเคราะห์ข้อค้นพบจากผลการดำเนินการของหน่วยงานผู้รับผิดชอบที่จะ ส่งผลสำคัญต่อการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศในห้วงเดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔ ดังนี้

๑. ผลรวมการติดตามการดำเนินการประเด็นปฏิรูป/กิจกรรมปฏิรูป/โครงการภายใต้ แผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับ ๒๕๖๑ และ (ฉบับปรับปรุง) ๒๕๖๔ ในห้วงเดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔

จากการติดตามและประเมินโครงการ/กิจกรรมที่มีความสำคัญและเป็นองค์ประกอบหลัก ที่จะส่งผลให้บรรลุเป้าหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๓ ด้านอย่างสูงที่มีการดำเนินการ ภาพรวมในรอบนี้ พบว่า โครงการที่ได้มีการติดตามอยู่เดิมและโครงการตามกิจกรรมปฏิรูปประเทศ จำนวน ๔๗๖ โครงการ/กิจกรรม โดยเป็นการดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๖๙ โครงการคิดเป็นร้อยละ ๑๔.๕ มีความคืบหน้าตามแผน จำนวน ๓๕๕ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๖ และมีการดำเนินการล่าช้า จำนวน ๕๒ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๙ ซึ่งผลการประเมินโอกาสต่อการบรรลุเป้าหมาย ตามแผนการปฏิรูปประเทศส่วนใหญ่มีโอกาสบรรลุเป้าหมายระดับปานกลาง ด้านที่มีโอกาส บรรลุเป้าหมายมาก คือ แผนการปฏิรูปประเทศด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ ด้านที่มีโอกาสบรรลุเป้าหมายน้อย คือ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

๒. ผลการติดตามความคืบหน้าของรายงานความคืบหน้ารอบเดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔ ต่อเนื่องรอบเดือนกรกฎาคม – กันยายน ๒๕๖๔ ตามแผนการปฏิรูปประเทศฉบับ ๒๕๖๑ และ (ฉบับปรับปรุง) ๒๕๖๔ ที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายในแต่ละด้าน ดังนี้

๒.๑ ด้านการเมือง เลือกลงติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย การปฏิรูปประเทศ จำนวน ๒๙ โครงการตามแผนฯ (ฉบับปรับปรุง) ๒๕๖๔ ปัจจัยสำคัญต่อการบรรลุ เป้าหมายที่ต้องเร่งรัดให้ดำเนินการในภาพรวม หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักตามแผนการขับเคลื่อน กิจกรรมปฏิรูปประเทศด้านการเมือง (ฉบับปรับปรุง) และหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ ควรพิจารณา ยกระดับให้ความสำคัญเป็นพิเศษ ดังนี้ (๑) เร่งรัดดำเนินการตามแผนงานและโครงการตามที่หน่วยงาน ได้กำหนดไว้ และบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ในภาพรวมส่วนใหญ่ หน่วยงานภาครัฐยังขาดการบูรณาการร่วมกันทั้งในส่วนของการร่วมวางแผน การแก้ไขปัญหา ตลอดจนการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน (๒) ควรพิจารณาให้ความสำคัญเป็นพิเศษถึงเป้าหมายสำคัญ

ของการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง กล่าวคือ **ประเทศชาติและสังคมต้องมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยมีใช้แต่เฉพาะเพื่อให้สำเร็จตามแผนงานและโครงการตามที่หน่วยงานกำหนดไว้เท่านั้น** ๑) ควรเร่งรัดให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง รวมตลอดทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐ **รู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริตที่แตกต่างกัน** และให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามติโดยอิสระ ปราศจากการครอบงำไม่ว่าด้วยทางใด (๒) เร่งรัดให้มีการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองเป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ เพื่อให้พรรคการเมืองพัฒนาเป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชนซึ่งมีอุดมการณ์ทางการเมืองร่วมกัน มีกระบวนการให้สมาชิกพรรคการเมืองมีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบอย่างแท้จริงในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองและการคัดเลือกผู้มีความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต และมีคุณธรรมจริยธรรมเข้ามาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม (๓) เร่งรัดให้มีกลไกที่กำหนดความรับผิดชอบของพรรคการเมืองในการประกาศโฆษณานโยบายที่มีได้วิเคราะห์ผลกระทบ ความคุ้มค่า และความเสียอย่างรอบด้าน (๔) มีกลไกที่กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและรับผิดชอบต่อประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของตน (๕) เร่งรัดให้มีกลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติวิธีภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข นอกจากนี้ การจะเร่งรัดให้บรรลุปเป้าหมายตามห้วงเวลาที่กำหนด ฝ่ายบริหารหรือคณะรัฐมนตรี คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงาน ป.ย.ป. หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก และหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ควรเร่งรัดดำเนินการตามแผนงานและโครงการที่ได้กำหนดไว้เพื่อให้บรรลุปเป้าหมายภายในปี ๒๕๖๕

นอกจากนี้ ควรเร่งรัดให้มีโครงการรองรับเป้าหมายย่อยที่ ๒.๕ เครือข่ายผู้เข้าร่วมดำเนินการนำหลักสูตรและสื่อความรู้การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขไปดำเนินการเผยแพร่ให้กับกลุ่มเป้าหมายหลักและช่องทางที่เหมาะสม และต้องปรับงบประมาณให้สอดคล้องกับการดำเนินการเนื่องจากการล่าช้าของโครงการ Big Rock มีผลจากระบบการของงบประมาณของหน่วยงาน รวมทั้งเร่งรัดพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับภาวะเปียบเพื่อให้เกิดการลดขั้นตอนการทำงานด้วยคน และเชื่อมโยงการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พรรคการเมือง และประชาชนด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

๒.๒ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน เลือกดัดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๔๑ โครงการ ตามแผนฯ (ฉบับปรับปรุง) ๒๕๖๔ จากการติดตามแผนการปฏิรูปประเทศ/โครงการทั้งแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับปรับปรุงและแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม พบปัจจัยสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายที่ต้องเร่งรัดให้ดำเนินการในภาพรวมในการบรรลุเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับปรับปรุง) ดังนี้

กิจกรรมการปฏิรูปที่ ๑ (๑) เร่งรัดการเชื่อมโยงข้อมูลภาครัฐ ให้มีหลายหน่วยงานมากขึ้น และครอบคลุมภารกิจของรัฐในทุกภาคส่วนทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมถึงหน่วยงานของรัฐรูปแบบอื่นให้นำเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารงานภาครัฐอย่างเต็มรูปแบบทั้งระบบ เพื่อยกระดับการให้บริการประชาชนสู่การบริการที่เร็วขึ้น ง่ายขึ้น และถูกลง อีกทั้งเร่งรัดพัฒนากฎหมายและกฎระเบียบต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการให้บริการประชาชนในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์แบบเบ็ดเสร็จอย่างเต็มรูปแบบและมีมาตรฐานในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ อีกทั้งเร่งรัดพัฒนากฎหมายและกฎระเบียบต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการให้บริการประชาชนในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์แบบเบ็ดเสร็จอย่างเต็มรูปแบบและมีมาตรฐานในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ (๒) ส่งเสริมให้เกิดการปรับตัวของหน่วยงานภาครัฐทั้งระบบ รวมทั้งการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลให้กับบุคลากรของภาครัฐ (Digital literacy) และการปรับตัวของเจ้าหน้าที่รัฐต่อการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้กับการทำงานเพื่อให้บริการประชาชน โดยผลักดันร่างพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. บังคับใช้เป็นกฎหมาย ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของรัฐสภา (๓) มีหน่วยงานกลางที่สามารถทำระบบพิสูจน์และยืนยันตัวตน เพื่อให้เกิดระบบ/แพลตฟอร์มดิจิทัลของภาครัฐที่มีมาตรฐานเดียวกันอย่างบูรณาการและมีเป้าหมายร่วมกันจากทุกหน่วยงาน ไม่เกิดความซ้ำซ้อนของโครงการและงบประมาณ ประชาชนเข้าใจและเข้าถึงระบบการให้บริการได้ง่ายและลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชน **กิจกรรมการปฏิรูปที่ ๒** ทบทวนกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการบริหารราชการ และจัดทำบัญชีรายชื่อหน่วยงานนำร่องเพื่อให้มีกรณีตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมด้วย **กิจกรรมการปฏิรูปที่ ๓** ปรับเปลี่ยนการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐสู่ระบบเปิด เพื่อให้ได้มาและรักษาไว้ซึ่งคนเก่ง ดี และมีความสามารถ และสร้างความเข้มแข็งในการบริหารราชการในระดับพื้นที่ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนส่งเสริมให้มีการปรับตัวของเจ้าหน้าที่รัฐต่อการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้กับการทำงาน เพื่อให้บริการประชาชน และการวางแผนระบบการติดตามและประเมินผลการบริหารทรัพยากรบุคคลให้สะท้อนถึงศักยภาพ ความเที่ยงตรง มีคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของของบุคลากรในหน่วยงานของรัฐ **กิจกรรมการปฏิรูปที่ ๔** เร่งสร้างเข้มแข็งและสร้างกลไกที่มีประสิทธิภาพในการบูรณาการงบประมาณของทุกส่วนราชการที่ลงไปสู่จังหวัด เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการบริหารราชการของผู้ว่าราชการจังหวัด และเร่งรัดการออกพระราชกฤษฎีกาว่า

ด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. เพื่อปลดล็อกเงื่อนไขต่าง ๆ ทั้งด้านระบบงาน ระบบแผน ระบบงบประมาณ และระบบบริหารงานบุคคล เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ

กิจกรรมการปฏิรูปที่ ๕ (๑) จัดทำระบบขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการงานก่อสร้างอิเล็กทรอนิกส์ ควรขยายผลเพิ่มการเชื่อมโยงข้อมูลภาครัฐให้มีหลายหน่วยงานมากขึ้น และครอบคลุมภารกิจของรัฐในทุกภาคส่วน ทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมถึงหน่วยงานของรัฐรูปแบบอื่น

(๒) ควรจัดสรรงบประมาณการดำเนินงานตามข้อตกลงคุณธรรมให้สอดคล้องกับโครงการที่เข้าร่วมข้อตกลงคุณธรรม และควรมีแผนและสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดการฝึกอบรมด้านกฎหมายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างให้กับผู้สังเกตการณ์อย่างต่อเนื่อง โดยกระจายให้ครอบคลุมโครงการสำคัญของทุกหน่วยงาน

๒.๓ ด้านกฎหมาย เลือกติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๗ กิจกรรมปฏิรูปประเทศ โดยเป็นโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) จำนวน ๕ กิจกรรมปฏิรูปประเทศและแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม) จำนวน ๒ โครงการ จากการติดตามแผนการปฏิรูปประเทศ/โครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับปรับปรุง และแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม มีโอกาสสำเร็จปานกลาง เนื่องจากมี ๓ กิจกรรมปฏิรูปประเทศ/โครงการที่ผลการดำเนินการเป็นไปตามแผน และมี ๔ กิจกรรมปฏิรูปประเทศ/โครงการที่ผลการดำเนินการไม่เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยกิจกรรมปฏิรูปประเทศ/โครงการได้มีการดำเนินการตามเป้าหมายที่กำหนดไว้บางส่วนแล้ว แต่การดำเนินการมีความล่าช้าและไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ทั้งหมดได้ ดังนั้น การดำเนินกิจกรรมปฏิรูปประเทศหรือโครงการจึงมีแนวโน้มว่าจะไม่สามารถบรรลุผลในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้

พบปัจจัยสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายที่ต้องเร่งรัดให้ดำเนินการในภาพรวม ได้แก่ (๑) เร่งรัดการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เนื่องจากประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวกับการขออนุญาต อนุมัติ ขึ้นทะเบียนเป็นจำนวนมาก จึงเห็นควรเร่งรัดให้คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายในระยะเร่งด่วนพิจารณาทบทวนกฎหมายให้มากที่สุดเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน โดยควรให้ความสำคัญกับกฎหมายที่มีผลกระทบกับการขออนุญาตประชาชนเป็นสำคัญ และควรมีการจัดลำดับกฎหมายที่จะดำเนินการก่อน – หลัง รวมทั้งควรเร่งรัดให้หน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินการปรับลดขั้นตอนการดำเนินงานให้ครบทั้ง ๑,๐๙๔ กระบวนงานภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ และเร่งทำการปรับปรุงแก้ไขหรือยกเลิกกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปรับลดกระบวนงานเหล่านี้ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

(๒) เร่งรัดให้หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดทำแนวทางการปรับเปลี่ยนโทษทางอาญาที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงให้เป็นโทษปรับเป็นพินัยโดยละเอียด เพื่อให้หน่วยงานที่จะเสนอร่างกฎหมาย มีแนวทางในการดำเนินการเรื่องดังกล่าวอย่างชัดเจน ในขณะที่ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยโทษปรับเป็นพินัย พ.ศ. อยู่ในกระบวนการพิจารณาของรัฐสภา ซึ่งยัง

ไม่มีผลบังคับใช้ (๓) เร่งรัดให้ส่วนราชการ/หน่วยงานพัฒนาระบบ e-Service ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการบริการของส่วนราชการ/หน่วยงานได้สะดวกและรวดเร็ว โดยควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบก่อนจะนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบังคับใช้กฎหมาย และควรมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานให้เกิดประโยชน์กับประชาชนมากที่สุด (๔) ติดตามเร่งรัดให้มีการพัฒนาระบบการเข้าสู่เสนอกฎหมายทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Initiative) แล้วเสร็จ เพื่อให้มีการดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าสู่เสนอกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยเร็ว และหลังจากเปิดให้ประชาชนเข้าใช้ระบบดังกล่าวได้ระยะหนึ่ง ควรมีการประเมินและรับฟังความคิดเห็นและความพึงพอใจของประชาชนต่อการเข้าสู่เสนอร่างกฎหมาย เพื่อนำความคิดเห็นดังกล่าวไปปรับปรุงพัฒนาระบบให้มีความสมบูรณ์และง่ายต่อการเข้าใช้ระบบมากยิ่งขึ้น (๕) เร่งรัดให้หน่วยงานของรัฐจัดทำและเผยแพร่ข้อมูลกฎหมายและหลักเกณฑ์ คำอธิบายสรุปสาระสำคัญของกฎหมายและคำแปลกฎหมายผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และควรมีช่องทางให้ประชาชนหรือผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายแสดงความคิดเห็นหรือร้องเรียนเกี่ยวกับการดำเนินการจัดทำกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย (๖) ควรมีการเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนร่วมทดสอบการใช้งานระบบกลางด้านกฎหมาย (Law Portal) อย่างกว้างขวาง โดยในส่วนของ การเปิดให้รับฟังความคิดเห็นในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายจากประชาชน และควรมี Link เชื่อมโยงไปยัง Website ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อประโยชน์ในการค้นหาเพิ่มเติม

๒.๔ ด้านกระบวนการยุติธรรม เลือกติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ รวม ๖ กิจกรรมปฏิรูปประเทศ/โครงการ เป็นโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) จำนวน ๕ กิจกรรมปฏิรูปประเทศ และโครงการที่ไม่ปรากฏอยู่ในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) แต่คณะกรรมการฯ เห็นว่า เป็นโครงการสำคัญที่ควรติดตามต่อเนื่องอีก ๑ โครงการ **พบปัจจัยสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายที่ต้องเร่งรัดให้ดำเนินการในภาพรวม** ดังนี้ (๑) เห็นควรให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเร่งเตรียมความพร้อมด้วยการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาระบบตรวจสอบและแจ้งความคืบหน้าในการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน รวมทั้งประกาศให้ประชาชนทราบถึงระยะเวลาในการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนทราบให้ได้ภายในช่วงครึ่งปีแรกของปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ในขณะที่ร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. อยู่ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (๒) ควรขยายขอบข่าย การรับแจ้งความร้องทุกข์ต่างท้องที่ไปยังหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่และอำนาจในการรับแจ้งความร้องทุกข์ด้วย และให้มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานและจัดประชุมชี้แจงแนวทางการปฏิบัติงานที่ถูกต้องให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งจัดให้มีศูนย์ให้คำปรึกษาแนะนำด้วย นอกจากนี้ทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรพิจารณาทบทวนว่าระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นเพื่อสนับสนุนการแจ้งความร้องทุกข์

ต่างห้องที่สามารถบูรณาการร่วมกันได้ทุกห้องที่หรือมี และสามารถอำนวยความสะดวกให้ประชาชนได้มากนักยิ่งใด รวมทั้งควรจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้ปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้งานต่อไป (๓) **จัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมในโครงการทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจ** ที่ดำเนินการโดยสหภาพทนายความในพระบรมราชูปถัมภ์นั้น ซึ่งทางสหภาพทนายความฯ ควรเตรียมการจัดหาทนายความที่มีความพร้อมในการให้บริการ ทั้งนี้ การดำเนินโครงการดังกล่าวควรมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ และความคุ้มค่า รวมทั้งปัญหาอุปสรรค เพื่อปรับปรุงพัฒนาการให้บริการต่อไป (๔) สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ควรดำเนินการ**เร่งรัดพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติระบบนิติวิทยาศาสตร์แห่งชาติ พ.ศ.** ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และควรพิจารณาให้เกิดความชัดเจนทั้งในเรื่องของคณะกรรมการนโยบายนิติวิทยาศาสตร์และสภาวิชาชีพ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาความซ้ำซ้อนเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ (๕) เร่งรัดให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องผลักดัน**โครงการบันทึกภาพและเสียงในการตรวจค้น จับกุม และการสอบปากคำในการสอบสวนปฏิบัติให้ได้จริง** รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งเป็นกฎหมายกลาง เพื่อให้นำหลักการบันทึกภาพและเสียงในการตรวจค้น จับกุม และการสอบปากคำในการสอบสวนไปใช้ให้ครอบคลุมการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานอื่น ๆ นอกเหนือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วย (๖) เร่งรัดโครงการตามประเด็นปฏิรูปที่ ๘ การปฏิรูประบบนิติวิทยาศาสตร์เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อเท็จจริงแห่งคดี คณะกรรมาธิการมีความเห็นว่า**ร่างพระราชบัญญัติระบบนิติวิทยาศาสตร์แห่งชาติ พ.ศ.** มีความสำคัญต่อการพิสูจน์ข้อเท็จจริงแห่งคดีและตรวจสอบการทำหน้าที่ของเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งเป็นเรื่องที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๘ ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม แต่คณะกรรมการปฏิรูปประเทศไม่ได้กำหนดไว้ในแผนฯ ด้านกระบวนการยุติธรรม (ฉบับปรับปรุง) จึงมีข้อเสนอแนะว่า ควรบรรจุโครงการดังกล่าวไว้ในแผนฯ (ฉบับปรับปรุง) รวมทั้งจัดทำแผนขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปเพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเป็นกรอบในการติดตามเร่งรัดด้วย นอกจากนี้ ควรเร่งรัดให้เพิ่มความสำคัญแก้ไขปัญหาคดีค้างมากค้างนานในกระบวนการยุติธรรมควบคู่กันไปกับการเร่งรัดให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมปรับปรุงพัฒนาและเชื่อมโยงระบบตรวจสอบและแจ้งความคืบหน้าให้ประชาชนทราบให้แล้วเสร็จและเริ่มใช้งานจริงได้ตั้งแต่ต้นปี ๒๕๖๕ เป็นต้นไป

๒.๕ ด้านเศรษฐกิจ เลือกดติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๑๓๑ โครงการตามแผนฯ (ฉบับปรับปรุง) ๒๕๖๔ พบว่าผลการดำเนินงานโครงการตามเป้าหมายย่อย (Milestone : MS) ของ ๒๖ เป้าหมายย่อยของหน่วยงานส่วนใหญ่เป็นไปตามแผนเกือบทั้งหมด มีเพียง ๑ เป้าหมายย่อยเท่านั้นที่ไม่เป็นไปตามแผน คือ MS3 การพัฒนาระบบนิเวศสำหรับผู้ประกอบการ Startup **พบปัจจัยสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายที่ต้องเร่งรัดให้ดำเนินการในภาพรวม** ดังนี้ (๑) เร่งดำเนินการให้มีหน่วยงานเป็นผู้รับผิดชอบหลักในแต่ละเป้าหมายย่อย

เพื่อให้สามารถผลักดันโครงการที่ครอบคลุมตลอดทั้งกระบวนการที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายเกษตรสร้างมูลค่าได้ (๒) เร่งรัดให้หน่วยงานภาครัฐมีกลไกในการขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาและต่อยอดเกษตรแปลงใหญ่ให้ประสบความสำเร็จต่อไป (๓) เร่งรัดการทําวิจัยในเชิงลึกเพื่อพัฒนาและต่อยอดสินค้าเกษตร โดยให้ Smart Farmer และ Young Smart Farmer เป็นกลไกที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกษตรสมัยใหม่ โดยรัฐเข้าไปสนับสนุนให้เกิดการเชื่อมโยงกับภาคเอกชนเพื่อให้ผลิตสินค้าตรงตามความต้องการของตลาด (๔) เร่งรัดให้สนับสนุนการปลูกพืชที่ใช้น้ำมากเปลี่ยนเป็นพืชที่ใช้น้ำน้อย เพื่อเพิ่มผลตอบแทนและมีมูลค่าสูง **ลดข้อจำกัดเพิ่มพื้นที่ชลประทาน (๕)** เร่งรัดการพัฒนา Smart Farmer โดยจะต้องมีความชัดเจนต่อยอดกันระหว่างหน่วยงานที่ร่วมบูรณาการขับเคลื่อน รวมทั้งควรมีหน่วยงานเจ้าภาพหลักในการบูรณาการกิจกรรมต่าง ๆ ของทุกหน่วยงาน และขับเคลื่อนไปด้วยกันทั้งระบบ มีการติดตามประเมินผลและรายงานเป็นระยะ ๆ ต่อเนื่อง (๖) เร่งรัดการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลของรัฐ โดยภาครัฐบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญระบบภูมิสารสนเทศ เพื่อเป็นศูนย์กลางข้อมูลขนาดใหญ่ด้านการเกษตร สำหรับใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ และกำหนดนโยบายต่าง ๆ **กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒** ดำเนินการปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพและการดำเนินธุรกิจของประชาชนในประเด็นการท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ควรปรับให้มีมาตรฐานที่พิกัดในรูปแบบโฮมสเตย์ หรือที่พักนักท่องเที่ยวให้มีมาตรฐาน และสนับสนุนให้คนรุ่นใหม่ที่ได้รับผลกระทบไม่มีรายได้จากสถานการณ์โรคโควิด ๑๙ ในการสร้างการท่องเที่ยวในชุมชนของตนเอง และเร่งรัดให้เกิดการท่องเที่ยวคุณภาพสูงทั้งการท่องเที่ยวเรือสำราญ การส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยเรือยอร์ช การส่งเสริมการท่องเที่ยวทางลำนํ้า โดยผลักดันการขยายเวลาเปิดรับนักท่องเที่ยวประเภทพิเศษ (STV) เป็นเวลา ๑ ปี **กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓** เร่งรัดให้มีการสนับสนุนผู้ประกอบการธุรกิจ (SME) เข้าถึงแหล่งทุนจากสถาบันการเงิน เพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการได้รับการสภาพการจ้างและนำสินเชื่อไปประกอบธุรกิจ เน้นการเป็นผู้ประกอบการมืออาชีพ ด้วยการใช้นวัตกรรมดิจิทัล ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมยกระดับสมรรถนะกำลังคนสู่ผู้ประกอบการมืออาชีพด้านการบ่มเพาะการเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือทางธุรกิจ การเป็นผู้วินิจฉัยทางธุรกิจ การเป็นที่ปรึกษาทางธุรกิจ และยกระดับศักยภาพ SME ในการพัฒนาระบบผู้ให้บริการทางธุรกิจ รวมทั้งให้เสนอโครงการเพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ เพื่อพัฒนาระบบนิเวศสำหรับผู้ประกอบการ Startup **กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔** เร่งรัดกฎหมาย ๔ ฉบับ ได้แก่ (๑) ร่างพระราชบัญญัติการส่งเสริมพาณิชย์นาวี พ.ศ. (๒) พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ การแก้ไขกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกแก่การนำเข้า - ส่งออกสินค้า ที่เป็นการขนส่งของผ่านประเทศไทยจากด่านศุลกากรแห่งหนึ่งไปยังด่านศุลกากรอีกแห่งหนึ่ง และขนส่งออกนอกราชอาณาจักรไทย (๓) พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๖๒ การแก้ไขกฎกระทรวง จำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่ ๑) ความสูงหัวลากตู้คอนเทนเนอร์แบบ High Cube ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๙ (พ.ศ. ๒๕๕๐)

และ ๒) ความสูงรถบรรทุกสำหรับบรรทุกรถยนต์ (Car Carrier) ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๒๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐) ที่ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ขนส่งสินค้าตามมาตรฐานสากลในปัจจุบัน (๔) **ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ.** โดยควรเร่งรัดผ่านร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมพาณิชย์นาวี พ.ศ. ซึ่งเป็นกฎหมายการปฏิรูปประเทศ เข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา ให้ประกาศใช้ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ และเร่งรัดการพัฒนาศักยภาพกองเรือแห่งชาติและท่าเรือ เพื่อพัฒนาการขนส่งทางทะเลให้เป็นศูนย์กลางผ่านแดน - ถ้ายาลำในภูมิภาค รวมถึงเร่งรัดผลักดัน โครงการขนส่งสินค้าทางเรือระหว่างประเทศและเรือชายฝั่งในเขตท่าเรือแหลมฉบัง เป็นโครงการ ที่เห็นว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายที่ต้องติดตาม เร่งรัด และเสนอแนะอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการเรือชายฝั่งได้รับความสะดวกมากยิ่งขึ้น ช่วยลดช่วงเวลารอคอยของเรือ รวมถึง การขนส่งโดยเรือชายฝั่ง เป็นการขนส่งที่ประหยัดต่อขนาดที่สามารถลดการใช้พลังงาน ลดปัญหา การจราจร และลดต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศ ให้ทันต่อการพัฒนาความสามารถในการแข่งขัน ทางการค้ากับต่างประเทศมิให้เกิดผลเสียต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ **กิจกรรมปฏิรูปที่ ๕** เร่งรัดมุ่งเน้นการปรับหลักสูตรและเสริมทักษะ จัดการเรียนการสอนที่มุ่งเป้าไปในวิชาชีพแห่งอนาคต โดยเฉพาะการผลิตกำลังคนเพื่อทำงานในเขตพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออก มีการเร่งรัดพัฒนา กำลังคนหรือเสริมสร้างศักยภาพให้กับคนทำงานในภาคอุตสาหกรรมโดยมีการ Upskill และ Reskill ความรู้หลังจากได้ทำงานอยู่ในภาคอุตสาหกรรมจริง และเร่งรัดการบรรจุนโยบายการสร้างหลักสูตร เพิ่มศักยภาพคนทำงานในสายอาชีพต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นไปที่หลักสูตรประกาศนียบัตรระยะสั้น

๒.๖ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เลือกติดตามโครงการที่มีผลกระทบ ต่อการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๒๓ โครงการตามแผนฯ (ฉบับปรับปรุง) ๒๕๖๔ พบว่าการดำเนินการ ตามเป้าหมายยังมีความล่าช้าและส่วนใหญ่เป็นปัญหาในเรื่องการจัดทำแผนงาน โครงการ และงบประมาณในปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ **พบปัจจัยสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายที่ต้องเร่งรัดให้ดำเนินการ ในภาพรวม** ดังนี้ ๑) การแก้ไขกฎหมายซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายยังมีความล่าช้า และไม่คืบหน้าเท่าที่ควร จึงควรเร่งรัดกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ดังนี้ (๑) **ร่างพระราชบัญญัติการกำหนดและปรับปรุงพื้นที่เขตการปกครอง ของจังหวัดทางทะเล พ.ศ.** (๒) **ร่างพระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ.** (๓) **ร่างพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ.** (๔) **ร่างพระราชบัญญัติการจัดการ ขากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.** (๕) การตรานโยบายปฏิบัติตามความ ในพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ (๖) พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๒ (เร่งรัด การจัดทำอนุบัญญัติ) (๗) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ (เร่งรัดการจัดทำอนุบัญญัติ) (๘) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ (เร่งรัดการจัดทำอนุบัญญัติ) (๙) พระราชบัญญัติ ป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ (เร่งรัดการจัดทำอนุบัญญัติ) (๑๐) พระราชบัญญัติสวนป่า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘

(เร่งรัดการจัดทำอนุบัญญัติ) (๑๑) พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙ (เร่งรัดการจัดทำอนุบัญญัติ) (๑๒) การผลักดันให้มีการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดและสิ่งเสพติดในภาพรวมของประเทศ ให้มีการดำเนินการเป็นไปในทิศทางเดียวกันและการทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการ และให้หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักจัดทำแผนปฏิบัติการในภาพรวมและจัดทำงบประมาณในภาพรวม จากนั้นกระจายงบประมาณไปยังพื้นที่ที่มีปัญหาและมีความเร่งด่วน (๑๓) สำนักงบประมาณควรเร่งรัดจัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหายาเสพติดและสิ่งเสพติด เพื่อที่จะได้นำไปใช้ในการขับเคลื่อนโครงการ/แผนงาน ในการดำเนินงานอย่างจริงจัง

๒.๗ ด้านสาธารณสุข เลือกติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๑ โครงการ ตามแผนฯ ๒๕๖๑ คือ โครงการพัฒนาระบบการแพทย์ปฐมภูมิจากการติดตามต่อเนื่องตลอดระยะเวลาการดำเนินโครงการผลความคืบหน้าข้อมูล ณ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ พบว่า มีความก้าวหน้ามากและส่งผลต่อความสำเร็จในระยะยาวอย่างมาก กับจำนวน ๑๐ โครงการตามแผนฯ (ฉบับปรับปรุง) ๒๕๖๔ ผลการติดตามพบว่า ทุกโครงการมีความคืบหน้าตามแผนงาน มีแนวโน้มการบรรลุเป้าหมายในระดับมาก เนื่องจากได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายนโยบายและผู้บริหารของหน่วยงานทั้ง ๑๑ โครงการอย่างต่อเนื่อง **ปัจจัยสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายที่ต้องเร่งรัดให้ดำเนินการในภาพรวม** ดังนี้ (๑) ควรเร่งรัดกฎหมายสำคัญต่อการปฏิรูปด้านสาธารณสุขของประเทศไทย จำนวน ๓ ฉบับ คือ ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติโรคติดต่อ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และ เร่งรัดการจัดทำกฎหมายลำดับรองของพระราชบัญญัติระบบสุขภาพปฐมภูมิ พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้เป็นไปตามกำหนดเวลา (๒) เร่งรัดในด้านนโยบาย และความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ของกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญด้านนโยบายและด้านงบประมาณ เพื่อสนับสนุนและจัดหาทรัพยากรให้เพียงพอต่อความต้องการในการใช้งานที่เกี่ยวข้อง และให้ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการดำเนินการด้านเทคโนโลยีที่เกิดขึ้น (๓) เร่งรัดและกำหนดนโยบายและแผนงานเพื่อพัฒนาระบบปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีดิจิทัลให้สามารถรองรับการพัฒนาไปสู่การขับเคลื่อนเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศด้านสุขภาพที่เกิดขึ้นจริงอย่างเป็นรูปธรรมในอนาคต (๔) ผลักดันกระบวนการแปลงแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขไปเป็นแผนปฏิบัติการที่สำคัญของส่วนราชการให้เกิดขึ้นจริงอย่างเป็นรูปธรรม (๕) กำหนดรูปแบบและวิธีการพิจารณางบประมาณสนับสนุนการปฏิรูประบบสาธารณสุขเพื่อรองรับการดำเนินการขับเคลื่อนตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมให้มีความชัดเจนผ่านกลไกการขับเคลื่อนจากกระทรวงสาธารณสุขร่วมกับคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ

๒.๘ ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ เลือกติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๓๖ โครงการตามแผนฯ (ฉบับปรับปรุง) ๒๕๖๔ ผลการดำเนินการเป็นไป

ตามแผนที่กำหนดไว้ พบปัจจัยสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายที่ต้องเร่งรัดให้ดำเนินการในภาพรวม ได้แก่ (๑) ให้ความสำคัญและมุ่งเน้นโครงการที่เกี่ยวข้องกับ **ความมั่นคงปลอดภัยทางเทคโนโลยีสารสนเทศ** ซึ่งจะสอดคล้องกับหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒ และต้องดำเนินการให้เข้มข้นขึ้น (๒) **ถอดบทเรียน**จากโครงการที่ประสบความสำเร็จหรือมีผลสัมฤทธิ์แล้วนำมาสังเคราะห์เป็นต้นแบบนำร่องขยายผลความสำเร็จให้ทั่วประเทศ ให้มีทิศทางที่ชัดเจนยิ่งขึ้น (๓) ให้ความสนใจเป็นพิเศษเกี่ยวกับประเด็นที่เป็น **ความท้าทาย**ที่รัฐบาลจะต้องเร่งรัดดำเนินการเพื่อนำสังคมเข้าสู่ความเป็น **สังคมยุคดิจิทัล**ได้อย่างเท่าทัน ได้แก่ (๓.๑) การขับเคลื่อนและส่งเสริมการใช้งาน **เน็ตประชารัฐ**ให้มีประสิทธิภาพ (๓.๒) การควบรวมบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) และการบริหารโครงข่ายและกิจการดาวเทียม (๓.๓) การจัดให้มี **กฎหมายว่าด้วยดาวเทียมสื่อสารและการดำเนินกิจการในอวกาศ** (๓.๔) การดำเนินการตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ (๓.๕) การขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหายาเสพติดและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ด้วยการจัดทำ **ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดการยาเสพติด พ.ศ.** (๓.๖) การดำเนินการตามกฎหมายการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่จะมีผลใช้บังคับในอนาคต (๓.๗) การจัดทำและปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่จะส่งเสริมให้เข้าสู่สังคมดิจิทัลได้ทันต่อสถานการณ์ (๓.๘) การเร่งรัดการรู้เท่าทันสื่อของประชาชน พร้อมกับการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒.๙ ด้านสังคม เลือกลดติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๑๔ โครงการตามแผนฯ (ฉบับปรับปรุง) ๒๕๖๔ ผลการติดตาม**พบปัจจัยสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายที่ต้องเร่งรัดให้ดำเนินการในภาพรวม** ดังนี้ (๑) การพัฒนาให้เกิดความเข้มแข็งของกลไกในระดับพื้นที่ ผ่านการเชื่อมโยงกับกลไกคณะกรรมการบริหารจังหวัดแบบบูรณาการ (กบจ.) ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน หากประเด็นงานใดที่เกี่ยวข้องกับภารกิจระดับพื้นที่ ควรมอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทำหน้าที่ในการกำกับ บูรณาการ และประสานงานในการดำเนินการ ต่อการทำหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปฏิรูป ตลอดจนกระบวนการในการติดตามประเมินผลที่เป็นรูปธรรม (๒) การพิจารณาติดตาม เร่งรัด และขยายผลการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม เช่น การเร่งรัดการออกกฎหมายลำดับรองและการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่ปรากฏในแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านสังคม เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศบรรลุเจตนารมณ์ของกฎหมาย และการติดตามการตราร่างพระราชบัญญัติตามที่กำหนดไว้ในแผนฯ (๓) ให้ความสำคัญกับการจัดทำฐานข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายและข้อมูลทางสังคมของชุมชนในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ชุมชนได้นำไปใช้แก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ให้ตรงกับความต้องการของประชาชน (๔) การให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างชุมชน/ตำบลเข้มแข็งให้ครอบคลุมในทุกพื้นที่ โดยการขับเคลื่อนตำบลเข้มแข็งด้วยจุดพลัง (๕) ให้ใช้กลไกในระดับชุมชนเป็นเครื่องมือที่สำคัญสนับสนุนภาครัฐดูแล พัฒนา และให้บริการสวัสดิการสังคมแก่ประชาชนในชุมชน คือ คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.)

๒.๑๐ ด้านพลังงาน เลือกติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย การปฏิรูปประเทศ จำนวน ๓๙ โครงการตามแผนฯ ๒๕๖๑ และอีกจำนวน ๑๔ โครงการตามแผนฯ (ฉบับปรับปรุง) ๒๕๖๔ **พบปัจจัยสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายที่ต้องเร่งรัดให้ดำเนินการในภาพรวม** ดังนี้ (๑) เร่งรัดให้กระทรวงพลังงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องปรับปรุงแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของ ประเทศไทย ๒๐๒๒ และจัดตั้งศูนย์สารสนเทศพลังงาน (๒) เร่งรัดให้มีการปรับโครงสร้างหน่วยงาน ให้สามารถทำหน้าที่ในการบริหารจัดการสัญญาทั้งสามระบบ (สัมปทาน แบ่งปันผลผลิต จ้างบริการ) เนื่องจากมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน คือ ในช่วงเตรียมการก่อนเริ่มใช้ระบบสัญญาแบ่งปัน ผลผลิตมีสัญญาที่ต้องพิจารณากลับกรองเป็นจำนวนมากเพื่อให้ทันก่อนเริ่มระบบใหม่ รวมถึงมีปริมาณ งานเป็นจำนวนมากในขณะที่มีบุคลากรจำกัดและประสบการณ์น้อย (๓) กระทรวงพลังงานต้องกำหนด ตัวชี้วัด เพื่อติดตามการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงาน หน่วยงานกำกับและหน่วยปฏิบัติของหน่วยงาน ภายในกระทรวงพลังงานเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย (๔) **เร่งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขในการจัดการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์** รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ สิ่งแวดล้อม รวมถึงรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพตามกฎหมายส่งเสริมและ รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (๕) เร่งรัดศึกษา SEA โรงไฟฟ้าถ่านหินภาคใต้ เพื่อผลการศึกษามาเป็นต้นแบบการสร้างธรรมาภิบาลภาครัฐ กรณีภาคประชาชนเสนอและมีส่วนร่วมเพื่อให้ข้อเสนอแนะ ต่อรัฐเกี่ยวกับการตั้งโรงไฟฟ้า (๖) เร่งรัดคณะทำงานจัดทำแนวทาง**สร้างความมั่นคงอย่างยั่งยืนให้แก่ เกษตรด้วยโรงไฟฟ้าชุมชนชีวมวล** (๗) หน่วยงานรับผิดชอบหลักควรเร่งรัดจัดทำมาตรฐานและ ราคากลางของเชื้อเพลิงชีวมวลไม้โตเร็วให้แล้วเสร็จและมีสัญญาซื้อขายเชื้อเพลิงชีวมวลที่ใช้เป็น มาตรฐานกลางและเป็นธรรม (๘) เร่งรัดจัดทำระเบียบการ**เปลี่ยนรูปแบบสัญญาซื้อขายไฟฟ้าแบบ Non-firm มาเป็นแบบ Firm** เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเร่งรัดกำหนดนโยบายเกี่ยวกับรูปแบบ สัญญาซื้อขายไฟฟ้าให้มีความสอดคล้องตามแผนปฏิรูปประเทศ (๙) เร่งรัดพิจารณาดำเนินการควบคู่ ไปกับโครงการโรงไฟฟ้าชุมชนเพื่อเศรษฐกิจฐานราก (๑๐) กระทรวงพลังงาน ควรประสานการทำงาน ร่วมกับกระทรวงมหาดไทยในการสร้างการรับรู้และสร้างความเข้าใจให้แก่ อปท. และประชาชนภายใน ท้องถิ่น ให้ได้รับทราบถึงความสำคัญของการคัดแยกขยะและนำขยะมาเป็นเชื้อเพลิงเพื่อผลิตไฟฟ้า และ กระทรวงมหาดไทยเร่งรัดการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการขยะประเภทต่าง ๆ ให้กับผู้ว่าราชการ จังหวัด รวมทั้ง หน่วยงานภาครัฐควรพิจารณากำหนดแนวทางการกำจัดขยะติดเชื้อภายใน พื้นที่ โดยเร่งด่วน (๑๑) เร่งรัดกำหนดขั้นตอน หลักเกณฑ์/เงื่อนไข และอัตราการจัดซื้อไฟฟ้าจากขยะให้ชัดเจน (๑๒) **เร่งรัดดำเนินการเสนอเรื่องการส่งเสริมการติดตั้งโซลาร์รูฟอย่างเสรี**ต่อคณะกรรมการนโยบาย พลังงานแห่งชาติ (กพช.) ให้กำหนดนโยบายที่ชัดเจน และ**ควรเร่งรัดการดำเนินการ ERC Sandbox** ที่เกี่ยวข้อง ให้เกิดความรวดเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งผลการศึกษาจาก ERC Sandbox ดังกล่าว จะเป็นส่วนประกอบ สำคัญ ในการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับการสนับสนุนการติดตั้งโซลาร์รูฟเสรี (๑๓) พิจารณา

ลดขั้นตอนการดำเนินการขออนุญาตติดตั้งโซลาร์รูฟเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และไม่ให้การดำเนินการเกิดการล่าช้า (๑๔) เร่งรัดการจัดทำพลังงานชาติ ที่กระทรวงพลังงานดำเนินการเพื่อรองรับการปฏิรูปพลังงานภาคขนส่ง ระยะ ๒๐ ปี และสร้างความมั่นคงทางพลังงานของประเทศอย่างเป็นรูปธรรม (๑๕) เร่งรัดคณะกรรมการนโยบายยานยนต์ไฟฟ้าแห่งชาติและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตามกรอบแนวทางการส่งเสริมอุตสาหกรรมการผลิตยานยนต์ไฟฟ้า อย่างไรก็ตาม การขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ต้องเน้นมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ที่เป้าหมายระยะสั้นก่อนในช่วงนี้ ที่ราคาพลังงานมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น และควรเร่งดำเนินโครงการที่ไม่ต้องใช้งบประมาณ หรือโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณหรือมีงบประมาณจากแหล่งอื่น เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแผนปฏิรูปประเทศ

๒.๑๑ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ เลือกดติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๒๒ โครงการตามแผนฯ ฉบับ ๒๕๖๑ และอีกจำนวน ๔๔ โครงการตามแผนฯ (ฉบับปรับปรุง) ๒๕๖๔ รวมจำนวน ๖๖ โครงการ พบปัจจัยสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายที่ต้องเร่งรัดให้ดำเนินการในภาพรวม ดังนี้ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ เร่งรัดโครงการป้องกันและต่อต้านการทุจริตโดยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนและองค์กรชุมชน ปี ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕ เพื่อสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายภาคประชาชนในพื้นที่ในการเฝ้าระวังและป้องกันการทุจริตสามารถสร้างความร่วมมือกับภาครัฐ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ (๑) เร่งรัดปรับปรุงพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐตามแนวทางเดียวกับภาคีสมาชิกความร่วมมือเพื่อการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ เร่งผลักดันร่างพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการฟอกคตปิดปากในความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่และประพฤติมิชอบ พ.ศ. ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการแล้วเมื่อวันอังคารที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๕ เพื่อดำเนินการคุ้มครองพยานได้เองโดยเร็วที่สุด และสำนักงาน ป.ป.ช. มีแผนปฏิบัติการและแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีและโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปี ๒๕๖๕ (๒) เร่งรัดให้มีการพิจารณาทบทวนข้อเสนอแนะการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) และติดตามความคืบหน้าการปรับปรุงแก้ไขการประเมินของสำนักงาน ป.ป.ช. บางประการในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ และการปรับปรุงแก้ไขการประเมินทั้งหมดในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ (๓) เสริมสร้างหน่วยงานตรวจสอบภายในให้เป็นกลไกอิสระและมีความเป็นมืออาชีพในการเฝ้าระวังการทุจริตในหน่วยงาน (๔) เร่งรัดโครงการยกร่างกฎหมายว่าด้วยการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับส่วนรวมของสำนักงาน ป.ป.ช. (๕) ติดตามการดำเนินโครงการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเชิงนโยบายของสำนักงาน ป.ป.ท. ในการต่อต้านการทุจริตอย่างต่อเนื่อง (๖) ติดตาม เร่งรัดการตรวจสอบโครงการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐตามข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact) และระบบความโปร่งใสในงานก่อสร้าง (Construction Sector Transparency Initiative : CoST)

ของกรมบัญชีกลาง ยังมีโครงการจัดซื้อจัดจ้างอื่นที่สำคัญ เช่น การร่วมทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public Private Partnership : PPP) ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) เป็นต้น อย่างต่อเนื่อง

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ เร่งรัดให้หน่วยงานของรัฐที่รับแจ้งเบาะแสหรือเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ต้องให้ความคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสโดยปกปิดชื่อและที่อยู่ของผู้แจ้งเบาะแสและพยานในคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นความลับ

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ เร่งรัดการปรับปรุงกฎหมายเพื่อปรับปรุงโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ในทุกระดับ

๒.๑๒ ด้านการศึกษา เลือกติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๑ โครงการตามแผนฯ ๒๕๖๑ และจำนวน ๑๒ โครงการแผนฯ (ฉบับปรับปรุง) ๒๕๖๔ พบปัจจัยสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายที่ต้องเร่งรัดให้ดำเนินการในภาพรวมของการศึกษาขั้นพื้นฐานและการอุดมศึกษา ดังนี้

๑) การศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ (๑) เร่งรัดผลักดันให้ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. มีผลใช้บังคับเป็นกฎหมาย เพราะเป็นกฎหมายแม่บทในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษา รวมถึงต้องเตรียมการจัดทำกฎหมายลำดับรองที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. รวมทั้งเร่งผลักดันร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. เพื่อส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และได้โอกาสทางการศึกษา ซึ่งขณะนี้กฎหมายทั้งสองฉบับได้เข้าสู่กระบวนการพิจารณาของรัฐสภาแล้ว เพื่อให้การดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการอื่นตามที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษามีความต่อเนื่อง (๒) ไม่ควรมีการปรับลดงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินงานตามโครงการของการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (๓) ให้ดำเนินการเตรียมความพร้อมด้านฐานข้อมูลและการบูรณาการดำเนินงานของหน่วยงานด้านการศึกษา (๔) เร่งรัดติดตามการดำเนินงานขยายผลการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาในพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศไทย (๕) การปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาคงจะประสบผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย **โครงการภายในกิจกรรมปฏิรูปของแต่ละหน่วยงานส่วนใหญ่ไม่ควรเป็นภารกิจประจำ** เช่น โครงการฝึกอบรมสัมมนา โครงการจัดซื้อพัสดุครุภัณฑ์ ซึ่งภารกิจประจำของหน่วยงานไม่ใช่โครงการที่สามารถตอบโจทย์และส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา (๖) ควรผลักดันให้โรงเรียนมีความเป็นอิสระทั้ง ๔ ด้าน คือ **ด้านบริหารทั่วไป ด้านวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ และด้านบริหารงานบุคคล** เพื่อประโยชน์ในการบริหารและจัดการศึกษา เพื่อมุ่งสู่คุณภาพของผู้เรียน (๗) เร่งรัดกำหนดแนวทางการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ทั้งการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรการศึกษา วิธีการวัดและประเมินผล ตั้งแต่ระดับปฐมวัย อาชีวศึกษาไปจนถึงระดับอุดมศึกษา เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะที่เหมาะสม

๒) การอุดมศึกษา ได้แก่ **กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓** ควรให้การสนับสนุนและผลักดันโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ที่มีกระบวนการคัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการเน้นคุณลักษณะพิเศษ และระบบการติดตามและประเมินโครงการอย่างต่อเนื่อง **กิจกรรมปฏิรูปที่ ๕** ควรส่งเสริมให้สร้างธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาให้ครบทุกมิติ เช่น ความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรของหน่วยงาน ความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณ ควรสนับสนุนโครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย สร้างการมีส่วนร่วมทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และผลักดันให้เกิดการใช้ทรัพยากรด้านการศึกษาร่วมกัน ควรให้มีความชัดเจนเกี่ยวกับการจัดการและวางระบบโครงสร้างพื้นฐานของเครือข่ายสารสนเทศเพื่อพัฒนาการศึกษา มีการส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตรหรือชุดวิชาต่าง ๆ การเรียนออนไลน์ผ่านแพลตฟอร์มการศึกษาออนไลน์ Thai MOOC ควรสร้างการวิจัยและนวัตกรรมในเรื่องต่าง ๆ ควรมีเป้าหมายที่ชัดเจนและตรงตามความต้องการของตลาด

๒.๑๓ ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เลือกติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๔๖ โครงการตามแผนฯ (ฉบับปรับปรุง) ๒๕๖๔ พบปัจจัยสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายที่ต้องเร่งรัดให้ดำเนินการในภาพรวม ดังนี้ **กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑** เร่งรัดการดำเนินการของชุมชนท้องถิ่นต้นแบบด้านคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง ต่อยอดผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการในปีงบประมาณที่ผ่านมา จำนวนชุมชนท้องถิ่นที่เป็นต้นแบบด้านคุณธรรม จำนวน ๒๐๕ แห่ง) ให้เป็นต้นแบบในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป เพื่อให้ครบ ๔๐๐ แห่ง ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และเร่งรัดการสร้างระบบการมีส่วนร่วมของทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการร่วมกันขับเคลื่อนกลไกระบบเครดิตสังคม (Social Credit) ในระดับพื้นที่ให้เกิดความยั่งยืน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อไป รวมทั้ง เร่งรัดจัดสรรงบประมาณโครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การส่งเสริมภาพยนตร์และวิดิทัศน์เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจโดยใช้มิติทางวัฒนธรรมและซอฟต์แวร์ (Soft Power) ให้เกิดการผลิตสื่อเสริมสร้างคุณธรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละช่วงวัย **กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒** ควรเร่งรัดการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรมต้นแบบในส่วนของภาคเอกชน โดยเพิ่มบทบาทชุมชนและบูรณาการการเรียนรู้ กับแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชน เร่งรัดการพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้สาธารณะรูปแบบใหม่ของประเทศ (Knowledge Portal) เพื่อให้มีระบบเข้ามาช่วยจัดการองค์ความรู้ทางด้านวัฒนธรรมในรูปแบบที่สามารถดึงองค์ความรู้และภูมิปัญญาจากผู้เชี่ยวชาญแขนงต่าง ๆ รวมทั้ง ส่งเสริมการเล่นดนตรีไทยของเด็กไทยด้วยวิถีของชุมชนและมีปราชญ์ดนตรีพื้นบ้านและศิลปะการแสดงพื้นบ้านของภูมิภาคต่าง ๆ มาร่วมถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเด็กและเยาวชนในพื้นที่ โดยมีการสนับสนุนจากองค์กรภาครัฐ เอกชน ชุมชน รวมทั้ง เร่งรัดกรมศิลปากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบข้อมูลเทคโนโลยีดิจิทัลด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม โดยเฉพาะการพัฒนาจุดเด่นระบบ Virtual Tour ในอุทยานประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ และหอสมุดแห่งชาติ มีความทันสมัย

เหมาะสำหรับการเป็นแหล่งเรียนรู้กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ รัฐต้องติดตามและผลักดันให้เกิดผลในการปฏิบัติ อย่างเป็นรูปธรรมในส่วนของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับด้านกีฬาให้เป็นปัจจุบันทั้งในระดับประเทศและระดับ สากล และเร่งผลักดันการจัดสรรเพิ่มงบประมาณสนับสนุนในด้านอุปกรณ์การกีฬาให้เจ้าหน้าที่พลศึกษา ใช้เพื่อส่งเสริมการเล่นกีฬา ออกกำลังกายในพื้นที่ท้องถิ่น และส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่พลศึกษา และ อาสาสมัครกีฬาและผู้นำการออกกำลังกาย (อสก.) มีความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ รวมทั้งเร่งรัดให้มี การประชาสัมพันธ์ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบและเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย การเบิกค่าใช้จ่ายในการจัดงาน การจัดกิจกรรมสาธารณะ การส่งเสริมกีฬาและการแข่งขันกีฬาของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อหาแนวทางบูรณาการการจัดกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้เกิด การบริหารจัดการและการใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ เร่งติดตามผล การดำเนินงานโครงการพัฒนาระบบแพลตฟอร์มอัจฉริยะเพื่อการบริหารจัดการข้อมูลด้านกำลังคน และ การพัฒนาสมรรถนะด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประเทศไทย (E- Workforce Ecosystem) อย่างต่อเนื่อง

๓. ข้อเสนอแนะผลการติดตามความก้าวหน้า การพัฒนาปรับปรุงกฎหมาย

จากผลการติดตามสถานะความก้าวหน้าและการปรับปรุงกฎหมายตามที่กำหนดไว้ในแผน การปฏิรูปประเทศ ฉบับ ๒๕๖๑ และ (ฉบับปรับปรุง) ๒๕๖๔ ของวุฒิสภาในห้วงเดือนตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๖๔ พบว่า มีดำเนินการแล้วเสร็จและประกาศให้มีผลบังคับใช้ จำนวน ๘ ฉบับ จากการติดตามกฎหมาย จำนวน ๗๒ ฉบับ และที่ยังปรากฏว่าอยู่ในระหว่างดำเนินการ จำนวน ๖๔ ฉบับ ดังนั้น วุฒิสภาเห็นว่า ด้วยเหตุที่กฎหมาย คือ ตัวชี้วัดการปฏิรูปประเทศในระดับฐานรากเพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนในระยะยาว และเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้กระบวนการ ขั้นตอน และการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ สามารถขับเคลื่อน ไปได้อย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น จึงมีข้อเสนอว่า คณะรัฐมนตรีและสำนักงาน ป.ย.ป. ต้องดำเนินการให้เป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง และให้ความสำคัญเป็นกรณีพิเศษในการติดตาม เร่งรัด และริบหาข้อสรุปหรือแนวทางที่เหมาะสมในกรณีที่มีความเห็นต่างหรือมีความเห็นที่หลากหลาย และผลักดันให้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับ ๒๕๖๑ และ (ฉบับปรับปรุง) ๒๕๖๔ รวมจำนวน ๕๕ ฉบับ และที่วุฒิสภาเสนอผลักดันที่ไม่ปรากฏในแผนฯ อีกจำนวน ๓ ฉบับ ให้เข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาโดยเร็ว และต้องกำหนดกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน ในการดำเนินงานของหน่วยงานผู้รับผิดชอบกฎหมายดังกล่าวทุกขั้นตอน เพื่อขับเคลื่อนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ที่เป็นรูปธรรมในปี ๒๕๖๕

โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายจากการพิจารณาคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วน ของกฎหมายสำคัญ จำนวน ๙ ฉบับ ตามที่คณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภาทั้ง ๒๖ คณะ ได้ดำเนินการคัดเลือก และจัดลำดับว่ามีความสำคัญเร่งด่วนมากที่สุดของกฎหมายที่ต้องจัดทำหรือ ปรับปรุงเพื่อดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งวุฒิสภาได้เคยเสนอไว้ในรายงานความคืบหน้าฯ

รอบเดือนเมษายน – มิถุนายน ๒๕๖๔ จำนวน ๙ ฉบับที่ผ่านมาแล้วนั้น และที่วุฒิสภาเห็นควรเพิ่มเติมอีกจำนวน ๑ ฉบับในรอบนี้ รวมเป็นจำนวน ๑๐ ฉบับ ในการตรวจสอบและติดตามอย่างใกล้ชิดเพื่อให้มีการเสนอร่างกฎหมายดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาโดยด่วนที่สุด และต้องมีกรอบระยะเวลาที่ชัดเจนว่าคณะรัฐมนตรีจะเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวภายในปี ๒๕๖๕ ทั้งนี้ กฎหมายสำคัญเร่งด่วนที่วุฒิสภาได้จัดกลุ่มเพื่อเร่งรัดขึ้นนี้ เป็นกฎหมายที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการผลักดันการปฏิรูปประเทศไปสู่เป้าหมาย และคณะรัฐมนตรีได้เคยรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของวุฒิสภาเพื่อไปเร่งรัดการดำเนินการไว้ด้วยแล้ว ดังนั้น เห็นควรให้คณะรัฐมนตรี แจ้งผลความคืบหน้าการดำเนินการให้วุฒิสภาพทราบด้วยทุกฉบับ ซึ่งรายชื่อกฎหมายที่วุฒิสภาเห็นควรเร่งรัดดำเนินการมากที่สุด มีดังนี้

รายชื่อกฎหมายที่วุฒิสภาเห็นควรเร่งรัดดำเนินการมากที่สุด จำนวน ๑๐ ฉบับ			
ลำดับ	ชื่อกฎหมาย	แผนการปฏิรูปประเทศ	หมายเหตุ
๑	พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	- ด้านกฎหมาย - ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	
๒	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.	- ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	
๓	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดการข้อมูลข่าวสารปลอม พ.ศ.	- ด้านสื่อสารมวลชนเทคโนโลยีสารสนเทศ	
๔	ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนางองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ.	- ด้านสังคม (แผนฯ ฉบับ ๒๕๖๑)	นอกแผนฯ
๕	ร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ พ.ศ.	- ด้านการเมือง	
๖	พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘	- ด้านสาธารณสุข	
๗	ร่างพระราชบัญญัติระบบนิติวิทยาศาสตร์แห่งชาติ พ.ศ.	- ด้านกระบวนการยุติธรรม (แผนฯ ฉบับ ๒๕๖๑)	นอกแผนฯ
๘	ร่างพระราชบัญญัติการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก พ.ศ.	- ด้านกฎหมาย	
๙	ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์วิถีชีวิต	- ด้านสังคม	นอกแผนฯ

รายชื่อกฎหมายที่วุฒิสภาเห็นควรเร่งรัดดำเนินการมากที่สุด จำนวน ๑๐ ฉบับ			
ลำดับ	ชื่อกฎหมาย	แผนการปฏิรูปประเทศ	หมายเหตุ
	กลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ.	(แผนฯ ฉบับ ๒๕๖๑)	
๑๐	ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมพาณิชย์นาวี พ.ศ.	- ด้านเศรษฐกิจ	นอกแผนฯ

นอกจากนั้น พระราชบัญญัติหลายฉบับที่มีผลใช้บังคับแล้ว แต่ปรากฏว่ายังไม่มี การออกอนุบัญญัติตามพระราชบัญญัตินั้น หรือออกมาบ้างแล้วแต่ยังไม่ครบถ้วน จนทำให้ไม่อาจ ดำเนินการให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัตินั้น หรือดำเนินการไปโดยไม่มีประสิทธิภาพ เท่าที่ควร วุฒิสภาจึงมีข้อเสนออีกครั้งหนึ่งว่ารัฐบาลต้องเร่งรัด ตรวจสอบ และติดตามให้หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบที่เกี่ยวข้องกับการออกอนุบัญญัติต่าง ๆ ตามกฎหมายให้ครบถ้วนโดยเร็ว เพื่อให้ ทุกภาคส่วนสามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างครบถ้วนและถูกต้องมีประสิทธิภาพและ เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งผลการติดตามสถานะความก้าวหน้าและการปรับปรุงกฎหมายตามที่กำหนดไว้ ในแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับ ๒๕๖๑ และ (ฉบับปรับปรุง) ๒๕๖๔ ของวุฒิสภาในห้วงเดือนตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๖๔ นี้ สอดคล้องกับผลการติดตามสถานะความก้าวหน้าและการปรับปรุงกฎหมาย ตามที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับ ๒๕๖๑ และ (ฉบับปรับปรุง) ๒๕๖๔ ของวุฒิสภา ประจำปี ๒๕๖๔ ที่ต้องการให้มีการเร่งรัดการดำเนินการขึ้นภายในปี ๒๕๖๕

ทั้งนี้ หากให้วุฒิสภา โดยคณะกรรมการการ ตร. ได้มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วม เพื่อให้ข้อเสนอแนะและข้อสังเกตโดยตรงต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะกรรมการจัดทำ ยุทธศาสตร์ชาติ และคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้วยแล้ว จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ในการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศของวุฒิสภามีส่วนช่วยอย่างแท้จริงในอันที่จะทำให้บรรลุ เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมและประเทศชาติสืบไป

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	(๑)
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
ส่วนที่ ๒ บทสรุปผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด ในภาพรวม	๑๑
๒.๑ สรุปผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดประเด็นปฏิรูป/กิจกรรม/โครงการ	๒๒
- แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง	๒๒
- แผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน	๓๑
- แผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย	๔๓
- แผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม	๕๒
- แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ	๖๐
- แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๘๘
- แผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข	๑๐๓
- แผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ	๑๑๑
- แผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม	๑๑๖
- แผนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน	๑๒๒
- แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ	๑๖๓
- แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา	๑๗๔
- แผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์	๑๘๖
๒.๒ สรุปผลการติดตามความก้าวหน้าการพัฒนา ปรับปรุง กฎหมาย	๒๐๘
ส่วนที่ ๓ ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด	๒๒๙
ส่วนที่ ๔ ผลการศึกษาด้านงบประมาณ ต่อรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการ ตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑๒ (เดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อเสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ ของคณะกรรมการติดตามการบริหารงบประมาณ	๒๓๑

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑. บริบทของแผนการปฏิรูปประเทศ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๑๖ บทบัญญัติมาตรา ๒๕๗ ได้กำหนดเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศไว้ ๓ ประการสำคัญ คือ (๑) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ (๒) สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อจัดความเหลื่อมล้ำ และ (๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งถือเป็นเป้าหมายใหญ่ของการปฏิรูปประเทศตามหมวด ๑๖ ที่ต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย โดยต้องมีความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ โดยได้เริ่มดำเนินการปฏิรูปประเทศในแต่ละด้านภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ เพื่อการบรรลุผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังภายในระยะเวลา ๕ ปี (๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) โดยวุฒิสภามีหน้าที่และอำนาจตามมาตรา ๒๗๐ วรรคหนึ่ง ในการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ มาตรา ๒๕๗ ถึงมาตรา ๒๖๑ รวมทั้งกำหนดให้คณะรัฐมนตรีต้องแจ้งความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศต่อรัฐสภาเพื่อทราบทบทวน ๓ เดือน

ปัจจุบันการดำเนินงานตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญฯ และข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ หมวด ๑๐ ภารกิจด้านการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ๒๕๖๔ จำนวน ๑๓ ด้าน คู่ขนานไปกับแผนการปฏิรูปประเทศฉบับ ๒๕๖๑ ซึ่งกำหนดให้ทุกหน่วยงานต้องดำเนินการตามกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติของแต่ละช่วงเวลา ๕ ปี ได้แก่ ระยะเวลา ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕, ระยะเวลา ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐, ระยะเวลา ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕ และระยะเวลา ๒๕๗๖ – ๒๕๘๐ ซึ่งพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๑ กำหนดให้มีการทบทวนยุทธศาสตร์ชาติทุก ๕ ปี (๕ ปีแรก คือ ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) รวมถึงจะมีการประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศที่คาดหวังว่าจะบรรลุในระยะเวลา ๕ ปีตามมาตรา ๒๕๙ ของรัฐธรรมนูญฯ

๒. การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ (ตสร.) ตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศของวุฒิสภาในปีงบประมาณ ๒๕๖๕

ในการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด (ตสร.) ของวุฒิสภาในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕ เป็นการศึกษาวิเคราะห์และประมวลผลการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศที่คณะรัฐมนตรีเสนอต่อรัฐสภาในทศวรรษครบสามเดือนเพื่อแสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงและความคืบหน้าของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนการปฏิรูปประเทศโดยเน้นโครงการ/กิจกรรมที่เป็นองค์ประกอบการบรรลุเป้าหมาย มาตรา ๒๕๗ มาตรา ๒๕๘ และมาตรา ๒๕๙ ดังกล่าวเป็นหลักเพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะและเร่งรัดที่สามารถนำไปดำเนินการได้ของฝ่ายบริหารอย่างเป็นรูปธรรม มีความต่อเนื่องและเชื่อมโยงผลสัมฤทธิ์เชิงประจักษ์ของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมสำคัญตามแผนการปฏิรูปประเทศในปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๔ ถึงปี ๒๕๖๕ เพื่อขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศให้เกิดผลสัมฤทธิ์หรือบรรลุเป้าหมายตามรัฐธรรมนูญอย่างเป็นรูปธรรมภายในปี ๒๕๖๕ ดังนี้

๒.๑ ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ
ต่อรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐
ของรัฐธรรมนูญ (ในห้วงเดือนมกราคม – มีนาคม ๒๕๖๔) ของวุฒิสภา ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ ๑๓ ด้าน จากสรุปผลการติดตามโครงการ/กิจกรรมที่จะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ เมื่อวิเคราะห์จากผลการดำเนินการและการรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (เดือนมกราคม – มีนาคม ๒๕๖๔) พบว่า แม้จะมีการดำเนินโครงการ/กิจกรรมแล้วเสร็จจำนวนหนึ่ง และมีความคืบหน้าตามที่กำหนดไว้ในแผนจำนวน ๒๗๘ โครงการ/กิจกรรม หรือร้อยละ ๖๘.๔ แต่อาจไม่สามารถบ่งบอกว่าจะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ภายในปี ๒๕๖๕ ได้ทั้งหมดหรือไม่ ประกอบกับยังมีโครงการ/กิจกรรมที่มีความล่าช้ากว่าที่กำหนดไว้ในแผนอีกจำนวน ๑๐๔ โครงการ/กิจกรรม หรือร้อยละ ๒๕.๖ ซึ่งเป็นโครงการ/กิจกรรมที่อาจมีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมาย ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ได้ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ และความเป็นอยู่ภายใต้ตามวิถีชีวิตปกติใหม่ของประชาชน ภาครัฐจำเป็นต้องออกมาตรการในการแก้ไขปัญหาและกระตุ้นเศรษฐกิจ การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิตของประชาชน และการพัฒนาศักยภาพการให้บริการสาธารณะ รวมทั้งการแก้ไขปัญหาข้อจำกัดด้านงบประมาณ บุคลากรการทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ การกำหนดตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์และเป้าหมายในระดับหน่วยงานที่ยังไม่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ ปัจจัยเหล่านี้ ย่อมส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายอย่างมีนัยสำคัญ

๒.๒ ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศต่อรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ (ในห้วงเดือนเมษายน – มิถุนายน ๒๕๖๔) ของวุฒิสภา ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ ๑๓ ด้าน พบพบทศรูปจากผลการติดตามโครงการ/กิจกรรมที่จะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ซึ่งเมื่อวิเคราะห์จากผลการดำเนินการและการรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (เดือนเมษายน – มิถุนายน ๒๕๖๔) พบว่า โครงการที่ได้มีการติดตามอยู่เดิมและโครงการตามกิจกรรมปฏิรูปประเทศ จำนวน ๔๗๘ โครงการ/กิจกรรมโดยเป็นการดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๔๕ โครงการ/กิจกรรมคิดเป็นร้อยละ ๙.๔ มีความคืบหน้าตามแผน จำนวน ๓๖๐ โครงการ/กิจกรรม คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๓ และมีการดำเนินการล่าช้า จำนวน ๗๓ โครงการ/กิจกรรม คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๓ ซึ่งผลการประเมินโอกาสต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศส่วนใหญ่แล้วมีโอกาสบรรลุเป้าหมายระดับปานกลาง นอกจากนี้ ผลการประเมินในแต่ละด้านยังพบว่าอาจจะเสี่ยงต่อการบรรลุเป้าหมายภายในปี ๒๕๖๕ ดังนั้น การดำเนินโครงการแล้วเสร็จไม่ได้หมายถึงการส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศตามหมวด ๑๖ ตามมาตรา ๒๕๗ มาตรา ๒๕๘ และมาตรา ๒๕๙

๒.๓ ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศต่อรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ ประเด็นปฏิรูป/กิจกรรมปฏิรูป/โครงการภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับ ๒๕๖๑ และฉบับปรับปรุง ๒๕๖๔ (ในห้วงเดือนกรกฎาคม – กันยายน ๒๕๖๔) ของวุฒิสภา จากการติดตามและประเมินโครงการ/กิจกรรมที่มีความสำคัญและเป็นองค์ประกอบหลักในการบรรลุเป้าหมายตามแผนปฏิรูปประเทศ ๑๓ ด้าน พบว่า โครงการที่ได้มีการติดตามอยู่เดิมและโครงการตามกิจกรรมปฏิรูปประเทศ จำนวน ๔๒๙ โครงการ โดยเป็นการดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๗๒ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๘ มีความคืบหน้าตามแผน จำนวน ๒๙๓ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๒ และมีการดำเนินงานล่าช้า จำนวน ๖๕ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๑๕ ซึ่งผลการประเมินต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศ ส่วนใหญ่มีโอกาสรุดูเป้าหมายในระดับปานกลาง ด้านที่มีโอกาสรุดูเป้าหมายในระดับมาก คือ แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ และด้านที่มีโอกาสรุดูเป้าหมายในระดับน้อย คือ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดยที่การดำเนินโครงการแล้วเสร็จมิได้เป็นเครื่องบ่งชี้ว่าจะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ ตามหมวด ๑๖ มาตรา ๒๕๗ มาตรา ๒๕๘ และมาตรา ๒๕๙ ด้วยเหตุดังกล่าว การปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาในการศึกษา ติดตาม ตรวจสอบ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผลตลสร. ตามหลักการของรัฐธรรมนูญฯ หมวด ๑๖ ปฏิรูปประเทศ เพื่อเร่งรัดการดำเนินการในการปฏิรูปประเทศให้เป็นไปตามเป้าหมาย จึงถือเป็นการดำเนินงานทางนโยบายสาธารณะที่เป็นเครื่องมือสำคัญ

ของรัฐที่มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนและการพัฒนาประเทศสู่เป้าหมายคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อความสุขของคนไทยทุกคน

ทั้งนี้ การติดตามของวุฒิสภาต้องมีหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based) ที่ชัดเจน น่าเชื่อถือ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามผลลัพธ์และผลกระทบของการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐต่อเป้าหมายการปฏิรูปประเทศที่ดำเนินการแล้ว และให้ข้อเสนอแนะ เร่งรัด ในการดำเนินงานบนพื้นฐานของสถานการณ์ประเทศปัจจุบัน และภาพอนาคตของประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อนำผลการวิเคราะห์ไปสู่การเสนอแนะ เร่งรัดการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศตามรายงานสรุปผลการศึกษาวิเคราะห์รายงานของคณะกรรมการการ ทสร. และคณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภา ได้แก่

๑) การติดตามโครงการโดยพิจารณาจากโครงการที่กำหนดไว้ตามแผนขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ตามขั้นตอนและวิธีการดำเนินการของหน่วยงานรับผิดชอบหลักและโครงการที่ได้มีการติดตามอยู่เดิมที่เห็นว่ามีความสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ โดยเน้นติดตามในเชิงนโยบายและคุณภาพโครงการ กระบวนการ ผลลัพธ์ และผลสัมฤทธิ์ภายใต้กรอบมาตรา ๒๕๗ ของรัฐธรรมนูญ (เป้าหมายการปฏิรูปประเทศ) เป็นกรอบในการวัดผลสัมฤทธิ์การปฏิรูปประเทศ

๒) สถานการณ์ และประเด็นท้าทายที่มีผลต่อการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศที่ต้องมีลักษณะการรายงานตามสภาพข้อเท็จจริงของสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนทั้งทางบวกและทางลบ

๓) ความเห็นต่อการดำเนินการขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ได้แก่

๓.๑) ความเห็นต่อการขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด มีข้อเสนอแนะเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างไร

๓.๒) ความเห็นต่อการใช้งานระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) สำหรับกิจกรรม Big Rock และการดำเนินงานในระยะต่อไป มีความเหมาะสมหรือไม่ ควรมีการแก้ไขปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินการ รูปแบบการรายงาน การใช้งานระบบติดตามฯ หรือเพิ่มเติมข้อมูลรายละเอียดการรายงานในระบบ อย่างไร

๓.๓) ความเห็นต่อโอกาสในการบรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ภายในกรอบเวลา พ.ศ. ๒๕๖๕

๓.๔) ความเห็นต่อการกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) และความเห็นต่อความคืบหน้าของประเด็นที่รัฐสภาให้ความสนใจเป็นพิเศษมีความเหมาะสมหรือไม่ มีความครอบคลุมการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านแล้วหรือไม่ เพียงใด มีข้อเสนอแนะต่อโครงการตามแผนการปฏิรูปเดิมที่เห็นว่ามีสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายที่ควรมีการดำเนินการต่อเนื่องต่อไป และมีข้อเสนอแนะต่อการรายงานผลการดำเนินการในประเด็นที่รัฐสภาให้ความสนใจเป็นพิเศษอย่างไร

๔) การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติของวุฒิสภาในภาพรวมเพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย โดยบรรจุระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภาเกี่ยวกับการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติของวุฒิสภาในการประชุมวุฒิสภาทุกวันจันทร์เว้นวันจันทร์อย่างต่อเนื่อง

๕) การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติของวุฒิสภา โดยพิจารณาดำเนินการตาม มาตรา ๒๕ ของพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ หากพบกรณีที่เข้าองค์ประกอบของกฎหมาย กล่าวคือ กรณีที่ที่ประชุมวุฒิสภาเห็นว่าหน่วยงานของรัฐมิได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บทโดยไม่มีเหตุอันสมควร ซึ่งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติได้แจ้งให้หน่วยงานของรัฐนั้นแก้ไขปรับปรุงแล้วให้วุฒิสภามีมติส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) พิจารณาดำเนินการกับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปี

ดังนั้น แนวทางการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ ของแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับ ๒๕๖๑ และ (ฉบับปรับปรุง) ๒๕๖๔ จึงเป็นการดำเนินงานเชิงรุกมากขึ้น เพื่อให้ทราบผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการปฏิรูปประเทศที่คาดหวังว่าจะบรรลุในระยะเวลา ๕ ปีตามมาตรา ๒๕๙ ของรัฐธรรมนูญฯ ต่อรายงานความคืบหน้า รอบเดือน ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๖๔ ของวุฒิสภา ดังภาพที่ ๑.๑ กรอบกระบวนการ ตสร. ดังนี้

ภาพที่ ๑.๑ กรอบการ ตสร. ต่อรายงานความคืบหน้าฯ รอบเดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔

โดยวิธีดำเนินการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด การปฏิรูปประเทศ ของวุฒิสภา ผ่านคณะกรรมการดำเนินการติดตามในบทบาทของผู้ประเมินภายนอกมุ่งเน้นการติดตาม วิเคราะห์ ผลกระทบของการดำเนินงาน (Impact Assessment) ในการวิเคราะห์ข้อมูล การติดตาม ตรวจสอบ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผลการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ ดังนี้

 แบบฟอร์มสัญลักษณ์สามเหลี่ยมสีดำ หมายถึง คณะกรรมการสามัญฯ และ คณะอนุกรรมการคณะที่ ๔ มีหน้าที่รับผิดชอบพันธกิจ/กลยุทธ์/โครงการ/กิจกรรมของประเด็น การปฏิรูปประเทศในแผนการปฏิรูปประเทศ

 แบบฟอร์มสัญลักษณ์สี่เหลี่ยมสีแดง หมายถึง คณะกรรมการสามัญฯ และ คณะอนุกรรมการคณะที่ ๔ มีหน้าที่รับผิดชอบประเด็นการปฏิรูปประเทศในแผนการปฏิรูปประเทศ

 แบบฟอร์มสัญลักษณ์วงกลมสีแดง หมายถึง คณะกรรมการสามัญฯ และ คณะอนุกรรมการคณะที่ ๔ มีหน้าที่รับผิดชอบแผนการปฏิรูปประเทศ (ทั้งแผน)

 สัญลักษณ์หกเหลี่ยมสีน้ำเงิน หมายถึง คณะกรรมการ ตสร. และคณะอนุ กรรมการ ตสร. ๖ คณะตามยุทธศาสตร์ชาติ ๖ ด้าน มีหน้าที่รวบรวมผลที่คณะกรรมการสามัญ ทั้ง ๒๖ เสนอแล้วนำมาตรวจสอบ วิเคราะห์ และประเมินผลบูรณาการจัดทำเป็นรายงานข้อเสนอแนะ และแนวทางในการเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ

ทั้งนี้ ในการติดตามและประเมินความก้าวหน้าของวุฒิสภา มีข้อจำกัดที่สำคัญกล่าวคือ **การติดตาม และประเมินความก้าวหน้าของโครงการภายใต้แผนการปฏิรูป** ได้แก่ การรายงานสรุปผลดำเนินการ ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดของประเด็นปฏิรูป/กิจกรรมปฏิรูป ในกรณีที่มีเวลาจำกัดให้ดำเนินการ เฉพาะโครงการที่มีผลกระทบสำคัญจำเป็นเร่งด่วน หรือมีอุปสรรคต่อการบรรลุเป้าหมาย ซึ่งโครงการ ของกิจกรรมปฏิรูปของแผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ๒๕๖๔ ตามแผนขับเคลื่อนฯ และรายงาน รอบเดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔ ระบุโครงการ จำนวน ๑,๑๖๘ โครงการ

อย่างไรก็ตามในระบบ eMENSUR ข้อมูล ณ วันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ จำนวนโครงการ ที่สอดคล้องตามแผนการปฏิรูปประเทศมีโครงการจำนวน ๑๙๓,๐๒๖ โครงการ และโครงการที่ ผ่านการอนุมัติแล้ว จำนวน ๑๖๔,๔๔๗ โครงการ ดังตารางที่ ๑.๑

ลำดับที่	แผนการปฏิรูปประเทศ	จำนวนโครงการทั้งหมด	จำนวนโครงการที่ผ่านการอนุมัติแล้ว
๑.	การเมือง	๒๗๙	๒๓๗
๒.	การบริหารราชการแผ่นดิน	๒,๔๒๕	๑,๘๘๘
๓.	กฎหมาย	๓๒๗	๒๕๒
๔.	กระบวนการยุติธรรม	๑,๓๒๑	๘๗๙
๕.	เศรษฐกิจ	๓,๖๐๑	๒,๑๖๙
๖.	ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๒,๕๔๑	๑,๗๐๓
๗.	สาธารณสุข	๘๓๖	๕๕๗
๘.	สื่อสารมวลชนเทคโนโลยีสารสนเทศ	๓๐๗	๑๗๑
๙.	สังคม	๒,๓๕๗	๑,๓๕๕
๑๐.	พลังงาน	๑๙๙	๑๔๘
๑๑.	การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๒,๒๖๕	๑,๙๑๓
๑๒.	การศึกษา	๒๕,๖๘๑	๒๐,๖๑๕
๑๓.	แผนระดับ ๒ อื่นๆ	๑๕๐,๙๗๗	๑๓๒,๕๖๐
รวม		๑๙๓,๐๒๖	๑๖๔,๔๔๗

ตารางที่ ๑.๑ จำนวนโครงการที่สอดคล้องตามแผนการปฏิรูปประเทศในระบบ eMENSCR ข้อมูล ณ วันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๖๕

จากตารางที่ ๑.๑ จะเห็นว่าในระบบ eMENSCR มีโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ณ วันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ จำนวนมากถึง ๑๙๓,๐๒๖ โครงการ และโครงการที่ผ่านการอนุมัติแล้ว จำนวน ๑๖๔,๔๔๗ โครงการ ซึ่งถือว่าการติดตามและประเมินผลโครงการจำนวนมาก ส่งผลให้ในบางครั้งประสบปัญหาข้อมูลและข้อเท็จจริง เช่น ไม่มีข้อมูลเพียงพอ หรือข้อมูลไม่ถูกต้อง หรือไม่ทราบแน่นอนว่าข้อมูลใดจำเป็นต่อการประเมินผลโครงการของผู้ประเมินผล เป็นต้น

คณะกรรมการการจึงมีความจำเป็นต้องเลือกโครงการที่สำคัญและเป็นองค์ประกอบการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศเป็นหลักการสำคัญในการปฏิบัติตามตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญที่บัญญัติให้วุฒิสภามีหน้าที่และอำนาจติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

โดยการใช้แบบฟอร์มทั้ง ๓ สัญลักษณ์สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม และวงกลมดังกล่าวได้กำหนดเกณฑ์ประเมินที่นำมาใช้ประเมินผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ได้แก่ เกณฑ์ ๖ มิติ คือ

มิติที่ ๑ : ความจำเป็นเร่งด่วน หรือ ความสอดคล้อง (Relevancy)

มิติที่ ๒ : ประสิทธิภาพ (Efficiency)

มิติที่ ๓ : ประสิทธิผล (Effectiveness)

มิติที่ ๔ : การบูรณาการ และการมีส่วนร่วม (Partnerships and Cooperation)

มิติที่ ๕ : ผลกระทบ (Impact)

มิติที่ ๖ : ความยั่งยืน (Sustainability)

ประกอบเกณฑ์ประเมินเมทริกซ์ 5Cs เพื่อช่วยในกระบวนการตัดสินใจ คือ

๑ : Cut เสนอให้ยกเลิก

๒ : Change เสนอให้ปรับปรุง/เปลี่ยนแปลง

๓ : Combine เสนอให้ควบรวม

๔ : Continue เสนอให้ทำต่อไป

๕ : Create เสนอให้เร่งสร้างโครงการใหม่

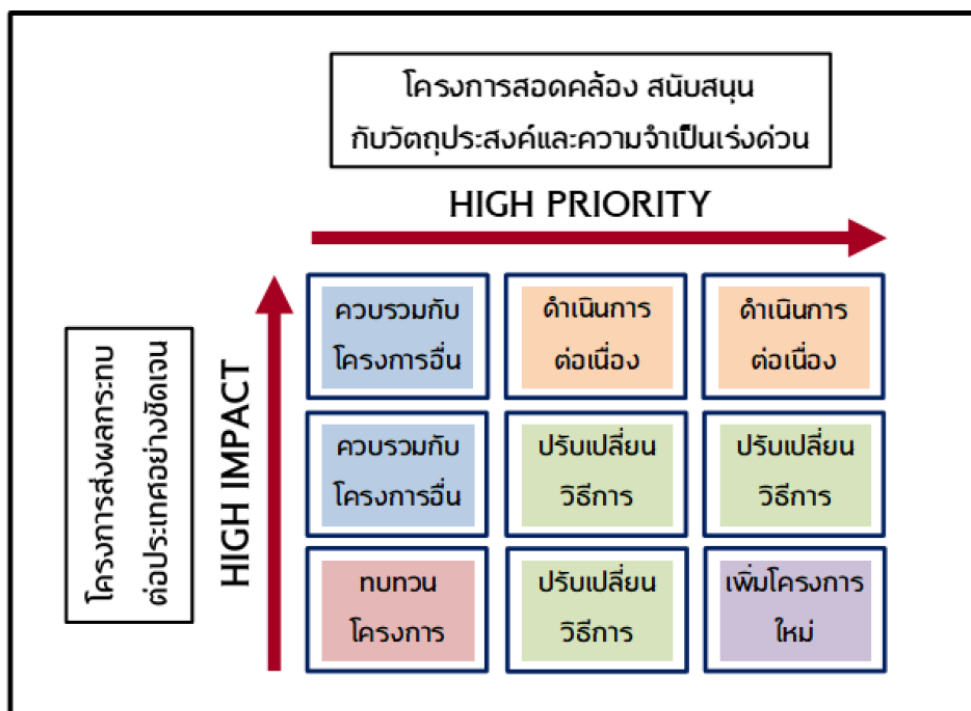
โดยประมวลผลรูปแบบ Dashboard เพื่อใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศในการเสนอข้อมูลภาพรวมที่หน่วยงานภาครัฐดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศ ดังนี้

การติดตามผลการดำเนินโครงการ ภายใต้ประเด็นปฏิรูปหรือกิจกรรมปฏิรูปและพันธกิจโดยการทบทวนผลการดำเนินการด้วยรายการตรวจสอบ (Checklist) ๖ มิติ โดยการวิเคราะห์ผลการติดตามในแต่ละมิติ แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ คือ ระดับมาก ปานกลาง และน้อย ดังตารางที่ ๑.๒

มิติที่ ๑	ความจำเป็นเร่งด่วน : ผลการดำเนินงานมีความสอดคล้อง และสนับสนุนในทิศทางเดียวกันกับวัตถุประสงค์เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ และความจำเป็นเร่งด่วน
มิติที่ ๒	ประสิทธิภาพ : ผลการดำเนินงานเป็นไปตามระยะเวลา/งบประมาณที่กำหนดไว้
มิติที่ ๓	ประสิทธิผล : ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานเมื่อเทียบกับวัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
มิติที่ ๔	การบูรณาการ และการมีส่วนร่วม : การดำเนินงานเป็นไปในรูปแบบของการมีส่วนร่วม การบูรณาการ กับภาคส่วนต่าง ๆ /การมีส่วนร่วมของประชาชน
มิติที่ ๕	ผลกระทบ : ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน ส่งผลกระทบให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี
มิติที่ ๖	ความยั่งยืน : ผลการดำเนินงานมีแนวโน้มส่งผลที่ดีต่อประชาชน ชุมชน สังคม อย่างยั่งยืนในระยะยาว

ตารางที่ ๑.๒ มิติทั้ง ๖ ด้านของรายการตรวจสอบในส่วนของการติดตามผลการดำเนินโครงการ

เกณฑ์ประเมินเมทริกซ์ 5Cs เพื่อตัดสินใจเสนอแนะทางเลือกในการดำเนินโครงการที่ขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเพื่อช่วยในกระบวนการตัดสินใจ

ภาพที่ ๑.๒ ตารางเมทริกซ์ (Matrix) เพื่อตัดสินใจเสนอแนะทางเลือกในการดำเนินโครงการที่ขับเคลื่อนแผนปฏิรูปประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ

ดังนั้น เพื่อให้การติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ บรรลุเป้าหมายตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศในเชิงรุกของปี ๒๕๖๕ ภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญ หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ และตามมาตรา ๒๗๐ ประกอบข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ หมวด ๑๐ ภารกิจด้านการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ จึงถือเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างมากและเป็นภารกิจที่วุฒิสภาให้ความใส่ใจที่สุด เพราะเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาประเทศ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน ตลอดจนนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งจะต้องขับเคลื่อนให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ให้ได้ตามห้วงเวลายี่สิบปีแล้วการดำเนินการในระยะต่อไปก็จะได้รับผลกระทบ และสุดท้ายแล้วก็จะไม่บรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศที่กำหนดไว้

ส่วนที่ ๒

บทสรุปผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดในภาพรวม

การรายงานผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด การปฏิรูปประเทศ ห้วงระยะเวลา เดือน ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔ ประกอบด้วย (๑) สรุปผลการติดตาม และข้อเสนอแนะ เร่งรัดที่สำคัญ และ (๒) ความก้าวหน้าการพัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย

๑. ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด การดำเนินโครงการภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ

ในการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดแผนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งเป็นการติดตามโครงการ/กิจกรรมต่อเนื่องจากวงรอบเดือนกรกฎาคม – กันยายน ๒๕๖๔ ที่เป็นโครงการที่ได้มีการติดตาม อยู่เดิมตามแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับ ๒๕๖๑ ร่วมกับการติดตามโครงการใหม่วงรอบเดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔ ที่เป็นโครงการตาม Big Rock ตามแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับปรับปรุง ๒๕๖๔ โดยการเลือกติดตามโครงการ/กิจกรรมที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ เพื่อทราบ ผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการที่คาดหวังว่าจะบรรลุในระยะเวลาห้าปีตามมาตรา ๒๕๙ ของรัฐธรรมนูญต่อ รายงานความคืบหน้าฯ ดังนี้

๑) แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ติดตามกิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูป จำนวน ๕ กิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูป ติดตามเป้าหมายย่อย/พันธกิจ จำนวน ๗๔ เป้าหมายย่อย/พันธกิจ มีจำนวนโครงการทั้งหมด ๖๙ โครงการ เลือกติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย การปฏิรูปประเทศ จำนวน ๒๙ โครงการ ดังตารางที่ ๒.๑

โครงการที่ติดตาม	ผลการดำเนินงาน (จำนวน)				รวม
	ดำเนินการ เสร็จแล้ว	มีความคืบหน้า ตามแผน	ล่าช้า	ปรับเปลี่ยน วิธีการ	
๑) ติดตาม โครงการต่อเนื่องจากวงรอบ กรกฎาคม – กันยายน ๒๕๖๔					
☒ โครงการตาม Big Rock	-	๑๘	๑	-	๑๙
☒ โครงการที่ได้มีการติดตามอยู่เดิม	๔	๖	-	-	๑๐
๒) ติดตาม โครงการใหม่ในรอบ ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔					
☐ โครงการตาม Big Rock	-	-	-	-	-
☐ โครงการที่ได้มีการติดตามอยู่เดิม	-	-	-	-	-
รวม	๔	๒๔	๑	-	๒๙

ตารางที่ ๒.๑ โครงการที่ติดตามและผลการดำเนินงานของแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง

๒) แผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ติดตามกิจกรรมการปฏิรูป (Big Rock) ของแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับปรับปรุง) จำนวน ๕ กิจกรรม ซึ่งมีจำนวนโครงการทั้งหมด ๑๔๔ โครงการ เลือกติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย การปฏิรูปประเทศ จำนวน ๔๑ โครงการ ดังตารางที่ ๒.๒

โครงการที่ติดตาม	ผลการดำเนินงาน (จำนวน)				รวม
	ดำเนินการ เสร็จแล้ว	มีความคืบหน้า ตามแผน	ล่าช้า	ปรับเปลี่ยน วิธีการ	
๑) ติดตาม โครงการต่อเนื่องจาก วงรอบ กรกฎาคม – กันยายน ๒๕๖๔ ☒ โครงการตาม Big Rock	-	๓๖	-	-	๓๖
☐ โครงการที่ได้มีการติดตามอยู่เดิม					
๒) ติดตาม โครงการใหม่ ในรอบ ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔ ☒ โครงการตาม Big Rock	-	๕	-	-	๕
☐ โครงการที่ได้มีการติดตามอยู่เดิม					
รวม		๔๑			๔๑

ตารางที่ ๒.๒ โครงการที่ติดตามและผลการดำเนินงานของแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

๓) แผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย ติดตามแผนการปฏิรูปประเทศ ติดตามกิจกรรม ปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูป จำนวน ๗ กิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูป ติดตามเป้าหมายย่อย/พันธกิจ จำนวน ๗ เป้าหมายย่อย/พันธกิจ มีจำนวนโครงการทั้งหมด ๑๑๕ โครงการ เลือกติดตามโครงการ ที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๗ โครงการ ดังตารางที่ ๒.๓

โครงการที่ติดตาม	ผลการดำเนินงาน (จำนวน)				รวม
	ดำเนินการ เสร็จแล้ว	มีความคืบหน้า ตามแผน	ล่าช้า	ปรับเปลี่ยน วิธีการ	
๑) ติดตาม โครงการต่อเนื่องจาก วงรอบ กรกฎาคม – กันยายน ๒๕๖๔ ☒ โครงการตาม Big Rock	-	๓	๔	-	๗
☒ โครงการที่ได้มีการติดตามอยู่เดิม					
๒) ติดตาม โครงการใหม่ ในรอบ ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔	-	-	-	-	-

โครงการที่ติดตาม	ผลการดำเนินงาน (จำนวน)				รวม
	ดำเนินการ เสร็จแล้ว	มีความคืบหน้า ตามแผน	ล่าช้า	ปรับเปลี่ยน วิธีการ	
☐ โครงการตาม Big Rock					
☐ โครงการที่ได้มีการติดตามอยู่เดิม					
รวม	-	๓	๔	-	๗

ตารางที่ ๒.๓ โครงการที่ติดตามและผลการดำเนินงานของแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย

๔) แผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ติดตามกิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูป จำนวน ๖ กิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูป ติดตามเป้าหมายย่อย/พันธกิจ จำนวน ๖ เป้าหมายย่อย/พันธกิจ มีจำนวนโครงการทั้งหมด ๓๘ โครงการ เลือกติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๖ โครงการ ดังตารางที่ ๒.๔

โครงการที่ติดตาม	ผลการดำเนินงาน (จำนวน)				รวม
	ดำเนินการ เสร็จแล้ว	มีความคืบหน้า ตามแผน	ล่าช้า	ปรับเปลี่ยน วิธีการ	
๑) ติดตาม โครงการต่อเนื่องจาก วงรอบ กรกฎาคม – กันยายน ๒๕๖๔					
☒ โครงการตาม Big Rock	-	๓	๓	-	๖
☒ โครงการที่ได้มีการติดตามอยู่เดิม	-	-	-	-	
๒) ติดตาม โครงการใหม่ ในรอบ ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔					
☐ โครงการตาม Big Rock	-	-	-	-	-
☐ โครงการที่ได้มีการติดตามอยู่เดิม	-	-	-	-	-
รวม	-	๓	๓	-	๖

ตารางที่ ๒.๔ โครงการที่ติดตามและผลการดำเนินงานของแผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม

๕) แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ติดตามจากแผนการปฏิรูปประเทศ ติดตามเป้าหมายย่อย/พันธกิจ ๒๖ มีจำนวนโครงการทั้งหมด ๒๑๖ โครงการ เลือกติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๑๓๑ โครงการ ดังตารางที่ ๒.๕

โครงการที่ติดตาม	ผลการดำเนินงาน (จำนวน)				รวม
	ดำเนินการเสร็จแล้ว	มีความคืบหน้าตามแผน	ล่าช้า	ปรับเปลี่ยนวิธีการ	
๑) ติดตาม โครงการต่อเนื่องจาก วงรอบ กรกฎาคม – กันยายน ๒๕๖๔					
☒ โครงการตาม Big Rock	๓๓	๘๐	๑๘	-	๑๓๑
☒ โครงการที่ได้มีการติดตามอยู่เดิม	-	-	-	-	
๒) ติดตาม โครงการใหม่ ในรอบ ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔					
☐ โครงการตาม Big Rock	-	-	-	-	-
☐ โครงการที่ได้มีการติดตามอยู่เดิม	-	-	-	-	-
รวม	๓๓	๘๐	๑๘	-	๑๓๑

ตารางที่ ๒.๕ โครงการที่ติดตามและผลการดำเนินงานของแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ

๖) แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ติดตามจากแผนการปฏิรูปประเทศ ติดตามกิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูป จำนวน ๖ ประเด็น เลือกติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ โดยติดตามโครงการที่เป็นโครงการที่กำหนดไว้ตามแผนขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) และโครงการภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมจำนวน ๒๓ โครงการ ดังตารางที่ ๒.๖

โครงการที่ติดตาม	ผลการดำเนินงาน (จำนวน)				รวม
	ดำเนินการเสร็จแล้ว	มีความคืบหน้าตามแผน	ล่าช้า	ปรับเปลี่ยนวิธีการ	
๑) ติดตาม โครงการต่อเนื่องจาก วงรอบ กรกฎาคม – กันยายน ๒๕๖๔					
☒ โครงการตาม Big Rock	๒	๑๔	๑	-	๑๗
☒ โครงการที่ได้มีการติดตามอยู่เดิม	-	๕	-	-	๕

โครงการที่ติดตาม	ผลการดำเนินงาน (จำนวน)				รวม
	ดำเนินการ เสร็จแล้ว	มีความคืบหน้า ตามแผน	ล่าช้า	ปรับเปลี่ยน วิธีการ	
๒) ติดตาม โครงการใหม่ในรอบ ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔ ☒ โครงการที่ได้ติดตามใหม่	-	๑	-	-	๑
รวม	๒	๒๐	๑	-	๒๓

ตารางที่ ๒.๖ โครงการที่ติดตามและผลการดำเนินงานของแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๗) แผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข ติดตามจากแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม) ติดตามกิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูป จำนวน ๑ ประเด็นปฏิรูป ติดตามพันธกิจ จำนวน ๑ พันธกิจ มีจำนวนโครงการทั้งหมด ๒๔๗ โครงการ เลือกติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย การปฏิรูปประเทศ จำนวน ๑ โครงการ ติดตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ติดตามกิจกรรม ปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูป จำนวน ๓ กิจกรรมปฏิรูป ติดตามเป้าหมายย่อย/พันธกิจ จำนวน ๘ เป้าหมายย่อย มีจำนวนโครงการทั้งหมด ๖๕ โครงการ เลือกติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย การปฏิรูปประเทศ จำนวน ๑๐ โครงการ ดังตารางที่ ๒.๗

โครงการที่ติดตาม	ผลการดำเนินงาน (จำนวน)				รวม
	ดำเนินการ เสร็จแล้ว	มีความคืบหน้า ตามแผน	ล่าช้า	ปรับเปลี่ยน วิธีการ	
๑) ติดตาม โครงการต่อเนื่องจาก วงรอบ กรกฎาคม – กันยายน ๒๕๖๔ ☒ โครงการตาม Big Rock	๒	๘	-	-	๑๐
☒ โครงการที่ได้มีการติดตามอยู่เดิม	-	๑	-	-	๑
๒) ติดตาม โครงการใหม่ ในรอบ ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔ ☐ โครงการตาม Big Rock	-	-	-	-	-
☐ โครงการที่ได้มีการติดตามอยู่เดิม	-	-	-	-	-
รวม	๒	๙	-	-	๑๑

ตารางที่ ๒.๗ โครงการที่ติดตามและผลการดำเนินงานของแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข

๘) แผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ติดตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ติดตามกิจกรรมปฏิรูป จำนวน ๓ กิจกรรมปฏิรูป โครงการที่ดำเนินการเสร็จแล้ว จำนวน ๑๖ โครงการ อยู่ระหว่างดำเนินโครงการตามแผน จำนวน ๑๙ โครงการและดำเนินการล่าช้ากว่าแผน จำนวน ๑ โครงการ ดังตารางที่ ๒.๘

โครงการที่ติดตาม	ผลการดำเนินงาน (จำนวน)				รวม
	ดำเนินการเสร็จแล้ว	มีความคืบหน้าตามแผน	ล่าช้า	ปรับเปลี่ยนวิธีการ	
๑) ติดตาม โครงการต่อเนื่องจากวงรอบ กรกฎาคม - กันยายน ๒๕๖๔					
☒ โครงการตาม Big Rock	๑๖	๑๙	๑	-	๓๖
☐ โครงการที่ได้มีการติดตามอยู่เดิม	-	-	-	-	-
๒) ติดตาม โครงการใหม่ ในรอบตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๖๔					
☐ โครงการตาม Big Rock	-	-	-	-	-
☐ โครงการที่ได้มีการติดตามอยู่เดิม	-	-	-	-	-
รวม	๑๖	๑๙	๑	-	๓๖

ตารางที่ ๒.๘ โครงการที่ติดตามและผลการดำเนินงานของแผนการปฏิรูปประเทศ

ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ

๙) แผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม ติดตามกิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูปครบทุกประเด็นปฏิรูป จำนวน ๕ กิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูป ติดตามเป้าหมายย่อย/พันธกิจ จำนวน ๑๘ เป้าหมายย่อย/พันธกิจ มีจำนวนโครงการทั้งหมด ๒๓ โครงการ เลือกติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๑๔ โครงการ ดังตารางที่ ๒.๙

โครงการที่ติดตาม	ผลการดำเนินงาน (จำนวน)				รวม
	ดำเนินการเสร็จแล้ว	มีความคืบหน้าตามแผน	ล่าช้า	ปรับเปลี่ยนวิธีการ	
๑) ติดตาม โครงการต่อเนื่องจากวงรอบ กรกฎาคม - กันยายน ๒๕๖๔					
☒ โครงการตาม Big Rock	๒	๑๐	-	-	๑๒
☐ โครงการที่ได้มีการติดตามอยู่เดิม	-	-	-	-	-

โครงการที่ติดตาม	ผลการดำเนินงาน (จำนวน)				รวม
	ดำเนินการ เสร็จแล้ว	มีความคืบหน้า ตามแผน	ล่าช้า	ปรับเปลี่ยน วิธีการ	
๒) ติดตาม โครงการใหม่ ในรอบ ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔					
☒ โครงการตาม Big Rock	-	๑	๑	-	๒
☐ โครงการที่ได้มีการติดตามอยู่เดิม	-	-	-	-	-
รวม	๒	๑๑	๑	-	๑๔

ตารางที่ ๒.๙ โครงการที่ติดตามและผลการดำเนินงานของแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม

๑๐) แผนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน (ฉบับปรับปรุง) ติดตามกิจกรรมปฏิรูปจำนวน ๕ กิจกรรมปฏิรูป (เลือกติดตามกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๑๔ กิจกรรม) แผนปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน (ฉบับเดิม) ติดตามประเด็นปฏิรูปจำนวน ๙ ประเด็นปฏิรูป (เลือกติดตามกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๓๙ กิจกรรม) รวมทั้งสิ้น ๕๓ กิจกรรม ดังตารางที่ ๒.๑๐

โครงการที่ติดตาม	ผลการดำเนินงาน (จำนวน)				รวม
	ดำเนินการ เสร็จแล้ว	มีความคืบหน้า ตามแผน	ล่าช้า	ปรับเปลี่ยน วิธีการ	
๑) ตามโครงการต่อเนื่องจาก วงรอบกรกฎาคม – กันยายน ๒๕๖๔					
☒ โครงการที่ได้มีการติดตามอยู่เดิม	๔	๒๖	๙	-	๓๙
☒ โครงการตาม Big Rock	-	๑๒	๒	-	๑๔
๒) ตามโครงการใหม่ วงรอบตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔					
☐ โครงการที่ได้มีการติดตามอยู่เดิม	-	-	-	-	-
☐ โครงการตาม Big Rock	-	-	-	-	-
รวม	๔	๓๘	๑๑	-	๕๓

ตารางที่ ๒.๑๐ โครงการที่ติดตามและผลการดำเนินงานของแผนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน

๑๑) แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
 ติดตามจากแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับเดิม จำนวน ๔ ประเด็นปฏิรูป จำนวน ๒๒ โครงการ และ
 ติดตามแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับปรับปรุง จำนวน ๕ กิจกรรมปฏิรูป ติดตามทุกโครงการ จำนวน
 ๔๔ โครงการ ดังตารางที่ ๒.๑๑

โครงการที่ติดตาม	ผลการดำเนินงาน (จำนวน)				รวม
	ดำเนินการ เสร็จแล้ว	มีความคืบหน้า ตามแผน	ล่าช้า	ปรับเปลี่ยน วิธีการ	
๑) ติดตาม โครงการต่อเนื่องจาก วงรอบ กรกฎาคม – กันยายน ๒๕๖๔					
☒ โครงการที่ได้มีการติดตามอยู่เดิม	๓	๑๒	-	-	๑๕
☐ โครงการตาม Big Rock	-	๔๔	-	-	๔๔
๒) ติดตาม โครงการใหม่ ในรอบ ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔					
☒ โครงการที่ได้มีการติดตามอยู่เดิม (เลือกติดตาม ๒๒ กิจกรรม)	๕	๑๗	-	-	๒๒
☐ โครงการตาม Big Rock (จำนวนทั้งสิ้น ๔๔ โครงการ)	-	๔๔	-	-	๔๔
รวม	๕	๖๑	-	-	๖๖

ตารางที่ ๒.๑๑ โครงการที่ติดตามและผลการดำเนินงานของแผนการปฏิรูปประเทศ
 ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๑๒) แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ประกอบด้วย การศึกษาขั้นพื้นฐาน ติดตาม
 แผนการปฏิรูปประเทศ ติดตามเรื่อง/ประเด็นปฏิรูปจำนวน ๒ ประเด็นปฏิรูป ซึ่งมีทั้งหมด ๔ ประเด็น
 ปฏิรูป และติดตามกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ
 (Big Rock) จำนวน ๕ กิจกรรม โดยเลือกติดตามโครงการรวมทั้งสิ้น จำนวน ๑๑ โครงการ ส่วนด้านการ
อุดมศึกษา ติดตามกิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูปจำนวน ๒ กิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูป ซึ่งมีทั้งหมด
 ๕ กิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูป ดังตารางที่ ๒.๑๒ – ๒.๑๓

โครงการที่ติดตาม	ผลการดำเนินงาน (จำนวน)				รวม
	ดำเนินการ เสร็จแล้ว	มีความคืบหน้า ตามแผน	ล่าช้า	ปรับเปลี่ยน วิธีการ	
ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
๑) ติดตาม โครงการต่อเนื่องจาก วงรอบ กรกฎาคม – กันยายน ๒๕๖๔ ☑ โครงการที่ได้มีการติดตามอยู่เดิม ตาม Big Rock (รวม ๔ โครงการ)	-	๑	๓	-	๔
๒) ติดตาม โครงการใหม่ ในรอบ ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔ ☑ โครงการตามแผนปฏิรูปเดิม ตาม Big Rock (รวม ๕ โครงการ)	-	๕	๒	-	๗
รวม	-	๖	๕	-	๑๑

ตารางที่ ๒.๑๒ โครงการที่ติดตามและผลการดำเนินงานของแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ขั้นพื้นฐาน

โครงการที่ติดตาม	ผลการดำเนินงาน (จำนวน)				รวม
	ดำเนินการ เสร็จแล้ว	มีความคืบหน้า ตามแผน	ล่าช้า	ปรับเปลี่ยน วิธีการ	
ด้านการอุดมศึกษา					
๑) ติดตามโครงการต่อเนื่องจาก วงรอบกรกฎาคม – กันยายน ๒๕๖๔ ☒ โครงการตาม Big Rock	-	๒	-	-	๒
☐ โครงการที่ได้มีการติดตามอยู่เดิม	-	-	-	-	-
๒) ติดตามโครงการใหม่ ในรอบ ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔ ☐ โครงการตาม Big Rock	-	-	-	-	-
☐ โครงการที่ได้มีการติดตามอยู่เดิม	-	-	-	-	-
รวม	-	๒	-	-	๒

ตารางที่ ๒.๑๓ โครงการที่ติดตามและผลการดำเนินงานของแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา การอุดมศึกษา

๑๓) แผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
 ติดตามจากแผนการปฏิรูปประเทศ ติดตามกิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูป จำนวน ๔ กิจกรรมปฏิรูป/
 ประเด็นปฏิรูป ติดตามเป้าหมายย่อย/พันธกิจ จำนวน ๑๖ เป้าหมายย่อย/พันธกิจ มีจำนวนโครงการ
 ทั้งหมด ๖๐ โครงการ เลือกติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูป จำนวน ๔๖
 โครงการ ดังตารางที่ ๒.๑๔

โครงการที่ติดตาม	ผลการดำเนินงาน (จำนวน)				รวม
	ดำเนินการ เสร็จแล้ว	มีความ คืบหน้า ตามแผน	ล่าช้า	ปรับเปลี่ยน วิธีการ	
๑) ติดตาม โครงการต่อเนื่องจาก วงรอบ กรกฎาคม – กันยายน ๒๕๖๔					
☒ โครงการตาม Big Rock	๑	๑๗	๗	-	๒๕
☐ โครงการที่ได้มีการติดตามอยู่เดิม	-	-	-	-	-
๒) ติดตาม โครงการใหม่ ในรอบ ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔					
☒ โครงการตาม Big Rock	-	๒๑	-	-	๒๑
☐ โครงการที่ได้มีการติดตามอยู่เดิม	-	-	-	-	-
รวม	๑	๓๘	๗	-	๔๖

ตารางที่ ๒.๑๔ โครงการที่ติดตามและผลการดำเนินงานของแผนการปฏิรูปประเทศ
 ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ดังนั้น ผลการติดตามการดำเนินการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๓ แผนการปฏิรูปประเทศ
 ผ่านโครงการภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศฉบับ ๒๕๖๑ และฉบับปรับปรุง ๒๕๖๔ ในห้วงเดือน
 ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔ จากการติดตามและประเมินโครงการที่มีความสำคัญและเป็นองค์ประกอบ
 หลักที่จะส่งผลให้บรรลุเป้าหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๓ ด้านบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย
 ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ อย่างสูงในภาพรวม ดังนี้

แผนการปฏิรูปประเทศ	โครงการที่เป็น องค์ประกอบสำคัญ ที่เลือกติดตาม	แล้วเสร็จ	คืบหน้า	ล่าช้า
๑. ด้านการเมือง	๒๙	๔	๒๔	๑
๒. ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน	๔๑	-	๔๑	-
๓. ด้านกฎหมาย	๗	-	๓	๔
๔. ด้านกระบวนการยุติธรรม	๖	-	๓	๓
๕. ด้านเศรษฐกิจ	๑๓๑	๓๓	๘๐	๑๘
๖. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๒๓	๒	๒๐	๑
๗. ด้านสาธารณสุข	๑๑	๒	๙	-
๘. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	๓๖	๑๖	๑๙	๑
๙. ด้านสังคม	๑๔	๒	๑๑	๑
๑๐. ด้านพลังงาน	๕๓	๔	๓๘	๑๑
๑๑. ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติชอบ	๖๖	๕	๖๑	-
๑๒. ด้านการศึกษา	๑๑	-	๖	๕
- การศึกษาขั้นพื้นฐาน				
- การอุดมศึกษา				
๑๓. ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	๔๖	๑	๓๘	๗
รวม	๔๗๖	๖๙	๓๕๕	๕๒

๒. สรุปผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดประเด็นปฏิรูป/กิจกรรม/โครงการ

๒.๑) สรุปผลการติดตาม และข้อเสนอแนะ เร่งรัดที่สำคัญ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ติดตามแผนการปฏิรูปประเทศ ติดตามกิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูป จำนวน ๕ กิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูป ติดตามเป้าหมายย่อย/พันธกิจ จำนวน ๗๔ เป้าหมายย่อย/พันธกิจ มีจำนวนโครงการทั้งหมด ๖๙ โครงการ เลือกติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๒๙ โครงการ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

กิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูปที่ ๑ การส่งเสริมความรู้ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ภาพรวมส่วนใหญ่ของการดำเนินกิจกรรมเป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ และอยู่ระหว่างดำเนินการ ทั้งนี้ มีบางโครงการที่คณะกรรมการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน วุฒิสภา ได้ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดอย่างต่อเนื่อง เช่น โครงการโรงเรียนประชาธิปไตย (สภานักเรียน) โดยในช่วงที่ผ่านมาคณะกรรมการได้ส่งจังหวัดลงพื้นที่เพื่อทราบข้อมูลเชิงลึกในการขับเคลื่อนกิจกรรมสภานักเรียน เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ณ จังหวัดกาญจนบุรี และวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๕ ณ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นอกจากนี้ คณะกรรมการได้กำหนดให้มีการประชุมหารือร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และคณะผู้บริหารในวันจันทร์ที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕ เพื่อติดตามและขับเคลื่อนกิจกรรมสภานักเรียน และได้กำหนดที่จะเดินทางไปราชการลงพื้นที่ ในวันพุธที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๕ ณ โรงเรียนหอวัง กรุงเทพฯ และวันอังคารที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๕ ณ โรงเรียนสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ทั้งนี้ ข้อมูลสรุปผลในภาพรวมจะได้เสนอให้ทราบในโอกาสต่อไป

ข้อเสนอแนะและเร่งรัด

สถาบันพระปกเกล้า ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก ควรเร่งรัดดำเนินการตามแผนและบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนงานและโครงการที่ได้กำหนดไว้

กิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ ประเด็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะทุกระดับ

ภาพรวมส่วนใหญ่ของการดำเนินกิจกรรมเป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ และอยู่ระหว่างดำเนินการ ทั้งนี้ ประเด็นสำคัญอยู่ที่การเสนอร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ พ.ศ. ซึ่งมีความคืบหน้าของการดำเนินงานตามลำดับ โดยมีการประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ พ.ศ. เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อร่างพระราชบัญญัติฯ เป็นไปตามบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ และได้กำหนดวิธีการรับฟังความคิดเห็น โดยกำหนดระยะเวลาการรับฟังความคิดเห็นตั้งแต่วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ – ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๕ ผ่าน ๒ ช่องทาง ๑) การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเว็บไซต์ www.law.go.th และเว็บไซต์ www.opm.go.th และ ๒) การรับฟังความคิดเห็นโดยทำเป็นหนังสือเพื่อสำรวจความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวจากผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งสิ้นสุดการรับฟังความคิดเห็นเมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๕ ปัจจุบันสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีอยู่ระหว่างการจัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เพื่อเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาและผลักดันกฎหมายว่าด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะพิจารณา ในวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ซึ่งเมื่อคณะกรรมการพิจารณาและผลักดันฯ พิจารณาแล้ว จะได้จัดทำรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะร่างพระราชบัญญัตินี้ กับรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย เพื่อประกอบการเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาภายในไตรมาสที่ ๓ ของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ต่อไป

ข้อเสนอแนะและเร่งรัด

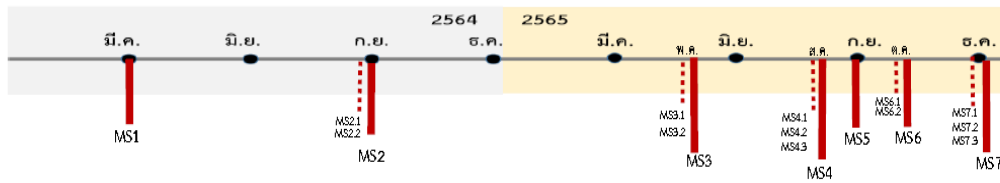
- สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก ควรเร่งรัดดำเนินการตามแผนและบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนงานและโครงการที่ได้กำหนดไว้

กิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูปที่ ๓ การสร้างความสามัคคีปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ

จากการห้วงเวลารายงาน (ต.ค. - ธ.ค. ๖๔) การดำเนินการจะอยู่ในเป้าหมายย่อยที่ ๒ (Milestone 2) ระยะเวลาดำเนินการ ต.ค. - ธ.ค. ๖๔ ซึ่งกำหนดว่าจะต้องมี**ชุดความรู้และข้อมูล**เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและการสร้างความสามัคคีปรองดอง แต่โครงการ Big Rock โครงการสร้างการรับรู้เพื่อให้เกิดความสามัคคีปรองดองของคนในชาติของสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง **อยู่ในระหว่างการดำเนินการรวบรวมและจัดทำชุดความรู้** การดำเนินการจึงล่าช้ากว่าแผน ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของ สศช.

เป้าหมายการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock

Timeline ตามช่วงระยะเวลาที่คาดว่าจะแล้วเสร็จของแต่ละเป้าหมายย่อย

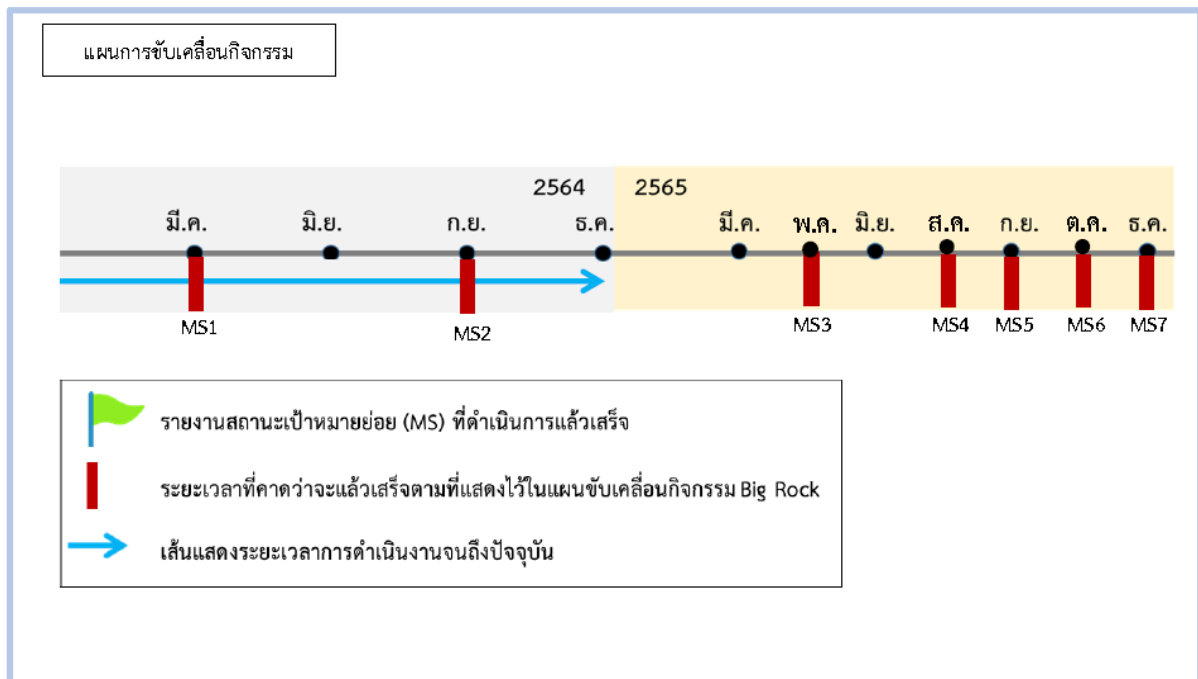

** เพื่อให้สอดคล้องกับหัวเวลายางานตามมาตรา 270 ของรัฐธรรมนูญ MSn ต้องแล้วเสร็จในเดือนสุดท้ายของไตรมาส โดย MSn.ก สามารถดำเนินการในช่วงเวลาใดก็ได้ แต่ต้องแล้วเสร็จในช่วงเวลาก่อนหน้า MSn แล้วเสร็จ

กำหนดเป้าหมายย่อยของขั้นตอนและวิธีการตามกิจกรรม Big Rock และระยะเวลาที่คาดว่าจะแล้วเสร็จของเป้าหมายย่อยนั้นๆ

ลำดับ	เป้าหมายย่อย (Milestone : MS) *	ช่วงระยะเวลา ** ดำเนินการ ม.ค.64 - ธ.ค.65
เป้าหมายย่อยที่ 1 (MS1)	เตรียมความพร้อมในการดำเนินโครงการการสร้างความสามัคคีปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ	ก.พ. - มี.ค. 64
เป้าหมายย่อยที่ 2 (MS2)	มีชุดความรู้ และข้อมูลเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งและการสร้างความสามัคคีปรองดอง	เม.ย. - ก.ย. 64
เป้าหมายย่อยที่ 2.1 (MS2.1)	ศึกษาความเป็นมา สภาพปัญหา และรากเง้าของปัญหาที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งขึ้นในประเทศไทย	เม.ย. - ก.ย. 64
เป้าหมายย่อยที่ 2.2 (MS2.2)	ศึกษางานวิจัยและกรณีศึกษาทั้งไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์การแก้ปัญหาความขัดแย้งและการสร้างความปรองดอง	เม.ย. - ก.ย. 64

ภาพที่ ๒.๑ เป้าหมายย่อยที่ ๒ ตาม Timeline

ภาพที่ ๒.๒ การรายงานหัว ท.ค. - ธ.ค. ๖๔ เป้าหมายย่อยที่ ๒ จะล่าช้ากว่าเดิม ๑ ปีงบประมาณ

ข้อเสนอแนะเร่งรัด

สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (ป.ย.ป.) ได้ดำเนินการโครงการสร้างการรับรู้เพื่อให้เกิดความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ ภายใต้ประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ ซึ่งตามแผนต้องดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๖๔ แต่สามารถเริ่มดำเนินการได้ในปีงบประมาณ ๒๕๖๕ ล่าสุดไปถึง ๑ ปีงบประมาณ อาจส่งผลให้การดำเนินการไม่สามารถบรรลุเป้าหมายในห้วงเวลาที่กำหนดของแผนการปฏิรูปประเทศ (ธันวาคม ๒๕๖๕)

หน่วยงานรับผิดชอบร่วม ได้แก่ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสถาบันพระปกเกล้า ได้รับมอบหมายให้ร่วมดำเนินการสนับสนุนโครงการสร้างการรับรู้เพื่อให้เกิดความสามัคคีปรองดองของคนในชาติด้วย แต่ไม่มีการกำหนดกิจกรรม แผนงาน/โครงการรองรับที่ชัดเจน ส่งผลให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดในแผนการปฏิรูปประเทศห้วงของแผนการปฏิรูปประเทศ (ธันวาคม ๒๕๖๕) ได้ และไม่มีการดำเนินกิจกรรมของหน่วยรับผิดชอบร่วมทั้งตามแผนการปฏิรูปประเทศเดิม และแผนฉบับปรับปรุง

หน่วยงานที่รับผิดชอบในพันธกิจ (เดิม) “กลไกและมาตรการการป้องกันการแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี” คือ กระทรวงมหาดไทย ควรมีส่วนร่วมในโครงการสร้างการรับรู้ เพื่อให้เกิดความสามัคคีปรองดองของคนในชาติด้วย โดยการกำหนดกิจกรรม ให้สอดคล้อง และสนับสนุนโครงการสร้างการรับรู้ดังกล่าว

สรุป สำนักงานการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (ป.ย.ป.) ได้ดำเนินการโครงการสร้างการรับรู้เพื่อให้เกิดความสามัคคีปรองดองของคนในชาติล่าสุดไป ๑ ปี ส่งผลให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดในแผนการปฏิรูปประเทศห้วงของแผนการปฏิรูปประเทศ (ธันวาคม ๒๕๖๕) ได้ และไม่มีการดำเนินกิจกรรมของหน่วยรับผิดชอบร่วมทั้งตามแผนการปฏิรูปประเทศเดิม และแผนฉบับปรับปรุง

กิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูปที่ ๔ การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม เพื่อการปฏิรูปประเทศ

ประเด็นปฏิรูปที่ ๔ การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรมเพื่อการปฏิรูปประเทศ (แผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับเดิม) มีความสอดคล้องและมีการดำเนินการต่อเนื่องในกิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ การส่งเสริมการพัฒนาพรรคการเมือง (แผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับปรับปรุง) สถานะการดำเนินงานของกิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ ได้มีการดำเนินงานล่าช้ากว่าขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยในส่วนของการดำเนินโครงการแบ่งเป็น ๒ รูปแบบ ได้แก่ การดำเนินโครงการในสถานที่จริง (on site) และการดำเนินโครงการในรูปแบบออนไลน์ (online) โดยทางสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ได้ดำเนินการติดต่อและประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้องบางส่วนแล้ว และสำหรับการดำเนินโครงการในรูปแบบออนไลน์นั้น ทาง กกต. จะจัดทำแอปพลิเคชัน และคู่มือออนไลน์ ซึ่งได้รับการประสานความร่วมมืออย่างดีจากสถาบันพระปกเกล้า เพื่อนำข้อมูลวิชาการและสื่อต่าง ๆ ที่ทางสถาบันพระปกเกล้าได้จัดทำไว้มาบรรจุไว้ในแอปพลิเคชัน เพื่อต่อยอดในการเผยแพร่หลักสูตรการศึกษาและอบรม ต่อไป

ผลคะแนนของดัชนีประชาธิปไตยประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ (Democracy Index 2020) ซึ่งจัดเก็บโดย Economist Intelligence Unit (EIU) พบว่า ประเทศไทยได้รับผลคะแนนรวม ๖.๐๔ คะแนน (อันดับที่ ๗๓ ของโลก) ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่คาดการณ์ไว้ ๐.๗๑ คะแนน ซึ่งหมายความว่าประเทศไทยยังคงจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่ประชาธิปไตยยังคงมีข้อบกพร่อง (Flawed Democracies) เช่นเดียวกับปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาในระดับสากล พบว่าดัชนีประชาธิปไตยทั่วโลกในระยะเวลาที่ผ่านมาล้วนตกต่ำลงทั้งสิ้นโดยมีผลคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ ๕.๓๗ คะแนน ลดลงจากปีที่แล้ว ๐.๐๗ คะแนน อันมีสาเหตุมาจากการควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ เป็นเหตุให้รัฐบาลในหลาย ๆ ประเทศจำเป็นต้องออกมาตรการเพื่อจำกัดสิทธิเสรีภาพบางประการของประชาชนเพื่อจุดประสงค์ในการควบคุมโรค จึงกล่าวได้ว่าประเทศไทยไม่ได้เป็นประเทศเดียวที่ต้องเผชิญกับผลคะแนนของดัชนีประชาธิปไตยในระดับที่ต่ำลง แต่เป็นกระแสที่ปรากฏอยู่ทั่วทั้งโลกอันเป็นผลมาจากการกำหนดมาตรการในควบคุมโรคดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ทำให้สถานการณ์บรรลุเป้าหมายในภาพรวมยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ แหล่งข้อมูล Economist Intelligence Unit Country Risk Ratings (EIU) ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ (ค.ศ. ๒๐๒๑) ไทยได้ ๓๗ คะแนน คะแนนคงที่ ที่ผ่านมามีการดำเนินการจัดทำรายละเอียดทั้งแผนการใช้จ่าย เป้าหมาย และแหล่งที่มาของรายได้ รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการหรือข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณ การใช้ทรัพยากรของราชการ และการแต่งตั้งข้าราชการผ่านรูปแบบหรือช่องทางดิจิทัลต่าง ๆ รวมถึงการเปิดช่องทางให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของภาครัฐ แต่ในมุมมองของผู้เชี่ยวชาญของ EIU อาจเห็นว่า ถึงแม้ประเทศไทยจะดำเนินการต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว แต่ประเทศไทยยังคงมีปัญหาไม่แตกต่างจากปีที่ผ่านมาในเรื่องความโปร่งใสในการจัดสรรและการใช้จ่ายงบประมาณ การใช้ทรัพยากรของราชการ การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูง การตรวจสอบการจัดการงบประมาณในกรณีต่าง ๆ จึงทำให้ผู้เชี่ยวชาญยังคงมองสถานการณ์ประเทศไทยไม่ต่างจากเดิม

ข้อเสนอแนะเร่งรัด ดังนี้

การป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งและการซื้อสิทธิขายเสียง และการตรวจสอบการใช้จ่ายของพรรคการเมืองและผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งในการหาเสียงเลือกตั้ง ควรเร่งรัดพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับกฎระเบียบ เพื่อให้เกิดการลดขั้นตอนการทำงานด้วยคน และเชื่อมโยงการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พรรคการเมือง และประชาชนด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง

การเปิดเผยข้อมูลการเลือกตั้ง ตลอดจนกระบวนการที่เกี่ยวข้องในรูปแบบที่เข้าถึงได้ง่าย ร่วมสมัย และทันต่อสถานการณ์เป็นการดำเนินการที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญ รวมถึง การตรวจสอบการใช้จ่ายของพรรคการเมืองและผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งในการหาเสียงเลือกตั้งและประเด็น ในเชิงการทุจริตเชิงนโยบาย

กิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูปที่ ๕ การปรับปรุงโครงสร้างและเนื้อหาของ รัฐธรรมนูญเพื่อการปฏิรูปประเทศ

ความเห็น

ภาพรวมส่วนใหญ่ของการดำเนินกิจกรรมเป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ และ อยู่ระหว่างดำเนินการ ทั้งนี้ ประเด็นสาระสำคัญด้านโครงสร้าง เนื้อหา บทบาทสำคัญของรัฐธรรมนูญ เสร็จสมบูรณ์แล้ว จำนวน ๗ เรื่อง ดังนี้

(๑) เรื่อง “สิทธิและหน้าที่ของพลเมือง”

(๒) เรื่อง “สิทธิชุมชน”

(๓) เรื่อง “การคลังสาธารณะในรัฐธรรมนูญสิ่งที่ต้องปรับปรุงในรัฐธรรมนูญ ประเด็น การคลังสาธารณะและงบประมาณ”

(๔) เรื่อง “หลักนิติธรรม”

(๕) เรื่อง “การได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”

(๖) เรื่อง “ความเสมอภาคระหว่างเพศ”

(๗) เรื่อง “นโยบายการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการนโยบาย”

โดยขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการจัดจ้างออกแบบ และจัดพิมพ์เอกสารวิชาการ เพื่อจัดทำเป็นชุดหนังสือ ๗ เล่ม

ข้อเสนอแนะและเร่งรัด

สถาบันพระปกเกล้า เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก ควรเร่งรัดดำเนินการ ตามแผนและบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนงาน และโครงการที่ได้กำหนดไว้

ความเห็นต่อการขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock)

๑) กิจกรรมขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ Big Rock 1 การส่งเสริมความรู้ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป้าหมายย่อยที่ ๒.๕ เครือข่ายผู้เข้าร่วมดำเนินการ นำหลักสูตร และสื่อความรู้การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ไปดำเนินการเผยแพร่ให้กับกลุ่มเป้าหมายหลักและช่องทางที่เหมาะสม ได้แก่ กำนันผู้ใหญ่บ้าน

ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครู อาจารย์ นักเรียน นิสิต นักศึกษา ทหาร อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ภาคเอกชนและประชาชนตามพื้นที่เป้าหมาย ยังไม่มีโครงการรองรับ ซึ่งอาจจะเสี่ยงต่อการบรรลุเป้าหมายภายในปี ๒๕๖๕

๒) ปรับงบประมาณให้สอดคล้องกับการดำเนินการ เนื่องจากการล่าช้าของโครงการ Big Rock น่าจะมีผลจากระบบการของงบประมาณของหน่วยงานซึ่งต้องใช้เวลา

๓) การป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งและการซื้อสิทธิขายเสียง และการตรวจสอบการใช้จ่ายของพรรคการเมืองและผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งในการหาเสียงเลือกตั้ง ควรเร่งรัดพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับกฎระเบียบ เพื่อให้เกิดการลดขั้นตอนการทำงานด้วยคน และเชื่อมโยงการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พรรคการเมือง และประชาชนด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการเปิดเผยข้อมูลการเลือกตั้ง ตลอดจนกระบวนการที่เกี่ยวข้องในรูปแบบที่เข้าถึงได้ง่าย ร่วมสมัย และทันต่อสถานการณ์ เป็นการดำเนินการที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญ รวมถึงการตรวจสอบการใช้จ่ายของพรรคการเมืองและผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งในการหาเสียงเลือกตั้ง และประเด็นในเชิงการทุจริตเชิงนโยบาย

ความเห็นต่อการใช้งานระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) สำหรับกิจกรรม Big Rock และการดำเนินงานในระยะต่อไป

ระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ควรจัดทำข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถรายงานความคืบหน้าในระบบให้มีความสอดคล้องกับแผนขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายย่อยของขั้นตอนและวิธีการตามกิจกรรม Big Rock และระยะเวลาที่คาดว่าจะแล้วเสร็จของเป้าหมายย่อยไว้อย่างชัดเจน

ความเห็นต่อโอกาสในการบรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ภายในกรอบเวลา พ.ศ. ๒๕๖๕

๑) การกำหนดเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองในประเด็น การสร้างความสามัคคีปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ แผนเดิมกำหนดให้มีกลไกในการแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธี แต่แผนปรับปรุงได้เพียงข้อเสนอในการสร้างความสามัคคีปรองดองของคนในชาติต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งถือว่าลดลงจากเดิมมาก

๒) การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้มีโอกาสสำเร็จปานกลาง เนื่องจากในปัจจุบันยังมีกระแสความไม่เชื่อมั่นในความโปร่งใสของการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ผ่านมาอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งบนสื่อสังคมออนไลน์

ความเห็นต่อการกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) และความเห็นต่อความคืบหน้าของประเด็นที่รัฐสภาให้ความสนใจเป็นพิเศษ

๑) แผนปฏิรูปประเทศด้านการเมืองในประเด็นปฏิรูปที่ ๒ กลไกการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธีและการรู้จักสามัคคีของสังคมไทย พันธกิจ กลไกและมาตรการการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี เดิมมีหน่วยงานร่วมดำเนินการถึง ๑๒ หน่วยงาน แต่ในแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง กิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูปที่ ๓ การสร้างความสามัคคีปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ (ฉบับปรับปรุง) มีเพียง ๔ หน่วยงาน และไม่มีหน่วยที่ใกล้ชิดกับประชาชนร่วมดำเนินการ เห็นควรให้หน่วยงานร่วมดำเนินการทั้ง ๑๒ หน่วยดำเนินการตามแผนเดิมอย่างต่อเนื่องอีกทางหนึ่งด้วย

๒) ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ และปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๔ การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรมเพื่อการปฏิรูปประเทศ สถานการณ์บรรลุปเป้าหมายของเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๔ ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุปเป้าหมาย โดยในช่วงที่ผ่านมาสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) นอกจากที่ได้ดำเนินโครงการตามภารกิจหน้าที่แล้วยังได้มีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง รวมทั้งการเผยแพร่และเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งแก่ภาคส่วนต่าง ๆ นอกจากนี้ สำนักงาน กกต. ยังได้ร่วมกับภาคส่วนอื่น ๆ เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการเลือกตั้งท้องถิ่นที่เกิดขึ้นในช่วงเดือนธันวาคม ๒๕๖๓ อย่างไรก็ตาม สถานการณ์การบรรลุปเป้าหมายเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๔ การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรมเพื่อการปฏิรูปประเทศในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ยังคงมีความท้าทาย เนื่องจากการดำเนินงาน ของหน่วยงานภาครัฐ ยังคงไม่สามารถสร้างความเชื่อมั่นและความโปร่งใสในการดำเนินงานเกี่ยวกับการเลือกตั้งให้กับประชาชนได้อย่างแท้จริง กระแสความไม่เชื่อมั่นในความโปร่งใสของการเลือกตั้งยังคงมีให้เห็นอย่างกว้างขวางโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสื่อสังคมออนไลน์

ข้อเสนอแนะและเร่งรัดในภาพรวม

โดยสรุปภาพรวม ปัญหาการแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ไปทั่วโลก และได้ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างกว้างขวางและรุนแรงอย่างต่อเนื่อง และกระทบต่อแผนการปฏิรูปประเทศทุกด้านอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะในเชิงเศรษฐกิจและสังคม รัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรีในฐานะฝ่ายบริหาร หน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีความจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่งที่จะต้องใช้มาตรการงบประมาณ และสรรพกำลังต่าง ๆ เพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ พร้อมทั้งแก้ไขปัญหาและเยียวยาความเดือดร้อนของประชาชน เช่น การฉีดวัคซีน การรักษาผู้ติดเชื้อ ปัญหาชีวิตความเป็นอยู่ ปัญหาการประกอบอาชีพ ปัญหารายได้ของประชาชนที่ลดลงหรือไม่เพียงพอต่อการยังชีพ ปัญหาการว่างงานหรือตกงาน เป็นต้น ดังนั้น เพื่อให้การปฏิรูปประเทศด้านการเมือง บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายภายในปี ๒๕๖๕ หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักตามแผนการขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูป

ประเทศด้านการเมือง (Big Rock) และหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ ควรพิจารณากระดับให้ความสำคัญเป็นพิเศษ ซึ่งเป็นเรื่องที่ทำลายต่อความสำเร็จในประเด็น ดังต่อไปนี้

๑) ควรพิจารณาเร่งรัดดำเนินการตามแผนงานและโครงการตามที่หน่วยงานได้กำหนดไว้ และบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ในภาพรวมส่วนใหญ่ หน่วยงานภาครัฐยังขาดการบูรณาการร่วมกันทั้งในส่วนของการร่วมวางแผน การแก้ไขปัญหา ตลอดจนการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกันเนื่องจากหน่วยงานยังคงยึดติดกับภารกิจหน้าที่ของตนเอง จึงอาจยังไม่ได้มีการบูรณาการกันอย่างครอบคลุมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกัน

๒) ควรพิจารณาให้ความสำคัญเป็นพิเศษถึงเป้าหมายสำคัญของการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง กล่าวคือ ประเทศชาติและสังคมต้องมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยมีใช้แต่เฉพาะเพื่อให้สำเร็จตามแผนงานและโครงการตามที่หน่วยงานกำหนดไว้เท่านั้น

ทั้งนี้ เป้าหมายสำคัญของการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง คือ ประเทศชาติและสังคมต้องมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ดังต่อไปนี้

๑) ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจอธิปไตย รู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริตที่แตกต่าง และให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามติโดยอิสระปราศจากการครอบงำไม่ว่าด้วยทางใด

๒) ให้การดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองเป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ เพื่อให้พรรคการเมืองพัฒนาเป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชนซึ่งมีอุดมการณ์ทางการเมืองร่วมกัน มีกระบวนการให้สมาชิกพรรคการเมืองมีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบอย่างแท้จริงในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองและการคัดเลือกผู้มีความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต และมีคุณธรรมจริยธรรม เข้ามาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

๓) มีกลไกที่กำหนดความรับผิดชอบของพรรคการเมืองในการประกาศโฆษณา นโยบายที่มีได้วิเคราะห์ผลกระทบ ความคุ้มค่า และความเสียอย่างรอบด้าน

๔) มีกลไกที่กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและรับผิดชอบต่อประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของตน

๕) มีกลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติวิธีภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตารางผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดประเด็นปฏิรูป/กิจกรรม/โครงการ
ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง

๒.๒) สรุปผลการติดตาม และข้อเสนอแนะ เร่งรัดที่สำคัญแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ติดตามจากแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับปรับปรุง จำนวน ๕ กิจกรรมปฏิรูป โดยได้มีการติดตามครบทุกกิจกรรมปฏิรูป ซึ่งมีทั้งหมด ๑๔๔ โครงการ โดยเลือกติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๔๑ โครงการ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานและการบริการภาครัฐ ไปสู่ดิจิทัล

กิจกรรมนี้มีโครงการทั้งหมดจำนวน ๑๒๔ โครงการ คัดเลือกติดตาม จำนวน ๒๕ โครงการ เช่น โครงการจัดทำบัญชีข้อมูลภาครัฐ (Government Data Catalog) โครงการศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐและส่งเสริมการเปิดเผยและใช้ประโยชน์จากข้อมูล โครงการศูนย์กลางข้อมูลให้ประชาชน ธุรกิจ และชาวต่างชาติ ติดต่อราชการแบบเบ็ดเสร็จ ครบวงจร ณ จุดเดียว โครงการผลผลิตการพัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (กิจกรรมขยายผลและเพิ่มประสิทธิภาพระบบ Smart Office เพื่อสนับสนุนการทำ Digital Transformation ให้กับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน) โครงการบริหารจัดการระบบวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ด้านแรงงาน (Labour Big Data Analytics) เพื่อการพัฒนากำลังแรงงานของประเทศ โครงการพัฒนาบริการโครงสร้างพื้นฐานและความมั่นคงปลอดภัยด้านดิจิทัล (Infrastructure and Security) (กิจกรรมให้บริการเฝ้าระวังภัยคุกคามไซเบอร์ให้กับบริการออนไลน์ภาครัฐ และจัดการเหตุการณ์ภัยคุกคามไซเบอร์ให้กับโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ (CII)) โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform : TPMAP) ด้วยปัญญาประดิษฐ์ โครงการพัฒนาระบบติดตามการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล โครงการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลของรัฐ กิจกรรมพัฒนา

ระบบกลางกลางภาครัฐ โครงการพัฒนาระบบกลางด้านกฎหมาย (Law Portal) โครงการสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐทบทวนกฎหมายและกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานและการบริการภาครัฐไปสู่ดิจิทัลผ่านกลไกการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย โครงการจัดทำกฎหมายกลางปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานของภาครัฐตามกฎหมายต่าง ๆ ให้เป็นระบบดิจิทัล โดยมีการจัดทำร่างพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาของรัฐสภา เป็นต้น

คณะกรรมการมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑) ภาครัฐควรมีนโยบายในการลดความซ้ำซ้อนของโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแพลตฟอร์มและแอปพลิเคชันซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก โดยกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบหลักควรเร่งรัดร่วมกับหน่วยงานเฉพาะในการพัฒนาเรื่องดังกล่าว ซึ่งจะทำให้เกิดระบบ/แพลตฟอร์มดิจิทัลของภาครัฐที่มีมาตรฐานเดียวกันอย่างบูรณาการและมีเป้าหมายร่วมกันจากทุกหน่วยงาน ไม่เกิดความซ้ำซ้อนของโครงการและงบประมาณ ประชาชนเข้าใจและเข้าถึงระบบการให้บริการได้ง่าย รวมทั้ง ต้องเร่งพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลให้กับบุคลากรภาครัฐ (Digital literacy) ให้มีความเชี่ยวชาญในการให้บริการประชาชน

๒) รัฐบาลควรเร่งรัดการสร้างระบบการบริการประชาชนในรูปแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One Stop Service) ให้เกิดขึ้นได้จริงทุกขั้นตอน โดยผู้รับบริการไม่ต้องเดินทางไปยังที่ทำการของราชการ (ยกเว้นบางเรื่องที่เป็นกระบวนการที่จำเป็นอย่างยั้งที่ต้องมีการแสดงตนเท่านั้น) และให้ทุกหน่วยงานปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางและมาตรฐานเดียวกัน และปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนและภาคธุรกิจ โดยต้องบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลกันระหว่างหน่วยงาน ลดความซ้ำซ้อนของงานและลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชน

๓) ระบบแอปพลิเคชันของภาครัฐที่พัฒนาขึ้นต้องเป็นระบบที่ประชาชนใช้งานได้โดยสะดวกไม่ซับซ้อนและมีมาตรฐานเดียวกัน โดยคำนึงถึงระบบที่ประชาชนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้โดยสะดวก และเป็นระบบที่มีความเสถียรรองรับการใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และต้องมีมาตรการป้องกันและลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์มิให้เกิดผลกระทบและสร้างความเดือดร้อนต่อประชาชน ตลอดจนความมั่นคงของรัฐและความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ หรือแม้ว่าหากถูกโจมตีทางไซเบอร์แล้วก็สามารถที่จะฟื้นตัวขึ้นได้อย่างรวดเร็ว

๔) ภาครัฐควรให้ภาคเอกชนเข้ามาทำงานร่วมกันเพื่อขับเคลื่อนรัฐบาลดิจิทัล และจัดลำดับความสำคัญประเภทงานการให้บริการประชาชนในรูปแบบดิจิทัล รวมทั้งต้องนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI : Artificial Intelligence) มาปรับใช้ในการให้บริการประชาชน เพื่อใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้านต่าง ๆ

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ จัดโครงสร้างองค์กร และระบบงานภาครัฐให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว และเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์

กิจกรรมการปฏิรูปนี้มีจำนวน ๔ โครงการ ติดตามทุกโครงการ คือ โครงการทบทวนกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการบริหารราชการ โครงการศึกษาและขยายผลการจัดการองค์การที่มีความยืดหยุ่นและคล่องตัวในการบริหารจัดการของฝ่ายบริหาร และระบบการประเมินความคุ้มค่าการจัดส่วนราชการ โครงการพัฒนาแนวทางการจัดส่วนราชการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานภาครัฐ และโครงการพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐเพื่ออนาคต (Future Government) ซึ่งสำนักงาน ก.พ.ร. ได้ตั้งคณะทำงานขึ้นอีกคณะหนึ่ง (มี ศ.ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ เป็นประธาน) เพื่อศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาในการบริหารราชการแผ่นดินซึ่งอยู่ระหว่างการจัดทำร่างพระราชบัญญัติการบริหารงานภาครัฐให้มีความทันสมัย พ.ศ. รวมทั้งสำนักงาน ก.พ.ร. ได้ศึกษารูปแบบการจัดการองค์การในลักษณะ Ad hoc และ Agile Organization แล้วเสร็จ โดยมีแผนที่จะทดลองนำรูปแบบการจัดการองค์การในลักษณะ Ad hoc และ Agile Organization ไปนำร่องใช้ในส่วนราชการที่มีความพร้อมในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และปรับปรุงกฎหมายหรือระเบียบที่ให้อำนาจฝ่ายบริหารสามารถกำหนดให้มีหน่วยงานที่มีการบริหารจัดการ และบูรณาการในลักษณะองค์กรบริหารเฉพาะกิจ และได้จัดทำแนวทางการปรับหลักเกณฑ์และแนวทางการมอบอำนาจการจัดโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายในกรมกรณีไม่เพิ่มจำนวนกองแล้วเสร็จ

นอกจากนั้น สำนักงาน ก.พ.ร. ได้พัฒนาแนวทาง/เครื่องมือวิเคราะห์ภารกิจที่ภาครัฐไม่ควรดำเนินการเอง และจัดทำข้อเสนอแนวทาง/กลไกให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาร่วมดำเนินการและติดตามประเมินความสำเร็จ รวมทั้งขยายผลการยกระดับประสิทธิภาพภาครัฐด้วยเครื่องมือการบริหารจัดการใหม่ ๆ ต่อเนื่องจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สำนักงาน ก.พ.ร. จะขับเคลื่อนการปรับบทบาทภารกิจภาครัฐโดยนำร่องถ่ายโอนงานภาครัฐให้ภาคเอกชนในลักษณะ Sandbox ๖ ภารกิจ ควบคู่ไปกับการพัฒนาและจัดทำข้อเสนอแนวทาง/กลไกให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาร่วมดำเนินการ เพื่อให้เกิดการขยายผลการปรับบทบาทภารกิจทั่วทั้งภาครัฐต่อไปในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

คณะกรรมการมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑) กรณีโครงการทบทวนกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการบริหารราชการซึ่งอยู่ระหว่างจัดทำร่างพระราชบัญญัติการบริหารงานภาครัฐให้มีความทันสมัย พ.ศ. นั้น ควรมีการกำหนดประเด็นการดำเนินการให้ครอบคลุมเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรและระบบงานภาครัฐ ดังนี้

๑.๑) การทบทวนบทบาทภารกิจของภาครัฐ เพื่อให้ภาครัฐมีหน้าที่และอำนาจ เฉพาะการดำเนินงานที่ควรเป็นภารกิจของภาครัฐโดยตรงเท่านั้น และทบทวนบทบาท ภารกิจ และ เหตุผลความจำเป็นในการคงอยู่ของหน่วยงานภาครัฐทุกประเภทโดยพิจารณาในประเด็นความซ้ำซ้อน ของภารกิจ เพื่อนำไปสู่การพิจารณาตัดโอนและยุบเลิกหน่วยงาน รวมทั้งการคงอยู่ของหน่วยงาน ส่วนกลางที่ไปตั้งอยู่ในระดับพื้นที่จังหวัด (ภาค/เขต/ศูนย์/สถาบัน) ให้มีอยู่เท่าที่จำเป็นและเหมาะสมกับ ภารกิจที่จะไปตั้งอยู่ในพื้นที่โดยลักษณะของภารกิจที่ปฏิบัติจะต้องเป็นงานด้านเทคนิควิชาการเท่านั้น ภารกิจที่เป็นงานปฏิบัติการ/งานบริการ ให้พิจารณาตัดโอนหรือมอบภารกิจให้หน่วยงานที่เป็นราชการ บริหารส่วนภูมิภาครับผิดชอบดำเนินการแทน

๑.๒) การทบทวนหลักเกณฑ์การจัดตั้งส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ ประเภทอื่นให้มีความถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพการณ์ของประเทศและการพัฒนาต่าง ๆ รวมทั้งการปรับปรุงและพัฒนาระบบการบริหารงานในด้านแผนงาน แผนเงิน และแผนคน เพื่อให้มี ความสอดคล้องและบริหารงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยการปรับปรุงโครงสร้างและระบบ การบริหารงานของหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบด้านแผนงาน แผนเงิน และแผนคนใหม่ (สศช./สงป./ ก.พ./ก.พ.ร.) ให้สามารถบูรณาการในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒) ควรเร่งรัดการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยเฉพาะในประเด็นการลดสภาพความเป็นนิติบุคคลของกรม และให้กระทรวงมีสภาพเป็นนิติบุคคล เพียงหน่วยงานเดียวเท่านั้น เพื่อให้การบริหารงานเกิดความคล่องตัว และสามารถบูรณาการในการ จัดสรรและใช้ทรัพยากรร่วมกันได้อย่างคล่องตัว รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ และการปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ให้มีความถูกต้อง เหมาะสม และคล่องตัว ในการบริหารงาน โดยอาจดำเนินการปรับปรุงแก้ไขในรูปแบบของการกำหนดเป็นกลุ่มภารกิจแทน การกำหนดรายชื่อหน่วยงาน ซึ่งจะช่วยให้เกิดความยืดหยุ่นและคล่องตัวต่อการบริหารงานได้มากยิ่งขึ้น

๓) กรณีโครงการศึกษาและขยายผลการจัดการองค์การที่มีความยืดหยุ่นและ คล่องตัวในการบริหารจัดการของฝ่ายบริหาร และระบบการประเมินความคุ้มค่าการจัดส่วนราชการนั้น ควรศึกษารูปแบบการจัดองค์กรหรือการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐในรูปแบบที่มีความหลากหลายทั้งใน รูปแบบที่เป็นองค์กรจัดตั้งตามกฎหมายหรือรูปแบบองค์กรบริหารเฉพาะกิจในรูปแบบต่าง ๆ (Ad hoc /Agile Organization/Virtual Organization) และเตรียมความพร้อมด้านข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐ โดยกำหนดให้มีการจำแนกหน่วยงานของรัฐในแต่ละประเภทที่จะสามารถนำรูปแบบที่ได้จากผล การศึกษามาใช้ในการจัดตั้งองค์กร โดยในอนาคตรูปแบบการกำหนดหน่วยงานของรัฐอาจมีความจำเป็น ที่จะจัดตั้งได้ในรูปแบบที่แตกต่างกันตามสภาพภารกิจและลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติ และควรจัดทำ โครงการนำร่องในรูปแบบของ sandbox ที่ครอบคลุมกับรูปแบบหน่วยงานของรัฐทุกลักษณะที่ได้จาก การศึกษาเพื่อใช้เป็นตัวอย่างให้กับหน่วยงานของรัฐได้ทุกประเภท รวมทั้งควรมีการปรับปรุงหลักเกณฑ์

เกี่ยวกับการมอบอำนาจการจัดโครงสร้างส่วนราชการภายในกรมกรณีไม่เพิ่มจำนวนกอง เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติและขยายผลการดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดให้มากยิ่งขึ้น เร่งรัดและกำหนดแผนการดำเนินงานให้ชัดเจนเพื่อดำเนินการประเมินความเหมาะสม ประสิทธิภาพและความคุ้มค่าของการจัดส่วนราชการดังกล่าว

๔) กรณีโครงการพัฒนาแนวทางการจัดส่วนราชการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานภาครัฐ ควรมีการปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการมอบอำนาจการจัดโครงสร้างส่วนราชการภายในกรมกรณีไม่เพิ่มจำนวนกอง เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติและขยายผลการดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดให้มากยิ่งขึ้น และควรมีการกำหนดสิ่งจูงใจให้กับส่วนราชการที่มีการดำเนินการตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการจูงใจและป้องกันมิให้ส่วนราชการหลีกเลี่ยงการใช้แนวทางการมอบอำนาจการจัดโครงสร้างส่วนราชการภายในกรมโดยไม่เพิ่มจำนวนกอง แต่ใช้วิธีการขอจัดตั้งหน่วยงานเพิ่มจำนวนกองมากขึ้นจากเดิมและส่งเรื่องให้ ก.พ.ร. เป็นผู้พิจารณาอนุมัติแทน และควรมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวว่ามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินการมากน้อยเพียงใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องสามารถเปรียบเทียบและแสดงผลให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า โครงสร้างการแบ่งงานภายในของส่วนราชการในระดับกอง/สำนัก สามารถลดจำนวนลงได้อย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ เมื่อเทียบกับอดีตที่ผ่านมา

๕) การกำหนดแผนงาน โครงการและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐเพื่ออนาคต (Future Government) ควรกำหนดกรอบทิศทางและประเด็นการดำเนินงานให้ถูกต้องและชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้ทั้งในเชิงนโยบายของภาครัฐและการนำไปปฏิบัติที่ครอบคลุมการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐได้ทุกประเภทโดยไม่ควรยึดติดและเลือกกิจกรรมที่เคยทำแต่เดิม แต่ควรจะต้องพิจารณาคัดเลือกกิจกรรมที่สะท้อนกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของผลการศึกษาเป็นสำคัญ และควรมีการดำเนินการในรูปแบบของ sandbox แล้วทำการติดตามประเมินผล ถอดบทเรียนจากการดำเนินงานและต้องเตรียมความพร้อมในการขยายผลการดำเนินงานไว้อย่างล่วงหน้า รวมทั้งต้องมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินการทุกระยะ โดยผลสำเร็จของการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรมที่ได้ดำเนินการจะต้องสามารถอธิบายและแสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงในด้านผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบต่อการบริหารงานภาครัฐได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ ภารกิจของภาครัฐที่โอนไปให้ภาคเอกชนดำเนินการหรือร่วมดำเนินการนั้น จะต้องไม่เป็นการเพิ่มภาระให้กับประชาชน เช่น ประชาชนต้องเสียค่าใช้จ่ายมากขึ้นเกินความจำเป็นเมื่อเทียบกับการรับบริการจากรัฐ เป็นต้น และเมื่อมีการถ่ายโอนภารกิจของรัฐแล้ว ควรทบทวนระบบการทำงานของหน่วยงานเดิมว่าควรคงอยู่ลักษณะใดทั้งในเรื่องบุคลากรและงบประมาณ

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ ปรับเปลี่ยนการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐสู่ระบบเปิด เพื่อให้ได้มาและรักษาไว้ซึ่งคนเก่ง ดีและมีความสามารถ

กิจกรรมนี้มี ๙ โครงการ คัดเลือกติดตาม จำนวน ๖ โครงการ กล่าวคือ โครงการพัฒนาระบบการทำงานด้านบริหารทรัพยากรบุคคลในรูปแบบดิจิทัล มีการพัฒนาและตรวจรับระบบสารสนเทศทรัพยากรบุคคลระดับกรม (Departmental Personnel Information System : DPIS) โครงการศึกษาระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐที่สนับสนุนให้เกิดการหมุนเวียน สับเปลี่ยน ถ่ายเท กำลังคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเชื่อมโยงกับโครงการปรับหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการให้ข้าราชการไปปฏิบัติงานที่หน่วยงานอื่น (Secondment) และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบรรจุบุคคลที่มีความชำนาญสูงจากนอกระบบราชการเข้าสู่ระบบราชการ (Lateral Entry) โครงการศึกษาระบบการจ้างงานรูปแบบใหม่ในภาครัฐ โครงการพัฒนาความรู้และทักษะของบุคลากรภาครัฐเพื่อรองรับการทำงานภายใต้ภาวะวิถีชีวิตใหม่ และโครงการศึกษาเพื่อพัฒนาบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดระเบียบบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐ

คณะกรรมการมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้ (ข้อเสนอแนะเดิม)

๑) ควรเร่งรัดการดำเนินโครงการภายใต้กิจกรรมนี้ให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับปรับปรุง) รวมทั้งในการศึกษาควรนำงานวิจัยที่หน่วยงานต่าง ๆ ได้ศึกษาวิจัยไว้แล้วมาประกอบการศึกษา เพื่อลดระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการ และทดลองใช้วิธีการตามที่ได้ศึกษาในหน่วยงานนำร่อง (Sandbox) เพื่อให้มีกรณีตัวอย่างที่เป็นรูปธรรม

๒) การรายงานผลการพัฒนาระบบสารสนเทศทรัพยากรบุคคลระดับกรม DPIS Version ๕ ไปสู่ระบบ DPIS Version ๖ ควรรายงานความคืบหน้าเกี่ยวกับผลการทดลองใช้ระบบในการบริหารทรัพยากรบุคคล เช่น ในขั้นตอนการบรรจุบุคลากรภาครัฐ โดยดึงข้อมูลส่วนบุคคลจากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย การตรวจสอบประวัติอาชญากรรมจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และข้อมูลการศึกษาจากระบบ eTranscript ของสถาบันการศึกษา โดยอาศัยระบบที่พัฒนาขึ้นใหม่มาใช้เป็นเอกสารประกอบการบรรจุข้าราชการ รวมถึงเมื่อมีการโอนย้ายข้าราชการพลเรือนการส่งต่อประวัติข้าราชการ (ก.พ. ๗) ต้องยกเลิกการใช้กระดาษอย่างสมบูรณ์และส่งต่อหรือดึงข้อมูลประวัติผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์แทน รวมทั้งต้องเร่งรัดการแก้ไขกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อเอื้อต่อการปฏิบัติงานในระบบดิจิทัลให้สามารถดำเนินการได้อย่างสมบูรณ์ เช่น การลงลายมือชื่อดิจิทัล เป็นต้น และกรณีการโอนย้ายข้ามประเภท เช่น จากข้าราชการพลเรือนสามัญไปยังข้าราชการประเภทอื่น ในโอกาสต่อไปควรมีการนำร่องเชื่อมโยงระบบข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานทั้งระบบ

๓) การศึกษาระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐที่สนับสนุนให้เกิดการหมุนเวียน สับเปลี่ยน ถ่ายเทกำลังคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการจัดทำหน่วยงานนำร่องที่มีลักษณะงานเดียวกันเพื่อให้เกิดการหมุนเวียนสับเปลี่ยน ถ่ายเทกำลังคนให้เห็นตัวอย่าง อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้ง ในการผลักดันให้ส่วนราชการที่สนใจเข้าร่วมพัฒนาและทดสอบนวัตกรรมด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ควรมีการกำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดความสำเร็จที่ชัดเจน

นอกจากนั้น ควรเร่งรัดการปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการให้ข้าราชการไปปฏิบัติงานที่หน่วยงานอื่น (Secondment) และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบรรจุบุคคลที่มีความชำนาญสูงจากนอกระบบราชการเข้าสู่ระบบราชการ (Lateral Entry) และควรประชาสัมพันธ์ให้ส่วนราชการเข้าใจและให้ความสนใจในการใช้หลักเกณฑ์ Secondment และ Lateral Entry ในการบริหารบุคคลในสายงานที่ขาดแคลนอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ อาจใช้ข้อมูลที่สำนักงาน ก.พ. ได้สำรวจจากส่วนราชการในกรณีขาดแคลนอัตราากำลังในสายงานใหม่ๆ และไม่สามารถใช้กลไกบรรจุปกติมาสนับสนุนได้

๔) สำนักงาน ก.พ. ควรเร่งรัดศึกษาและวางระบบเรื่องการพัฒนาความรู้และทักษะของบุคลากรภาครัฐเพื่อรองรับการทำงานภายใต้ภาวะวิถีชีวิตใหม่โดยเร็วให้ทันต่อสถานการณ์ทั้งทางด้านความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็น วิธีการพัฒนาบุคลากร และต้องสนับสนุนเครื่องมือ อุปกรณ์ และระบบการทำงาน งบประมาณ และการประเมินผลให้ระบบการดำเนินงานภายใต้วิถีชีวิตใหม่ (New Normal) เกิดขึ้นจริง ซึ่งสามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว ทันที ทุกที่ ทุกเวลา (Anything; Anytime; and Anywhere) โดยวางแผนพัฒนาความรู้และทักษะของบุคลากรภาครัฐทุกกลุ่ม ทุกระดับ ทุกส่วนราชการ ตั้งแต่ระดับบริหารลงไปจนถึงระดับแรกบรรจุ เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันในการปฏิบัติงานในรูปแบบใหม่

๕) การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องที่จะให้มีการตั้งสภาทรัพยากรบุคคลภาครัฐนั้น ควรนำผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการการบริหารราชการแผ่นดินเกี่ยวกับการจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยสภาทรัพยากรบุคคลภาครัฐ ไปประกอบการขับเคลื่อนเรื่องดังกล่าวด้วย

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ สร้างความเข้มแข็งในการบริหารราชการในระดับพื้นที่โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน

กิจกรรมนี้ระบุมามี ๒ โครงการ (เป็นโครงการเดียวกันแต่ระบุช่วงเวลาการดำเนินออกเป็น ๒ ปี โดยแยกเป็น ๒ โครงการ กล่าวคือ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๑ โครงการ และ พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๑ โครงการ) คือ การขับเคลื่อนจังหวัดที่มีผลสัมฤทธิ์สูง (High Performance Provinces : จังหวัด HPP) โดยในช่วงแรกสำนักงาน ก.พ.ร. ได้ร่วมกับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ศึกษาและจัดทำผลการศึกษาเป็นข้อเสนอรูปแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารราชการจังหวัด จำนวน ๑๑ ประเด็น และต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้แผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับปรับปรุง) ได้มีการปรับแนวทางการดำเนินงานโดยกำหนดประเด็นนโยบายสำคัญ (Agenda) และให้จังหวัดทุก

จังหวัดขับเคลื่อนประเด็นนโยบายสำคัญให้บังเกิดผลสัมฤทธิ์ที่มีเป้าหมายและวัดผลได้ (Output) ซึ่งประเด็นนโยบายสำคัญที่จังหวัดเลือกมีอยู่ทั้งหมด ๑๘ ประเด็นสำคัญในรอบ ๔ มิติ กล่าวคือ ๑) การขจัดความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนและการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ๒) ส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนแบบมีส่วนร่วม ๓) การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ๔) การพัฒนาการบริการประชาชนและพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ทั้งนี้ ในช่วงเดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔ สำนักงาน ก.พ.ร. และกระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการขับเคลื่อนจังหวัดที่มีผลสัมฤทธิ์สูง (High Performance Province) โดยการจัดทำรายงานการถอดบทเรียนการบริหารจัดการจังหวัดแบบบูรณาการในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อเสนอ ก.พ.ร. พิจารณา และการจัดทำแผนและแนวทางขับเคลื่อนจังหวัดที่มีผลสัมฤทธิ์สูง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ รวมทั้งการแก้ไขปัญหาอุปสรรคของการบริหารงานจังหวัดในเรื่องการจัดทำข้อเสนอแนวทางและปฏิทินการทำงานเพื่อให้มีการบูรณาการประสานแผน งบประมาณของจังหวัด หน่วยงานตามภารกิจ (Function) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการจัดทำข้อเสนอการบริหารสินทรัพย์ของจังหวัด และกลุ่มจังหวัดให้เกิดความคล่องตัว และขับเคลื่อนรูปแบบการทำงานที่เน้นการบูรณาการของหน่วยงานในพื้นที่ (๑ Agenda ๑ กรม ๒ จังหวัด) ซึ่งอยู่ระหว่างการจัดทำแผนการดำเนินงาน การขับเคลื่อนรูปแบบการทำงานที่เน้นการบูรณาการของหน่วยงานในพื้นที่

คณะกรรมการมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑) การสร้างความเข้มแข็งในการบริหารราชการในระดับพื้นที่ ควรมีการบูรณาการระหว่างกระทรวง กรม ทั้งในเรื่องระบบงาน ระบบแผน ระบบงบประมาณ และระบบบริหารงานบุคคล เพื่อนำไปสู่การเพิ่มบทบาทของผู้ว่าราชการจังหวัดในการบูรณาการการบริหารราชการของส่วนราชการภายในจังหวัด รวมทั้งสำนักงาน ก.พ.ร. ควรทบทวนความเหมาะสม บทบาท หน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของราชการส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในจังหวัด นอกจากนั้น ควรสร้างเข้มแข็งและสร้างกลไกที่มีประสิทธิภาพในการบูรณาการงบประมาณของทุกส่วนราชการที่ลงไปสู่จังหวัดเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการบริหารราชการของผู้ว่าราชการจังหวัด

๒) สำนักงาน ก.พ.ร. และกระทรวงมหาดไทย ควรเร่งรัดติดตามการดำเนินการตามนโยบายสำคัญ (Agenda) ของจังหวัดต่าง ๆ ทุกจังหวัดที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และรายงานประเด็นนี้ต่อวุฒิสภาเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินโครงการต่อไป

๓) ควรเร่งรัดการออกพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. เพื่อปลดล็อกเงื่อนไขต่าง ๆ ทั้งด้านระบบงาน ระบบแผน ระบบงบประมาณ และระบบบริหารงานบุคคล เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ

๔) การสร้างความเข้มแข็งในการบริหารราชการในระดับพื้นที่ ควรบูรณาการแผนพัฒนาทุกระดับให้สอดคล้องกันและนำไปปรับใช้อย่างจริงจัง เพิ่มบทบาทของผู้ว่าราชการจังหวัดในการบูรณาการหน่วยงานของส่วนราชการในจังหวัด

๕) กระทรวงมหาดไทยควรยกระดับศูนย์ดำรงธรรมอำเภอที่มีการให้บริการรับเรื่องราวร้องทุกข์ร้องเรียน ให้มีระบบบริการประชาชนแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One Stop Service) รวมทั้งการพัฒนาให้เป็นศูนย์ราชการสะดวก (GECC) ด้วย ตลอดจนควรมีการประเมินผลการดำเนินงานและความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการอย่างต่อเนื่อง

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ ขจัดอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และการเบิกจ่ายเงินเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว คุ่มค่า โปร่งใส ปราศจากการทุจริต

กิจกรรมนี้มี ๕ โครงการ คณะกรรมการได้ทำการติดตามทุกโครงการ (ทุกโครงการ ระบุเวลาการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕) ซึ่งพบว่าโครงการจัดหาระบบขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการงานก่อสร้างอิเล็กทรอนิกส์ มีผู้ประกอบการมาขึ้นทะเบียนแล้วจำนวน ๓,๔๒๓ ราย ครอบคลุมผู้ประกอบการและเป็นจำนวนรวมมากกว่าในอดีตที่กระจายขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานจัดซื้อจัดจ้างโดยตรง โครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) อยู่ระหว่างการดำเนินงานและปรับปรุงกระบวนการவிตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (e-market) วิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding) และการลงทะเบียนให้มีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น การดำเนินการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง ได้เสนอร่างโครงการปรับปรุงกฎหมายฯ เพื่อให้คณะกรรมการดำเนินการปฏิรูปกฎหมายในระยะเร่งด่วนพิจารณาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป โครงการลดเอกสาร (Zero Copy) และลดขั้นตอนการทำงานโดยการเชื่อมโยงข้อมูลจัดซื้อจัดจ้างระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับระบบ e-GP และโครงการข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact)

คณะกรรมการมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑) กรณีโครงการจัดหาระบบขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการงานก่อสร้างอิเล็กทรอนิกส์ ควรขยายผลเพิ่มการเชื่อมโยงข้อมูลภาครัฐให้มีหลายหน่วยงานมากขึ้น และครอบคลุมภารกิจของรัฐในทุกภาคส่วนทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมถึงหน่วยงานของรัฐรูปแบบอื่น เช่น รัฐวิสาหกิจและองค์การมหาชน เป็นต้น รวมทั้งทำการเชื่อมโยงระบบ e-GP ของกรมบัญชีกลางเข้ากับระบบฐานข้อมูลผู้ประกอบการงานก่อสร้างของราชการส่วนท้องถิ่น (ระบบ e-LAAS) ด้วย และควรกำหนดเป้าหมายสำหรับจำนวนผู้ประกอบการที่ต้องมีการขึ้นทะเบียนในระยะต่อไปให้เป็นจำนวนที่ชัดเจน เพิ่มช่องทางและการอำนวยความสะดวกให้ผู้ประกอบการในการยื่นเอกสารดิจิทัลในการขอขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการผ่านระบบออนไลน์ได้

๒) ในการตรวจสอบสถานะของผู้ประกอบการที่ขอขึ้นทะเบียนนั้น ควรตรวจสอบสถานะว่าต้องไม่เป็นบุคคลที่มีผลประโยชน์ทับกับผู้ประกอบการรายอื่นหรือเป็นผู้ประกอบการที่เคยทำงานด้วย

๓) การดำเนินโครงการที่เกี่ยวข้องกับการนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ต้องคำนึงถึงระบบการรักษาความปลอดภัยตามมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์เป็นสำคัญด้วย

๔) กรมบัญชีกลางและสำนักงาน ป.ย.ป. ควรเร่งรัดทบทวนปรับปรุงหลักเกณฑ์สำหรับกรณีที่ไม่สามารถอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๑๑๕ ของพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้มีความเหมาะสม รวมทั้งกำหนดระยะเวลา/ขั้นตอน/บุคลากร ในกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์ให้เหมาะสมและเพียงพอ เพื่อแก้ไขปัญหาในกรณีที่มีการอุทธรณ์โดยอาศัยเหตุผลที่ไม่สมควรหรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต อันเป็นเหตุให้กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างล่าช้า

๕) กรณีโครงการลดเอกสาร (Zero Copy) และลดขั้นตอนการทำงานโดยการเชื่อมโยงข้อมูลจัดซื้อจัดจ้างระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับระบบ e-GP ซึ่งปัจจุบันได้เชื่อมโยงระบบกับหน่วยงานภาครัฐแล้ว ๕ หน่วยงาน ควรมีการเร่งรัดการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานอื่น ๆ เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจในการให้บริการขั้นพื้นฐานทั่วไปแก่ประชาชน

๖) กรณีโครงการข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact) รวมถึงโครงการความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (CoSt) ควรจัดสรรงบประมาณการดำเนินงานตามข้อตกลงคุณธรรมให้สอดคล้องกับโครงการที่เข้าร่วมข้อตกลงคุณธรรม และควรมีแผนและสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดการฝึกอบรมด้านกฎหมายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างให้กับผู้สังเกตการณ์อย่างต่อเนื่อง ควรกระจายโครงการที่เข้าร่วมโครงการให้ครอบคลุมโครงการสำคัญของทุกหน่วยงาน และต้องส่งเสริมประชาสัมพันธ์ถึงหลักการสำคัญของข้อตกลงคุณธรรมเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป รวมทั้งเปิดเผยรายชื่อของผู้สังเกตการณ์และผลการตรวจสอบแต่ละโครงการให้ประชาชนทราบด้วย และควรนำโครงการข้อตกลงคุณธรรมไปใช้ประกอบการพิจารณาในการประเมินตามหลักเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA)

ความเห็นต่อการขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock)

๑) การปฏิรูปประเทศซึ่งได้มีการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ในภาพรวมเห็นว่ามีเหมาะสม เนื่องจากได้กำหนดให้มีกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) โดยมีผลให้โครงการเพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการลดน้อยลงเป็นจำนวนมาก กล่าวคือ ลดลงเหลือจำนวน ๑๔๔ โครงการ ทำให้มองเห็นภาพ ทิศทางหรือจุดเน้นของการปฏิรูปประเทศด้านนี้ได้ชัดเจนมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม

ในจำนวนโครงการดังกล่าวยังมีหลายโครงการที่มีลักษณะที่ซ้ำซ้อนกัน และมีหลายโครงการที่เป็นภารกิจประจำของส่วนราชการซึ่งไม่ควรนำมากำหนดเป็นโครงการในกิจกรรม Big Rock

๒) กรณีที่คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (มีบุคลากรของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นฝ่ายเลขานุการ) ได้มีการจัดลำดับความสำคัญของโครงการเพื่อขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน แบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม คือ กลุ่มโครงการที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่สุด กลุ่มโครงการที่มีความจำเป็นเร่งด่วน และกลุ่มโครงการจำเป็นอื่น ๆ ส่งผลให้เห็นโครงการที่ควรต้องให้ความสำคัญ แต่อย่างไรก็ตามการที่จะได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการหรือไม่ขึ้นอยู่กับการพิจารณาของสำนักงบประมาณเป็นสำคัญ ดังนั้น ประเด็นด้านงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนโครงการ ควรมีการวางแผนบูรณาการให้สอดคล้องกันทั้งหน่วยงานผู้จัดทำโครงการ หน่วยงานคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของโครงการ และหน่วยงานซึ่งพิจารณาจัดสรรงบประมาณดังกล่าวข้างต้น

๓) การขับเคลื่อนโครงการไปสู่หน่วยงานระดับปฏิบัติมีลักษณะเป็นการถ่ายทอดโครงการลงไปในพื้นที่แบบแยกส่วนการดำเนินงานตามหน่วยงานสังกัดกระทรวง กรม หรือส่วนราชการต่างกัน ซึ่งยังไม่มีลักษณะที่เป็นการบูรณาการร่วมกันเท่าที่ควร ทั้งนี้ ในการจัดทำโครงการ/กิจกรรมเพื่อการปฏิรูปประเทศควรจัดทำโครงการต้องให้ความสำคัญและมีแผนการบูรณาการร่วมกันตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการ

ความเห็นต่อการใช้งานระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) สำหรับกิจกรรม Big Rock และการดำเนินงานในระยะต่อไป

การรายงานผลในระบบ eMENSCR เป็นการรายงานที่ลงข้อมูลลักษณะที่ยังไม่มีรายละเอียดที่ครบถ้วนสมบูรณ์ และจากการพัฒนาระบบ eMENSCR ที่ได้เพิ่มเติมในส่วนการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามกิจกรรม Big Rock พบว่ายังไม่มีรายงานข้อมูลความคืบหน้าเข้าสู่ระบบครบทุกโครงการ ทั้งนี้ คณะกรรมาธิการมีความเห็นว่า ข้อมูลจากการรายงานความคืบหน้าในระบบ eMENSCR ของหน่วยงานผู้รับผิดชอบ มีผลโดยตรงต่อการนำข้อมูลไปใช้เพื่อวิเคราะห์ตามภารกิจด้านการติดตาม เสนอแนะ และการปฏิรูปประเทศของวุฒิสภา รวมทั้งองค์กรต่าง ๆ ดังนั้น สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ควรสื่อสารและทำความเข้าใจกับส่วนราชการที่เป็นเจ้าของโครงการ ให้ความสำคัญต่อการรายงานความคืบหน้าในระบบทุกรอบระยะเวลา และเป็นการรายงานข้อมูลที่มีสาระสำคัญชัดเจนครบถ้วนและสมบูรณ์ต่อไป

ความเห็นต่อโอกาสในการบรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ภายในกรอบเวลา พ.ศ. ๒๕๖๕

คณะกรรมาธิการมีความเห็นต่อโอกาสในการบรรลุเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับปรับปรุง) ดังนี้

๑) กิจกรรมการปฏิรูปที่ ๑ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานและการบริการภาครัฐไปสู่ดิจิทัล **และกิจกรรมการปฏิรูปที่ ๕** ขจัดอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และการเบิกจ่ายเงินเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว คุ่มค่า โปร่งใส ปราศจากการทุจริต เป็นการดำเนินโครงการที่ได้ขับเคลื่อนในทางปฏิบัติไปมากแล้ว จึงวิเคราะห์คาดการณ์ได้ว่าในกิจกรรมการปฏิรูปดังกล่าว มีโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายได้ในระดับมาก

๒) กิจกรรมการปฏิรูปที่ ๒ จัดโครงสร้างองค์กร และระบบงานภาครัฐให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว และเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ **กิจกรรมการปฏิรูปที่ ๓** ปรับเปลี่ยนการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐสู่ระบบเปิด เพื่อให้ได้มาและรักษาไว้ซึ่งคนเก่ง ดีและมีความสามารถ **และกิจกรรมการปฏิรูปที่ ๔** สร้างความเข้มแข็งในการบริหารราชการในระดับพื้นที่ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ตัวชี้วัดมีลักษณะการดำเนินโครงการที่เป็นการศึกษาและจัดทำข้อเสนอสำหรับแต่ละโครงการ หรือมีการทดลองใช้นำร่องก่อน ดังนั้น การดำเนินงานอาจสำเร็จตามตัวชี้วัดโดยมีรายงานและข้อเสนอแนะ แต่จะเกิดผลในทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมมากน้อยเพียงใดนั้นเป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการในภายหลัง ซึ่งการดำเนินการตามกิจกรรมการปฏิรูปที่ ๒ - ๔ อาจจะไม่บรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศที่เห็นผลเป็นรูปธรรมภายในกรอบเวลา พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้ครบทุกโครงการ จึงวิเคราะห์คาดการณ์ได้ว่าในกิจกรรมการปฏิรูปดังกล่าวข้างต้นมีโอกาที่จะบรรลุเป้าหมายในระดับปานกลาง

ความเห็นต่อการกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock)

เมื่อสิ้นสุดการใช้แผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับปรับปรุง) ใน พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่กำหนดกิจกรรมการปฏิรูป (Big Rock) ไว้ ๕ กิจกรรมดังกล่าวข้างต้น หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการก็ควรดำเนินงานต่อไปอย่างต่อเนื่องถึงแม้ว่าวาระของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินจะสิ้นสุดลง โดยเฉพาะการดำเนินโครงการในกิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานและการบริการภาครัฐไปสู่ดิจิทัล และกิจกรรมการปฏิรูปที่ ๔ สร้างความเข้มแข็งในการบริหารราชการในระดับพื้นที่โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน (การขับเคลื่อนจังหวัดให้มีการทำงานที่มีผลสัมฤทธิ์สูง (High Performance Provinces : จังหวัด HPP) รวมทั้งควรคัดเลือกโครงการสำคัญอื่น ๆ ที่ยังไม่แล้วเสร็จตามที่ระบุไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศฯ ไปบรรจุไว้ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๐ การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ หรือแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ เพื่อขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติในระยะยาว และให้สำนักงาน ป.ย.ป. ติดตาม เร่งรัดการขับเคลื่อนเรื่องดังกล่าวต่อไป

ตารางผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดประเด็นปฏิรูป/กิจกรรม/โครงการ
ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

๒.๓) สรุปผลการติดตาม และข้อเสนอแนะ เร่งรัดที่สำคัญ แผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย

แผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย ติดตามแผนการปฏิรูปประเทศ ติดตามกิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูป จำนวน ๗ กิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูป ติดตามเป้าหมายย่อย/พันธกิจจำนวน ๗ เป้าหมายย่อย/พันธกิจ มีจำนวนโครงการทั้งหมด ๑๑๕ โครงการ เลือกติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๗ โครงการ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ มีกลไกยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่สร้างภาระหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน (Big Rock) (ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม)

ข้อเสนอแนะ

๑) เนื่องจากกฎหมายที่เกี่ยวกับการขออนุญาต อนุมัติ ที่ขึ้นทะเบียนมีเป็นจำนวนมาก เห็นควรเร่งรัดให้คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายในระยะเร่งด่วนพิจารณาทบทวนกฎหมายให้มากที่สุด เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน โดยควรให้ความสำคัญกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ที่มีผลกระทบกับการขออนุญาตประชาชนเป็นสำคัญ และควรมีการจัดลำดับกฎหมายที่จะดำเนินการก่อน – หลัง รวมทั้งเร่งรัดการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

๒) ถึงแม้หน่วยงานต่าง ๆ จะเร่งดำเนินการทบทวนกระบวนการและดำเนินการปรับ/ลดขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับการอนุญาต อนุมัติ ไปแล้วจำนวน ๙๓๘ กระบวนงาน หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๕.๗๔ ของกระบวนการที่เสนอจะปรับลดขั้นตอนการดำเนินงานทั้งหมด ๑,๐๙๔ กระบวนงาน แต่ก็ยังเป็นเพียงส่วนหนึ่งของกฎหมายที่สร้างภาระและเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิต

หรือการประกอบอาชีพของประชาชน ซึ่งยังมีอีกเป็นจำนวนมาก ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนกิจกรรมดังกล่าวเกิดผลสัมฤทธิ์ หน่วยงานต่าง ๆ ควรเร่งดำเนินการปรับลดขั้นตอนการดำเนินงานให้ครบทั้ง ๑,๐๙๔ กระบวนงานภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ และเร่งทำการปรับปรุงแก้ไขหรือยกเลิกกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปรับลดกระบวนงานเหล่านี้ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

๓) นอกจากต้องดำเนินการตามข้อ ๒ แล้ว หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายควรเร่งทบทวนกฎหมายที่สร้างภาระหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชนที่อยู่ในความรับผิดชอบว่าสมควรจะยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงอีกหรือไม่ โดยจัดให้มีช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายได้แสดงความคิดเห็นเพื่อขอให้ยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายดังกล่าว ส่วนกฎหมายที่ยังไม่ยกเลิกควรมีการจัดหมวดหมู่ จัดทำเป็นประมวล และมีการสื่อสารให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายดังกล่าว

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ จัดให้มีกลไกทางกฎหมายเพื่อให้มีการพิจารณาปรับเปลี่ยนโทษทางอาญาที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงให้เป็นโทษปรับเป็นพินัยเพื่อลดผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน (Big Rock) (ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๐ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม)

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวยังอยู่ในกระบวนการพิจารณาของรัฐสภา ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาพอสมควร ดังนั้น ในระหว่างที่กฎหมายฉบับดังกล่าวยังไม่ผลบังคับใช้ หน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดทำแนวทางการปรับเปลี่ยนโทษทางอาญาที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงให้เป็นโทษปรับเป็นพินัยโดยละเอียดเพื่อให้หน่วยงานที่จะเสนอร่างกฎหมาย มีแนวทางในการดำเนินการเรื่องดังกล่าวอย่างชัดเจน

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ จัดให้มีกลไกกำหนดให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีหน้าที่ควบคุม กำกับดูแล และการบังคับการ (ให้เป็นไปตามกฎหมายนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย (Big Rock) (ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๐ แผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับเดิม)

ข้อเสนอแนะ

๑) เห็นควรเร่งรัดให้ส่วนราชการ/หน่วยงานพัฒนาระบบ e-Service ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการบริการของส่วนราชการ/หน่วยงานได้สะดวกและรวดเร็ว

๒) ส่วนราชการควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบก่อนจะนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบังคับใช้กฎหมาย และควรมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานให้เกิดประโยชน์กับประชาชนมากที่สุด

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ จัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย (Big Rock) (ประเด็นปฏิรูปที่ ๖ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม)

ข้อเสนอแนะ

เห็นควรติดตามเร่งรัดให้มีการพัฒนาระบบการเข้าชื่อเสนอกฎหมายทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Initiative) แล้วเสร็จ เพื่อให้มีการดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยเร็ว และหลังจากเปิดให้ประชาชนเข้าใช้ระบบดังกล่าวได้ระยะหนึ่ง ควรมีการประเมินและรับฟังความเห็นและความพึงพอใจของประชาชนต่อการเข้าชื่อเสนอร่างกฎหมาย เพื่อนำความคิดเห็นดังกล่าวไปปรับปรุงพัฒนาระบบให้มีความสมบูรณ์และง่ายต่อการเข้าใช้ระบบมากยิ่งขึ้น

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ จัดทำประมวลกฎหมายเพื่อรวบรวมกฎหมายเรื่องเดียวกันไว้ด้วยกัน เพื่อความสะดวกในการใช้งาน (Big Rock) (ประเด็นปฏิรูปที่ ๗ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม)

ข้อเสนอแนะ

เห็นควรเร่งรัดให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอร่างพระราชบัญญัติการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก พ.ศ. เข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาโดยเร็ว เนื่องจากขณะนี้การเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวล่าช้าเกินกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) แล้ว ซึ่งกำหนดให้เสนอร่างพระราชบัญญัติเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาภายในเดือนมีนาคม ๒๕๖๔ นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาควรต้องเร่งเตรียมเสนอแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับการรวบรวมและจัดทำประมวลกฎหมายและกฎต่อคณะรัฐมนตรีให้เร็วที่สุด

แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม

๑) ดำเนินการตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ (ประเด็นปฏิรูปที่ ๑)

ข้อเสนอแนะ

(๑) เห็นควรเร่งรัดให้หน่วยงานของรัฐจัดทำและเผยแพร่ข้อมูลกฎหมายและหลักเกณฑ์ คำอธิบายสรุปสาระสำคัญของกฎหมายและคำแปลกฎหมายในความรับผิดชอบของหน่วยงานผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

(๒) หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายควรมีช่องทางให้ประชาชนหรือผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย แสดงความคิดเห็นหรือร้องเรียนเกี่ยวกับการดำเนินการจัดทำกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๒) จัดทำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายเชื่อมโยงในลักษณะระบบกลาง (ประเด็นปฏิรูปที่ ๑)

ข้อเสนอแนะ

ถึงแม้ว่าการพัฒนาระบบกลางด้านกฎหมาย (Law Portal) ระยะที่ ๑ ในส่วนของการเปิดให้รับฟังความคิดเห็นในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายจากประชาชนแล้วเสร็จ และเปิดให้บริการระบบกลางผ่านทาง <https://www.law.go.th/> เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ก็ไม่ได้หมายความว่า การดำเนินกิจกรรมจะบรรลุผลสำเร็จแล้ว แต่ระบบกลางดังกล่าวต้องมีลักษณะง่ายต่อการใช้ ง่ายต่อการเข้าถึง และง่ายต่อการเข้าใจด้วย

ในส่วนของ Website ที่เปิดรับฟังความคิดเห็นนั้น คณะกรรมการการได้เข้าไปทดลองใช้แล้ว และมีความเห็น ดังนี้

๑) การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนร่วมทดสอบระบบกลางอาจจะยังไม่มี ความกว้างขวางเท่าที่ควร ทั้ง ๆ ที่เป็นเรื่องสำคัญ เมื่อไม่กว้างขวางความคิดเห็นที่ได้ อาจไม่พอเพียง ในการนำไปปรับปรุง

๒) การแสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ ควรมีการสรุปสาระสำคัญโดยย่อ หรือหลักการสาระสำคัญที่มีการแก้ไขให้เข้าใจง่าย เพื่อประโยชน์ในการแสดงความคิดเห็น

๓) ควรมี Link เชื่อมโยงไปยัง Website ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อประโยชน์ในการค้นหาเพิ่มเติม เพราะสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีข้อมูลที่สมบูรณ์

๔) ควรมีการพัฒนาระบบกลางให้รองรับการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้ด้านกฎหมายให้แก่ประชาชนในรูปแบบที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก และจัดทำเนื้อหา กฎหมายในรูปแบบที่ประชาชนสามารถเข้าใจกฎหมายได้โดยง่าย เช่น การจัดทำอินโฟกราฟิกหรือ การจัดทำคลิปวิดีโอสั้น ๆ ที่น่าสนใจ นอกจากนี้ควรมีหน่วยงานเฉพาะ (back office) ที่ทำหน้าที่ดูแล ปรับปรุง และพัฒนาข้อมูลในระบบกลางให้มีความถูกต้อง เหมาะสม และเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

๕) ควรมีการสนับสนุนงบประมาณสำหรับดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ รวมทั้ง ควรจัดให้บุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการดูแลระบบและการจัดการฐานข้อมูล ซึ่งอาจต้อง จัดจ้างจากภายนอก (Outsource)

ความเห็นต่อการขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock)

แผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้านกฎหมายมีเป้าประสงค์ให้การปรับปรุง พัฒนากฎหมายของประเทศ ต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาภาครัฐและภาคเอกชน ภายใต้ กรอบกฎหมายที่มุ่งให้ประชาชนในวงกว้างได้รับประโยชน์จากการพัฒนาประเทศโดยทั่วถึง จึงจะมี

ความสอดคล้องกับบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนั้น หากโครงการหรือกิจกรรมที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ด้านกฎหมาย จำนวน ๕ กิจกรรมปฏิรูป ได้รับการขับเคลื่อนให้การดำเนินงานเป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ ก็จะทำให้ประชาชนสามารถเข้าชื่อเสนอกฎหมายและมีช่องทางในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการยกเว้นหรือปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่มีผลต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ รวมทั้งสามารถเข้าถึงข้อมูลกฎหมายและเข้าใจเนื้อหาของกฎหมายได้โดยง่าย และกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของประชาชนได้รับการปรับปรุงแก้ไขหรือยกเลิก เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ตลอดจนจะมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการใช้กฎหมายเป็นระยะอย่างต่อเนื่องอีกด้วย

ความเห็นต่อการใช้งานระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) สำหรับกิจกรรม Big Rock และการดำเนินงานในระยะต่อไป

ปัจจุบันสามารถติดตามกิจกรรม Big Rock ผ่านระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ได้แล้ว แต่ควรเพิ่มเติมข้อมูลการดำเนินโครงการบางโครงการของแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิมให้เป็นปัจจุบันและครบถ้วน เพื่อประโยชน์ต่อการติดตามความคืบหน้าโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิมด้วย

ความเห็นต่อโอกาสในการบรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ภายในกรอบเวลา พ.ศ. ๒๕๖๕

การบรรลุเป้าหมายของกิจกรรมปฏิรูปตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ภายในกรอบเวลา พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งมี ๕ กิจกรรมปฏิรูป มีโอกาสสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง โดยมี ๓ กิจกรรมปฏิรูปที่ดำเนินการได้ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด ได้แก่

กิจกรรมปฏิรูปประเทศ/โครงการที่ดำเนินการได้ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด
จำนวน ๓ กิจกรรมปฏิรูปประเทศ/โครงการ ได้แก่

๑) กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๑ มีกลไกยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่สร้างภาระหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน (Big Rock) (ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม)

๒) กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๓ จัดให้มีกลไกกำหนดให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่ควบคุม กำกับดูแล และการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย (Big Rock) (ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๐ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม)

๓) กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ จัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย (Big Rock) (ประเด็นปฏิรูปที่ ๖ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม)

กิจกรรมปฏิรูปประเทศ/โครงการที่ผลการดำเนินการไม่เป็นไปตามกรอบระยะเวลา
จำนวน ๒ กิจกรรมปฏิรูปประเทศ/โครงการได้แก่

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

๑) กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๒ จัดให้มีกลไกทางกฎหมายเพื่อให้มีการพิจารณา
ปรับเปลี่ยนโทษทางอาญาที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงให้เป็นโทษปรับเป็นพินัยเพื่อลดผลกระทบต่อสิทธิ
และเสรีภาพของประชาชน (Big Rock) (ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๐ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม)

๒) กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๕ จัดทำประมวลกฎหมายเพื่อรวบรวมกฎหมาย
เรื่องเดียวกันไว้ด้วยกัน เพื่อความสะดวกในการใช้งาน (Big Rock) (ประเด็นปฏิรูปที่ ๗ แผนการ
ปฏิรูปประเทศฉบับเดิม)

แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม

โครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศที่ผลการดำเนินการไม่เป็นไปตามกรอบ
ระยะเวลา จำนวน ๒ โครงการ ได้แก่

๑) การดำเนินการตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและ
การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ (ประเด็นปฏิรูปที่ ๑)

๒) การจัดทำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายเชื่อมโยงในลักษณะ
ระบบกลาง (ประเด็นปฏิรูปที่ ๑)

อนึ่ง โครงการที่กำหนดในแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิมที่ดำเนินการไม่แล้วเสร็จ
ตามกรอบระยะเวลา แต่ได้มีการดำเนินการไปบางส่วนแล้ว ผลการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
ปานกลาง

ความเห็นต่อการกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
ต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) และความเห็นต่อความคืบหน้าของประเด็นที่รัฐสภา
ให้ความสนใจเป็นพิเศษ

๑) การกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชน
อย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) มีความเหมาะสมแล้ว

๒) ประเด็นที่รัฐสภาให้ความสนใจเป็นพิเศษเป็นเรื่องที่ดี เนื่องจากคณะกรรมการ
แต่ละคณะรับผิดชอบแผนการปฏิรูปประเทศตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการนั้น ๆ ซึ่งการ
เสนอประเด็นที่รัฐสภาสนใจเป็นพิเศษอาจเป็นแก้ปัญหาและสามารถส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย
ของแผนการปฏิรูปในแต่ละด้านได้อย่างแท้จริง

บทสรุปผลการติดตาม และข้อเสนอแนะ เร่งรัดที่สำคัญ ตามแผนการปฏิรูปประเทศ ได้แก่

คณะกรรมการการได้ดำเนินการติดตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย ผ่านกิจกรรมปฏิรูปประเทศหรือโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย โดยเชิญหน่วยงาน ผู้รับผิดชอบเข้าร่วมประชุม จำนวน ๗ กิจกรรมปฏิรูปประเทศ/โครงการ โดยเป็นโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) จำนวน ๕ กิจกรรมปฏิรูปประเทศ และแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม) จำนวน ๒ โครงการ จากการติดตามแผนการปฏิรูปประเทศ/โครงการ ทั้งแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับปรับปรุงและแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม มีโอกาสสำเร็จปานกลาง เนื่องจากมี ๓ กิจกรรมปฏิรูปประเทศ/โครงการที่ผลการดำเนินการเป็นไปตามแผน และมี ๔ กิจกรรมปฏิรูปประเทศ/โครงการ ที่ผลดำเนินการไม่เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยกิจกรรมปฏิรูปประเทศ/โครงการได้มีการดำเนินการตามเป้าหมายที่กำหนดไว้บางส่วนแล้ว แต่การดำเนินการมีความล่าช้า และไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ทั้งหมดได้ ดังนั้น การดำเนินกิจกรรมปฏิรูปประเทศหรือโครงการ จึงมีแนวโน้มว่าจะไม่สามารถบรรลุผลในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้ ซึ่งหน่วยงาน ผู้รับผิดชอบกิจกรรมปฏิรูปประเทศหรือโครงการควรมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกิจกรรมปฏิรูปประเทศหรือโครงการว่าส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ อย่างไร และการดำเนินการดังกล่าวจะสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศได้หรือไม่ อย่างไร หากไม่สามารถบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศได้ ควรปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชนมากที่สุด โดยคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายเห็นควรให้ความสำคัญกับโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิมที่มีความสำคัญและผลการดำเนินการ ไม่เป็นไปตามกรอบระยะเวลา คือ การดำเนินการตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ แม้ว่าการกำหนดแนวทางการดำเนินการและการขับเคลื่อนตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ จะบรรลุเป้าหมาย รวมทั้งมีการเปิดใช้งานระบบกลางด้านกฎหมาย (Law Portal) ในส่วนของการเปิดให้รับฟังความคิดเห็นในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายจากประชาชน ซึ่งเป็นช่องทางที่จะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนากฎหมายแล้วก็ตาม แต่ยังมีประเด็นท้าทายที่สำคัญในระยะต่อไป คือ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมายของประเทศในระยะที่สองให้เสร็จตามเป้าหมาย และกรอบระยะเวลา โดยจะต้องให้ความสำคัญกับความสะดวกในการใช้งานของผู้ใช้งานกลุ่มต่าง ๆ และประสิทธิภาพของระบบค้นหาข้อมูล ตลอดจนการเชื่อมโยงกับแนวปฏิบัติมติคณะรัฐมนตรี คำพิพากษา และความเห็นทางด้านกฎหมายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีระบบฐานข้อมูลกลางที่มีความสมบูรณ์ รวมทั้งสนับสนุนให้ประชาชนและภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนากฎหมาย

ที่จะสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม ส่วนในเรื่องการทบทวนเพื่อยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่ล้าสมัย และสร้างภาระหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน ซึ่งยังมีอยู่อีกเป็นจำนวนมากและมีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงานก็จำเป็นต้องอาศัยความรู้และความเข้าใจในการดำเนินการ อีกทั้งแต่ละกระบวนการในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายมีลำดับขั้นตอนและใช้ระยะเวลาค่อนข้างนาน ดังนั้น หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาคัดเลือกกระบวนการที่มีความสำคัญที่จะสามารถลดภาระหรือลดความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมให้แก่ประชาชน รวมทั้งสามารถจัดอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพและการดำเนินธุรกิจที่เกิดผลอย่างมีนัยสำคัญมาดำเนินการก่อนในลำดับแรก เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในวงกว้างอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป ทั้งนี้ ในการดำเนินการทบทวนเพื่อยกเลิกหรือปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ ดังกล่าว หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายทั้งหมดควรนำความคิดเห็นหรือความต้องการของประชาชนมาพิจารณาเป็นหลักด้วย สำหรับการจัดทำฐานข้อมูลระบบกลางกฎหมาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งจัดทำและเผยแพร่ข้อมูลกฎหมายและหลักเกณฑ์ คำอธิบายสรุปสาระสำคัญของกฎหมายและคำแปลกฎหมายในความรับผิดชอบผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของแต่ละหน่วยงาน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการเชื่อมโยงหรือนำเข้าข้อมูลดังกล่าวเข้าสู่ระบบกลางกฎหมายของประเทศเพื่อให้ประชาชนเข้าถึง และใช้ประโยชน์จากข้อมูลดังกล่าวได้โดยง่าย นอกจากนี้ คณะกรรมาธิการมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานในเรื่องต่าง ๆ เพิ่มเติม ดังนี้

๑) การดำเนินการตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

(๑) พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลใช้บังคับมาระยะหนึ่งแล้วแต่การปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินับดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย การจัดทำสรุปสาระสำคัญของกฎหมายแต่ละฉบับ เพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนได้รับทราบยังไม่ปรากฏความคืบหน้าเท่าที่ควร

(๒) พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ไม่ได้กำหนดบทลงโทษไว้ จึงน่าจะเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้หน่วยงานของรัฐหรือผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายไม่ได้ปฏิบัติตามกฎหมายนี้อย่างเคร่งครัดและจริงจัง โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคหนึ่ง ได้กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงพอที่จำเป็นและยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชนและดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง ซึ่งปัจจุบันพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวเป็นแม่บทของการดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนั้น หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่

รับผิดชอบ ควรเร่งรัดดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายฉบับนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นและไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชนเพื่อให้เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย

อย่างไรก็ตาม หากหน่วยงานใดมีอุปสรรคหรือข้อขัดข้องประการใด ควรหารือร่วมกันกับสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (สำนักงาน ป.ย.ป.) เพื่อร่วมกันหาแนวทางขับเคลื่อนที่เหมาะสม หรือหากมีความจำเป็นอื่นใดที่ไม่สามารถดำเนินการตามกฎหมายได้ ควรชี้แจงต่อคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย และคณะกรรมการสิทธิการเพื่อให้ทราบเหตุผลดังกล่าว และหาทางแก้ไขโดยเร็วต่อไป

(๓) การจัดทำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายเชื่อมโยงในลักษณะระบบกลางซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญของพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยเป็นระบบสารสนเทศที่ใช้ในการเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายให้กับประชาชน รวมถึงใช้ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทั้งก่อนที่จะมีการออกกฎหมายและภายหลังที่กฎหมายมีผลใช้บังคับแล้วเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายนั้น จากการติดตามพบว่าได้มีการเริ่มใช้ระบบกลางดังกล่าวแล้ว แต่การประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชนยังไม่ทั่วถึง ทำให้ความคิดเห็นที่ได้อาจไม่พอเพียงในการนำไปปรับปรุงแก้ไขและไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริง

(๔) ควรจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะในการดำเนินการให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน โดยหน่วยงานดังกล่าวต้องมีหน้าที่ตั้งแต่แนะนำข้อมูลกฎหมาย จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์กฎหมายให้ประชาชนเข้าใจได้โดยง่าย เช่น การจัดทำอินโฟกราฟิกหรือการการจัดทำคลิปวิดีโอสั้น ๆ ที่น่าสนใจ ตลอดจนทำหน้าที่ดูแล ปรับปรุง และพัฒนาข้อมูลในระบบกลางให้มีความถูกต้อง เหมาะสม และเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

๒) กรณีสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ได้ส่งผลกระทบต่อการทำงานและการดำรงชีวิตของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุน คณะกรรมการสิทธิการเห็นว่าการแก้ไขปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมายที่หมดความจำเป็น ไม่สอดคล้องสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชนเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อการฟื้นฟูภาคเศรษฐกิจด้วย เพราะเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุนมาตรการการฟื้นฟูภาคเศรษฐกิจและส่งเสริมการประกอบอาชีพ การค้า และการลงทุนของประชาชนได้ ซึ่งหากหน่วยงานภาครัฐยังคงดำเนินการล่าช้าต่อไป การดำเนินการ Regulatory Guillotine ก็ย่อมล่าช้าตามไปด้วย และความล่าช้าจากการดำเนินการดังกล่าวจะก่อให้เกิดภาระกับ

ประชาชน ดังนั้น จึงเห็นควรเร่งรัดให้ผู้มีหน้าที่ดำเนินการต่าง ๆ ดำเนินการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นประโยชน์กับประชาชนโดยเร็วที่สุด

ตารางผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดประเด็นปฏิรูป/กิจกรรม/โครงการ
ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย

๒.๔) สรุปผลการติดตาม และข้อเสนอแนะ เร่งรัดที่สำคัญ แผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการกระบวนการยุติธรรม ติดตามแผนการปฏิรูปประเทศ ติดตามกิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูป จำนวน ๖ กิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูป ติดตามเป้าหมายย่อย/พันธกิจ จำนวน ๖ เป้าหมายย่อย/พันธกิจ มีจำนวนโครงการทั้งหมด ๓๘ โครงการ เลือกติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๖ โครงการ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๑ (Big Rock) การให้ประชาชนสามารถติดตามความคืบหน้าขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม (ประเด็นปฏิรูปที่ ๑ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม)

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ยังอยู่ในขั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ ซึ่งอาจต้องใช้เวลาอีกพอสมควร ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวจึงจะมีผลใช้บังคับ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การดำเนินงานในกิจกรรมดังกล่าว ยังคงเป็นไปตามแผน เห็นควรให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเร่งเตรียมความพร้อมด้วยการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาระบบตรวจสอบและแจ้งความคืบหน้าในการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน รวมทั้งประกาศให้ประชาชนทราบถึงระยะเวลาในการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนทราบให้ได้ภายในช่วงครึ่งปีแรกของปี พ.ศ. ๒๕๖๕

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๒ (Big Rock) การรับแจ้งความร้องทุกข์ต่างท้องที่
(ประเด็นปฏิรูปที่ ๗ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม)

ข้อเสนอแนะ

๑) แม้ว่าสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้จัดทำระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยรายงานประจำวันอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๔ ควบคู่ไปกับคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๑๗๗/๒๕๖๔ เรื่อง การรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษความผิดอาญานอกเขตอำนาจการสอบสวนแล้ว แต่โดยข้อเท็จจริงกลับพบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจในบางท้องที่ปฏิเสธหรือไม่สามารถรับแจ้งความร้องทุกข์ต่างท้องที่ได้ ซึ่งปัญหาดังกล่าวอาจเกิดจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติยังขาดความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมการการจึงเห็นควรให้มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานและจัดประชุมชี้แจงแนวทางการปฏิบัติงานที่ถูกต้องให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งจัดให้มีศูนย์ให้คำปรึกษาแนะนำด้วย นอกจากนี้ทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติควรพิจารณาทบทวนว่าระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นเพื่อสนับสนุนการแจ้งความร้องทุกข์ต่างท้องที่ที่สามารถบูรณาการร่วมกันได้ทุกท้องที่หรือไม่ และสามารถอำนวยความสะดวกให้ประชาชนได้มากน้อยเพียงใด รวมทั้งควรจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้ปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้งานต่อไป

๒) ควรขยายขอบข่ายการรับแจ้งความร้องทุกข์ต่างท้องที่ไปยังหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่และอำนาจในการรับแจ้งความร้องทุกข์ด้วย เช่น ศูนย์ดำรงธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงาน ป.ป.ช. และหน่วยงานอื่น เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๓ (Big Rock) การจัดหาทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจให้ครบทุกสถานีทั่วประเทศ (ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม)

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากปัจจุบันการจัดหาทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจดำเนินการได้เพียง ๑๕๐ สถานี (สถานีตำรวจในกรุงเทพมหานคร จำนวน ๓๕ สถานี และสถานีตำรวจภูธร จำนวน ๑๑๕ สถานี) และในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ สภาทนายความในพระบรมราชูปถัมภ์ จะได้รับจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อดำเนินการเพิ่มเติมอีก ๕๓ สถานีตำรวจ เป็น ๒๐๓ สถานีตำรวจ การดำเนินการดังกล่าวก็ยังไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของสถานีตำรวจทั่วประเทศ (๗๔๑ สถานีจาก ๑,๔๘๒ สถานี)

เพื่อให้การดำเนินการกิจกรรมดังกล่าวบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้ได้มากที่สุด จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

๑) สภาทนายความฯควรเตรียมการจัดหาทนายความที่มีความพร้อมในการให้บริการตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพิ่มเติมในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยให้นำข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนคดี

ของสถานีตำรวจแต่ละแห่ง จำนวนประชากร ความเจริญของพื้นที่ มาประกอบการพิจารณาว่าควรจัดให้มีหน่วยความอาสาไปประจำสถานีตำรวจใด เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้งบประมาณ

๒) เนื่องจากโครงการดังกล่าวมีแนวโน้มว่าจะได้รับการสนับสนุนเงินงบประมาณไม่เพียงพอต่อการจัดหาหน่วยความอาสาประจำทุกสถานีทั่วประเทศจำนวน ๑,๔๘๒ สถานี ทางสภาทนายความควรกำหนดเป้าหมายใหม่ว่าควรมีหน่วยความอาสาประจำสถานีตำรวจจำนวนกี่สถานี โดยนำหลักเกณฑ์ตามข้อ ๑. มาประกอบการพิจารณาให้เกิดความเหมาะสม สำหรับในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ หากจะขยายโครงการเพื่อให้มีหน่วยความอาสาให้บริการได้ตามเป้าหมายจำนวน ๗๔๑ สถานีตำรวจทางสภาทนายความฯ สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการให้บริการด้วยการจัดหาช่องทางอื่น ๆ เช่น การให้บริการปรึกษาคดีกับหน่วยความอาสาที่มีอยู่แล้วผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือทางเครื่องมือสื่อสารอื่น ๆ เพื่อให้ประชาชน ในท้องที่ที่ไม่มีหน่วยความอาสาประจำสามารถใช้บริการจากหน่วยความอาสาที่มีอยู่ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ซึ่งวิธีการนี้จะช่วยให้สภาทนายความฯ สามารถให้บริการประชาชนได้อย่างกว้างขวางมากขึ้นภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ที่ยังรุนแรงอยู่ในขณะนี้ด้วย

๓) สำหรับสถานีตำรวจที่มีหน่วยความอาสาประจำแล้ว ควรได้รับการประเมินผลสัมฤทธิ์ที่ประชาชนได้รับ ความสำเร็จของโครงการ รวมทั้งปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการ เพื่อปรับปรุงพัฒนาการให้บริการในระยะต่อไป

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๔ (Big Rock) ปฏิรูปการปล่อยชั่วคราว (ประเด็นปฏิรูปที่ ๓ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม)

ข้อเสนอแนะ

๑) เนื่องจากโครงการนี้ได้ดำเนินการแล้วเสร็จ หลังจากโครงการดังกล่าวเสร็จสิ้นลงในเดือนธันวาคม ๒๕๖๔ และสำนักงานศาลยุติธรรมได้ทำการประเมินผลการดำเนินโครงการแล้ว ควรนำผลการประเมินที่ได้ไปใช้เพื่อปรับปรุงพัฒนาระบบปล่อยตัวชั่วคราวที่ต้องดำเนินการต่อในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ และควรมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการเป็นระยะทุก ๆ ๖ เดือนด้วย เพื่อนำผลการประเมินและปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินการไปปรับปรุงพัฒนาระบบปล่อยตัวชั่วคราวอย่างต่อเนื่องต่อไป

๒) ภายหลังจากการประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการหากเป็นไปได้ในทิศทางที่ดีควรมีการพิจารณาขยายโครงการไปถึงการปล่อยชั่วคราวในขั้นตอนอื่น ๆ ของกระบวนการยุติธรรม เช่น การปล่อยชั่วคราวในชั้นการสอบสวน หรือในชั้นของพนักงานอัยการ เป็นต้น เนื่องจากเป็นกรณีที่มีหลักกฎหมายในการปล่อยตัวชั่วคราวในลักษณะเดียวกัน

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๕ (Big Rock) การบันทึกภาพและเสียงในการตรวจค้น จับกุม และการสอบปากคำในการสอบสวน (ประเด็นปฏิรูปที่ ๗ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม)

ข้อเสนอแนะ

๑) ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งเป็นกฎหมายกลาง เพื่อให้นำหลักการบันทึกภาพและเสียงในการตรวจค้น จับกุม และการสอบปากคำในการสอบสวน ไปใช้ให้ครอบคลุมการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวของพนักงานเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่น ๆ นอกเหนือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วย

๒) จากการติดตามการดำเนินโครงการนี้ของคณะกรรมการการพบว่า ยังมีข้อขัดข้องในทางปฏิบัติบางประการที่จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนหรือปรับปรุงแก้ไข เช่น ในเรื่องความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการ หรือความรู้ความเชี่ยวชาญของเจ้าหน้าที่ในการใช้อุปกรณ์และจัดเก็บข้อมูลที่ได้จากการบันทึกภาพและเสียง เป็นต้น ดังนั้น จึงควรมีการประเมินผลการดำเนินงานในทางปฏิบัติด้วยว่าโครงการดังกล่าวสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้หรือไม่ มีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด หรือควรได้รับการพัฒนาหรือปรับปรุงในเรื่องใดบ้าง

แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม

โครงการร่างพระราชบัญญัติระบบนิติวิทยาศาสตร์แห่งชาติ พ.ศ. (ประเด็นปฏิรูปที่ ๘ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม)

ข้อเสนอแนะ

สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ควรดำเนินการเร่งรัดพิจารณาร่างพระราชบัญญัติระบบนิติวิทยาศาสตร์แห่งชาติ พ.ศ. ให้แล้วเสร็จโดยเร็วและควรพิจารณาให้เกิดความชัดเจนทั้งในเรื่องของคณะกรรมการนโยบายนิติวิทยาศาสตร์และสภาวิชาชีพเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาความซ้ำซ้อนเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่

ความเห็นต่อการขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock)

แผนปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ฉบับปรับปรุง) มีเป้าประสงค์เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกต้องมีความโปร่งใส สะดวก รวดเร็ว เสมอภาค ทัวถึง เป็นธรรม และปราศจากการเลือกปฏิบัติ ซึ่งมีความสอดคล้องกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และ โดยที่ปัญหาของกระบวนการยุติธรรมในปัจจุบัน คือ การดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมมีความล่าช้า มีอุปสรรคในการเข้าถึง มีความเหลื่อมล้ำในการบังคับใช้กฎหมาย ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม ดังนั้น หากกิจกรรมทั้ง ๕ กิจกรรมปฏิรูป ได้รับการขับเคลื่อนให้การดำเนินงานเป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ จะช่วยแก้ปัญหาในเรื่องดังกล่าวได้ โดยเฉพาะหากสามารถขับเคลื่อนโครงการให้ประชาชนสามารถติดตามความคืบหน้าขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม โดยเร่งผลักดันให้ร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงาน

ในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. มีผลบังคับใช้ให้ได้โดยเร็วเนื่องจากปัจจุบันเกินกรอบระยะเวลาที่กำหนดภายในเดือนธันวาคม ๒๕๖๔ รวมทั้งเร่งรัดให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเร่งดำเนินการพัฒนาและเชื่อมโยงระบบตรวจสอบและแจ้งความคืบหน้าให้ประชาชนทราบภายในต้นปี ๒๕๖๕ ก็จะเป็นการแก้ปัญหากระบวนการทำงานที่ล่าช้าของกระบวนการยุติธรรมและลดความเหลื่อมล้ำของประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรม

ความเห็นต่อการใช้งานระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) สำหรับกิจกรรม Big Rock และการดำเนินงานในระยะต่อไป

ปัจจุบันสามารถติดตามกิจกรรม Big Rock ผ่านระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ได้แล้ว แต่โครงการ Big Rock บางโครงการในด้านกระบวนการยุติธรรมยังไม่มีข้อมูล ควรเพิ่มเติมข้อมูลโครงการ Big Rock และข้อมูลการดำเนินโครงการบางโครงการของแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิมให้เป็นปัจจุบันและครบถ้วนเพื่อประโยชน์ต่อการติดตามความคืบหน้าโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม

ความเห็นต่อโอกาสในการบรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ภายในกรอบ เวลา พ.ศ. ๒๕๖๕

การบรรลุเป้าหมายของกิจกรรมปฏิรูปตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ภายในกรอบเวลา พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งมี ๕ กิจกรรมปฏิรูป มีโอกาสสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง โดยมี ๓ กิจกรรมปฏิรูปที่ดำเนินการได้ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด ได้แก่

๑) กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๒ (Big Rock) การรับแจ้งความร้องทุกข์ต่างท้องที่ (ประเด็นปฏิรูปที่ ๗ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม)

๒) กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๔ (Big Rock) ปฏิรูปการปล่อยชั่วคราว (ประเด็นปฏิรูปที่ ๓ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม)

๓) กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๕ (Big Rock) การบันทึกภาพและเสียงในการตรวจค้น จับกุม และการสอบปากคำในการสอบสวน (ประเด็นปฏิรูปที่ ๗ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม)

และมี ๒ กิจกรรมปฏิรูปประเทศ/โครงการที่การดำเนินงานไม่เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด ได้แก่

๑) กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๑ (Big Rock) การให้ประชาชนสามารถติดตามความคืบหน้าขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม (การขับเคลื่อนร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ.) (ประเด็นปฏิรูปที่ ๑ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม)

๒) กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๓ (Big Rock) การจัดหาทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจให้ครบทุกสถานีทั่วประเทศ (ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม)

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม)

๓) โครงการจัดทำร่างพระราชบัญญัติระบบนิติวิทยาศาสตร์แห่งชาติ พ.ศ. (ประเด็นปฏิรูปที่ ๘ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม) การดำเนินงานล่าช้ากว่าแผนที่กำหนด

ความเห็นต่อการกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) และความเห็นต่อความคืบหน้าของประเด็นที่รัฐสภาให้ความสนใจเป็นพิเศษ (มีความเหมาะสมหรือไม่ มีความครอบคลุมการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านแล้วหรือไม่ เพียงใด/มีข้อเสนอแนะให้นำโครงการตามแผนการปฏิรูปเดิมที่เห็นว่ามีสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมาย ควรมีการดำเนินการต่อเนื่องต่อไป และมีข้อเสนอแนะต่อการรายงานผลการดำเนินการในประเด็นที่รัฐสภาให้ความสนใจเป็นพิเศษ อย่างไร)

๑) การกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) มีความเหมาะสมแล้ว

๒) ประเด็นที่รัฐสภาให้ความสนใจเป็นพิเศษเป็นเรื่องที่ดี เนื่องจากคณะกรรมการการแต่ละคณะรับผิดชอบแผนการปฏิรูปประเทศตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการนั้น ๆ ซึ่งการเสนอประเด็นที่รัฐสภาสนใจเป็นพิเศษอาจเป็นแก้ปัญหาและสามารถส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนการปฏิรูปในแต่ละด้านได้อย่างแท้จริง

บทสรุปผลการติดตาม และข้อเสนอแนะ เร่งรัดที่สำคัญ ตามแผนการปฏิรูปประเทศ ได้แก่

คณะกรรมการการได้ดำเนินการติดตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ผ่านกิจกรรมปฏิรูปประเทศหรือโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม โดยเชิญหน่วยงานผู้รับผิดชอบเข้าร่วมประชุม จำนวน ๖ กิจกรรมปฏิรูปประเทศ/โครงการ โดยเป็นโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) จำนวน ๕ กิจกรรมปฏิรูปประเทศและแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม) จำนวน ๑ โครงการ จากการติดตามแผนการปฏิรูปประเทศ/โครงการ ทั้งแผนการปฏิรูปประเทศฉบับปรับปรุงและแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิมมีโอกาสสำเร็จปานกลาง เนื่องจากมี ๓ กิจกรรมปฏิรูปประเทศ/โครงการ ที่ผลการดำเนินการเป็นไปตามแผน และมี ๓ กิจกรรมปฏิรูปประเทศ/โครงการที่ผลดำเนินการไม่เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยได้มีการดำเนินการตามเป้าหมายที่กำหนดไว้บางส่วนแล้ว แต่การดำเนินการมีความล่าช้าและไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ทั้งหมดได้ ดังนั้น การดำเนินกิจกรรมปฏิรูปประเทศหรือโครงการจึงมีแนวโน้มว่าจะไม่สามารถบรรลุผลในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้ ซึ่งหน่วยงานผู้รับผิดชอบกิจกรรมปฏิรูปประเทศหรือโครงการ ควรมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกิจกรรมปฏิรูปประเทศหรือโครงการว่าส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ อย่างไร และการดำเนินการดังกล่าวจะสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติและแผนการ

ปฏิรูปประเทศได้หรือไม่ อย่างไร หากไม่สามารถบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศได้ ควรปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชนมากที่สุด และเพื่อให้การดำเนินกิจกรรมปฏิรูปประเทศทั้ง ๕ กิจกรรมปฏิรูป และ ๑ โครงการ บรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ อย่างไรก็ตาม แผนการปฏิรูปประเทศกระบวนการยุติธรรมมีเรื่องที่สำคัญ คือ การให้ประชาชนสามารถติดตามความคืบหน้าขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม โดยการกำหนดให้มีร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. และภายหลังจากที่ร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. มีผลบังคับใช้ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมจะต้องประกาศให้ประชาชนทราบภายใน ๙๐ วัน ซึ่งหน่วยงานควรมีการเตรียมการล่วงหน้า และพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการดำเนินการดังกล่าว สำหรับการดำเนินโครงการรับแจ้งความร้องทุกข์ทุกท้องที่ ถึงแม้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จะมีคำสั่ง หรือออกระเบียบ รวมจัดทำระบบต่าง ๆ เพื่อรองรับการดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวมากพอสมควรแล้ว แต่จากข้อเท็จจริงที่ได้รับทราบจากการประชุมร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัดต่าง ๆ รวมทั้งการเดินทางไปดูงานที่จังหวัดต่าง ๆ ในช่วงที่ผ่านมา พบว่าการให้บริการในเรื่องดังกล่าวยังมีจำนวนน้อย จึงเห็นว่าทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรประชาสัมพันธ์โครงการดังกล่าวให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึงและกว้างขวางมากขึ้น รวมทั้งควรมีการซักซ้อมความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติให้สามารถบริการประชาชนผู้มาใช้บริการได้อย่างมีมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ และควรมีการจัดเก็บสถิติการให้บริการ การประเมินความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการ เพื่อนำมาใช้ในการติดตามประเมินผลและประเมินประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาการดำเนินการในระยะต่อไป ส่วนโครงการทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจที่ดำเนินการโดยสหทนายความในพระบรมราชูปถัมภ์นั้น ทางสหทนายความฯ ควรเตรียมการจัดหาทนายความที่มีความพร้อมในการให้บริการตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพิ่มเติมในปี พ.ศ.๒๕๖๕ ส่วนที่ไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนควรจัดหาช่องทางอื่น ๆ เช่น การให้บริการปรึกษาคดีกับทนายความอาสาที่มีอยู่แล้วผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือทางเครื่องมือสื่อสารอื่น ๆ เพื่อให้ประชาชนในท้องที่ที่ไม่มีทนายความอาสาประจำสามารถใช้บริการจากทนายความอาสาที่มีอยู่แล้วได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ นอกจากนี้ คณะกรรมาธิการมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

๑) ในการติดตามเร่งรัดการดำเนินงานกิจกรรมปฏิรูปประเทศ/โครงการเห็นควรให้คณะกรรมาธิการใช้แผนขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) เป็นกรอบในการติดตามเร่งรัด

๒) การขับเคลื่อนร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ... ตามกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๑ ให้มีผลบังคับใช้โดยเร็ว

คณะกรรมการธิการเห็นว่าแม้กระบวนการยุติธรรมของไทยจะผ่านการปฏิรูปด้านโครงสร้างกระบวนการทำงานและการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนมาแล้วหลายครั้ง แต่ก็ยังไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายการปฏิรูปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และยังคงปรากฏข้อวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งในแง่ของความล่าช้าในการดำเนินงานอุปสรรคในการเข้าถึง ความเหลื่อมล้ำในการบังคับใช้กฎหมาย และความถูกต้องของการดำเนินงานอยู่เป็นระยะ ซึ่งนำไปสู่ความไม่เชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรมของประเทศ คณะกรรมการธิการจึงเห็นควรเร่งรัดให้มีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ให้มีผลใช้บังคับให้ได้โดยเร็วเนื่องจากปัจจุบันเกินกรอบระยะเวลาที่กำหนดภายในเดือนธันวาคม ๒๕๖๔ ซึ่งหากร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวดำเนินการแล้วเสร็จจะช่วยส่งเสริมให้ประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบหรือติดตามความคืบหน้าในการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว นอกจากนี้ยังเห็นควรเพิ่มความสำคัญในการแก้ไขปัญหาคดีค้างมากค้างนานในกระบวนการยุติธรรมควบคู่กันไปกับการเร่งรัดให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมปรับปรุงพัฒนาและเชื่อมโยงระบบตรวจสอบและแจ้งความคืบหน้าให้ประชาชนทราบให้แล้วเสร็จและเริ่มใช้งานจริงได้ตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นต้นไป

๓) การดำเนินกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๕ โครงการบันทึกภาพและเสียงในการตรวจค้น จับกุม และการสอบปากคำในการสอบสวน เป็นกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะช่วยในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงแห่งคดีอย่างเป็นธรรมกับทุกฝ่าย แต่เนื่องจากยังมีปัญหาในการนำไปปฏิบัติทั้งในสำนักงานตำรวจแห่งชาติและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจในการตรวจค้น จับกุม และการสอบปากคำในการสอบสวนที่มีหลายหน่วยงานด้วย ดังนั้น คณะกรรมการธิการจึงมีข้อเสนอแนะว่า คณะกรรมการปฏิรูปประเทศควรเร่งรัดให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติปฏิบัติให้ได้จริง รวมทั้งควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งเป็นกฎหมายกลาง เพื่อให้นำหลักการบันทึกภาพและเสียงในการตรวจค้น จับกุม และการสอบปากคำในการสอบสวนไปใช้ให้ครอบคลุมการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวของพนักงานเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่น ๆ นอกเหนือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วย

๔) การดำเนินการโครงการตามประเด็นปฏิรูปที่ ๘ การปฏิรูประบบนิติวิทยาศาสตร์ เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อเท็จจริงแห่งคดี คณะกรรมการธิการมีความเห็นว่าโครงการร่างพระราชบัญญัติระบบนิติวิทยาศาสตร์แห่งชาติ พ.ศ. มีความสำคัญต่อการพิสูจน์ข้อเท็จจริงแห่งคดี และตรวจสอบการทำหน้าที่ของเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งเป็นเรื่องที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๘ ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม แต่คณะกรรมการปฏิรูปประเทศไม่ได้กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ฉบับปรับปรุง) ดังนั้น จึงมีข้อเสนอแนะว่า ควรบรรจุโครงการดังกล่าวไว้ในแผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) รวมทั้งจัดทำ

แผนขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปเพื่อใช้เป็น กรอบในการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ
เป็นกรอบในการติดตามเร่งรัดให้กับคณะกรรมการด้วย

ตารางผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดประเด็นปฏิรูป/กิจกรรม/โครงการ
ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม

๒.๕) สรุปผลการติดตาม และข้อเสนอแนะ เร่งรัดที่สำคัญ แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเศรษฐกิจ ติดตามจากแผนการปฏิรูปประเทศ
ติดตามเป้าหมายย่อย/พันธกิจ ๒๖ เรื่อง มีจำนวนโครงการทั้งหมด ๒๑๖ โครงการ เลือกติดตาม
โครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๑๓๑ โครงการ สรุป
สาระสำคัญได้ ดังนี้

ในส่วนของกิจกรรมปฏิรูปประเทศหรือประเด็นการปฏิรูป (Big Rock) ที่หน่วยงาน
สามารถดำเนินโครงการให้เป็นไปตามแผนและมีความคืบหน้า รวมทั้งมีข้อเสนอแนะการดำเนินงาน
โดยมีสรุปข้อมูลรายละเอียดที่น่าเสนอ จำนวน ๕ กิจกรรมการปฏิรูปประเทศ ดังนี้

- ๑) กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๑ การสร้างเกษตรมูลค่าสูง
- ๒) กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๒ การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพสูง
- ๓) กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๓ การเพิ่มโอกาสของผู้ประกอบขนาดกลางและ

ขนาดเล็กในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย

- ๔) กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๔ การเป็นศูนย์กลางการค้าและการลงทุนของไทย

ในภูมิภาค

- ๕) กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๕ การพัฒนาศักยภาพคนเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อน

เศรษฐกิจ

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๑ การสร้างเกษตรมูลค่าสูง (ประกอบด้วย ๘ เป้าหมายย่อย)

จากการพิจารณาศึกษารายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔ คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา มีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ ในแต่ละเป้าหมายย่อยของกิจกรรมการปฏิรูปประเทศ ดังนี้

เป้าหมายย่อยที่ ๑ มีการปรับเปลี่ยนพื้นที่จากการทำเกษตรมูลค่าต่ำ และ ไม่เหมาะสมกับพื้นที่ไปสู่การปลูกพืช เลี้ยงปศุสัตว์ และประมงที่มีมูลค่าสูง มีแนวโน้มที่จะบรรลุ เป้าหมายอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากโครงการที่อยู่ในแผนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ระบุ เพียงโครงการพัฒนาเกษตรกรต้นแบบ (Smart Farmer) บนพื้นที่สูง ซึ่งยังไม่ครอบคลุมตลอด ทั้งกระบวนการที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายได้ การปรับเปลี่ยนพื้นที่จากการทำเกษตรมูลค่าต่ำและ ไม่เหมาะสมกับพื้นที่ต้องใช้ Agri - Map เป็นกลไกขับเคลื่อน โดยเน้นการปรับเปลี่ยนพืช/กิจกรรม การเกษตรที่เหมาะสมให้ผลตอบแทนสูง **ซึ่งคณะกรรมการมีความเห็นว่า** ควรเร่งดำเนินการ ให้มีหน่วยงานเป็นผู้รับผิดชอบหลักในแต่ละเป้าหมายย่อยเพื่อให้สามารถผลักดันโครงการที่ครอบคลุม ตลอดทั้งกระบวนการที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายเกษตรสร้างมูลค่าได้

เป้าหมายย่อยที่ ๒ มีการสนับสนุนการทำการเกษตรแบบรวมผลิตและ รวมจำหน่าย มีแนวโน้มที่จะบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับมาก เนื่องจากโครงการที่อยู่ในแผนการ ขับเคลื่อนส่วนใหญ่เป็นโครงการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ซึ่งสนับสนุนการทำการเกษตรตลอดห่วงโซ่ การผลิต ตั้งแต่ด้านการผลิต การแปรรูป เทคโนโลยีการเกษตร มาตรฐานสินค้าเกษตร และการตลาด **ซึ่งคณะกรรมการมีความเห็นว่า** (๑) กรณีใช้แปลงใหญ่เป็นกลไกในการขับเคลื่อน อาจพิจารณา ขับเคลื่อนเป็นเครือข่ายแปลงใหญ่ระดับจังหวัด เพื่อให้เกิดการบูรณาการแผนงาน/โครงการ และ งบประมาณ โดยเชื่อมโยงกับทุกเป้าหมายย่อยเพื่อครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้สามารถพัฒนา ภาคการเกษตร ตลอดห่วงโซ่การผลิตอย่างแท้จริง (๒) กรณีแปลงใหญ่ที่ได้รับส่งเสริมจนประสบความสำเร็จ โดยให้เป็นไปตามขั้นตอน วิธีการของแนวคิดเรื่องแปลงใหญ่ หากสามารถพัฒนาให้จัดตั้งเป็นวิสาหกิจ ชุมชน ห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทจำกัด รัฐควรมีกลไกในการขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาและต่อยอดของ แปลงใหญ่ที่ประสบความสำเร็จต่อไป (๓) คัดเลือกพื้นที่หรือสินค้าเกษตรที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เพื่อเพิ่มมูลค่า โดยการทำวิจัยในเชิงลึก เพื่อพัฒนาและต่อยอดสินค้าเกษตรนั้น โดยให้ Smart Farmer และ Young Smart Farmer เป็นกลไกที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกษตรสมัยใหม่ในพื้นที่โดยเฉพาะ ทุกกลุ่มแปลงใหญ่ โดยรัฐเข้าไปสนับสนุนให้เกิดการเชื่อมโยงกับภาคเอกชนเพื่อให้ผลิตสินค้าตรงตาม ความต้องการของตลาด (๔) ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ หน่วยงานควรปรับวิธีการ ทำงานรูปแบบใหม่ (New Normal) เช่น จัดอบรมออนไลน์ จัดประชุมออนไลน์ และการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ที่สามารถดำเนินการทดแทน รวมถึงการจัดทำระบบ/มาตรการรองรับการทำงานในรูปแบบ WFH ของ หน่วยงาน

เป้าหมายย่อยที่ ๓ มีการขยายพื้นที่ชลประทานให้เกษตรกรมีน้ำใช้สำหรับการผลิตสินค้าเกษตรอย่างเหมาะสมเพียงพอ ทัวถึง และเป็นธรรม มีแนวโน้มที่จะบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากโครงการที่อยู่ในแผนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock คือ โครงการบริหารจัดการน้ำพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน เนื่องจากข้อจำกัดจากสภาพพื้นที่และการทำประโยชน์ในที่ดินของราษฎรเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมทำให้มีการแก้ไขแบบ รวมทั้งระเบียบกฎหมายในการพัฒนาแหล่งน้ำ มีความซับซ้อน หลายขั้นตอน และใช้ระยะเวลาในการดำเนินงาน เช่น การขออนุญาตเข้าใช้พื้นที่ป่าไม้/พื้นที่อุทยาน **ซึ่งคณะกรรมการธิการมีความเห็นว่า** (๑) ในเรื่องระเบียบกฎหมายในการพัฒนาแหล่งน้ำ มีความซับซ้อน หลายขั้นตอน และใช้ระยะเวลาในการดำเนินงาน ควรต้องมีการทบทวนให้ครบถ้วนอีกครั้ง (๒) ในส่วนของการขยายพื้นที่ชลประทานภายใต้ข้อจำกัดต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับที่เพียงพอ ซึ่งที่ผ่านมาจากข้อจำกัดในหลายด้านทำให้ไม่สามารถขยายพื้นที่ชลประทานได้ตามเป้าหมายได้ (๓) ด้านการสนับสนุนการปลูกพืชที่ใช้น้ำมาก เปลี่ยนเป็นพืชที่ใช้น้ำน้อย แต่ให้ผลตอบแทนและมีมูลค่าสูงสอดคล้องกับความต้องการของตลาด เห็นควรใช้ Agri-Map เป็นกลไกขับเคลื่อน

เป้าหมายย่อยที่ ๔ พัฒนาศักยภาพพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และส่งเสริมให้มีความหลากหลายทางชีวภาพการเกษตร มีแนวโน้มที่จะบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากโครงการที่อยู่ในแผนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock คือ โครงการผลิตและขยายสัตว์น้ำพันธุ์ดี โดยมีความล่าช้ากว่าแผนงานเนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด ๑๙ ทำให้การดำเนินการล่าช้า และโครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร (กิจกรรมผลิตพันธุ์พืชและปัจจัยการผลิต) ซึ่งจะเริ่มโครงการในเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๔ เนื่องจากการดำเนินการพัฒนาพันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ มีระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยค่อนข้างนาน จึงอาจไม่ทันและไม่สอดคล้องกับแผนงานที่ดำเนินงานในระยะเร่งด่วน **ซึ่งคณะกรรมการธิการมีความเห็นว่า** หน่วยงานควรร่วมมือกับมหาวิทยาลัยที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อให้เกษตรกรมีพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์คุณภาพดี มีความหลากหลาย รวมทั้งควรบริหารหน่วยงานด้านการผลิตและขยายพันธุ์พืชของหน่วยงานระดับกรมที่เกี่ยวข้องทุกกรมให้เพียงพอกับความต้องการใช้ในการทำการเกษตรมูลค่าสูง และขยายผลไปสู่เกษตรกรในเชิงพาณิชย์ต่อไป ทั้งนี้ หน่วยงานควรเริ่มต้นดำเนินโครงการตั้งแต่เดือนตุลาคมของปีงบประมาณและมีคณะกรรมการกำกับดูแลเร่งรัดแก้ไขปัญหาของการปฏิบัติงาน

เป้าหมายย่อยที่ ๕ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งและส่งเสริมให้เกิดผู้ให้บริการด้านการจัดการสมัยใหม่ มีแนวโน้มที่จะบรรลุเป้าหมายระดับปานกลาง เนื่องจากมีการเพิ่มโครงการที่ส่งผลต่อการดำเนินกิจกรรม Big Rock ซึ่งมีความสำคัญจำเป็นเร่งด่วน คือ โครงการพัฒนาศักยภาพสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้เข้าสู่ระบบการผลิตเกษตรกรแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า ซึ่งจะช่วยสนับสนุนโครงการที่อยู่ในแผนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ที่ได้มีการติดตาม

อยู่เดิม คือ โครงการ DGTFarm : ตลาดสินค้าเกษตรออนไลน์ ที่มีความคืบหน้าในการดำเนินการ โดยเฉพาะการจัดอบรมกลุ่มย่อยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพเกษตรกรให้เป็นผู้ขายบนเว็บไซต์ DGTFarm **ซึ่งคณะกรรมการมีความเห็นว่า** เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนได้จริง หน่วยงานควรจัดทำโครงการเพื่อให้เกิดการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรให้มีความเข้มแข็ง โดยเน้นสหกรณ์ในโครงการส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อน และขับเคลื่อนอย่างมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาการผลิตทั้งระบบ รวมทั้งควรมีการจัดทำรายงานผลการดำเนินการเพื่อการติดตามและประเมินผลได้อย่างครบถ้วนต่อไป และรายงานในระบบ eMenscr ตามกำหนดต่อไป

เป้าหมายย่อยที่ ๖ สร้างผู้ประกอบการเกษตร (Smart Farmer) มีแนวโน้มที่จะบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากโครงการที่อยู่ในแผนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock คือ โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (ด้านปศุสัตว์) และโครงการส่งเสริมอาชีพประมง เมื่อพิจารณาจากโครงการ/การดำเนินงานในการขับเคลื่อนยังไม่สามารถพัฒนา Smart Farmer ได้อย่างแท้จริง โดยรูปแบบโครงการส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ใช้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนให้เป็นไปตามเป้าหมาย เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของโครงการยังขาดหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพหลัก รูปแบบการดำเนินงานมีลักษณะดำเนินการตามภารกิจของแต่ละหน่วยงาน ยังไม่มีการบูรณาการในเชิงพื้นที่ทำให้ไม่สามารถขับเคลื่อนให้ประสบความสำเร็จได้อย่างแท้จริง รวมทั้งโครงการพัฒนาเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นการอบรมให้ความรู้ ซึ่งใช้งบประมาณจำนวนมากควรปรับเปลี่ยนวิธีการโดยใช้ศูนย์เรียนรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของชุมชนเป็นผู้ให้ความรู้แก่เกษตรกรในพื้นที่ **ซึ่งคณะกรรมการมีความเห็นว่า** หน่วยงานควรมองสถานการณ์และผลกระทบจากโรคโควิด ๑๙ เป็นโอกาสที่สำคัญ เนื่องจากภาคเกษตรอาจได้รับผลกระทบไม่มากเท่ากับภาคบริการหรือภาคการท่องเที่ยว ทำให้แรงงานรุ่นใหม่เดินทางกลับบ้าน ซึ่งถือเป็นโอกาสครั้งสำคัญของรัฐบาล และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการดำเนินนโยบายมุ่งใจให้เกษตรกรรุ่นใหม่เดินทางมาทำการเกษตร โดยเร่งเสริมสร้างองค์ความรู้ หนุนเสริมให้เกิดนวัตกรรมทางการเกษตร และพัฒนาทักษะทางธุรกิจและดิจิทัลให้เกษตรกรรุ่นใหม่ เพื่อให้มูลค่า/รายได้จากภาคเกษตรเป็นรายได้หลักที่มั่นคงของครัวเรือนเกษตรกร และตอบสนองเป้าหมายการเพิ่มมูลค่าภาคเกษตรตามยุทธศาสตร์ชาติได้ นอกจากนี้ การพัฒนา Smart Farmer จะต้องมีความชัดเจนต่อยอดกันระหว่างหน่วยงานที่ร่วมบูรณาการขับเคลื่อนเรื่องนี้ รวมทั้งควรมีหน่วยงานเจ้าภาพหลักในการบูรณาการกิจกรรมต่าง ๆ ของทุกหน่วยงาน และขับเคลื่อนไปด้วยกันทั้งระบบ มีการติดตามประเมินผลและรายงานเป็นระยะ ๆ ต่อเนื่อง

เป้าหมายย่อยที่ ๗ ส่งเสริมเกษตรกรให้สามารถเข้าถึงข้อมูล Big Data ด้านการเกษตร และใช้ประโยชน์จากดิจิทัลแพลตฟอร์ม มีแนวโน้มที่จะบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากโครงการที่อยู่ในแผนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock คือ โครงการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลของรัฐ ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร มีปัญหาอุปสรรคด้านกระบวนการจัดซื้อ

จัดจ้าง **ซึ่งคณะกรรมการมีความเห็นว่า** หน่วยงานควรเร่งดำเนินการให้เกิดการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลของรัฐ โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นที่มีความเชี่ยวชาญในการใช้ระบบภูมิสารสนเทศ เพื่อเป็นศูนย์กลางข้อมูลขนาดใหญ่ด้านการเกษตร สำหรับใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบการตัดสินใจและกำหนดนโยบายต่าง ๆ

เป้าหมายย่อยที่ ๘ เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรไปสู่อุตสาหกรรมอาหาร และเศรษฐกิจชีวภาพตามแนวทาง BCG การดำเนินการมีแนวโน้มที่จะบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากโครงการที่อยู่ในแผนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock คือ โครงการส่งเสริมตลาดสินค้าอินทรีย์ เมื่อพิจารณาจากโครงการ/การดำเนินงาน ยังไม่สอดคล้องกับเป้าหมายย่อยไปสู่อุตสาหกรรมอาหารและเศรษฐกิจชีวภาพตามแนวทาง BCG เพื่อนำไปสู่การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร อย่างไรก็ตาม ได้มีการปรับปรุงโครงการส่งเสริมตลาดสินค้าอินทรีย์ ในการเร่งรัดโครงการที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินกิจกรรม Big Rock ซึ่งมีความสำคัญจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งต้องมีการติดตามความคืบหน้าของการดำเนินโครงการต่อไป **ซึ่งคณะกรรมการมีความเห็นว่า** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควรผลักดันการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร อาหาร และผลิตภัณฑ์ที่มีโอกาสสูงในตลาด จากสถานการณ์โรคโควิด ๑๙ เป็นตัวเร่งให้ผู้บริโภคทั่วโลกให้ความสำคัญกับสินค้า อาหาร และผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพมากขึ้น โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ซึ่งดูแลการผลิตส่วนต้นน้ำเป็นหลักควรเร่งวิเคราะห์แนวโน้มความต้องการของตลาดสินค้าที่มีโอกาสสูงเพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรทำการผลิต เช่น สมุนไพรไทยหลายชนิดที่มีคุณสมบัติเฉพาะที่เหมาะสมและมีการแปรรูปเป็นสินค้าอาหารสมุนไพร ยาสมุนไพร สินค้ากลุ่มเวชภัณฑ์เวชสำอาง ที่ได้รับการพัฒนาตามโมเดลเศรษฐกิจ BCG โดยควรหารือกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชนที่ดำเนินกิจกรรมส่วนกลางน้ำและปลายน้ำ เพื่อให้ได้ข้อมูลสินค้าและคุณลักษณะจำเพาะของสินค้าต่าง ๆ ที่แสดงถึงคุณภาพและมาตรฐานที่ต้องการ มากำหนดเป็นเป้าหมายส่งเสริมแนะนำเกษตรกรให้ทำการผลิตสอดคล้องกับความต้องการของตลาดต่อไป

ข้อเสนอแนะเร่งรัด

เป้าหมายย่อยที่ ๑ มีการปรับเปลี่ยนพื้นที่จากการทำเกษตรมูลค่าต่ำ และ ไม่เหมาะสมกับพื้นที่ไปสู่การปลูกพืช เลี้ยงปศุสัตว์ และประมงที่มีมูลค่าสูง

๑) ในการรายงานความคืบหน้าการดำเนินการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ หรือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานผู้รวบรวมรายงาน ควรมีผลการประเมินหรือผลการวิเคราะห์ประกอบการรายงานด้วยว่า ตามที่ระบุว่าสามารถดำเนินการได้ตามแผนนั้น ได้ผลผลิต (Output) ตามที่กำหนดไว้ครบถ้วนหรือไม่ และผลผลิตที่ได้รับนั้นก่อให้เกิดผล (Outcome) คือ เกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนพื้นที่ใดเป็นเกษตรที่มีมูลค่าสูงได้มากน้อยเพียงใด และสอดคล้องกับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายปีงบประมาณ ๒๕๖๔ หรือไม่อย่างไร เพียงใด เช่น การพัฒนาที่หรือสนับสนุนการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมกับตาม Agri -Map

จำนวน ๘๓,๒๙๗ ไร่ ในพื้นที่ ๔๙ จังหวัดในปี ๒๕๖๔ ทำให้เกษตรกรที่เข้าร่วมในโครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่นั้น ปรับเปลี่ยนจากการทำเกษตรมูลค่าต่ำ เป็นเกษตรมูลค่าสูงอย่างไร และได้รับประโยชน์จากการปรับเปลี่ยน ได้รับรายได้เพิ่ม หรือมีคุณภาพชีวิตดีขึ้นอย่างไร เป็นต้น

๒) การรายงานข้อมูลของหน่วยงาน ควรชี้ให้เห็นถึงผลการดำเนินการทั้งในส่วนของผลผลิต (Output) และควรมีการติดตามผลนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นผลลัพธ์ (Outcome) เช่น การส่งเสริมเกษตรกรเชิงรุกด้านประมง จากการประเมินเกษตรกรจำนวน ๑,๙๐๐ ราย ที่เข้าร่วมโครงการนั้น ในจำนวนเกษตรกร ๑,๙๐๐ ราย ได้มีการนำไปสู่การปรับเปลี่ยนอย่างแท้จริงจำนวนกี่ราย ซึ่งหน่วยงานที่ดำเนินการยังไม่ได้ประเมินและติดตามผล มีเพียงผลผลิต Output ไม่ได้แสดงให้เห็นผลลัพธ์ Outcome

เป้าหมายย่อยที่ ๒ มีการสนับสนุนการทำการเกษตรแบบรวมผลผลิตและรวมจำหน่าย

หน่วยงานควรเร่งดำเนินการดังนี้

๑) กรณีใช้แปลงใหญ่เป็นกลไกในการขับเคลื่อน อาจพิจารณาขับเคลื่อนเป็นเครือข่ายแปลงใหญ่ระดับจังหวัดเพื่อให้เกิดการบูรณาการแผนงาน/โครงการ และงบประมาณโดยเชื่อมโยงกับทุกเป้าหมายย่อยเพื่อครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้สามารถพัฒนาภาคการเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิตอย่างแท้จริง

๒) กรณีแปลงใหญ่ที่ได้รับส่งเสริมจนประสบความสำเร็จโดยให้เป็นไปตามขั้นตอนวิธีการของแนวคิดเรื่องแปลงใหญ่ หากสามารถพัฒนาให้จัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชน ห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทจำกัด รัฐควรมีกลไกในการขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาและต่อยอดของแปลงใหญ่ที่ประสบความสำเร็จต่อไป

๓) คัดเลือกพื้นที่หรือสินค้าเกษตรที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มมูลค่าโดยการทำวิจัยในเชิงลึก เพื่อพัฒนาและต่อยอดสินค้าเกษตรนั้น โดยให้ Smart Farmer และ Young Smart Farmer เป็นกลไกที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกษตรสมัยใหม่ในพื้นที่โดยเฉพาะทุกกลุ่มแปลงใหญ่ โดยรัฐเข้าไปสนับสนุนให้เกิดการเชื่อมโยงกับภาคเอกชนเพื่อให้ผลิตสินค้าตรงตามความต้องการของตลาด

๔) ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ หน่วยงานควรปรับวิธีการทำงานรูปแบบใหม่ (New Normal) เช่น จัดอบรมออนไลน์ จัดประชุมออนไลน์ และการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ที่สามารถดำเนินการทดแทน รวมถึงการจัดทำระบบ/มาตรการรองรับการทำงานในรูปแบบ WFH ของหน่วยงาน

เป้าหมายย่อยที่ ๓ มีการขยายพื้นที่ชลประทานให้เกษตรกรมีน้ำใช้สำหรับการผลิตสินค้าเกษตรอย่างเหมาะสมเพียงพอ ทัวถึง และเป็นธรรม

ความคืบหน้าการดำเนินการ MS3 ระบุว่า เป็นไปตามแผน แต่จากการพิจารณาผลความคืบหน้าการดำเนินการ รวมถึงเปรียบเทียบกับข้อจำกัดและประเด็นท้าทาย พบว่าเป็นข้อมูลรายงานที่มีความขัดแย้งกันระหว่างผลความคืบหน้าการดำเนินการกับข้อจำกัดและประเด็นท้าทาย เนื่องจากมีการระบุข้อจำกัดและประเด็นท้าทาย ๑) พื้นที่ก่อสร้างประสบปัญหาอุทกภัย มีฝนตกหนักทำให้เกิดน้ำท่วมขังบริเวณก่อสร้าง ๒) ราษฎรบางรายไม่ยินยอมรับค่าที่ดิน ๓) การแก้ไขแบบก่อสร้าง/แก้ไขสัญญา เนื่องจากสภาพแวดล้อมเปลี่ยนไป ๔) สถานการณ์การระบาดของโรคโควิด ๑๙ เป็นอุปสรรคในการเคลื่อนย้ายแรงงาน และเครื่องจักรเครื่องมือข้ามจังหวัด ดังนั้น จึงมีข้อสังเกตว่ามีความเป็นไปได้ว่าการดำเนินการใน MS3 จะไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามแผนงานได้ อีกทั้งผลการดำเนินการยังไม่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงผลผลิต (Output) ที่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ รวมถึงไม่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงผลลัพธ์ หรือ (Outcome) ได้ ดังนั้น การรายงานผลการดำเนินงานรวมถึงการระบุข้อจำกัดควรระบุให้ชัดเจน เช่น ๑) พื้นที่ก่อสร้างประสบปัญหาอุทกภัย มีฝนตกหนักทำให้เกิดน้ำท่วมขังบริเวณก่อสร้าง คิดเป็นเท่าใด ๒) ราษฎรบางรายไม่ยินยอมรับค่าที่ดิน จำนวนกี่ราย คิดเป็นร้อยละเท่าใดของพื้นที่โครงการ เป็นต้น ดังนั้น แนวโน้มการดำเนินการอาจล่าช้ากว่าแผน ซึ่งจะนำไปสู่การปรับแผนงานในปีต่อไป

เป้าหมายย่อยที่ ๔ พัฒนาศักยภาพพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และส่งเสริมให้มีความหลากหลายทางชีวภาพการเกษตร

หน่วยงานรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการเป็นไปตามแผน โดยรายงานว่าได้มีการผลิตเก็บรักษา ใช้ประโยชน์พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และประมง เป็นจำนวนชนิดและสายพันธุ์เพื่อสนับสนุนพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์คุณภาพดี ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร สมาชิกแปลงใหญ่ และเกษตรกรทั่วไป มีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะว่า เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์จากการผลิตพันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์คุณภาพดีได้เต็มประสิทธิภาพ คຸ້ມຄຳกັບการลงทุน หน่วยงานควรรายงานประกอบด้วยว่าได้ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรสมาชิกแปลงใหญ่และเกษตรกรทั่วไปอย่างไร มีการเปลี่ยนมาใช้พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์คุณภาพดีมากน้อยเพียงใด และควรมีรายงานงานผลการดำเนินงานเพิ่มเติมด้วยว่าได้ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และประมงอย่างไร รวมถึงการดำเนินงานของหน่วยงานตอบสนองต่อตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายหรือไม่ อย่างไร

นอกจากนี้ ในการพัฒนาสายพันธุ์ข้าวขอให้กรมการข้าวพิจารณาการดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนาพันธุ์ข้าวคุณภาพดี โดยเพิ่มเติมการวิจัยเพื่อพัฒนาพันธุ์ข้าวที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดต่างประเทศด้วย เช่น พันธุ์ข้าวนุ่ม เป็นต้น และมีคุณสมบัติที่มีอัตราผลผลิตต่อไร่สูง เช่น

ได้ข้าวเปลือกมากกว่า ๑.๒ ตันต่อไร่ เพื่อให้มีราคาค้นทุนการผลิตต่ำสามารถต่อสู้ด้านราคากับประเทศที่ส่งออกข้าวอื่น ๆ ได้

เป้าหมายย่อยที่ ๕ พัฒนาสหกรณ์การเกษตรให้มีความเข้มแข็งและส่งเสริมให้เกิดผู้ให้บริการด้านการจัดการสมัยใหม่

การรายงานฯ พบว่า ลักษณะการดำเนินการในภาพรวมยังเป็นเพียงกิจกรรมตามแผนงานและโครงการตามปกติของหน่วยงาน ซึ่งไม่ตอบสนองต่อแผนการปฏิรูปประเทศฉบับปรับปรุงในการสร้างสหกรณ์ให้เป็นผู้ให้บริการ (service provider) ในด้านเครื่องจักรกลประกอบกับกิจกรรมหรือแผนงานโครงการดังกล่าวยังไม่ตอบสนองต่อเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศฉบับปรับปรุง ด้านเศรษฐกิจ กิจกรรม Big Rock ที่ ๑ ประเด็นการสร้างเกษตรกรมูลค่าสูง ดังนั้นจึงควรมีการทบทวนและคัดเลือกแผนงานหรือโครงการที่มีความจำเป็นและส่งผลต่อการขับเคลื่อนเป้าหมายให้บรรลุวัตถุประสงค์

เป้าหมายย่อยที่ ๖ สร้างผู้ประกอบการเกษตร (Smart Farmer)

หน่วยงานควรมองสถานการณ์และผลกระทบโรคโควิด ๑๙ เป็นโอกาสที่สำคัญเนื่องจากภาคเกษตรอาจได้รับผลกระทบไม่มากเท่ากับภาคบริการหรือภาคการท่องเที่ยว ทำให้แรงงานรุ่นใหม่เดินทางกลับบ้าน ซึ่งถือเป็นโอกาสครั้งสำคัญของรัฐบาลและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการดำเนินนโยบายมุ่งใจให้เกษตรกรรุ่นใหม่เดินทางหน้าทำการเกษตร โดยเร่งเสริมสร้างองค์ความรู้ หนุนเสริมให้เกิดนวัตกรรมทางการเกษตร และพัฒนาทักษะทางธุรกิจและดิจิทัลให้เกษตรกรรุ่นใหม่ เพื่อให้มูลค่า/รายได้จากภาคเกษตรจะเป็นรายได้หลักที่มั่นคงของครัวเรือนเกษตรกร และตอบสนองเป้าหมายการเพิ่มมูลค่าภาคเกษตรตามยุทธศาสตร์ชาติได้

นอกจากนี้ การพัฒนา Smart Farmer จะต้องมีความชัดเจนต่อยอดกันระหว่างหน่วยงานที่ร่วมบูรณาการขับเคลื่อนเรื่องนี้ รวมทั้งควรมีหน่วยงานเจ้าภาพหลักในการบูรณาการกิจกรรมต่าง ๆ ของทุกหน่วยงาน และขับเคลื่อนไปด้วยกันทั้งระบบ มีการติดตามประเมินผลและรายงานเป็นระยะ ๆ ต่อเนื่อง

เป้าหมายย่อยที่ ๗ ส่งเสริมเกษตรกรให้สามารถเข้าถึงข้อมูล Big Data ด้านการเกษตร และใช้ประโยชน์จากดิจิทัลแพลตฟอร์ม

หน่วยงานควรเร่งดำเนินการให้เกิดการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลของรัฐ โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นที่มีความเชี่ยวชาญในการใช้ระบบภูมิสารสนเทศ เพื่อเป็นศูนย์กลางข้อมูลขนาดใหญ่ด้านการเกษตร สำหรับใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบการตัดสินใจและกำหนดนโยบายต่าง ๆ

เป้าหมายย่อยที่ ๘ เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรไปสู่อุตสาหกรรมอาหาร และเศรษฐกิจชีวภาพตามแนวทาง BCG

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควรผลักดันการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร อาหาร และผลิตภัณฑ์ที่มีโอกาสสูงในตลาด จากสถานการณ์โรคโควิด ๑๙ เป็นตัวเร่งให้ผู้บริโภคทั่วโลกให้ความสำคัญกับสินค้า อาหาร และผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพมากขึ้น โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งดูแลการผลิตส่วนต้นน้ำเป็นหลัก ควรเร่งวิเคราะห์แนวโน้มความต้องการของตลาดสินค้าที่มีโอกาสสูง เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรกรทำการผลิต เช่น สมุนไพรไทยหลายชนิดที่มีคุณสมบัติเฉพาะที่เหมาะสมและมีการแปรรูปเป็นสินค้าอาหารสมุนไพร ยาสมุนไพร สินค้ากลุ่มเวชภัณฑ์ เวชสำอาง ที่ได้รับการพัฒนาตามโมเดลเศรษฐกิจ BCG โดยควรหารือกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชนที่ดำเนินกิจกรรมส่วนกลางน้ำและปลายน้ำ เพื่อให้ได้ข้อมูลสินค้าและคุณลักษณะจำเพาะของสินค้าต่างๆ ที่แสดงถึงคุณภาพและมาตรฐานที่ต้องการ มากำหนดเป็นเป้าหมายส่งเสริมแนะนำเกษตรกรให้ทำการผลิตสอดคล้องกับความต้องการของตลาดต่อไป

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๒ การส่งเสริมและพัฒนากองทุนเพื่อคุณภาพสูง (ประกอบด้วย ๕ เป้าหมายย่อย)

เป้าหมายย่อยที่ ๑ การขับเคลื่อน Happy Model ผลการดำเนินงานเป็นไปตามแผน มีการดำเนินการที่สำคัญผ่านโครงการส่งเสริมศักยภาพการบริหารจัดการและสร้างเครือข่ายการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืน เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนา แหล่งท่องเที่ยวระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เตรียมความพร้อมของบุคลากรให้มีความพร้อมในการต้อนรับและดูแลความปลอดภัยนักท่องเที่ยว และส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีการบริหารจัดการที่ดีและเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

เป้าหมายย่อยที่ ๒ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ผลการดำเนินงานเป็นไปตามแผน การขับเคลื่อนในภาพรวมในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ไม่มีโครงการเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานในประเด็นดังกล่าว โดยโครงการที่ขับเคลื่อนอยู่ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ แต่มีกิจกรรมดำเนินการปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพและการดำเนินธุรกิจของประชาชน ประเด็นการท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยสำนักงาน ป.ย.ป. ร่วมกับกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการ

เป้าหมายย่อยที่ ๓ ส่งเสริมด้านที่พัก ผลการดำเนินงานเป็นไปตามแผน ในภาพรวมการดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนด โดยอยู่ระหว่างการร่างกฎกระทรวงเพื่อเพิ่มประเภทที่พัก และมีการออกประกาศกฎกระทรวงกำหนดลักษณะอาคารประเภทอื่นที่ใช้ประกอบธุรกิจโรงแรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๔ โดยต่ออายุจากเดิม ๕ ปี (หมดอายุวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๔) ออกไปเป็น ๘ ปี

เป้าหมายย่อยที่ ๔ เพิ่มขีดความสามารถด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ผลการ

ดำเนินงานเป็นไปตามแผน มีโครงการสนับสนุนการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้แก่ โครงการพัฒนาทุนวัฒนธรรมท้องถิ่นสู่การสร้างสรรคตราสัญลักษณ์ (Storytelling To branding) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและยกระดับพื้นที่เมืองที่มีศักยภาพ และนำไปสู่การเพิ่มจำนวนเมืองสร้างสรรค์ เพื่อจัดทำโครงการและกิจกรรมนําร่องเพื่อพัฒนาเมืองสร้างสรรค์ อันจะก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวของการพัฒนาเมืองสร้างสรรค์ ผ่านการพัฒนาพื้นที่ ธุรกิจ ชุมชนเมือง และการพัฒนาสู่แหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาและต่อยอดองค์ความรู้ท้องถิ่นสู่กระบวนการถ่ายทอดและส่งเสริมเนื้อหา (Story Telling) และการโฆษณาประชาสัมพันธ์ท้องถิ่น เพื่อสร้างเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ของไทยกับเมืองในประเทศต่าง ๆ อันนำไปสู่การแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาและความร่วมมือทางวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์ อย่างไรก็ตามจากสถานการณ์โรคโควิด ๑๙ ส่งผลเรื่องการเดินทางไปยังพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ การเข้าพื้นที่ การทำกิจกรรมที่มีการรวมกลุ่มของผู้คน รวมถึงการเดินทางข้ามจังหวัด โดยหน่วยงานเจ้าภาพมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมบางประเภทเป็นรูปแบบออนไลน์

เป้าหมายย่อยที่ ๕ สนับสนุนการท่องเที่ยวเรือสำราญทางน้ำ ผลการดำเนินงาน

เป็นไปตามแผน กรมศุลกากรได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับเรือสำราญ และกีฬาตามประเภท ๓ (ค) ภาค ๔ ของที่ได้รับการยกเว้นอากร โดยให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีให้แก่นักท่องเที่ยวซึ่งนำเรือยอชต์เข้ามาในราชอาณาจักร ด้านการขยายระยะการจอดเรือ โดยกรมศุลกากรมีประกาศกรมศุลกากรที่ ๒๙/๒๕๖๔ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับเรือสำราญและกีฬาตามประเภท ๓ (ค) ภาค ๔ ได้ประกาศใช้บังคับ เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔ นอกจากนี้ยังผลักดันการขอขยายเวลาการเปิดรับนักท่องเที่ยวประเภทพิเศษ Special Tourist Visa (STV) เป็นเวลา ๑ ปี (ทั้งนักท่องเที่ยว Long Stay และคนประจำเรือที่มากับเรือยอชต์ ไปจนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ โดยปัจจุบันประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ โดยมีผลไปจนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕

ถึงแม้ว่าการดำเนินการในประเด็นย่อยนี้จะไม่มีการ/การดำเนินงานสนับสนุนเป้าหมาย และยังไม่มียุทธศาสตร์การส่งเสริมการท่องเที่ยวเรือสำราญ (Cruise) ประกาศใช้อย่างเป็นทางการ แต่กรมเจ้าท่าอยู่ระหว่างการศึกษาวางแผนแม่บทเพื่อพัฒนาท่าเรือสำราญขนาดใหญ่ (Cruise Terminal) และสำรวจออกแบบท่าเรือสำราญขนาดใหญ่บริเวณชายฝั่งอันดามัน อย่างไรก็ตามคณะทำงานด้านการประสานขับเคลื่อนและติดตามการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ประเด็นการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพสูง ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน เห็นว่าการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางน้ำเป็นประเด็นการสร้างหลากหลายด้านการท่องเที่ยว

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ที่จะส่งไปถึงการส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวคุณภาพสูง โดยริเริ่มดำเนินการหรือกลุ่มย่อยในประเด็น ๑) การท่องเที่ยวเรือสำราญ (Cruise) ๒) การส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยเรือยอร์ช (Yacht) ๓) การส่งเสริมการท่องเที่ยวทางลำน้ำ (River)

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๓ การเพิ่มโอกาสของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย (ประกอบด้วย ๕ เป้าหมายย่อย)

เป้าหมายย่อยที่ ๑ การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME ผลการดำเนินงานเป็นไปตามแผน การเพิ่มโอกาสของผู้ประกอบการ SME โดยเฉพาะในสถานการณ์ปัจจุบันที่ยังคงมีการแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ โดยได้ดำเนินมาตรการด้านสินเชื่อ เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น การเพิ่มสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจ การเพิ่มโอกาสทางการค้ากับภาครัฐ การพัฒนาผู้ประกอบการในการใช้ดิจิทัลในการดำเนินธุรกิจ และการพัฒนาระบบนิเวศให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ ด้วยการพัฒนาแพลตฟอร์มความรู้ และการพัฒนาระบบผู้ให้บริการทางธุรกิจ โดยมีโครงการที่สำคัญ ได้แก่ ๑. มาตรการด้านสินเชื่อ ประกอบด้วย (๑.๑) ธปท. ภายใต้โครงการ DR BIZ การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ลูกหนี้ธุรกิจที่มีเจ้าหนี้หลายราย โดยข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔ มีลูกหนี้ที่อยู่ในโครงการมูลหนี้รวม ๑๓,๑๒๗ ล้านบาทและในจำนวนนี้ได้รับความช่วยเหลือด้วยการปรับโครงสร้างหนี้แล้ว ๖,๔๘๔ ล้านบาท (๑.๒) บสย. มี ๒ โครงการ คือ โครงการค้ำประกันสินเชื่อ Portfolio Guarantee Scheme ระยะที่ ๙ (PGS 9) วงเงินค้ำประกัน ๑๕๐,๐๐๐ ล้านบาท โดยวงเงินอนุมัติค้ำประกันสะสม ณ ไตรมาส ๔ ปีงบประมาณปี ๒๕๖๔ จำนวน ๖๙,๔๕๘ ล้านบาท และ ๑๕,๓๒๓ ราย ได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงินจากการค้ำประกัน ๘๓,๗๐๔ ล้านบาท ซึ่งช่วยรักษาสภาพการจ้างงาน ๓๕๘,๐๘๔ ราย และคาดว่าจะมีการจ้างงานเพิ่มขึ้นจากการนำสินเชื่อดังกล่าวไปประกอบธุรกิจ ๗๓,๐๑๓ ราย ทั้งนี้ วงเงินอนุมัติค้ำประกันในไตรมาส ๔ ปีงบประมาณ ๒๕๖๔ มีจำนวน ๑๗,๒๘๑ ล้านบาท สูงกว่าเป้าหมายในช่วงเวลาเดียวกันที่มีจำนวน ๑๓,๐๐๐ ล้านบาท และโครงการค้ำประกันสินเชื่อสำหรับผู้ประกอบการ Micro Entrepreneurs ระยะที่ ๔ (Micro 4) วงเงินค้ำประกัน ๒๕,๐๐๐ ล้านบาท โดยวงเงินอนุมัติค้ำประกันสะสม ณ ไตรมาส ๔ ปีงบประมาณ ๒๕๖๔ จำนวน ๑๒,๘๗๕ ล้านบาท และ ๑๐๘,๙๒๕ ราย ได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงินจากการค้ำประกัน ๑๒,๙๓๖ ล้านบาท ซึ่งช่วยรักษาสภาพการจ้างงาน ๓๒๖,๗๕๒ ราย และคาดว่าจะมีการจ้างงานเพิ่มขึ้นจากการนำสินเชื่อดังกล่าวไปประกอบธุรกิจ ๑๗๓,๓๖๔ ราย ทั้งนี้ วงเงินอนุมัติค้ำประกันในไตรมาส ๔ ปีงบประมาณ ๒๕๖๔ มีจำนวน ๕,๘๐๑ ล้านบาท สูงกว่าเป้าหมายในช่วงเวลาเดียวกันที่มีจำนวน ๑,๐๐๐ ล้านบาท

เป้าหมายย่อยที่ ๒ เพิ่มผลิตภาพหรือประสิทธิภาพของธุรกิจ SME ด้วยเทคโนโลยีและดิจิทัล ผลการดำเนินงาน เป็นไปตามแผน การเพิ่มผลิตภาพหรือประสิทธิภาพของ SME ด้วยเทคโนโลยีและดิจิทัล โดย (๑) ให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการในด้านเทคโนโลยีและ

ดิจิทัล โครงการยกระดับสมรรถนะกำลังคนสู่ผู้ประกอบการมืออาชีพ (From Professional to MSME) ของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ ดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย โดยบุคลากรในกลุ่มวิชาชีพต่าง ๆ ได้รับการประเมินสมรรถนะตามมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ จำนวน ๑,๐๐๔ คน บุคลากรในกลุ่มวิชาชีพต่าง ๆ ที่ผ่านการประเมินสมรรถนะฯ ได้รับการพัฒนาต่อยอดสู่การเป็นผู้ประกอบการ จดทะเบียนธุรกิจ มีแผนธุรกิจที่ชัดเจน (From Professional to MSME) จำนวน ๘๔๕ ราย **(๒) พัฒนาระบบผู้ให้บริการทางธุรกิจ เพื่อเป็นกลไกในการพัฒนา SME** โครงการยกระดับศักยภาพ SME โดยพัฒนาระบบผู้ให้บริการทางธุรกิจ (Service Provider) ของ สสว. ดำเนินการบรรลุเป้าหมาย โดยผู้ประกอบการ SME ได้รับการพัฒนาด้านการเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพโดยรวม จากการดำเนินกิจกรรมตรวจวิเคราะห์ ประเมิน และวินิจฉัยทางธุรกิจในการเพิ่มประสิทธิภาพทางธุรกิจ และการเพิ่มผลิตภาพ รวม ๑๕๐ ราย และสามารถเสริมสร้างความสามารถในการเป็นผู้ให้บริการทางธุรกิจ ด้านการบ่มเพาะการเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือทางธุรกิจ การเป็นผู้วินิจฉัยทางธุรกิจ และการเป็นพี่เลี้ยงทางธุรกิจรวม ๑๗ ราย

เป้าหมายย่อยที่ ๓ การพัฒนาระบบนิเวศสำหรับผู้ประกอบการ Startup ผลการดำเนินงานล่าช้ากว่าแผน ไม่มีโครงการภายใต้งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ รวมถึง โครงการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ไม่ได้รับการจัดสรร

เป้าหมายย่อยที่ ๔ การเพิ่มขึ้นของสัดส่วนการซื้อสินค้าและบริการของภาครัฐ จาก SME ผลการดำเนินงานเป็นไปตามแผน ได้แก่ ๑. ด้านการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ โดยมีผลการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ จำนวน ๑๐๐,๗๕๒ ราย (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๔) และสินค้า/บริการ จำนวน ๖๖๑,๔๙๒ รายการ (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๔) และมีมูลค่าการจัดซื้อจัดจ้างจากผู้ประกอบการ SME ที่ขึ้นทะเบียนไว้กับ สสว. จำนวนทั้งสิ้น ๕๕๑,๓๐๖ ล้านบาท (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๔) ๒. ด้าน SME ได้รับการส่งเสริมให้มีสินค้าและบริการที่ได้มาตรฐาน เข้าสู่การจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐได้

เป้าหมายย่อยที่ ๕ การพัฒนาระบบนิเวศสำหรับ SME ผลการดำเนินงานเป็นไปตามแผน ๑. การพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือสินค้าชุมชน จำนวน ๘๐ ผลิตภัณฑ์ และมีผู้เข้ารับการถ่ายทอดความรู้และเรียนรู้ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรม/ฝึกอบรม/แหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการเข้าถึงสื่อในรูปแบบ Lifelong Learning จำนวน ๑,๐๒๒ คน ๒. การพัฒนาช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์หรือสินค้าชุมชน ทั้งทางออนไลน์และออฟไลน์ ด้วยการให้ความรู้ผู้ประกอบการในการทำธุรกิจออนไลน์ รวมถึงเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดออนไลน์ เช่น การจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายแบบ O2O เป็นต้น ๓. มีการพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อเผยแพร่ข้อมูล/ความรู้ในการประกอบธุรกิจของ SME

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๔ กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๔ การเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและการลงทุนของไทยในภูมิภาค (Regional Trading /Investment Center) (ประกอบด้วย ๔ เป้าหมายย่อย)

เป้าหมายย่อยที่ ๑ การพัฒนาด้านโลจิสติกส์เพื่อสร้างความเชื่อมโยง (Connectivity) กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ การเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและการลงทุนของไทยในภูมิภาค (Regional Trading/Investment Center)

เป้าหมายย่อยที่ ๑.๑ การพัฒนาด้านโลจิสติกส์เพื่อสร้างความเชื่อมโยง (Connectivity) ในเรื่องการส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการถ่ายลำและผ่านแดนของภูมิภาคอาเซียน

จากการติดตามองค์ประกอบในการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว พบว่าโครงการเกือบทั้งหมดมีความล่าช้าจากการดำเนินโครงการ ส่งผลให้การดำเนินงานในปี ๒๕๖๔ รวมทั้งที่จะดำเนินการตามแผนงานในปี ๒๕๖๕ มีโอกาสการบรรลุเป้าหมายน้อย ดังนั้น เพื่อเพิ่มโอกาสการบรรลุเป้าหมายปฏิรูปประเทศในการเป็นศูนย์กลางผ่านแดนถ่ายลำในภูมิภาคสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน แผนแม่บทย่อยโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ เป้าหมายการลดต้นทุนโลจิสติกส์และการเพิ่มประสิทธิภาพโลจิสติกส์ จำเป็นต้องเพิ่มการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและกระบวนการเพิ่มเติมในรอบ ๕ ปีถัดไป (ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ดังนี้

เพิ่มเติม จำนวน ๒ โครงการ ดังนี้

๑) โครงการพัฒนาศักยภาพกองเรือแห่งชาติและท่าเรือ

๒) การสนับสนุนการเป็นศูนย์กลางข้อมูลดิจิทัลด้านโลจิสติกส์ (Digital Hub Logistics)

ทบทวน จำนวน ๑ โครงการ ได้แก่

โครงการศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้าเชิงของ จังหวัดเชียงราย

เร่งรัด จำนวน ๓ โครงการ ดังนี้

๑) โครงการศูนย์เปลี่ยนถ่ายสินค้าทาง (Transshipment Yard) จังหวัดหนองคาย

๒) โครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายนครปฐม – ชะอำ (M8)

๓) ร่างแผนแม่บทการพัฒนาโครงข่ายทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองและระบบราง (MR - map)

เป้าหมายย่อยที่ ๒ สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเป็นศูนย์กลางการค้าการลงทุนในภูมิภาค ผลการดำเนินงานเป็นไปตามแผน โดยมีการดำเนินงาน ดังนี้ ๑) การแสวงหาประโยชน์จากการเปิดเสรีทางการค้าและบริการ สมาชิก RCEP อยู่ระหว่างดำเนินการกระบวนการภายในในการให้สัตยาบันความตกลง RCEP ส่วนของประเทศไทย รัฐสภาได้มีมติให้ความเห็นชอบความตกลง

RCEP เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ทั้งนี้ เมื่อหน่วยงานฝ่ายไทยได้ดำเนินกระบวนการต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อรองรับการมีผลใช้บังคับความตกลงฯ เสร็จสิ้นแล้ว กระทรวงพาณิชย์จะแจ้งกระทรวงการต่างประเทศเพื่อขอความอนุเคราะห์จัดทำหนังสือแจ้งการมีผลใช้บังคับของความตกลงฯ ต่อเลขาธิการอาเซียนต่อไป ๒) การปรับปรุงกฎระเบียบ ข้อจำกัด มาตรฐาน และสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการทำธุรกิจ มีการดำเนินการ ๗ เรื่อง ดังนี้ ๒.๑) ทบทวนประเภทธุรกิจตามบัญชีแนบท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๔๒ ผลการพิจารณาทบทวนประเภทธุรกิจตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ ประจำปี ๒๕๖๓ ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวให้นำธุรกิจออกจากบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ จำนวน ๖ ธุรกิจ ดังนี้ (๑) ธุรกิจบริการโทรคมนาคม สำหรับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม แบบที่หนึ่ง ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจโทรคมนาคม (๒) ธุรกิจศูนย์บริหารเงิน ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน (๓) ธุรกิจบริการพัฒนาซอฟต์แวร์ ในลักษณะหนึ่งลักษณะใดตามที่กำหนด (๔) ธุรกิจบริการบริหารจัดการงานด้านธุรการ ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้แก่บริษัทในเครือในกลุ่ม (๕) ธุรกิจบริการรับค้าประกันหนี้ให้แก่บริษัทในเครือ เฉพาะภายในประเทศ (๖) ธุรกิจบริการให้เช่าพื้นที่บางส่วน เพื่อติดตั้งเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการให้บริการทางการเงิน เครื่องจำหน่ายสินค้าหรือบริการอัตโนมัติ (Vending Machine) เพื่อให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่พนักงานบริษัท ขณะนี้อยู่ระหว่างการเสนอขอความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ก่อนดำเนินการตามขั้นตอนทางกฎหมาย เพื่อออกเป็นกฎกระทรวงกำหนดธุรกิจบริการที่ไม่ต้องขออนุญาตในการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวต่อไป ๒.๒) ส่งเสริมพัฒนาระบบการให้บริการของหน่วยงานของรัฐเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ โดยวิเคราะห์ระบบการให้บริการภาครัฐในรูปแบบแอปพลิเคชัน และนำไปพัฒนาระบบการให้บริการ ประชุมร่วมหน่วยงานภาครัฐ เอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อหารือแนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อม ในการอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ เร่งรัดติดตามความก้าวหน้า รวมทั้งจัดสัมมนาและปรับปรุงเว็บไซต์ความยากง่ายในการประกอบธุรกิจ (www.easeofdoingbusiness-thailand.info) ๒.๓) ดำเนินงานทบทวนขอบข่ายธุรกิจประเภทกิจการศูนย์กลางธุรกิจระหว่างประเทศ (International Business Center: IBC) โดยคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ออกประกาศที่ ส. ๓/๒๕๖๔ เรื่อง การปรับปรุงเงื่อนไขการให้การส่งเสริมการลงทุนในประเภท ๗.๗ กิจการสนับสนุนการค้าและการลงทุน และประเภท ๗.๓๔ กิจการศูนย์กลางธุรกิจระหว่างประเทศ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๔ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ๒.๔) ดำเนินงานทบทวนนโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (SEZ) โดยคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีมติเห็นชอบการขยายเวลาและการให้สิทธิและประโยชน์ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเดิม และสำนักนายกรัฐมนตรีได้ออกประกาศระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยเรื่องการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งได้มีกำหนดพื้นที่ “ระยอง

เศรษฐกิจพิเศษเพิ่มเติม” พร้อมทั้งจัดประชุมคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ (กพศ.) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ โดยมีการแต่งตั้งและมอบหมายให้คณะกรรมการด้านสิทธิประโยชน์ กำหนดพื้นที่ และศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่กำหนดการให้สิทธิประโยชน์สำหรับการลงทุน ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ จัดประชุมคณะกรรมการด้านสิทธิประโยชน์ฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ โดยมอบหมาย ให้ สศช. เป็นหน่วยงานหลักในการศึกษาและพิจารณากำหนดกิจการเป้าหมายและสิทธิและประโยชน์ ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ (พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ และเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน) ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย โดย สศช. ได้จัดประชุมหารือเรื่อง การกำหนดกิจการเป้าหมายและสิทธิประโยชน์ในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อรับฟังความเห็นจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๔ และจะหารือกับ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเป็นการเฉพาะอีกครั้ง ปัจจุบันอยู่ระหว่างพิจารณากำหนด กรอบสิทธิและประโยชน์ส่งเสริมการลงทุนและกิจการเป้าหมายใหม่สำหรับเขตเศรษฐกิจพิเศษ ๒.๕) ดำเนินงานปรับปรุงมาตรการส่งเสริมการลงทุนรวมถึงสิทธิประโยชน์และเงื่อนไขของประเภท กิจการต่าง ๆ โดยปรับปรุงมาตรการทางภาษีเพื่อส่งเสริมการลงทุนให้เทียบเท่าประเทศคู่แข่ง ซึ่งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ได้ออกประกาศ ๒๖ ฉบับ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการลงทุน และ คณะกรรมการฯ ได้มีมติเห็นชอบมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน รวมทั้งการปรับปรุงนโยบายส่งเสริมการลงทุนการผลิตยานพาหนะไฟฟ้า ๒.๖) จัดทำมาตรการเพื่อการ ลงทุนในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์แม่นยำ ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยได้ จัดทำแผนส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมการแพทย์จีโนมิกส์ที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาอุตสาหกรรม เป้าหมายแล้ว ๒.๗) จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อผลักดันการลงทุนอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ หมุนเวียน ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยจัดทำข้อมูลจำแนกความเกี่ยวข้องของ อุตสาหกรรมเป้าหมายทั้ง ๑๒ ประเภท กับเศรษฐกิจสีเขียวและเศรษฐกิจหมุนเวียน และเปรียบเทียบ กับประเทศที่เป็นผู้เล่นสำคัญ อาทิ สหรัฐอเมริกา จีน ญี่ปุ่น สหภาพยุโรป เป็นต้น เพื่อนำมาปรับใช้กับ การกำหนดมาตรการส่งเสริมการลงทุน ด้านเศรษฐกิจสีเขียวและเศรษฐกิจหมุนเวียนในพื้นที่เขตพัฒนา พิเศษภาคตะวันออก พร้อมทั้งมีการจัดสัมมนาออนไลน์ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอุตสาหกรรมดังกล่าว รับทราบวัตถุประสงค์ของโครงการและแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาโครงการฯ

เป้าหมายย่อยที่ ๓ การกำหนดนโยบายและมาตรการดึงดูดผู้เชี่ยวชาญ/นักลงทุน ต่างชาติเข้ามาในประเทศไทยภูมิภาค ผลการดำเนินงานเป็นไปตามแผน โดยมีการดำเนินงาน ดังนี้

๑) การกำหนดมาตรการจูงใจและอำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนต่างชาติที่เข้ามาทำงานและประกอบ ธุรกิจในประเทศไทยได้ทบทวนคุณสมบัติหลักเกณฑ์และเงื่อนไขสำหรับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ ชั่วคราวเป็นกรณีพิเศษ (Smart Visa) โดยกำหนดมาตรการจูงใจให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มสตาร์ทอัพ และ นักลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาทำงานและพักอาศัยในประเทศไทย ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ

การออกวีซ่าประเภทผู้พำนักระยะยาว (Long-term Resident Visa) เป็นการกำหนดวีซ่าประเภทใหม่ให้กับกลุ่มของชาวต่างชาติที่มีศักยภาพสูง โดยมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนพิจารณาการบริหารจัดการวีซ่าประเภทผู้พำนักระยะยาวและวีซ่าประเภทอื่น ๆ ที่มีอยู่แล้วเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน ขณะนี้อยู่ระหว่างขั้นตอนการเตรียมการศูนย์บริการวีซ่าประเภทผู้พำนักระยะยาว พร้อมทั้งศึกษาแนวทางแก้ไขปรับปรุงประกาศคุณสมบัติ “Smart Visa” และพัฒนาระบบสารสนเทศการบริการ Smart Visa ซึ่งจะสามารถรองรับการรับคำขอของวีซ่าประเภทผู้พำนักระยะยาว และผู้เข้ามาสำรวจดูทางการลงทุน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งระหว่างเดือนมกราคม - กันยายน ๒๕๖๔ มีผู้ขอรับรองคุณสมบัติทั้งสิ้น ๓๕๐ คำขอ และมีผู้ผ่านการรับรองคุณสมบัติทั้งสิ้น ๓๕๑ คำขอ (รวมคำขอตกค้างจากปี ๒๕๖๓) ๒) การปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่ออำนวยความสะดวกต่อนักลงทุนต่างชาติที่เข้ามาทำงานและประกอบธุรกิจในประเทศไทย โดยทบทวนการบังคับใช้เอกสารตรวจคนเข้าเมือง ตม.๖ สำหรับคนต่างด้าว ซึ่งมีการพัฒนา/ปรับปรุง Application นาระบบการแจ้ง ตม.๖ ออนไลน์ รวมไว้ในโครงการพัฒนาระบบตรวจพิสูจน์บุคคลเทคโนโลยี Biometrics ให้เป็นระบบหลักในการตรวจคนเข้าเมือง (One System)

เป้าหมายย่อยที่ ๔ การอำนวยความสะดวกให้แก่ธุรกิจการเงิน การประกันภัย และการบริการ ภูมิภาค ผลการดำเนินงาน เป็นไปตามแผน โดยมีการดำเนินงาน ดังนี้

๑) การปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่ออำนวยความสะดวกต่อการดำเนินธุรกิจด้านการเงิน การประกันภัยและการบริการ โดยแก้ไขเพิ่มเติมปรับปรุงบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลด้านนโยบายการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism : AML/CFT) และสถานการณ์ปัจจุบันมีความเหมาะสมเป็นธรรม ไม่เป็นภาระแก่ประชาชนเกินสมควร ซึ่งคณะกรรมการ ปปง. ได้เห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และเสนอต่อคณะรัฐมนตรีแล้ว สำหรับร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอต่อสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแล้ว ๒) การเตรียมการรองรับเครื่องมือทางการเงินรูปแบบใหม่ ๆ ในภาคการเงินการธนาคาร และการประกันภัย มีการดำเนินการ ๒ เรื่อง ดังนี้ ๒.๑) ปรับปรุง พ.ร.บ. หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้รองรับ digital securities โดยดำเนินการจัดให้มีการรับฟังความเห็นเป็นการทั่วไป และนำส่งร่างปรับปรุงกฎหมายต่อกระทรวงการคลังแล้ว เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๔ ๒.๒) การขยายกรอบการชำระบัญชีสกุลเงินท้องถิ่น (Local Currency Settlement) ในการประกอบธุรกรรมทางการค้าและการลงทุน โดยเจรจาจัดตั้งกลไกการชำระเงินสกุลท้องถิ่นกับประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีความพร้อมตามแนวทางของกรอบการชำระเงินสกุลท้องถิ่นในอาเซียน ที่ประชุมผู้ว่าการธนาคารกลางอาเซียนให้ความเห็นชอบ

Guideline on ASEAN Local Currency Settlement Framework แล้ว เมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๖๓ ซึ่งประเทศสมาชิกสามารถดำเนินการเจรจาได้ตามความพร้อมของแต่ละประเทศ ปัจจุบันไทยมีการเจรจาจัดตั้งกลไกการชำระเงิน สกุลท้องถิ่นกับประเทศสมาชิกอาเซียนตาม Guideline ดังกล่าว กับมาเลเซียและอินโดนีเซีย ธปท. และ ธนาคารกลางมาเลเซีย อยู่ระหว่างเจรจาเพื่อขยายขอบเขตของ กลไกการชำระเงินสกุลริงกิต-บาท เพื่อสนับสนุนการค้าและการลงทุน ในระยะที่ ๓ ให้รวมถึงธุรกรรม จากบริการ QR cross-border payment และผ่อนคลायกฎเกณฑ์การแลกเปลี่ยนเงินอื่น ๆ เพิ่มเติม ตลอดจนเพิ่มจำนวนธนาคารพาณิชย์ที่ทำหน้าที่เป็น Appointed Cross Currency Dealer (ACCD) รวมถึงการอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ที่เป็น ACCD สามารถจับคู่กับธนาคารพาณิชย์อื่นที่เป็น ACCD ได้มากกว่า ๑ แห่งได้ (ความก้าวหน้าของการดำเนินงานปัจจุบันอยู่ที่ร้อยละ ๘๐) โดยคาดว่ากลไกการ ชำระเงินสกุล ริงกิต-บาท ระยะที่ ๓ จะแล้วเสร็จ ในช่วงปลายปี ๒๕๖๔ และสามารถเริ่มให้บริการ ภายใต้กลไกการชำระเงินสกุลริงกิต-บาท ระยะที่ ๓ ได้ภายใน ปี ๒๕๖๔ ๓) การอำนวยความสะดวก ในการทำธุรกรรมกับภาครัฐ มีการดำเนินการ ๓ เรื่อง ดังนี้ ๓.๑) ยุทธศาสตร์การพัฒนาการให้บริการ ภาครัฐแก่นิติบุคคลแบบเบ็ดเสร็จทางอิเล็กทรอนิกส์ (Fully Digital) ได้ออกแบบสถาปัตยกรรมของ ระบบ และพัฒนาต้นแบบแพลตฟอร์มดิจิทัลกลางในการเชื่อมโยงข้อมูลและการดำเนินการด้านเทคนิค ต่าง ๆ แล้วเสร็จ และมีการจัดอบรมให้ความรู้และทำความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ใช้งาน ซึ่งใน ปีงบประมาณ ๒๕๖๔ สำนักงาน ก.พ.ร. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ปรับปรุงกระบวนการ ทำให้มี งานบริการภาครัฐ ๒๐ ใบอนุญาต สามารถให้บริการแบบเบ็ดเสร็จทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ ซึ่งจะเป็น ประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกให้กับภาคธุรกิจและประชาชน ๓.๒) ส่งเสริมพัฒนาระบบการ ให้บริการของหน่วยงานของรัฐเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ โดยวิเคราะห์ระบบการให้บริการภาครัฐในรูปแบบแอปพลิเคชัน และนำไปพัฒนาระบบการให้บริการ ประชุมร่วมหน่วยงานภาครัฐ เอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อหารือแนวทางการปรับปรุงสภาพแวดล้อม ในการอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ เร่งรัดติดตามความก้าวหน้า รวมทั้งจัดสัมมนาและปรับปรุง เว็บไซต์ความยากง่ายในการประกอบธุรกิจ (www.easeofdoingbusiness-thailand.info) ๓.๓) ศึกษา ออกแบบและจัดทำต้นแบบของระบบการค้าดิจิทัลแพลตฟอร์มแห่งชาติ (National Digital Trade Platform) ได้รายงานผลการทดสอบเชื่อมต่อบริบทต้นแบบกับระบบ National Single Window ของ ไทย และเชื่อมต่อกับแพลตฟอร์มต่างประเทศ รายงานผลการออกแบบและกำหนดมาตรฐานการ เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างระบบการค้าดิจิทัลแพลตฟอร์มแห่งชาติกับแพลตฟอร์มการค้าของเอกชน และ แพลตฟอร์มของ ASEAN Single Window (ASW) รวมทั้งรายงานสรุปงบประมาณในการพัฒนาและ ติดตั้งระบบการค้าดิจิทัลแพลตฟอร์มแห่งชาติ เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากระจายเสียง กิจกรรมโทรทัศน์และกิจกรรมโทรคมนาคมแห่งชาติ ในฐานะผู้ให้ทุน เพื่อดำเนินการต่อไป

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๕ การพัฒนาศักยภาพคนเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (ประกอบด้วย ๔ เป้าหมายย่อย)

เป้าหมายย่อยที่ ๑ ออกแบบหลักสูตรปริญญาและประกาศนียบัตร (Degree และ non degree) ในการสร้างผู้ประกอบการและแรงงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดในอนาคต (Demand Oriented Education) และส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนในระบบทวิภาคีสำหรับสถานศึกษาในกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทุกแห่ง ผลการดำเนินงานเป็นไปตามแผน และมีความคืบหน้าการดำเนินงาน ได้แก่ การดำเนินโครงการดังต่อไปนี้ ๑. สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ดำเนินโครงการผลิตบัณฑิตพันธุ์ใหม่ และโครงการผลิตบัณฑิตพันธุ์ใหม่เพื่อรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) โดยมีมหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษา เข้าร่วมโครงการดังกล่าว ทั้งหมด ๓๗ แห่ง โดยมีจำนวนหลักสูตรและผู้เรียน ดังนี้ (๑) การผลิตบัณฑิตด้วยหลักสูตรระดับปริญญา (Degree) จำนวน ๙๒ หลักสูตร มีผู้เรียน ๗,๙๔๙ คน (๒) การจัดการศึกษาที่ได้รับวุฒิปริญญา (Non-degree) จำนวน ๒๒๔ หลักสูตร มีผู้เรียน ๒๐,๗๔๔ คน ทั้งนี้ จะมีการปรับแผนการดำเนินโครงการโดยการอบรมมหาวิทยาลัยพี่เลี้ยง เพื่ออบรมให้กับมหาวิทยาลัยที่จะเสนอหลักสูตร/ข้อเสนอต่อไป ๒. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตกำลังคนอาชีวศึกษาพันธุ์ใหม่ที่เป็นช่างเทคนิค/นักเทคโนโลยีที่มีความชำนาญขั้นสูง ตามมาตรฐานสากล และได้จัดทำข้อสอบมาตรฐานกลาง จำนวน ๗ สาขา ตลอดจน พัฒนาการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาช่างอากาศยานให้สอดคล้องมาตรฐานอาชีพหรือมาตรฐานสากล และขณะนี้อยู่ระหว่างการเตรียมความพร้อมจัดตั้งศูนย์ประเมินสมรรถนะบุคคล ๓. สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ ขับเคลื่อนกำลังคนตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (NQF) จำนวน ๘ สาขาวิชาชีพ ภายใต้การดำเนินโครงการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพกำลังคนของประเทศด้วยระบบคุณวุฒิวิชาชีพ รวมทั้งได้มีการพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน ๔ สาขาวิชาชีพ และ ๑ มาตรฐานสมรรถนะ และได้พัฒนาโมเดลหลักสูตรฐานสมรรถนะในยุคความปรกติใหม่ (New normal) เพื่อการสะสมหน่วยกิตในธนาคารหน่วยกิต (Credit bank)

เป้าหมายย่อยที่ ๒ ออกแบบการพัฒนาทักษะกำลังคน (Up Skill Re Skill and New Skill) สำหรับคนที่ออกจากระบบการศึกษามาแล้วเพื่อสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ ผลการดำเนินงานเป็นไปตามแผน และมีความคืบหน้าการดำเนินงาน ได้แก่ การดำเนินโครงการดังต่อไปนี้ ๑. สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ได้จัดทำชุดฝึกอบรมและสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ตามมาตรฐานอาชีพ เพื่อพัฒนาสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพในการเข้าสู่ระบบคุณวุฒิวิชาชีพ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์และดิจิทัลคอนเทนต์ โดยมีความก้าวหน้าในการจัดทำชุดฝึกอบรม คู่มือ และสื่อ ร้อยละ ๘๐ ๒. การดำเนินโครงการสร้างโอกาสในการพัฒนาสมรรถนะของ

ผู้ประกอบการอาชีพ โดยการประเมินสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ มีผู้เข้ารับการประเมินตามมาตรฐานอาชีพ จำนวน ๒๒,๘๙๒ คน และผู้รับการประเมินตามมาตรฐานสมรรถนะความสามารถ จำนวน ๑๐,๒๙๙ คน ๓. กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ดำเนินการฝึกอบรมแรงงานภายใต้โครงการเสริมสมรรถนะแรงงานด้านเทคโนโลยีรองรับการทำงานในศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อให้แรงงาน/ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสามารถ เข้ามาทำงานด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมายเพิ่มขึ้น โดยมีผู้ผ่านการฝึกอบรม จำนวน ๖,๕๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๑๗ ของผู้เข้ารับการฝึก

เป้าหมายย่อยที่ ๓ สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ สังคม ชุมชน สถาบันการศึกษา และเอกชนในการสร้างกลุ่มภาคีการศึกษาและทำงาน สำหรับภาคการผลิตและบริการอย่างยั่งยืน เป็นการดำเนินการในปีงบประมาณ ๒๕๖๕

เป้าหมายย่อยที่ ๔ สร้างระบบรับรองมาตรฐานการจ้างงาน เป็นการดำเนินการในปีงบประมาณ ๒๕๖๕

ความเห็นต่อการขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock)

เป้าหมายที่ ๑ การสร้างเกษตรมูลค่าสูง (High Value Added)

เมื่อพิจารณากิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การสร้างเกษตรมูลค่าสูง พบว่า โครงการและงบประมาณเพื่อตอบสนองให้เกิดขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ส่วนใหญ่เป็นโครงการและงบประมาณเดิมที่ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องหลายปี และน่าจะใช้การนำโครงการที่เกี่ยวข้องเข้าไปบรรจุให้เชื่อมโยงสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ อาจไม่ได้มีการหารือร่วมกันอย่างจริงจังว่าเป้าหมายและแนวทางที่กำหนดในแผนนั้นควรดำเนินการอย่างไร หน่วยงานไหนควรรับผิดชอบอย่างไร และควรดำเนินการด้วยโครงการอะไร ให้มีความสอดคล้องกันทุกหน่วยงาน ตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทานการผลิตสินค้าเกษตร ซึ่งถือเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญ

การขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควรคัดเลือกพื้นที่หรือสินค้าเกษตรที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มมูลค่า โดยการทำวิจัยในเชิงลึกเพื่อพัฒนาและต่อยอดสินค้าเกษตรนั้น โดยให้ Smart Farmer และ Young Smart Farmer เป็นกลไกที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกษตรสมัยใหม่ในพื้นที่ โดยบูรณาการแผนงาน/โครงการ และงบประมาณ ครอบคลุมตลอดทั้งกระบวนการที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย และรัฐเข้าไปสนับสนุนให้เกิดการเชื่อมโยงกับภาคเอกชนเพื่อให้ผลิตสินค้าตรงตามความต้องการของตลาด

เป้าหมายที่ ๒ การส่งเสริมและพัฒนากองทุนเพื่อคุณภาพสูง

๑) โครงการในประเด็นปฏิรูปการส่งเสริมและพัฒนากองทุนเพื่อคุณภาพสูงตามแผนขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ปี ๒๕๖๔ มีหลายโครงการยังไม่มีคำตอบชัดเจนว่าเป็นการสนับสนุน หรือรองรับกลุ่มนักทุนเพื่อคุณภาพสูง

๒) แผนงานหรือโครงการขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ส่วนใหญ่มีผลกระทบหรือ Impact ไม่มากนัก ในปีงบประมาณต่อไปควรมีแผนงานหรือโครงการที่มีผลกระทบหรือ Impact ในระดับมาก เพื่อตอบสนองแผนการปฏิรูปประเทศได้

๓) ระบบการติดตามและการประเมินผลของแต่ละโครงการ ส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นประเมินปัจจัยนำเข้าหรือ Input ตามตัวชี้วัดจึงเสนอให้ติดตามการประเมินผลผลิตหรือ Output ผลลัพธ์หรือ Outcome และผลกระทบหรือ Impact เป็นส่วนใหญ่

เป้าหมายที่ ๓ การเพิ่มโอกาสของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการปรับปรุงการดำเนินการ เช่น ธปท.ได้มีการออกพระราชกำหนดการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด ๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔ ให้อำนาจ ธปท. ให้กู้แก่สถาบันการเงินเพื่อช่วยเหลือฟื้นฟูธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากโรคโควิด ๑๙ ซึ่งหลักเกณฑ์ตามพระราชกำหนดใหม่ ได้แก้ไขข้อจำกัดตามพระราชกำหนดเดิม เช่น ให้ผู้ประกอบการธุรกิจที่ไม่เคยมีวงเงินสินเชื่อกับสถาบันการเงินสามารถยื่นขอสินเชื่อฟื้นฟูได้ ขยายวงเงินสินเชื่อจากร้อยละ ๒๐ ของยอดคงค้าง ณ วันที่ ๓๑ ธ.ค. ๒๕๖๒ เป็นร้อยละ ๓๐ ของวงเงินสินเชื่อเดิม ขยายระยะเวลาสินเชื่อจาก ๒ ปี เป็น ๕ ปี รวมถึงได้นำกลไกการค้ำประกันของบสย. มาใช้ โดยกำหนดอัตราการค้ำประกันค่อนข้างสูงโดยเฉพาะสำหรับผู้ประกอบการขนาดเล็ก เป็นต้น

๑) ควรเร่งรัดโครงการที่เป็นการพัฒนาระบบบริการดิจิทัลต่าง ๆ ให้เสร็จสิ้นโดยเร็วเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน

๒) ควรเร่งรัดโครงการที่เป็นการปรับปรุง/แก้ไขกฎระเบียบกฎหมายภาครัฐที่เอื้อต่อภาคธุรกิจและผู้ประกอบการไทย เพื่อเพิ่มโอกาสในการแข่งขันและศักยภาพของไทยในระดับภูมิภาคและระดับโลก

เป้าหมายที่ ๔ การเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและการลงทุนของไทยในภูมิภาค (Regional Trading/Investment Center)

โครงการที่คณะกรรมการมีความเห็นว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศด้านด้านเศรษฐกิจ การเชื่อมโยงภูมิภาคในประเด็น connectivity ที่สมควรติดตามเสนอแนะ เร่งรัด อย่างต่อเนื่อง ดังนี้

การขนส่งทางน้ำ

๑) โครงการขนส่งสินค้าทางเรือระหว่างประเทศและเรือชายฝั่งในเขตท่าเรือแหลมฉบัง

เนื่องจากท่าเทียบเรือชายฝั่งตามที่ทำเรือแห่งประเทศไทยได้ออกประกาศกำหนดให้เรือชายฝั่งทุกลำต้องเทียบท่าเรือชายฝั่ง ส่งผลให้ผู้ประกอบการต้องมีภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นถึง ๗๐๐ - ๙๐๐ บาท ตามขนาดตู้คอนเทนเนอร์ อันเกิดจากความแออัดของท่าเรือและปัญหาเรือสินค้าที่ต้องรอการเทียบท่า ทำให้ทั้งเรือสินค้าชายฝั่งที่ขนส่งสินค้าในประเทศและเรือสินค้าระหว่างประเทศต้องรอเวลาท่าว่าง เพื่อขนถ่ายสินค้าซึ่งเป็นสาเหตุประการหนึ่งที่สายการบินเรือต่างชาติและบริษัทรับขนส่งสินค้าใช้เป็นข้ออ้างในการขึ้นค่าระวางขนส่งสินค้า ส่งผลให้ผู้ประกอบการต้องมีภาระต้นทุนที่เพิ่มมากขึ้น รวมถึงการกำหนดอัตราค่าภาระการยกขนและการเคลื่อนย้ายระหว่างท่ามีค่าใช้จ่ายรวม ๑,๕๔๕ บาท/ตู้ (ทุกขนาด ทุกสภาพ) ถึงแม้ว่า กทท. ได้ปรับลดราคาเหลือ ๑,๒๓๖ บาท/ตู้ แต่ก็ยังเป็นราคาที่ยังไม่สอดคล้องกับการขนส่งจึงจะต้องมีศึกษาอัตราค่าภาระการยกขนที่เหมาะสม

๒) การพัฒนากองเรือแห่งชาติและท่าเรือ เพื่อแก้ปัญหาวิกฤติขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์

จากปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด ๑๙ การปิดประเทศในช่วงแรกทำให้เกิดการขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์ทั่วโลก รวมทั้งขาดเรือสินค้าในบางเส้นทางโดยเฉพาะระยะใกล้และส่งผลให้ค่าระวางสูงขึ้นมากและเกิดความแออัดที่ท่าเรือ เป็นวิกฤติระยะสั้นที่คาดว่าจะมีการคลี่คลายในไม่ช้า อย่างไรก็ตามทำให้เห็นจุดอ่อนและปัญหาด้านพาณิชยนาวิของไทยทั้งกองเรือและท่าเรือ จึงขอเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาทั้งในภาวะวิกฤติและเมื่อกลับมาสู่ภาวะปกติแล้ว ดังนี้

- ๑) ควรพัฒนากองเรือแห่งชาติโดยเพิ่มความร่วมมือกันในการบริหารเรือและการบริหารตู้คอนเทนเนอร์
- ๒) ควรพัฒนาประสิทธิภาพการขนถ่ายตู้คอนเทนเนอร์ที่ท่าเรือ

๓) โครงการศึกษาการพัฒนาระบบการจราจรและขนส่งอัจฉริยะ (Intelligent Transport System : ITS) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการจราจรและการขนส่งในพื้นที่กลุ่มจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง

การเสนอคำขอของงบประมาณปี ๒๕๖๕ ของกระทรวงคมนาคม ได้จัดลำดับความสำคัญโครงการศึกษาการพัฒนาระบบการจราจรและขนส่งอัจฉริยะ (Intelligent Transport

System : ITS) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการจราจรและการขนส่งในพื้นที่กลุ่มจังหวัด ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยองนี้ไว้ลำดับท้าย ทำให้ถูกต้องงบประมาณโครงการ อย่างไรก็ตามโครงการดังกล่าวมีความสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายอย่างมีนัยสำคัญ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่จะช่วยลดต้นทุนการขนส่งสินค้า สนับสนุนการเป็นศูนย์กลางการผ่านแดนถ่ายลำในภูมิภาคอาเซียน นอกจากนี้ยังสนับสนุนการตอบสนองความต้องการของประชาชนให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการเดินทาง ความปลอดภัยในการเดินทาง ส่งเสริมประสิทธิภาพการขนส่งสินค้า และลดมลพิษทางด้านการขนส่ง ตลอดจนเพิ่มระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยตามดัชนีวัดประสิทธิภาพระบบโลจิสติกส์ระหว่างประเทศ (Logistics Performance Index : LPI) ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ จึงเห็นควรสนับสนุนงบประมาณให้โครงการสามารถดำเนินการได้ตามแผนเดิมที่กำหนดไว้ในปี ๒๕๖๕

การขนส่งทางอากาศ

- โครงการสนับสนุนสายการบินของไทยภายใต้นโยบายการเปิดน่านฟ้าเสรี

ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ หลังจากองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (ICAO) ก่อตั้งขึ้น มีการเจรจาต่อรองเกี่ยวกับการเปิดสิทธิทางการบินระหว่างรัฐต่าง ๆ ซึ่งสิทธิที่แลกเปลี่ยนกันนั้นเรียกว่า “เสรีภาพทางอากาศ” (Freedom of the Air) มีทั้งสิ้น ๙ ประการ ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงระหว่างประเทศทั้งระดับพหุภาคี รวมทั้งในระดับทวิภาคี

ในหลักการแล้วการเปิดเสรีทางการบินทุก ๆ รัฐต้องครอบคลุมเสรีภาพทางการบิน ทั้ง ๙ ประการโดยไม่มีข้อจำกัด ภายใต้หลักการ ๕ ข้อ ได้แก่ (๑) Market Access คือ การเจรจาสิทธิทางการบินต้องสามารถทำให้ผู้ประกอบการรายใหม่สามารถเข้าสู่ตลาดได้โดยไม่มีอุปสรรค (๒) Fair Competition การแข่งขันเสรีคือการขจัดการผูกขาดเพื่อให้สายการบินแข่งขันได้ (๓) Collaboration การร่วมมือกัน เช่น อาเซียนมีความพยายามร่วมมือทำให้อาเซียนเป็นตลาดการบินเดียว (๔) Pricing คือราคาต้องเป็นธรรมกับผู้โดยสาร และ (๕) Accessibility การเข้าถึงคือประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงบริการขนส่งทางอากาศได้

โครงการสนับสนุนสายการบินของไทยนี้มีเป้าหมายเพื่อจัดการความเหมาะสม การจัดสรรเส้นทางการบิน และการจัดสรรเวลาการบินของไทยปัจจุบันในภาพรวม รวมทั้งดำเนินการแก้ไขผลกระทบจากการเจรจาสิทธิทางการบิน และความตกลงที่มีต่อความสามารถทางการแข่งขันของสายการบินของไทย ตลอดจนผลักดันให้มีมาตรการสนับสนุนสายการบินของไทย เพื่อเพิ่มความสามารถทางการแข่งขันทางการบิน

เป้าหมายที่ ๕ การพัฒนาศักยภาพคน เพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

๑) ควรมุ่งเน้นการปรับหลักสูตรและเสริมทักษะ จัดการเรียนการสอนที่มุ่งเป้าไปในวิชาชีพแห่งอนาคต โดยเฉพาะการผลิตกำลังคนเพื่อทำงานในเขตพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออกหรือ EEC จะต้องเป็นการผลิตคนที่มีทักษะด้านเทคโนโลยีระดับสูง เพื่อในการทำงานนั้น ส่วนใหญ่ต้องอาศัย

ทักษะ Hi-skill ซึ่งสอดคล้องกับจุดประสงค์หลักในการดำเนินงานโครงการ EEC คือ การสนับสนุนการลงทุนและอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีระดับสูง และเทคโนโลยีใหม่แห่งยุค อย่าง AI ปัญญาประดิษฐ์หรือระบบอัตโนมัติ Automation ต่าง ๆ เป็นต้น

๒) ควรมีการพัฒนากำลังคนหรือเสริมสร้างศักยภาพให้กับคนทำงานในภาคอุตสาหกรรมและธุรกิจต่าง ๆ คนเหล่านี้ต้องได้รับ **Upskill และ Reskill** ความรู้หลังจากได้ทำงานอยู่ในภาคอุตสาหกรรมจริง อาจจะ ๕ – ๑๐ ปี หากทำได้จะมีคนทำงานในระดับทักษะที่สูงขึ้น หากทำไม่ได้ประเทศก็จะมีแรงงานไร้ฝีมืออยู่ในภาคอุตสาหกรรม อาจส่งผลให้ไม่สามารถพัฒนากิจการให้ก้าวหน้าได้อย่างเต็มกำลัง

๓) หากพิจารณาประกอบกับเงื่อนไขในการส่งเสริมให้ภาคอุตสาหกรรมต่างประเทศเข้ามาลงทุนในเขตพื้นที่อีอีซี ซึ่งเป็นการให้สิทธิการเข้าพื้นที่ลงทุนในระยะยาว ดังนั้น ภาคอุตสาหกรรมเหล่านี้จึงต้องการกำลังคนที่มีทักษะเทคโนโลยีระดับสูงและทักษะด้านการปฏิบัติการที่สอดคล้องกับการทำงานในตำแหน่งนั้น จึงจะสามารถทำงานกับองค์กรได้ในระยะยาว

๔) การบรรจุนโยบายการสร้างหลักสูตรเพิ่มศักยภาพคนทำงานในสายอาชีพต่าง ๆ ไว้ด้วย โดยจัดให้มีความหลากหลาย มุ่งเน้นไปที่หลักสูตรประกาศนียบัตรระยะสั้น เพื่ออำนวยความสะดวกให้คนทำงาน ด้วยเล็งเห็นความสำคัญดังที่เกริ่นไว้ ซึ่งตามมุมมองของอธิการบดี มทร.ธัญบุรีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั่วประเทศ รวมถึงมหาวิทยาลัยและสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ทั้ง ๓ แห่ง จะต้องร่วมกันเป็นกำลังสำคัญในการเปิดการเรียนการสอนให้แก่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นคนทำงานเหล่านี้ด้วย

ความเห็นต่อการใช้งานระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) สำหรับกิจกรรม Big Rock และการดำเนินงานในระยะต่อไป

เป้าหมายที่ ๑ การสร้างเกษตรมูลค่าสูง (High Value Added)

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ควรติดตามตรวจสอบการปรับปรุงข้อมูลในระบบ eMENSCR อย่างต่อเนื่อง โดยในส่วนของ การสืบค้นโครงการขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ที่แยกออกมาต่างหากแล้ว ควรระบุเลขรหัสอ้างอิงให้ตรงกับรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ เพื่อให้การสืบค้นเป็นไปอย่างสะดวกและตรงตามเป้าหมายโครงการ/แผนงาน ที่มีการติดตาม

เป้าหมายที่ ๒ การส่งเสริมและพัฒนากองทุนเพื่อคุณภาพสูง

มาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เนื่องจากมาตรการควบคุมต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงขาดการประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์ ดังนั้น จึงควรมีศูนย์กลางการประชาสัมพันธ์ข้อมูล

ข่าวสารที่มีข้อมูลถูกต้องและทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน อาจเผยแพร่ในรูปแบบเว็บไซต์ที่ทุกคนในโลกสามารถเข้าถึงได้ง่าย และทันทั่วทั้งที่มีหลากหลายภาษา เพื่อเป็นศูนย์กลางการประชาสัมพันธ์ให้กับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย หรือการเดินทางของคนไทยที่จะเดินทางไปท่องเที่ยวในต่างประเทศ หรือคนไทยที่กลับมาจากต่างประเทศ ทราบขั้นตอนที่ถูกต้องชัดเจน และเป็นปัจจุบัน เช่น มีการแจ้งสถานที่หรือแหล่งท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัยถูกสุขอนามัย มีมาตรการป้องกันโรคอย่างเข้มงวด สร้างความน่าเชื่อถือได้ และเป็นแนวทางให้กระทรวงการต่างประเทศได้นำไปประชาสัมพันธ์ให้กับนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศได้รับทราบต่อไป

เป้าหมายที่ ๓ การเพิ่มโอกาสของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย

- ๑) ยังไม่มี Function การใช้งานสำหรับกิจกรรม Big Rock ของกรมการ การ ศสร. วุฒิสภา จึงไม่สามารถเข้าดูผลการดำเนินงานโครงการได้
- ๒) ยังไม่มี Function ของผู้ใช้งานระบบในการ เรียกดูข้อมูลภาพรวม สำหรับกิจกรรม Big Rock ทำให้เสียเวลาในการกลั่นกรองข้อมูลโครงการเบื้องต้น
- ๓) ข้อมูลรายละเอียดโครงการและผลการดำเนินงานที่หน่วยงานกรอกในระบบยังขาดความชัดเจน ไม่สมบูรณ์ ไม่มีความคืบหน้า และยังมีความซ้ำซ้อน

เป้าหมายที่ ๔ กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๔ การเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและการลงทุนของไทยในภูมิภาค (Regional Trading /Investment Center)

การดำเนินในปัจจุบัน สภาพัฒนาฯ ได้ขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศ Big Rock โดยการจัดทำหลักการขับเคลื่อน แนวทางการขับเคลื่อนและการติดตามประเมินผลการขับเคลื่อน ซึ่งเป็นการดำเนินการที่ได้ปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ยังมีปัญหาในการนำหลักการไปปฏิบัติให้ได้ตามแผนงานที่กำหนด เนื่องจากผู้ปฏิบัติยังไม่เข้าใจวิธีการในเรื่องการบูรณาการและการรายงาน ดังนั้นควรกำหนดวิธีการที่เป็นมาตรฐานการปฏิบัติให้เป็นระบบ คือ ระบบการบริหารผลการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

- ๑) ห้วงเวลาในการรายงานผลการปฏิบัติงานในแต่ละครั้ง ต้องรายงานทันทีเมื่อหน่วยงานดำเนินการสำเร็จในแต่ละขั้นตอน และต้องรายงานผลการปฏิบัติงานทันทีเมื่อดำเนินการสำเร็จตามแผนงาน รวมทั้งเมื่อเบิกจ่ายงบประมาณตามแผนงานเป็นขั้นตอนสุดท้าย

- ๒) แบบฟอร์มการรายงานในระบบการบริหารผลการปฏิบัติงาน ต้องประกอบไปด้วยข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

- ข้อมูลรายงานผลการปฏิบัติงานตามพันธกิจ หรือตามแผนงบประมาณ
- ข้อมูลการอ้างอิงหลักการปฏิบัติงาน หรือระเบียบวิธีการปฏิบัติงานของ

หน่วยงานนั้น

- ข้อมูลการบริหารทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน
- ข้อมูลปัญหาอุปสรรคตลอดจนความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

และวิธีการแก้ไขปัญหา

- ข้อมูลผลสำเร็จการใช้ประโยชน์จากผลการปฏิบัติงานนั้น ทำให้เกิดผลลัพธ์เป็นไปตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด

๓) ปัจจุบันระบบบริหารราชการแผ่นดินเป็นแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ควรเน้นผลลัพธ์และผลสัมฤทธิ์ สภาพัฒนาฯ ควรนำระบบการบริหารผลการปฏิบัติงาน (Performance management) เพิ่มเติมในระบบ eMENSCR ด้วย

๔) ข้อมูลโครงการจากระบบ eMENSCR ไม่มีความเสถียรเท่าที่ควร ทำให้การสืบค้นข้อมูลทำได้ยาก

ประเด็นปัญหา อุปสรรค และความท้าทายต่าง ๆ ส่วนใหญ่ที่ส่งผลในการขับเคลื่อนการดำเนินการได้มีการปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะต้องมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องต่อไป ทั้งในด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับหน่วยงานรับผิดชอบให้ทราบถึงเจตนารมณ์สาระสำคัญที่แท้จริงของกิจกรรมที่ระบุไว้ในแผน กับในด้านความชัดเจนของเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนการปฏิรูปประเทศ รวมถึงในด้านความซ้ำซ้อนของแผนการปฏิรูปประเทศกับภารกิจปกติของหน่วยงาน ตลอดจนในด้านการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงและส่งผลต่อการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกัน

เป้าหมายที่ ๕ การพัฒนาศักยภาพคน เพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

การพัฒนาระบบ eMENSCR เพื่อเป็นระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหลักต้องมุ่งเน้นให้ระบบสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ รวมทั้งให้ระบบสามารถเชื่อมโยงข้อมูลสถิติต่าง ๆ เข้าระบบ eMENSCR ให้เป็นระบบข้อมูลสถิติกลางของประเทศสำหรับการบ่งชี้สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายได้อย่างถูกต้องและสอดคล้องกับบริบทการพัฒนาที่เป็นปัจจุบัน

ความเห็นต่อโอกาสในการบรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ภายในกรอบเวลา พ.ศ. ๒๕๖๕

เป้าหมายที่ ๑ การสร้างเกษตรมูลค่าสูง (High Value Added)

เมื่อพิจารณากิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การสร้างเกษตรมูลค่าสูง พบว่า โครงการและงบประมาณที่อยู่ในเป้าหมายการขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ในบางโครงการไม่สามารถตอบสนองต่อเป้าหมายย่อย ส่วนใหญ่เป็นโครงการและงบประมาณเดิมที่ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องหลายปี และน่าจะใช้การนำโครงการที่เกี่ยวข้องเข้าไปบรรจุให้เชื่อมโยงสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ ประกอบกับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ทำให้การดำเนินงานของหน่วยงานมีความล่าช้ากว่าแผนงาน

หากไม่ปรับเปลี่ยนวิธีดำเนินการโอกาสในการบรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ภายในกรอบเวลา พ.ศ. ๒๕๖๕ อาจไม่เป็นไปตามเป้าหมายคาดหวังไว้

เป้าหมายที่ ๒ การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพสูง

ควรใช้กลไกของภาครัฐมากำกับดูแล ซึ่งภาคเอกชนถือเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ปัจจุบันเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ซึ่งมีระยะเวลานานส่งผลต่อผู้ประกอบการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก การฟื้นฟูการท่องเที่ยวถือว่าเป็นเรื่องยาก ถึงแม้หน่วยงานภาครัฐหรือในระดับนโยบายจะมีมาตรการช่วยเหลือทางการเงิน แต่ผู้ประกอบการในระดับย่อยหรือระดับ SME ซึ่งมีจำนวนมากในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวยังไม่สามารถเข้าถึงมาตรการช่วยเหลือได้ ดังนั้น ภาครัฐหรือการกำหนดนโยบาย ควรมีมาตรการแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายให้กับผู้ประกอบการท่องเที่ยว โดยให้ท่องเที่ยวและกีฬาแต่ละจังหวัด ประมวลปัญหาอุปสรรคของผู้ประกอบการท่องเที่ยวตามบริบทของแต่ละพื้นที่ แล้วมีการช่วยเหลือเพื่อลดภาระหรือฟื้นฟูการท่องเที่ยว เป็นการใช้กลไกให้ภาคเอกชนสามารถดำเนินกิจการ โดยภาครัฐเป็นกลไกในการกำกับดูแลตามแนวทางการปฏิรูปประเทศต่อไป

เป้าหมายที่ ๓ การเพิ่มโอกาสของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย

โครงการในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ในกิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การเพิ่มโอกาสของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย เป็นโครงการที่เพิ่มโอกาส/ขยายระยะเวลาในการบริหารจัดการวงเงินกู้ยืม อบรม/สัมมนา/ให้ความรู้ รวมทั้งจัดทำระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กในอุตสาหกรรม แต่เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ผลการดำเนินการจึงยังไม่สะท้อนการบรรลุเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศที่ชัดเจน

เป้าหมายที่ ๔ กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๔ การเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและการลงทุนของไทยในภูมิภาค (Regional Trading /Investment Center)

การบรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ภายในเวลา พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นไปได้ค่อนข้างยากมาก อาจจะบรรลุเป้าหมายในบางเป้าหมาย และบรรลุเป้าหมายบางส่วนของบางเป้าหมายเท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ทั้งในส่วนการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และการบริการ รวมถึงผลกระทบด้านงบประมาณของทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่ต้องปรับลดลงอย่างมีนัยสำคัญ เพื่อรวบรวมงบประมาณจำนวนมากไปแก้ปัญหาสำคัญเฉพาะหน้าด้านสาธารณสุข สำหรับแก้ปัญหาการแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙

การพัฒนาในระยะต่อไปเพื่อให้โอกาสในการบรรลุเป้าหมายการเป็นศูนย์กลางด้านการค้าการลงทุนในภูมิภาคตามแผนปฏิรูปประเทศมีความเป็นไปได้สูงขึ้น ควรนำดิจิทัลเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาระบบการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการขนส่งการแก้ไขปัญหาตู้คอนเทนเนอร์ขาดแคลน โดยพัฒนาประสิทธิภาพระบบการขนส่งตู้คอนเทนเนอร์แบบครบวงจร ผลักดันมาตรการต่างๆ อันเป็นการส่งเสริมการพาณิชย์ของประเทศ เป็นต้น

การกำหนดเป้าหมายย่อยทั้ง ๓ เป้าหมาย ของสภาพัฒน์ฯ ยังไม่สอดคล้องกับประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ที่กำหนดเป้าหมายไว้ ๔ ข้อ ดังนั้น จึงยังขาดเป้าหมายเรื่อง “การพัฒนาแบบ National Single Window (NSW) เพื่อเชื่อมโยงระบบและพิธีการศุลกากรระหว่างประเทศและกลุ่มประเทศอาเซียน รวมถึงระบบ National Digital Trade Platform (NDTP)”

ความเห็นต่อการกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) และความเห็นต่อความคืบหน้าของประเด็นที่รัฐสภาให้ความสนใจเป็นพิเศษ

เป้าหมายที่ ๑ การสร้างเกษตรมูลค่าสูง (High Value Added)

การขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ด้านเศรษฐกิจ กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๑ เกษตรสร้างมูลค่า การกำหนดโครงการไม่สามารถตอบสนองต่อเป้าหมายย่อย และไม่ครอบคลุมการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย เพื่อขับเคลื่อนในเป้าหมายย่อยในการขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควรคัดเลือกพื้นที่หรือสินค้าเกษตรที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มมูลค่า และกำหนดหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพหลักในทุกเป้าหมายย่อย เพื่อพิจารณาเชื่อมโยงโครงการตลอดห่วงโซ่อุปทานการผลิตสินค้าเกษตร ซึ่งถือเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญ

เป้าหมายที่ ๔ กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๔ การเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและการลงทุนของไทยในภูมิภาค (Regional Trading /Investment Center)

การบรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ภายในเวลา พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นไปได้ค่อนข้างยากมาก อาจจะบรรลุเป้าหมายในบางเป้าหมาย และบรรลุเป้าหมายบางส่วนของบางเป้าหมายเท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ทั้งในส่วนการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และการบริการ รวมถึงผลกระทบด้านงบประมาณของทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ที่ต้องปรับลดลงอย่างมีนัยสำคัญ เพื่อบรรเทาผลกระทบด้านงบประมาณจำนวนมากไปแก้ปัญหาสำคัญเฉพาะหน้าด้านสาธารณสุข สำหรับแก้ปัญหาการแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙

การพัฒนาในระยะต่อไปเพื่อให้โอกาสในการบรรลุเป้าหมายการเป็นศูนย์กลางด้านการค้าการลงทุนในภูมิภาคตามแผนปฏิรูปประเทศมีความเป็นไปได้สูงขึ้น ควรนำดิจิทัลเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาระบบการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการขนส่งการแก้ไขปัญหาตู้คอนเทนเนอร์ขาดแคลน โดยพัฒนาประสิทธิภาพระบบการขนส่งตู้คอนเทนเนอร์แบบครบวงจร ผลักดันมาตรการต่างๆ อันเป็นการส่งเสริมการพาณิชย์นาวีของประเทศ เป็นต้น

การกำหนดเป้าหมายย่อยทั้ง ๓ เป้าหมาย ของสภาพัฒน์ฯ ยังไม่สอดคล้องกับประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ที่กำหนดเป้าหมายไว้ ๔ ข้อ ดังนั้น จึงยังขาดเป้าหมายเรื่อง “การพัฒนาระบบ National Single Window (NSW) เพื่อเชื่อมโยงระบบและพิธีการศุลกากรระหว่างประเทศและกลุ่มประเทศอาเซียน รวมถึงระบบ National Digital Trade Platform (NDTP)”

๑) ความเห็นต่อการกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศ (Big Rock)

การคัดเลือกโครงการของหน่วยงานนั้นมีมุมมองที่ยังไม่สอดคล้องกัน ซึ่งอาจจะเป็นปัญหาของการถ่ายทอดเป้าหมายในแต่ละระดับ ทำให้มีหลายกิจกรรมที่ทางหน่วยงานระบุว่าเป็น Big Rock เป็นเพียงกิจกรรมประจำปีหรือเป็นกิจกรรมที่หน่วยปฏิบัติเป็นประจำอยู่แล้ว

๒) ความเห็นต่อความคืบหน้าของประเด็นที่รัฐสภาให้ความสนใจเป็นพิเศษ

เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้สามารถบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ เป็นส่วนสำคัญที่จะสนับสนุนและส่งเสริมความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ ซึ่งปัจจุบันมีความคืบหน้าค่อนข้างน้อยมาก อันจะส่งผลให้การบรรลุเป้าหมายภายในกำหนด โดยเฉพาะอย่างยิ่งปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นไปได้ค่อนข้างน้อยมาก ควรให้ความสำคัญในการติดตาม เร่งรัดการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและจริงจัง พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณที่จำเป็นและเหมาะสม เพื่อการบรรลุเป้าหมาย อีกทั้งขอให้หน่วยต่าง ๆ พิจารณาความคิดเห็นต่อข้อเสนอแนะเร่งรัด และความก้าวหน้า รายงานกลับมาให้ วุฒิสภาทราบในแต่ละครั้งด้วย

ตารางผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดประเด็นปฏิรูป/กิจกรรม/โครงการ
ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ

๒.๖) สรุปผลการติดตาม และข้อเสนอแนะ เร่งรัดที่สำคัญ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ติดตามจากแผนการปฏิรูปประเทศ ติดตามกิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูป จำนวน ๖ ประเด็น เลือกติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ โดยติดตามโครงการที่เป็นโครงการที่กำหนดไว้ตามแผนขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) และโครงการภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมจำนวน ๒๓ โครงการ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑ ด้านทรัพยากรทางบก

แผนขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

กิจกรรมที่ ๑ เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ตามเป้าหมาย

สรุปผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ติดตามกิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูป ที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ตามเป้าหมาย จำนวน ๑ กิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูป โดยเลือกติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๕ โครงการ ได้แก่

๑) โครงการรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ กิจกรรมป้องกันไม้พะยูนและไม่มีค่า

ข้อเสนอแนะ เร่งรัด

- ควรมีการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และบูรณาการการปฏิบัติงานด้านการป้องกันรักษาป่าเพิ่มมากขึ้น
- ควรสร้างความรู้ความเข้าใจ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติให้แก่ประชาชน เพื่อช่วยกันอนุรักษ์และรักษาไม้พะยูนและไม่มีค่าให้คงอยู่สืบไป

๒) โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาค่าเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน (ภาคใต้)

ข้อเสนอแนะ เร่งรัด

- ควรมีการเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันไฟป่าและหมอกควัน
- ควรขยายพื้นที่เครือข่ายการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ของภาคใต้ เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

- ควรรณรงค์ให้มีการป้องกันไฟป่าและแก้ไขปัญหาหมอกควัน ในลักษณะการบูรณาการบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ในการร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่

๓) กิจกรรมงานสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

ข้อเสนอแนะ เร่งรัด

- ควรมีการเร่งตราอนุบัญญัติ ภายใต้พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อเป็นเครื่องมือการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

- ควรมีการรณรงค์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และขอความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ให้ช่วยกันสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า เพื่อป้องกันสัตว์ป่าสูญพันธุ์

- ควรสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกให้เยาวชนเห็นถึงคุณค่าของสัตว์ป่า และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดความรักความหวงแหน มีความรับผิดชอบ รวมถึงสร้างค่านิยมที่ดีและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

๔) โครงการรักษูป่านาน ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จัดการเรียนรู้ตามแนวทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เน้นทักษะ และสมรรถนะผู้เรียนแห่งอนาคต

ข้อเสนอแนะ เร่งรัด

- ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักสูตรรักษูป่านาน และการจัดสภาพแวดล้อมที่สอดคล้องกับมาตรฐานสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

- ควรเร่งส่งเสริมและพัฒนาโรงเรียนนาร่องพัฒนาศาสตร์แห่งการเรียนรู้รักษูป่านาน มีความเข้มแข็ง

- ควรนำกระบวนการวิจัยมาใช้ในการส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (รักษูป่านาน)

- ควรมีการปลูกจิตสำนึกให้ครูและเยาวชนเห็นคุณค่า เกิดความรัก ความหวงแหน และร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและดำรงชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๕) โครงการค่าย “เยาวชน...รักษ์พงไพร เฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” ประจำปี ๒๕๖๔

ข้อเสนอแนะ เร่งรัด

- ควรมุ่งเน้นให้ครู และเยาวชน มีความรู้ ทักษะ และความรับผิดชอบด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน

- ควรมีความตระหนัก และปลูกจิตสำนึกที่ดีให้ครูและเยาวชน เห็นถึงคุณค่า ทรัพยากรธรรมชาติเกิดความรัก ความหวงแหน รวมถึงร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การติดตาม เสนอแนะ เร่งรัด ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ฉบับเดิม)

ประเด็นย่อยที่ ๑ ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า

กิจกรรมที่ ๖ จัดระเบียบและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับการครอบครองหรือใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘ อนุมัติหลักการการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาลในลักษณะแปลงรวมโดยมิให้กรรมสิทธิ์ แต่อนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐเป็นกลุ่มหรือชุมชน ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติกำหนดในรูปแบบสหกรณ์ หรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสมในที่ดิน ๗ ประเภท รวมทั้งมติคณะรัฐมนตรี ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เห็นชอบหลักการเรื่องพื้นที่เป้าหมายและกรอบมาตรการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าไม้ (ทุกประเภท) การดำเนินการจัดระเบียบและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับการครอบครองหรือใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ ได้มีข้อเสนอแนะเร่งรัด ดังนี้

ข้อเสนอแนะ เร่งรัด

๑) ในพื้นที่ที่ต้องดำเนินการสำรวจการครอบครองเห็นควรเร่งรัดสนับสนุนงบประมาณให้มีการสำรวจให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อป้องกันการขยายเขตหรือการบุกรุกเพิ่มเติมของประชาชนระหว่างรอการสำรวจ โดยดำเนินการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในพื้นที่ รวมทั้ง ในระหว่างที่รอการสำรวจควรมีมาตรการหรือแนวทางร่วมกับชุมชนเพื่อป้องกันการขยายพื้นที่เพิ่มหรือการบุกรุกภายในชุมชน

๒) ควรมีนโยบายในการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ป่าไม้ที่ดำเนินการจัดที่ดินทำกินตามแนวทาง คทช. โดยบูรณาการร่วมกันระหว่างคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติและคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ อีกทั้งในพื้นที่เป้าหมายหรือพื้นที่อยู่ระหว่างดำเนินการตามโครงการจัดที่ดินทำกินเพื่อชุมชนตามแนวทาง คทช. เห็นควรมีแผนงานกิจกรรมหรือโครงการที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องน้ำในทุกพื้นที่

๓) ในการดำเนินการจัดทำแผนงานจัดการทรัพยากรดินและทรัพยากรป่าไม้หรือโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เห็นควรน้อมนำแนวทางตามโครงการพระราชดำริมาเป็นส่วนหนึ่งของโครงการที่จะจัดทำขึ้น เช่น โครงการสร้างป่าสร้างรายได้ตามพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นต้น พร้อมทั้ง รับฟังความคิดเห็นของชุมชนในระดับพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ซึ่งจะลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างประชาชนและหน่วยงานภาครัฐได้อย่างยั่งยืน

๔) ควรสร้างการรับรู้ให้ประชาชนหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เป็นไปเพื่อการสร้างการยอมรับ และการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้การดำเนินการและการปฏิบัติเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข เหมาะสมและเป็นประโยชน์สูงสุดทั้งต่อประชาชน และหน่วยงานภาครัฐ อีกทั้งเห็นควรให้มีช่องทางสร้างการรับรู้ถึงสิทธิประโยชน์ข้อร้องเรียน หรือถามตอบผ่าน call center หรือแอปพลิเคชัน เช่น Line เป็นต้น

๕) ควรสนับสนุนการติดตามประเมินผลหลังการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อติดตามการปฏิบัติตามนโยบาย หลักเกณฑ์ หรือระเบียบให้มีความเคร่งครัด และป้องกันการใช้ประโยชน์ที่ไม่เหมาะสม เช่น การเข้าใช้พื้นที่ป่าไม้ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร เป็นต้น

๖) ควรมีการเพิ่มกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ให้กับสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่และเหมาะสมกับภารกิจงานที่ได้รับผิดชอบ

๗) ควรมีการสร้างความเข้าใจ และให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ มาตรฐาน ๑ : ๔๐๐๐ (One Map)

๘) ควรมีการส่งเสริมให้มีการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ มาตรฐาน ๑ : ๔๐๐๐ (One Map) ในพื้นที่บนเกาะต่าง ๆ ก่อน เนื่องจากพื้นที่บนเกาะน่าจะบริหารจัดการได้ง่ายกว่าพื้นที่อื่น ๆ

๙) ควรมีการให้ความรู้ความเข้าใจกฎหมายต่าง ๆ เกี่ยวกับทรัพยากรทางบก และการดำเนินงานของ คทช.

๑๐) ควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีกรอบการทำงานของ คทช. จังหวัด

ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ ด้านทรัพยากรน้ำ

แผนขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การบริหารจัดการน้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน

- สรุปผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มีการติดตามกิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูปที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การบริหารจัดการน้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน จำนวน ๑ กิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูป โดยเลือกติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๓ โครงการ ได้แก่

(๑) โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์น้ำบาดาล
ข้อเสนอแนะ เร่งรัด

- ควรมีการติดตั้งระบบติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์น้ำบาดาล ให้สำเร็จโดยเร็ว เพื่อให้สามารถบ่งชี้ถึงสถานะของแหล่งน้ำบาดาลในแต่ละช่วงเวลาได้ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางข้อมูลด้านอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาลเพื่อประมวลผลข้อมูลที่ทันสมัย สามารถเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านทรัพยากรน้ำบาดาล และเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการวางแผนนโยบายและกำหนดปริมาณการใช้น้ำได้

(๒) โครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
ตามแนวพระราชดำริโดยชุมชนอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ เร่งรัด

- ควรสนับสนุนการดำเนินงานของโครงการให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดจัดการน้ำชุมชน เพื่อแก้ปัญหาภัยแล้ง น้ำท่วมในพื้นที่นอกเขตชลประทาน โดยชุมชนอย่างยั่งยืน

(๓) โครงการป้องกันน้ำท่วมพื้นที่ชุมชน

ข้อเสนอแนะ เร่งรัด

- ควรเร่งรัดการดำเนินการก่อสร้างระบบป้องกันน้ำท่วมเพื่อเป็นการป้องกันพื้นที่ชุมชนและพื้นที่สำคัญทางเศรษฐกิจ และลดผลกระทบจากภัยพิบัติน้ำท่วมที่อาจเกิดขึ้นได้ทันทั่วทั้งที่

ประเด็นปฏิรูปที่ ๓ ด้านทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

แผนขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อ
ประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

กิจกรรมที่ ๒ การบริหารจัดการเขตทางทะเล และชายฝั่งรายจังหวัด

- สรุปผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มีการติดตามกิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูปที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ ๒ การบริหารจัดการเขตทางทะเล และชายฝั่งรายจังหวัด จำนวน ๑ กิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูป โดยเลือกติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๓ โครงการ ได้แก่

(๑) โครงการกำหนดเขตการปกครองของจังหวัดทางทะเล

(๒) โครงการขับเคลื่อนการสร้างองค์ความรู้เรื่องเขตทางทะเลของประเทศไทย
ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลไปสู่การเรียนการสอน
ในสถานศึกษาสังกัดของกระทรวงศึกษาธิการ

(๓) โครงการขับเคลื่อนการบรรจุขอบเขตเนื้อหาวิชาเขตทางทะเล และ
การจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา

ผลการดำเนินการมีความคืบหน้า ๒ โครงการ และมีความล่าช้า ๑ โครงการ คือ โครงการกำหนดเขตการปกครองของจังหวัดทางทะเล สมควรเร่งรัดการดำเนินการต่อไป โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะ เร่งรัด

๑) กระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) เร่งรัดจัดการประชุมคู่จังหวัด เพื่อหาข้อยุติค่าพิภคของคู่จังหวัดที่ยังไม่สามารถตกลงกันได้ และจัดทำบันทึกข้อตกลงเพื่อจะได้จัดทำร่างแผนที่ต่อไป

๒) จากการสำรวจข้อมูลพบว่าสถาบันอุดมศึกษาที่ไม่ได้บรรจุเนื้อหาวิชา เขตทางทะเลเป็นรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป เนื่องจากมหาวิทยาลัยไม่ได้มีอาณาเขตจังหวัด ติดกับทะเลและชายฝั่งทะเล มหาวิทยาลัยจึงไม่ได้มุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับการจัดการ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทะเล แต่เนื่องจากวิชานี้ความสำคัญที่จำเป็นให้นักศึกษาได้รับรู้และจะได้ เกิดความรักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ ดังนั้น เป้าหมายของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ควรเพิ่มเติมและขยายขอบเขตหลักสูตรการศึกษาไปยังสถานศึกษา ที่ไม่มีพื้นที่ติดชายฝั่งทะเลด้วย

๓) จากความสำคัญของทะเลและชายฝั่งอันเป็นที่ยอมรับในสากล ดังนั้น ควรมีการกำหนดให้มีหัวข้อการอบรมในหัวข้อการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทะเล ทั้งหลักสูตร ของข้าราชการและข้าราชการพลเรือน

๔) เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเป้าหมายให้มีการอบรมเริ่มตั้งแต่ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป น่าจะยังไม่ครอบคลุม ควรขยายกลุ่มเป้าหมายไปยังระดับ ชั้นประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเนื้อหาในรายวิชาที่ใช้ในการเรียนการสอนอาจมีความ แตกต่างกันไปตามลำดับชั้น แต่ต้องกำหนดหลักสูตรที่เป็นแกนกลาง แล้วนำไปปรับให้ตรงกับระดับ การศึกษาโดยเพิ่มเติมข้อมูลแหล่งทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นด้วย

๕) การจัดทำสื่อการเรียนการสอนในส่วนของเนื้อหาแต่ละรายวิชา ไม่ว่าจะเป็น การเรียนการสอนในระดับใด ควรมีเนื้อหาที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ที่ตรงกัน ดังนั้น การจัดทำสื่อการเรียนการสอนควรที่มีการประสานงานร่วมกันระหว่างกระทรวงการ อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงศึกษาธิการ และศูนย์อำนวยการรักษา ผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีองค์ความรู้ความเชี่ยวชาญเรื่องเขตทาง ทะเลเป็นอย่างดี

๖) โครงการที่กำหนดไว้ตามแผนขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปทั้ง ๓ โครงการ ได้ถูก จัดอยู่ในลำดับความสำคัญจำเป็นเร่งด่วนที่สุดทั้ง ๓ โครงการ แต่ในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ไม่ได้รับ การจัดสรรงบประมาณเลยทั้ง ๓ โครงการ ดังนั้น สำนักงบประมาณควรเร่งรัดจัดสรรงบประมาณให้กับ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้ในการขับเคลื่อนโครงการให้เป็นไปตามแผนงานขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock)

ประเด็นปฏิรูปที่ ๔ ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

๑) โครงการธนาคารความหลากหลายทางชีวภาพระดับชุมชน

ข้อเสนอแนะ เร่งรัด

- ควรมีการพัฒนาศักยภาพการใช้ประโยชน์จากธนาคารความหลากหลายทางชีวภาพระดับชุมชน โดยสนับสนุนกิจกรรมและการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมให้แก่ชุมชน อาทิ การสนับสนุนและให้ความรู้ด้านการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์ การจัดกิจกรรมและพัฒนาการท่องเที่ยวชีวภาพ การศึกษาวิจัยเพื่อนำไปสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากสารสกัดพืชต่าง ๆ การพัฒนากระบวนการเก็บรักษาทรัพยากรในแปลง เป็นต้น

- ควรส่งเสริมการต่อยอดการดำเนินงานด้านธนาคารความหลากหลายทางชีวภาพระดับชุมชน ไปสู่การใช้ประโยชน์เพิ่มมากขึ้น

- นอกจากการส่งเสริมให้ธนาคารความหลากหลายทางชีวภาพเป็นแหล่งศึกษาวิจัยและเรียนรู้แล้ว ควรส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ด้านความหลากหลายทางชีวภาพด้วย

๒) โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (อพ.สธ.)

ข้อเสนอแนะ เร่งรัด

- สำนักงานประมาณควรสนับสนุนงบประมาณภายในกรอบระยะเวลาและแผนการดำเนินงานที่หน่วยงานได้กำหนดไว้

- ควรทำการเผยแพร่ข้อมูลทรัพยากรชีวภาพของประเทศไทยที่ได้รับจากการปฏิรูประบบข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ ให้ทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยง่าย

- ควรเร่งรัดการดำเนินการจัดทำฐานข้อมูล/คลังข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพระดับชุมชนให้ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ

๓) โครงการส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ

ข้อเสนอแนะ เร่งรัด

- ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้กับชุมชนและเกษตรกรในการปลูกต้นไม้เศรษฐกิจจากผู้เชี่ยวชาญ

- ควรมีการส่งเสริมให้มีเครือข่ายโครงการชุมชนไม้มีค่า – ป่าครอบครัว ให้ครอบคลุมทั่วประเทศ เพื่อการเพิ่มขึ้นของพื้นที่สีเขียวและความหลากหลายทางชีวภาพ

- ต้องมีการสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนปลูกต้นไม้เศรษฐกิจ เพิ่มมากขึ้น โดยการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการธนาคารต้นไม้ (การแปลงสินทรัพย์ (ต้นไม้ยืนต้น) ให้เป็นทุน) ให้ทราบโดยทั่วไป เพื่อเป็นการส่งเสริมการออมระยะยาว และเป็นรายได้เสริมในการดำรงชีพให้กับประชาชน

- ควรสนับสนุนส่งเสริมให้มีการจัดตั้งโรงเพาะชำกล้าไม้มีค่า สำหรับแจกให้กับสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการและประชาชนที่ให้ความสนใจโดยทั่วไป เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการปลูกไม้มีค่าเพิ่มมากขึ้น

๔) โครงการผลผลิตพัฒนาศักยภาพด้านปศุสัตว์

ข้อเสนอแนะ เร่งรัด

ควรเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสัตว์พันธุ์ดีให้กับเกษตรกร ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนการผลิตและสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร

ประเด็นปฏิรูปที่ ๕ ด้านสิ่งแวดล้อม

แผนขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

กิจกรรมที่ ๔ ปฏิรูประบบการบริหารจัดการเขตควบคุมมลพิษ กรณีเขตควบคุมมลพิษมาบตาพุด

สรุปผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มีการติดตามแผนขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) กิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูปที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ ๔ ปฏิรูประบบการบริหารจัดการเขตควบคุมมลพิษ กรณีเขตควบคุมมลพิษมาบตาพุด โดยเลือกติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๕ โครงการ ได้แก่

๑) โครงการประเมินผลเพื่อยกเลิกเขตควบคุมมลพิษตามแผนการปฏิรูปประเทศ

ข้อเสนอแนะ เร่งรัด

๑) การประกาศเขตควบคุมมลพิษ เป็นมาตรการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่เพื่อแก้ไขและลดผลกระทบจากมลพิษ โดยใช้มาตรการพิเศษเพื่อควบคุม ลด และขจัดมลพิษจากแหล่งกำเนิด รวมถึงมลพิษเดิมที่ตกค้างสะสมในสภาพแวดล้อมในเขตพื้นที่ ให้อยู่ในระดับที่ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและคุณภาพสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ยังเป็นการประกาศเพื่อป้องกันล่วงหน้าเพื่อมิให้เกิดผลกระทบในภายหลัง ดังนั้น ควรเร่งรัดการดำเนินการโครงการประเมินผลเพื่อยกเลิกเขตควบคุมมลพิษตามแผนการปฏิรูปประเทศให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด

๒) สำนักงบประมาณควรเร่งรัดจัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผนงาน/โครงการ ในการประเมินผลและเตรียมความพร้อมในการรองรับการประกาศยกเลิกเขตควบคุมมลพิษตามแผนการปฏิรูปประเทศ

๓) การกำหนดแผนงานการดำเนินงานเพื่อให้สามารถประกาศยกเลิกเขตควบคุมมลพิษได้นั้นควรแยกการดำเนินงานเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

(๑) การกำหนดมาตรฐานมลพิษที่ปลดปล่อยออกมาจากโรงงานอุตสาหกรรม

(๒) แนวทางการประกาศยกเลิกเขตควบคุมมลพิษ

๔) การจะประกาศยกเลิกเขตควบคุมมลพิษได้นั้น ต้องขอความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคเอกชน และบริษัทต่าง ๆ ที่อยู่ภายในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ต้องร่วมมือกันลดการปลดปล่อยมลพิษให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

๕) ควรชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ถึงมาตรการทางกฎหมายที่ยังคงอยู่ ภายหลังจากการประกาศยกเลิกเขตควบคุมมลพิษไปแล้ว

๖) การนำไปสู่การประกาศยกเลิกเขตควบคุมมลพิษตามแผนการปฏิรูปประเทศนั้น ต้องทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ให้เกิดความเข้าใจถึงวิธีการ กระบวนการ และขั้นตอนที่จะประกาศยกเลิกเขตควบคุมมลพิษ และควรชี้แจงข้อมูลให้ทราบถึงวิธีปฏิบัติที่จะนำไปสู่การยกเลิกเขตควบคุมมลพิษให้ชัดเจน

๒) โครงการกำกับดูแลการจัดการน้ำเสียจากอาคาร ขนาดใหญ่

ข้อเสนอแนะ เร่งรัด

๑) ควรเร่งรัดการดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด

๒) การกำกับดูแลการจัดการน้ำเสียควรมีการกำหนดกรอบระยะเวลาดำเนินการ

ทุกกรอบ ๑ เดือน

๓) โครงการกำกับติดตามการแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่มาบตาพุดและบริเวณ

ใกล้เคียงจังหวัดระยอง

ข้อเสนอแนะ เร่งรัด

ควรเร่งรัดการดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด

๔) โครงการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย เทศบาลตำบลบ้านฉาง (องค์การบริหาร น้ำเสียและเทศบาลตำบลบ้านฉาง)

ข้อเสนอแนะ เร่งรัด

- ในการจัดทำนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ (ระยะยาว ๒๐ ปี) โดยให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำ และให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องใช้เป็นกรอบแนวทางขับเคลื่อนให้การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศเป็นไปอย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ การติดตามและประเมินผลควรมีความต่อเนื่อง พร้อมกับควรมีการพัฒนาระบบติดตามประเมินผลเพื่อรองรับการรายงานผลการดำเนินงานตามแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายและตัดสินใจในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ

๕) โครงการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพระบบรวบรวมน้ำเสียเทศบาลเมือง มาบตาพุด

ข้อเสนอแนะ เร่งรัด

๑) ปัญหาคุณภาพน้ำเกิดจากการขาดความร่วมมือในการช่วยกันดูแลรักษาแหล่งน้ำในพื้นที่ของตนเอง ผู้ประกอบการบางส่วนหลบเลี่ยง ละเว้น ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมายของภาครัฐยังทำได้ไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ที่เกี่ยวกับการตรวจสอบการเดินระบบบำบัดน้ำเสียในอาคาร และการควบคุมการระบายน้ำทิ้งให้ได้ตามมาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งของอาคาร รวมทั้งการตรวจสอบสถานประกอบการตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เพื่อการควบคุมการจัดการน้ำเสีย

๒) การควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษ กรมควบคุมมลพิษต้องอาศัยอำนาจในฐานะเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เข้าตรวจสอบการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษ ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ในกรณีที่แหล่งกำเนิดมลพิษระบายน้ำทิ้งออกสู่สิ่งแวดล้อมไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ถ้าเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทโรงงานอุตสาหกรรมและนิคมอุตสาหกรรม ต้องแจ้งให้เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ส่วนแหล่งกำเนิดมลพิษอื่น ๆ ที่มีใช้โรงงานอุตสาหกรรมและนิคมอุตสาหกรรม จะต้องออกคำสั่งทางปกครองให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษเปลี่ยนแปลง แก้ไขปรับปรุงระบบบำบัดมลพิษให้สามารถบำบัดมลพิษให้ได้มาตรฐานตรวจสอบภายในระยะเวลาที่กำหนด และดำเนินการตรวจติดตาม

ประเด็นปฏิรูปที่ ๕ ด้านสิ่งแวดล้อม

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ฉบับเดิม)

สรุปผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มีการติดตามกิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูป ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปฏิรูปที่ ๕ ด้านสิ่งแวดล้อมจำนวน ๑ ประเด็นปฏิรูป โดยเลือกติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๑ โครงการ มีข้อเสนอแนะเร่งรัด ดังนี้

โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาหามลพิษจากสารอันตราย

ข้อเสนอแนะเร่งรัด

๑) ปรับปรุงรูปแบบการทำงานภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ในกรณีที่ต้องมีการจัดประชุมคณะอนุกรรมการ/คณะทำงาน ควรจัดประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

๒) ควรบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและพัฒนาระบบการเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการจัดทำรายงานการคาดการณ์การปลดปล่อยมลพิษจากแหล่งกำเนิด

ประเด็นปฏิรูปที่ ๖ ด้านระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ได้มีการติดตามกิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูป ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปฏิรูปที่ ๖ ด้านระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจำนวน ๑ ประเด็นปฏิรูป โดยเลือกติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๒ โครงการ มีข้อเสนอแนะเร่งรัด ดังนี้

๑) โครงการติดตามประเมินผลแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ และการปรับปรุงประสิทธิภาพระบบติดตามประเมินผลนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ข้อเสนอแนะ เร่งรัด

- ในการจัดทำนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๔ (ระยะยาว ๒๐ ปี) โดยให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำ และให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องใช้เป็นกรอบแนวทางขับเคลื่อนให้การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศเป็นไปอย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ การติดตามและประเมินผลควรมีความต่อเนื่อง พร้อมกับการพัฒนาระบบติดตามประเมินผลเพื่อรองรับการรายงานผลการดำเนินงานตามแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายและตัดสินใจในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ

๒) โครงการการพัฒนากฎหมาย อนุบัญญัติ และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะ เร่งรัด

ควรเร่งรัดการจัดทำร่างพระราชบัญญัติการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ให้ถูกต้อง ซึ่งเป็นการจัดการของเสียอันตรายชุมชนประเภทหนึ่ง และแยกออกจากการจัดการขยะมูลฝอยทั่วไป

ความเห็นต่อการขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock)

กิจกรรมที่ ๑ เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ตามเป้าหมาย และกิจกรรมที่ ๓ การบริหารจัดการน้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน

การขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) มีความเหมาะสม เพราะจะเป็นเรื่องที่มีผลกระทบอย่างสูงกับประชาชนและเป็นเรื่องที่ต้องเร่งด่วนกับความต้องการของประชาชน ซึ่งการที่จะขับเคลื่อนให้ประสบผลสำเร็จจำเป็นต้องมีหน่วยที่มีความเข้าใจและได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานอย่างจริงจัง แต่ควร

ปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินการการลงข้อมูลสำหรับการติดตามโครงการกิจกรรม Big Rock ให้สอดคล้องกับการรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญฯ ครั้งที่ ๑๔ (เดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔) เนื่องจากเมื่อได้รับรายงานความคืบหน้าดังกล่าวแล้ว การจัดทำแบบรายงานการวิเคราะห์ผลการ ตสร. จะต้องใช้ข้อมูลความคืบหน้าสถานะการดำเนินโครงการของกิจกรรมการปฏิรูป (Big Rock) แต่ไม่ปรากฏข้อมูลสถานะโครงการ จึงส่งผลให้การวิเคราะห์ผลการ ตสร. อาจเกิดความคลาดเคลื่อนในการวิเคราะห์ข้อมูลได้

กิจกรรมที่ ๒ การบริหารจัดการเขตทางทะเล และชายฝั่งรายจังหวัด

การขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) มีความเหมาะสมเพราะจะเป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบอย่างสูงกับประชาชน และเป็นเรื่องที่ตรงประเด็นกับความต้องการของประชาชน ซึ่งการที่จะขับเคลื่อนให้ประสบผลสำเร็จ จำเป็นที่หน่วยที่เกี่ยวข้อง จะต้องมีความเข้าใจและได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานอย่างจริงจัง

กิจกรรมที่ ๔ ปฏิรูประบบการบริหารจัดการเขตควบคุมมลพิษ กรณีเขตควบคุมมลพิษมาบตาพุด

การขับเคลื่อนกิจกรรมยังคงขาดการบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการร่วมกันขับเคลื่อนโครงการ/แผนงาน รวมทั้งยังมีอีกหลายโครงการภายใต้กิจกรรมที่ ๔ ที่ยังไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนโครงการ/แผนงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

ความเห็นต่อการใช้งานระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) สำหรับกิจกรรม Big Rock และการดำเนินงานในระยะต่อไป

๑) ควรปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินการ การลงข้อมูลสำหรับการติดตามโครงการกิจกรรม Big Rock ให้สอดคล้องกับการรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญฯ ครั้งที่ ๑๔ (เดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔) เนื่องจากเมื่อได้รับรายงานความคืบหน้าดังกล่าวแล้ว การจัดทำแบบรายงานการวิเคราะห์ผลการ ตสร. จะต้องใช้ข้อมูลความคืบหน้าสถานะการดำเนินโครงการของกิจกรรมการปฏิรูป (Big Rock) แต่ไม่ปรากฏข้อมูลสถานะโครงการในระบบ eMENSCR จึงส่งผลให้ผลการวิเคราะห์ ตสร. อาจเกิดความคลาดเคลื่อนในการวิเคราะห์ข้อมูลได้

๒) ควรมีการลงความก้าวหน้าการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายปฏิรูปประเทศ แต่ละด้าน ในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) โดยแยกเป็นข้อมูลสำหรับการติดตามกฎหมายปฏิรูปประเทศเป็นการเฉพาะ

๓) ควรจัดทำระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ในระยะต่อไปแยกเป็นโครงการในแต่ละปีงบประมาณ และในแต่ละด้านของแผนปฏิรูปประเทศ และแต่ละหน่วยงาน (ระดับกรม)

๔) การลงข้อมูลในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ของการรายงานในรอบ ๓ เดือน โครงการที่นำเข้าระบบควรมีการรายงานความคืบหน้าต่อเนื่องกัน โดยสามารถสืบค้นข้อมูลโครงการ/แผนงานได้ทุกรอบการรายงาน ๓ เดือน จนกระทั่งสิ้นสุดระยะเวลาการดำเนินโครงการ/แผนงานดังกล่าว

ความเห็นต่อโอกาสในการบรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ภายในกรอบเวลา พ.ศ. ๒๕๖๕

กิจกรรมที่ ๑ เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ตามเป้าหมาย และกิจกรรมที่ ๓ การบริหารจัดการน้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน

การดำเนินการตามเป้าหมายมีความล่าช้า เนื่องจากปัญหาสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด ๑๙ ในประเทศที่ยังคงทวีความรุนแรง ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของหน่วยงานราชการ และความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งได้มีปัญหาในเรื่องการจัดทำแผนงาน โครงการ และงบประมาณในปี ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕

กิจกรรมที่ ๒ การบริหารจัดการเขตทางทะเล และชายฝั่งรายจังหวัด

กิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูปที่ ๒.การบริหารจัดการเขตทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่งรายจังหวัด มีโอกาสสูงที่จะบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายเพราะเป้าหมายย่อยของกิจกรรมยังคงมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นไปตามแผนงาน อันจะส่งผลให้เป้าหมายในภาพรวมของการปฏิรูปประเทศของแผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) สามารถบรรลุผลภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้

กิจกรรมที่ ๔ ปฏิรูประบบการบริหารจัดการเขตควบคุมมลพิษ กรณีเขตควบคุมมลพิษมาบตาพุด

มีหลายโครงการภายใต้กิจกรรมที่ ๔ ปฏิรูประบบการบริหารจัดการเขตควบคุมมลพิษ กรณีเขตควบคุมมลพิษมาบตาพุด ดำเนินงานล่าช้าเนื่องจากมีหลายหน่วยงานต้องร่วมกันดำเนินงาน และยังมีประเด็นของงบประมาณที่ไม่ได้รับการจัดสรรตามแผนงาน เนื่องจากขาดความพร้อมของตัวโครงการ ซึ่งอาจจะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายไม่เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด

ความเห็นต่อการกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) และความเห็นต่อความคืบหน้าของประเด็นที่รัฐสภาให้ความสนใจเป็นพิเศษ

๑) ความเห็นต่อการกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock)

(๑) โครงการภายใต้กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) จำนวนหลายโครงการที่ยังคงไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ดังนั้น สำนักงบประมาณควรเร่งรัดจัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะได้นำไปใช้ในการขับเคลื่อนโครงการ/แผนงาน ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายภายในระยะเวลาที่กำหนดต่อไป

(๒) การดำเนินโครงการภายใต้กิจกรรมที่ ๓ การบริหารจัดการน้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่นอกเขตชลประทานคาดว่าจะยังไม่ประสบความสำเร็จตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด เนื่องจากมีปัญหาในเรื่องการจัดทำแผนงาน โครงการ และงบประมาณ ในปี ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕

๒) ความเห็นต่อความคืบหน้าของประเด็นที่รัฐสภาให้ความสนใจเป็นพิเศษ

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock)

กิจกรรมที่ ๑ เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ตามเป้าหมาย

การกำหนดกิจกรรมปฏิรูปที่อยู่ในประเด็นที่รัฐสภาให้ความสนใจเป็นพิเศษ ครอบคลุมถึงการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประเด็นทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ในประเด็นปฏิรูปที่ ๑ เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ตามเป้าหมาย ซึ่งเป็นประเด็นที่รัฐสภาให้ความสนใจเป็นพิเศษ รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เร่งดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ และยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้ประเทศไทยมีพื้นที่ป่าไม้เพิ่มมากขึ้น ราษฎรสามารถอยู่กับป่าได้ โดยไม่ทำลายป่า เกิดความอุดมสมบูรณ์อย่างยั่งยืนต่อไป

กิจกรรมที่ ๓ การบริหารจัดการน้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน

การกำหนดกิจกรรมปฏิรูปที่อยู่ในประเด็นที่รัฐสภาให้ความสนใจเป็นพิเศษ ครอบคลุมถึงการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กิจกรรมที่ ๓ การบริหารจัดการน้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน เนื่องจากชุมชนนอกเขตพื้นที่ชลประทานขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และทำการเกษตรกรรม ดังนั้น ควรเร่งรัด และสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ที่เป็นโครงการเพื่อการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่นอกเขตชลประทาน เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็ง มีน้ำกิน น้ำใช้ตลอดปี และเกิดการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมต่อไป

กิจกรรมที่ ๔ ปฏิรูประบบการบริหารจัดการเขตควบคุมมลพิษ กรณีเขตควบคุมมลพิษมาบตาพุด

การกำหนดกิจกรรมปฏิรูปที่อยู่ในประเด็นที่รัฐสภาให้ความสนใจเป็นพิเศษ ยังคงขาดการรายงานความคืบหน้าโครงการภายใต้กิจกรรมที่ ๔ ปฏิรูประบบการบริหารจัดการเขตควบคุมมลพิษ กรณีเขตควบคุมมลพิษมาบตาพุด ที่อยู่ภายใต้การดำเนินงานของท้องถิ่น ดังนั้น เพื่อให้

การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศครบถ้วนสมบูรณ์ จึงควรมีการรายงานความคืบหน้าของโครงการภายใต้การรับผิดชอบดูแลของท้องถิ่นด้วย

สำหรับการรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญฯ ครั้งต่อไป ในประเด็นที่รัฐสภาให้ความสนใจเป็นพิเศษ ควรมีการรายงานความคืบหน้าการตราพระราชบัญญัติภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนี้

๑) ความคืบหน้าการตราพระราชบัญญัติ และปรับปรุงกฎหมายปฏิรูปประเทศ ได้แก่

(๑) ร่างพระราชบัญญัติการกำหนดและปรับปรุงพื้นที่เขตการปกครองของจังหวัด
ทางทะเล พ.ศ.

(๒) ปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.
๒๕๓๕

(๓) ร่างพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ.

(๔) ร่างพระราชบัญญัติการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์
อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.

(๕) ร่างพระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ.

๒) ความคืบหน้าการดำเนินการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ มาตราส่วน ๑ : ๔๐๐๐ (One Map)

๓) ความคืบหน้าในการดำเนินการขับเคลื่อนประเด็นปฏิรูปที่ ๕ ด้านสิ่งแวดล้อม ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายตัวชี้วัด ได้แก่

(๑) ประเด็นย่อยที่ ๑ เสริมสร้างระบบบริหารจัดการมลพิษที่แหล่งกำเนิดให้มี
ประสิทธิภาพ

(๒) ประเด็นย่อยที่ ๒ ปรับปรุงระบบและกลไกการเฝ้าระวัง ติดตาม ตรวจสอบ
และควบคุมมลพิษ

(๓) ประเด็นย่อยที่ ๓ ผลักดันทุกภาคส่วนให้ร่วมแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลง
สภาพภูมิอากาศ

ตารางผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดประเด็นปฏิรูป/กิจกรรม/โครงการ
ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒.๗) สรุปผลการติดตาม และข้อเสนอแนะ เร่งรัดที่สำคัญ แผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข

แผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข ติดตามจากแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม) ติดตามกิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูป จำนวน ๑ ประเด็นปฏิรูป ติดตามพันธกิจ จำนวน ๑ พันธกิจ มีจำนวนโครงการทั้งหมด ๒๔๗ โครงการ เลือกติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๑ โครงการ ติดตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ติดตามกิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูป จำนวน ๓ กิจกรรมปฏิรูป ติดตามเป้าหมายย่อย/พันธกิจ จำนวน ๘ เป้าหมายย่อย มีจำนวนโครงการทั้งหมด ๖๕ โครงการ เลือกติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๑๐ โครงการ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

แผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข ฉบับเดิม

ประเด็นปฏิรูปที่ ๔ ระบบบริการปฐมภูมิ : โครงการพัฒนาระบบการแพทย์ปฐมภูมิ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ มาตรา ๒๕๘ กำหนดให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยให้เกิดผลในด้านต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ ซึ่งในประเด็นด้านอื่น ๆ กำหนดให้มีระบบการแพทย์ปฐมภูมิที่มีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวดูแลประชาชนในสัดส่วนที่เหมาะสม ดังนั้น ประเด็นปฏิรูปที่ ๔ ระบบบริการปฐมภูมิ จึงเป็นประเด็นปฏิรูปที่มีความสำคัญ และการดำเนินการส่งผลกระทบต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ รวมทั้งมีโอกาสประสบความสำเร็จในระดับสูง โครงการที่จัดทำและดำเนินการมีความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนฯ และมีผลการดำเนินงานที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีแนวโน้มในการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใดในระดับมาก รวมทั้งบรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมายของโครงการ เป้าหมายประเด็นปฏิรูปและแผนปฏิรูปทั้งหมด กล่าวคือ จากการติดตามความคืบหน้าในการดำเนินงาน ณ ปัจจุบัน (ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๕) พบว่า ขณะนี้ได้มีการประกาศขึ้นทะเบียนหน่วยบริการปฐมภูมิและเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิ

ใน ๑๒ เขตสุขภาพ โดยมีหน่วยบริการปฐมภูมิและเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิที่เปิดดำเนินการภายในปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ จำนวนทั้งสิ้น ๒,๖๔๒ หน่วย ซึ่งครอบคลุมประชากรประมาณ ๒๘,๓๗๑,๓๐๗ คน ขณะเดียวกันในพื้นที่กรุงเทพมหานครก็มีหน่วยบริการที่ดำเนินการขึ้นทะเบียนเป็นหน่วยบริการปฐมภูมิ จำนวนทั้งสิ้น ๒๔๙ หน่วย

สำหรับจำนวนแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวที่ขึ้นทะเบียนในหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิ และเครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิทั้ง ๑๒ เขตสุขภาพ จำนวน ๒,๕๑๒ คน และกรุงเทพมหานคร มีจำนวน ๑๗๘ คน (ข้อมูลจากสำนักสนับสนุนระบบสุขภาพปฐมภูมิ ณ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๔)

ความก้าวหน้าสำคัญ คือ ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบแผนปฏิบัติการด้านระบบสุขภาพปฐมภูมิ (พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๕) (แผนปฏิบัติการฯ) ตามที่กระทรวงสาธารณสุขเสนอ โดยให้กระทรวงสาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับความเห็นของ กระทรวงวัฒนธรรมและสำนักงานงบประมาณไปดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ ในประเด็นของ ค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดขึ้นในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ภายได้แผนปฏิบัติการดังกล่าว คณะรัฐมนตรีเห็นควร ให้กระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้จ่ายจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ได้รับจัดสรร หรือปรับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ หรือโอนเงินจัดสรรหรือเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรร หรือใช้จ่ายจากเงินนอกงบประมาณ แล้วแต่กรณี โดยคำนึงถึงความประหยัด ความคุ้มค่า ผลสัมฤทธิ์และ ประโยชน์ที่จะได้รับเป็นสำคัญ ส่วนค่าใช้จ่ายในปีงบประมาณต่อ ๆ ไป เห็นควรให้จัดทำแผนการปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายงบประมาณรายปีเพื่อเสนอขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามความจำเป็นและ เหมาะสมตามขั้นตอนต่อไป ตามความเห็นของสำนักงานงบประมาณ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข ฉบับปรับปรุง

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การปฏิรูปการจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข รวมถึง โรคระบาดระดับชาติและโรคอุบัติใหม่ เพื่อความมั่นคงแห่งชาติด้านสุขภาพ จำนวน ๖ โครงการ

๑) โครงการจัดหาวัคซีน ยา เวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา
๒) โครงการพัฒนาห่วงโซ่อุปทาน ชุดอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล (โครงการเสร็จสิ้น)
๓) โครงการพัฒนากลไกการจัดการแบบบูรณาการในการจัดการภาวะฉุกเฉิน ด้านการแพทย์และสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔

๔) โครงการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลของรัฐ กิจกรรมพัฒนาระบบคลาวด์ กลางภาครัฐ

๕) โครงการขับเคลื่อนการวิเคราะห์และบริหารข้อมูลขนาดใหญ่ภาครัฐ (โครงการเสร็จสิ้น)

๖) โครงการจัดทำแผนบูรณาการเพื่อยกระดับศักยภาพโครงสร้างพื้นฐาน และจัดทำ แผนปรับปรุงโครงสร้างการทำงานความมั่นคง ด้านสุขภาพ และการจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข

**กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ การปฏิรูประบบหลักประกันสุขภาพและกองทุนที่เกี่ยวข้อง
ให้มีความเป็นเอกภาพ บูรณาการเป็นธรรม ทั้งถึง เพียงพอและยั่งยืนด้านการเงินการคลัง จำนวน
๑ โครงการ**

- โครงการนำร่องการจัดบริการแบบเน้นคุณค่า (Value-Based Healthcare) ในพื้นที่
เขตสุขภาพ

**กิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ การปฏิรูปเขตสุขภาพให้มีระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการ
คล่องตัว และการร่วมรับผิดชอบด้านสุขภาพระหว่างหน่วยงานและท้องถิ่น จำนวน ๓ โครงการ**

๑) โครงการจัดทำกลไกการบริหารจัดการและบริการแบบบูรณาการในเขตพื้นที่
เขตสุขภาพนำร่อง

๒) โครงการศึกษากระบวนการดำเนินงาน และการบรรลุผลสำเร็จของโครงการ
สำคัญตามนโยบายการปฏิรูปการบริหารจัดการเขตสุขภาพสู่การเป็นเขตพัฒนาพิเศษด้านสุขภาพและ
ประเด็นมุ่งเน้นของเขตสุขภาพที่ ๙ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

๓) โครงการพัฒนาระบบระเบียบสุขภาพอิเล็กทรอนิกส์ส่วนบุคคล (Personal
Health Record : PHR) เชื่อมต่อโปรแกรมการจัดการข้อมูลวัคซีนโควิด ๑๙ (Line Official Account
หมอมาร่วม) ในพื้นที่เขตสุขภาพที่ ๙

การติดตามผลการดำเนินการตามกิจกรรมสำคัญที่ควรเร่งรัด (Big Rock)
ซึ่งปรากฏเป็นโครงการข้างต้น จำนวน ๓ กิจกรรมปฏิรูป พบว่า ทุกโครงการมีความคืบหน้าในการ
ดำเนินการ และมีโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๒ โครงการ โดยขณะนี้ทุกหน่วยงานซึ่งเป็น
ผู้รับผิดชอบโครงการอยู่ระหว่างดำเนินการขับเคลื่อนเพื่อให้เป็นไปตามแผนงาน ซึ่งจากการติดตามเห็นว่
การดำเนินการโครงการต่าง ๆ ในขณะนี้มีความก้าวหน้าการบรรลุเป้าหมายในระดับมาก เนื่องจากการได้รับ
การสนับสนุนจากฝ่ายนโยบายและผู้บริหารของหน่วยงาน คือ กระทรวงสาธารณสุข รวมทั้งหน่วยงาน
ผู้รับผิดชอบในระดับกรม ซึ่งเป็นฝ่ายเลขานุการของประเด็นกิจกรรมปฏิรูป โดยให้ความสำคัญ
ที่จะปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการ และระยะเวลาที่กำหนด มีการตั้งคณะทำงานเพื่อติดตามและ
ประเมินผล โดยเฉพาะการดำเนินการในประเด็นกิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ นอกจากนี้ คณะกรรมการปฏิรูป
ประเทศด้านสาธารณสุขได้ให้ความสำคัญในการดำเนินการขับเคลื่อน โดยการตั้งคณะอนุกรรมการ
ขับเคลื่อนประเด็นกิจกรรมสำคัญของแผนการปฏิรูปประเทศแต่ละกิจกรรม

ดังนั้น จากการติดตามจึงเห็นว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนแผนการ
ปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข ซึ่งเป็นกลไกสำคัญ คือ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข
ในการเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ในการประสานความร่วมมือกับฝ่ายต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และ
ภาคประชาสังคมเพื่อเข้ามาร่วมผลักดันให้การดำเนินการตามแผนงาน/โครงการเป็นไป
อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ของประชาชน โดยมีส่วนสำคัญในการประสานบูรณาการ

ด้านงบประมาณจากหน่วยงาน หรือองค์กรสำหรับเข้าสนับสนุนการดำเนินการที่สำคัญตามโครงการ นอกจากนี้ กลไกด้านงบประมาณก็เป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการผลักดันให้การดำเนินงานสามารถขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งที่ผ่านมาพบว่า การดำเนินงานขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขยังคงเป็นลักษณะแยกส่วน เนื่องจากโครงสร้างของงบประมาณตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ตามมาตรา ๑๔ (๒) ประกอบมาตรา ๓๖ กำหนดการดำเนินการด้านงบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณไว้ โดยส่งผลให้หน่วยรับงบประมาณไม่สามารถโอนหรือนำงบประมาณไปใช้ในแผนงานหรือรายการได้ ดังนั้น การดำเนินการจึงเป็นการนำงานฟังก์ชันไปเชื่อมโยงในแผนที่เห็นว่ามีผลสอดคล้องเชื่อมโยงกันเพื่อให้ได้รับงบประมาณ

ข้อเสนอแนะเร่งรัด

๑) ประเด็นกิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ (BR0701) การปฏิรูปการจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข รวมถึงโรคระบาดระดับชาติและโรคอุบัติใหม่ เพื่อความมั่นคงแห่งชาติด้านสุขภาพ

ข้อเสนอเร่งรัด

(๑) การเชื่อมโยงกับระบบโครงสร้างสาธารณสุข โดยเฉพาะในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เป็นตัวอย่างสำคัญของการจัดการปัญหาสถานการณ์การรับมือและปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่ซึ่งระบบไม่สามารถบูรณาการกันได้อย่างแท้จริง โดยเฉพาะการบัญชาการเหตุการณ์ในภาวะฉุกเฉินประกอบกับโครงสร้างของกรุงเทพมหานครมีลักษณะเฉพาะที่มีความซับซ้อน ซึ่งประกอบด้วยหลายหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการให้บริการด้านสุขภาพแก่ประชาชน ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งมหาวิทยาลัย ส่งผลให้การบริหารจัดการไม่ชัดเจน ดังนั้น กลไกบริหารสถานการณ์ และระบบฐานข้อมูลจึงเป็นประเด็นสำคัญที่จะขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรม

(๒) กระทรวงสาธารณสุข โดยหน่วยงานภายในทั้งส่วนกลางและระดับเขตสุขภาพมีความพยายามขับเคลื่อนและจัดทำระบบสารสนเทศด้านสุขภาพเพื่อทำให้เกิดความเชื่อมโยงด้านข้อมูลสุขภาพและรองรับวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) ซึ่งมีการนำเทคโนโลยีสุขภาพเข้ามาใช้และให้บริการแก่ประชาชนมากขึ้น ทั้งนี้ การดำเนินการด้านความเชื่อมโยงเทคโนโลยีสารสนเทศข้อมูลสุขภาพได้มีการขยายความเชื่อมโยงไปยังสถานพยาบาลสังกัดอื่น ๆ เช่น กรุงเทพมหานคร รวมทั้งมีการขยายความร่วมมือไปยังหน่วยงานต่าง ๆ นอกจากนี้ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขได้เข้ามาเป็นผู้ประสานเชื่อมโยงการดำเนินการที่สำคัญ เพื่อเร่งรัดผลักดันการขับเคลื่อนให้เป็นไปตามเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข และเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์สำหรับประชาชน

๒) ประเด็นกิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ การปฏิรูปเขตสุขภาพให้มีระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการ คล่องตัว และการร่วมรับผิดชอบด้านสุขภาพระหว่างหน่วยงานและท้องถิ่น

ข้อเสนอเร่งรัด

๑) ควรมีการพิจารณาดำเนินการขับเคลื่อนให้เกิดกลไกระดับจังหวัด หรือ “คณะกรรมการนโยบายสุขภาพระดับจังหวัด” (Provincial Health Policy Board) ซึ่งเป็นการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน และทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง

๒) ควรพิจารณาดำเนินการเพื่อให้เกิดกลไกการบริหารบุคคลรูปแบบใหม่ ซึ่งจากการหารือร่วมกับเลขาธิการ ก.พ. เกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว ขณะนี้ได้มีการประกาศใช้ “กฎ ก.พ. ว่าด้วยการพัฒนาและทดสอบนวัตกรรมด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๕” เรียบร้อยแล้ว เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เช่น การจ้างงานรูปแบบใหม่ หรือการบริหารบุคคลรูปแบบพิเศษ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของระบบบริการสาธารณสุข โดยจะได้มีการพิจารณาทดลองดำเนินการในพื้นที่นำร่อง (Sandbox) ต่อไป

๓) การกำหนดให้มีการจัดทำพื้นที่นำร่อง (Sandbox) เกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจ รพ.สต. ไปยัง อบจ. เป้าหมาย คือ อบจ. ที่ผ่านการประเมินความพร้อมในการรับการถ่ายโอน รพ.สต. และ รพ.สต. ที่พร้อมในการถ่ายโอนโดยความสมัครใจของบุคลากรทุกคนใน รพ.สต. มากำหนดให้เป็นจังหวัดนำร่อง เพื่อให้เกิดความชัดเจนของระบบการเงินการคลัง บุคลากร วัสดุ และการสนับสนุนทางวิชาการ โดยมีคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องจากทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมเป็นผู้ดำเนินการ และมีหน่วยงานทางวิชาการเป็นผู้ประเมินผล กำหนดเป็น Phasing เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในพื้นที่ โดยบรรจุประเด็นเพิ่มเติมในแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข (ฉบับปรับปรุง) ในประเด็น Big Rock ที่ ๕ การกระจายอำนาจให้เขตสุขภาพให้มีการกำหนดครอบคลุมระดับจังหวัด

๔) การนำร่องปฏิรูปเขตสุขภาพที่ ๑๓ กรุงเทพมหานคร คู่ขนานกับการนำร่องปฏิรูป ๔ เขตสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุข เนื่องจากกรุงเทพมหานครมีรูปแบบการจัดบริการที่มีความหลากหลายซึ่งจะทำให้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิรูปเขตสุขภาพที่ครบถ้วนสมบูรณ์มากขึ้นในทุกมิติ นอกจากนี้ ภายหลังจากเดือนสิงหาคม ๒๕๖๕ ควรพิจารณาถึงการขยายผลการปฏิรูปเขตสุขภาพที่มีความครอบคลุมไปยังระบบภายนอกกระทรวงสาธารณสุข เพื่อนำไปสู่การปฏิรูประบบสุขภาพของทั้งประเทศอย่างแท้จริง

ความเห็นต่อการขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock)

การดำเนินการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขมีความคืบหน้าและมีโอกาสในการบรรลุเป้าหมายอย่างมาก โดยมีการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมสำคัญเกิดขึ้นหลายประการ ดังนี้

๑) บันทึกข้อตกลงความร่วมมือโครงการพัฒนาเพิ่มคุณภาพการบริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล ๑๒ หน่วยงาน

๒) การเตรียมนำ (ร่าง) มติเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับแผนปฏิรูประบบฐานข้อมูลและการสื่อสาร โดยจะเป็นการดำเนินการร่วมกันของศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ (องค์การมหาชน) หรือ TCELS กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงแรงงาน กระทรวงมหาดไทย และกรมบัญชีกลาง สำนักงานประกันสังคม สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) เพื่อให้ Big Data เกิดขึ้นจริง

๓) ความร่วมมือกับคณะกรรมการการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการจัดตั้งหน่วยบริการพิเศษ คือ Service Delivery Unit: SDU เพื่อให้ทันตกรรมของประเทศไทยสามารถขึ้นทะเบียนได้อย่างรวดเร็วและทันเหตุการณ์

๔) การจัดตั้งบริษัท CLINIXIR เพื่อสนับสนุนการทำ Clinical Trial โดยเป็นความร่วมมือของมหาวิทยาลัยและภาคเอกชนเพื่อรองรับสนับสนุนการศึกษาวิจัยนวัตกรรมทางการแพทย์ของประเทศไทย เช่น วัคซีน หรือยาชนิดใหม่

๕) การปฏิรูปเขตสุขภาพนําร่อง (Sandbox) ได้แก่ เขตสุขภาพที่ ๑ เขตสุขภาพที่ ๔ เขตสุขภาพที่ ๙ และเขตสุขภาพที่ ๑๒ ของกระทรวงสาธารณสุข

๖) กฎ ก.พ. ว่าด้วยการพัฒนาและทดสอบนวัตกรรมด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๕

ความเห็นต่อการใช้งานระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) สำหรับกิจกรรม Big Rock และการดำเนินงานในระยะต่อไป

การดำเนินการของระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ขณะนี้ได้มีการนำเข้าโครงการซึ่งอยู่ในกิจกรรมสำคัญของการปฏิรูปประเทศ ตามแผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) แล้ว แต่ยังมีรายละเอียดของบางโครงการที่มีรายละเอียดไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ โดยเฉพาะเกี่ยวกับผลการดำเนินการ อีกทั้งโครงการที่มีการนำเข้าในระบบยังคงเป็นโครงการปกติของหน่วยงานซึ่งมีจำนวนมาก ดังนั้น โครงการที่มีการรายงานในระบบดังกล่าวจึงควรเป็นโครงการสำคัญที่ส่งผลต่อแผนการปฏิรูปประเทศอย่างมีนัยสำคัญ เพื่อให้การติดตามกระบวนการต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้มาซึ่งโครงการสำคัญ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะ สสช. ควรพิจารณาปรับปรุงกระบวนการคัดเลือกโครงการสำคัญ โดยการจัดเวทีเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมเพื่อให้เห็นเป้าหมายร่วมกัน และเกิดกระบวนการแปลงไปเป็นโครงการสำคัญในแผนปฏิบัติราชการ

ความเห็นต่อโอกาสในการบรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ภายในกรอบเวลา พ.ศ. ๒๕๖๕

การดำเนินการในประเด็นกิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การปฏิรูปการจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข รวมถึงโรคระบาดระดับชาติและโรคอุบัติใหม่เพื่อความมั่นคงแห่งชาติด้านสุขภาพ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ การปฏิรูประบบหลักประกันสุขภาพและกองทุนที่เกี่ยวข้องให้มีความเป็นเอกภาพ บูรณาการ เป็นธรรม ทั้งถึง เพียงพอ และยั่งยืนด้านการเงินการคลัง และกิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ การปฏิรูปเขตสุขภาพให้มีระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการคล่องตัว และการร่วมรับผิดชอบด้านสุขภาพระหว่างหน่วยงานและท้องถิ่น มีโอกาสในการบรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศประเทศด้านสาธารณสุขในระดับสูง เนื่องจากการได้รับการสนับสนุนการดำเนินการจากระดับนโยบาย และผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงสาธารณสุข และ สปสช. จึงมีความเป็นไปได้ที่การดำเนินการจะเป็นไปตามกรอบระยะเวลา พ.ศ. ๒๕๖๕ ตามที่กำหนดไว้

นอกจากนี้ กลไกการขับเคลื่อนด้านระบบข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารด้านสุขภาพ ซึ่งอยู่ระหว่างการกำหนดเพิ่มเติมเป็นประเด็นสำคัญที่จะดำเนินการขับเคลื่อนให้เป็น Big Rock ที่ ๖ โดยเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขได้เข้ามามีส่วนร่วมขับเคลื่อนและผลักดัน ซึ่งจะเป็ประเด็นสำคัญที่ทำให้การปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขเกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง

ความเห็นต่อการกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) และความเห็นต่อความคืบหน้าของประเด็นที่รัฐสภาให้ความสนใจเป็นพิเศษ

การกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านสาธารณสุขของประเทศและประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) คือ **กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑** การปฏิรูปการจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข รวมถึงโรคระบาดระดับชาติและโรคอุบัติใหม่เพื่อความมั่นคงแห่งชาติด้านสุขภาพ **กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔** การปฏิรูประบบหลักประกันสุขภาพและกองทุนที่เกี่ยวข้องให้มีความเป็นเอกภาพ บูรณาการ เป็นธรรม ทั้งถึง เพียงพอ และยั่งยืนด้านการเงินการคลัง และ**กิจกรรมปฏิรูปที่ ๕** การปฏิรูปเขตสุขภาพให้มีระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการคล่องตัว และการร่วมรับผิดชอบด้านสุขภาพระหว่างหน่วยงานและท้องถิ่น ซึ่งหน่วยงานผู้รับผิดชอบควรให้ความสำคัญในการสนับสนุนให้การดำเนินการตามโครงการภายใต้กิจกรรมปฏิรูปดังกล่าวดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญในการดำเนินการตามแผนปฏิรูปด้านสาธารณสุข (ฉบับเดิม) คือ **ประเด็นปฏิรูปที่ ๔ ระบบบริการปฐมภูมิ** : โครงการพัฒนาระบบการแพทย์ปฐมภูมิ ซึ่งเป็นประเด็นที่มีความสอดคล้องเชื่อมโยงโดยตรงกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ มาตรา ๒๕๘ ซึ่งกำหนดให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยให้เกิด

ผลในด้านต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ ซึ่งในประเด็นด้านอื่น ๆ กำหนดให้มีระบบการแพทย์ปฐมภูมิที่มี แพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวดูแลประชาชนในสัดส่วนที่เหมาะสม ดังนั้น ประเด็นปฏิรูปที่ ๔ ระบบบริการ ปฐมภูมิ จึงเป็นประเด็นปฏิรูปที่มีความสำคัญ และส่งผลกระทบต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ

สำหรับความเห็นต่อความคืบหน้าของประเด็นที่รัฐสภาให้ความสนใจเป็นพิเศษ คือ

๑) กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การปฏิรูปการจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข รวมถึง โรคระบาดระดับชาติและโรคอุบัติใหม่ เพื่อความมั่นคงแห่งชาติด้านสุขภาพ

Flagship Project สำคัญ ดังนี้

- การขับเคลื่อนด้านระบบข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารด้านสุขภาพ (อยู่ระหว่างการกำหนดเพิ่มเติมเป็นประเด็นสำคัญที่จะดำเนินการขับเคลื่อนให้เป็น Big Rock ที่ ๖ โดย คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข)

- โครงสร้างและกลไกการบริหารสถานการณ์ โดยเฉพาะในพื้นที่กรุงเทพมหานคร รวมทั้งการถอดบทเรียนโรคโควิด ๑๙

๒) กิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ การปฏิรูปเขตสุขภาพให้มีระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการ คล่องตัว และการร่วมรับผิดชอบด้านสุขภาพระหว่างหน่วยงานและท้องถิ่น

Flagship Project สำคัญ ดังนี้

- กลไกการบริหารบุคคลรูปแบบใหม่ เพื่อปรับปรุงระบบการบริหารทรัพยากรบุคคล ในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เช่น การจ้างงานรูปแบบใหม่ หรือการบริหารบุคคลรูปแบบ พิเศษ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของระบบบริการสาธารณสุข โดยทดลองดำเนินการในพื้นที่นำร่อง (Sandbox) ที่สอดคล้องกับกฎ ก.พ. ว่าด้วยการพัฒนาและทดสอบนวัตกรรมด้านการบริหารทรัพยากร บุคคล พ.ศ. ๒๕๖๕

- การกำหนดให้การถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) เป็น ประเด็นสำคัญเพิ่มเติมใน Big Rock ที่ ๕ เพื่อนำไปสู่การกำหนดพื้นที่นำร่องในการจัดทำ Sandbox

- การขับเคลื่อนการปฏิรูปเขตสุขภาพนำร่อง (Sandbox) จำนวน ๔ เขตสุขภาพ ได้แก่ เขตสุขภาพที่ ๑ เขตสุขภาพที่ ๔ เขตสุขภาพที่ ๙ และเขตสุขภาพที่ ๑๒ เพื่อเป็นการปฏิรูป การบริหารจัดการให้เขตสุขภาพมีการบริหารจัดการที่เป็นเอกภาพ คล่องตัว และสามารถปรับระบบ บริการให้ประชาชนได้รับบริการด้านสุขภาพที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

ตารางผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดประเด็นปฏิรูป/กิจกรรม/โครงการ
ตามแผนการปฏิรูปด้านสาธารณสุข

๒.๘) สรุปผลการติดตาม และข้อเสนอแนะ เร่งรัดที่สำคัญ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ติดตามแผนการปฏิรูปประเทศ ติดตามกิจกรรมปฏิรูป จำนวน ๓ กิจกรรมปฏิรูป มีการติดตามทั้ง ๓ กิจกรรม โดยติดตามโครงการ จำนวน ๓๖ โครงการ ซึ่งเป็นโครงการที่ดำเนินการเสร็จแล้ว จำนวน ๑๖ โครงการ และ อยู่ระหว่างดำเนินการตามแผนจำนวน ๑๙ โครงการ และยังไม่มีการดำเนินการเนื่องจากยังไม่ได้รับงบประมาณ จำนวน ๑ โครงการ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ (Big Rock) การพัฒนาระบบคลังข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์เชิงรุก และการจัดการ Fake News

มีการดำเนินการที่สำคัญ คือ โครงการศูนย์ประสานงานและแก้ไขปัญหาข่าวปลอม (Anti-Fake News Center: AFNC) และมีการรายงานให้เห็นถึงกระบวนการดำเนินการที่น่าสนใจ หากแต่ เมื่อพิจารณาจำนวนสถิติของข่าวปลอมที่ตรวจจับได้กับงบประมาณที่สูญเสียไปอาจไม่สอดคล้องกัน หรือไม่คุ้มค่า จึงเห็นควรให้มุ่งเน้นเกี่ยวกับประสิทธิภาพประสิทธิผลของการดำเนินการให้เพิ่มขึ้น และควรที่จะพัฒนาระบบการประสานงานร่วมกับหน่วยงานอื่นเพื่อการตรวจจับข่าวปลอมได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

๑) หน่วยงานในการกำกับดูแลสื่อออนไลน์ ควรเพิ่มมาตรการที่เข้มข้นในการเฝ้าระวังการกระทำผิดกฎหมายผ่านสื่อออนไลน์ และมีการบูรณาการการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สามารถระงับการกระทำผิดกฎหมายผ่านสื่อออนไลน์ได้อย่างรวดเร็ว และมีช่องทางในการร้องทุกข์ได้ง่ายและสะดวกรวดเร็ว พร้อมทั้งมีการรายงานผลการดำเนินการเรื่องร้องเรียนด้วย

๒) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลสื่อออนไลน์ และสถานศึกษา ควรจัดการศึกษาเพื่อยกระดับทักษะความรู้และความเชี่ยวชาญในด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ให้กับนักเรียน นักศึกษา ทุกระดับ รวมถึงการให้ความรู้กับประชาชน

๓) ควรทำการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหน่วยงานและโครงการที่ได้ใช้งบประมาณไปดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ (Big Rock) การกำกับดูแลสื่อออนไลน์

การดำเนินการในเรื่องนี้มีหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และอาจมีลักษณะการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อนกัน จึงควรพิจารณาบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน ซึ่งจะช่วยลดภาระงบประมาณ ในการจัดหาบุคคลกร เครื่องมืออุปกรณ์ รวมถึงจะช่วยลดความสับสนของประชาชนในการเข้าถึงเพื่อขอความช่วยเหลือได้ด้วย

ข้อเสนอแนะ

- รัฐควรสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของภัยไซเบอร์ และรูปแบบการโจมตีทางไซเบอร์ให้ประชาชนได้รู้ในทางที่ถูกต้อง เพื่อเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันทางไซเบอร์ร่วมกัน

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ (Big Rock) การยกระดับการรู้เท่าทันสื่อ

เป้าหมายสำคัญของกิจกรรม คือ การจัดทำหลักสูตรด้านสื่อศึกษา หากแต่ยังไม่ปรากฏในรายงานว่ามีการขยายผลไปสู่หลักสูตรของระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาอย่างไร รวมถึงภาคประชาชน หรือชาวบ้าน ผู้สูงวัย จะมีแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสื่อศึกษาอย่างไร และหากพิจารณา ถึงผลการประเมินการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ (Media and Information Literacy :MIL) ของปี ๒๕๖๓ ถึงแม้ว่าคะแนนเฉลี่ย คือ ๖๘.๖ จัดอยู่ในระดับดี สามารถประเมินได้ว่าประชาชนไทย มีความรู้ ทักษะความเข้าใจ และสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินชีวิตประจำวัน และการทำงานได้อย่างเหมาะสมในด้านนี้ก็ตาม แต่ก็ยังคงห่างไกลจากค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ในปี ๒๕๖๔ ที่ร้อยละ ๗๓ ขึ้นไป หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรเร่งรัดขับเคลื่อนในเรื่องนี้โดยด่วน ซึ่งปัจจุบันยังไม่พบรายงานการดำเนินการแต่อย่างใด

๑) หน่วยงานที่ทำหน้าที่ส่งเสริมพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อ ทั้งต้นน้ำ เช่น ด้านการศึกษา หลักสูตรและการส่งเสริมฝึกอบรมให้ความรู้ กลางน้ำ เช่น สภาวิชาชีพสื่อมวลชน ปลายน้ำ เช่น ศูนย์ปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งตำรวจและกระทรวง DES ควรบูรณาการข้อมูลเชิงรุกร่วมกันให้เกิดภาพใหญ่ในการบริหารจัดการส่งเสริมพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อทั้งระบบ

๒) ควรออกแบบหลักสูตรสื่อศึกษา ด้านการรู้เท่าทันสื่อ ให้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของบริบทในปัจจุบัน เช่น ในกรณีการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดการเปิดกว้างของสังคมทำให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึง หรือ สร้างสรรค์เนื้อหาสื่อได้โดยง่าย ควรเร่งส่งเสริมให้เกิดความตระหนักรู้ รับผิดชอบอย่างสร้างสรรค์ และเร่งส่งเสริมให้เกิดเป็นวัฒนธรรมของประเทศ

เพื่อสร้างความเข้มแข็งของสังคม ด้านต่าง ๆ เช่น สถาบันครอบครัว เศรษฐกิจ และสังคมให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีในยุคปัจจุบัน

๓) ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาจะต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง และจะปราศจากอคติของผู้สอนหรือการชี้นำในการเรียนรู้

๔) ควรส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับการสื่อสารออนไลน์ให้ทั่วถึงทุกกลุ่มวัย และทั่วทุกพื้นที่ของประเทศ และมีการกำหนดเป้าหมายในเชิงปริมาณเพื่อประเมินผลไว้อย่างชัดเจน

๕) สถาบันการศึกษาควรให้ความสำคัญกับการเรียนรู้เกี่ยวกับภัยทางสื่อออนไลน์ และการเรียนรู้เท่าทันสื่อ โดยเพิ่มชั่วโมงการเรียนการสอนในหลักสูตรเพิ่มขึ้น

๖) จากผลการสำรวจสถานการณ์การรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศและดิจิทัลของประชาชนไทย ประจำปี ๒๕๖๔ โดยกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพบว่า มีคะแนนการเข้าถึงร้อยละ ๖๖.๓ ซึ่งน้อยกว่าเกณฑ์ ตัวชี้วัดระดับแผนปฏิรูปด้านสื่อสารฯ ที่ได้กำหนดเกณฑ์ ปี ๒๕๖๔ คะแนนการเข้าถึงต้องอยู่ที่ร้อยละ ๘๐ และถึงแม้ว่าภาพรวมทั้ง ๓ ตัวชี้วัดค่าเฉลี่ยจะอยู่ในเกณฑ์ที่ดีก็ตาม แต่หน่วยงานที่รับผิดชอบควรนำผลการสำรวจดังกล่าวไปศึกษา และกำหนดกลยุทธ์ ปรับวิธีการ กิจกรรม ให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้การดำเนินการตามแผนปฏิรูปบรรลุเป้าหมายในปีต่อไป

สำหรับข้อเสนอแนะในภาพรวมการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ

๑. ในการขับเคลื่อนการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศ งบประมาณเป็นเรื่องสำคัญที่จะส่งผลต่อการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายได้ หากแต่การใช้งบประมาณของหน่วยงานไม่ควรที่จะมุ่งเน้นหรือให้ความสำคัญเฉพาะแต่การจัดหาเครื่องมือหรืออุปกรณ์เพื่อดำเนินการเท่านั้น ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมภายในองค์กรให้เกิดกระบวนการพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย

๒. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนการดำเนินการตามแผน ต้องสร้างกระบวนการบูรณาการการดำเนินการให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย ไม่ใช่การทำงานในลักษณะต่างหน่วยต่างทำ และจะต้องหาแนวทางในการลดข้อจำกัดของหน่วยงานให้น้อยลง ทั้งเรื่องกฎ ระเบียบ งบประมาณ และบุคลากร

ความเห็นต่อการขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock)

๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งรัดดำเนินการประสานงานและหารือเกี่ยวกับการจัดทำโครงการภายใต้แผนขับเคลื่อนปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้ครบถ้วนทุกเป้าหมายย่อย พร้อมกับกำหนดเกณฑ์

การประเมินและตัวชี้วัดระดับโครงการให้ชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผน และการติดตามประเมินผลการปฏิรูปประเทศของวุฒิสภาต่อไป

๒) การดำเนินการในระยะต่อไป รัฐบาลควรให้ความสำคัญและมุ่งเน้นโครงการที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงปลอดภัยทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งจะสอดคล้องกับหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒ และต้องดำเนินการให้เข้มข้นขึ้น

๓) การรายงานความคืบหน้าของสภาพพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ควรมีข้อสรุปเกี่ยวกับผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญที่เกิดขึ้นและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนด้วย

๔) ควรถอดบทเรียนจากโครงการที่ประสบความสำเร็จหรือสัมฤทธิ์ผล แล้วนำมาสังเคราะห์เป็นต้นแบบ Sandbox และขยายผลความสำเร็จไปให้ทั่วประเทศ ทั้งในพื้นที่ส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่น พร้อมทั้งมีข้อเสนอหรือบทวิเคราะห์เกี่ยวกับแผนงานที่จะดำเนินการในอนาคต ให้มีทิศทางที่ชัดเจนยิ่งขึ้นด้วย

ความเห็นต่อการใช้งานระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) สำหรับกิจกรรม Big Rock และการดำเนินงานในระยะต่อไป

ระบบติดตามประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform : eMENSCR) รายงานรอบ ๓ เดือน และรายงานประจำปี ยังคงขาดความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล ทั้งในด้านของสถานะการดำเนินการที่เป็นปัจจุบัน ปัญหาอุปสรรค และผลสัมฤทธิ์หรือผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการภายใต้กิจกรรม Big Rock ซึ่งการรายงานในรอบรายงานต่อไปสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ควรที่จะจัดทำรายงานให้มีเนื้อหาสาระครบถ้วนตามที่ระบุไว้ด้วยการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดไว้ใน ข้อ ๖ กล่าวคือ เนื้อหาในรายการ ต้องประกอบด้วย

(๑) ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดแผนงาน โครงการ หรือการดำเนินงาน
(๒) ความสอดคล้องกับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

(๓) ความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการ

(๔) ปัญหาหรืออุปสรรค

(๕) ข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไขในการดำเนินงาน

ความเห็นต่อโอกาสในการบรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ภายในกรอบเวลา พ.ศ. ๒๕๖๕

การดำเนินการจะประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายในปี ๒๕๖๕ และสอดคล้องกับแผนงาน/โครงการที่จะดำเนินการในปี ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕ หน่วยผู้รับผิดชอบตามแผนขับเคลื่อนควรเร่งรัดดำเนินการตามแผนต่อไป

ความเห็นต่อการกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) และความเห็นต่อความคืบหน้าของประเด็นที่รัฐสภาให้ความสนใจเป็นพิเศษ

ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รัฐบาลจึงควรให้ความสนใจเป็นพิเศษเกี่ยวกับประเด็นที่เป็นความท้าทายที่รัฐบาลจะต้องเร่งรัดดำเนินการเพื่อนำสังคมเข้าสู่ความเป็นสังคมยุคดิจิทัลได้อย่างเท่าทัน ซึ่งมีประเด็นที่ควรเร่งรัดดำเนินการ ดังนี้

- ๑) การขับเคลื่อนและส่งเสริมการใช้งานเน็ตประชารัฐให้มีประสิทธิภาพ
- ๒) การควบรวมบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) และการบริหารโครงข่ายและกิจการดาวเทียม
- ๓) การจัดให้มีกฎหมายว่าด้วยดาวเทียมสื่อสารและการดำเนินกิจการในอวกาศ
- ๔) การดำเนินการตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
- ๕) การขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาลอข่าวปลอม Fake News และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง อาทิ การจัดทำร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดการข่าวปลอม พ.ศ.
- ๖) การดำเนินการตามกฎหมายการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่จะมีผลใช้บังคับในอนาคต
- ๗) การจัดทำและปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่จะส่งเสริมให้เข้าสู่สังคมดิจิทัลได้ทันต่อสถานการณ์
- ๘) การเร่งรัดการรู้เท่าทันสื่อของประชาชน พร้อมกับการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ตารางผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดประเด็นปฏิรูป/กิจกรรม/โครงการตามแผนการปฏิรูปด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ

๒.๙) สรุปผลการติดตาม และข้อเสนอแนะ เร่งรัดที่สำคัญ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม

แผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม ติดตามแผนการปฏิรูปประเทศ ติดตามกิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูป จำนวน ๕ กิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูป ติดตามเป้าหมายย่อย/พันธกิจ จำนวน ๑๘ เป้าหมายย่อย/พันธกิจ มีจำนวนโครงการทั้งหมด ๒๓ โครงการ เลือกติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๑๔ โครงการ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

กิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูปที่ ๑ การมีระบบการออมเพื่อสร้างหลักประกันรายได้หลังวัยเกษียณที่เพียงพอและครอบคลุมในกลุ่มแรงงานทั้งในและนอกระบบ

คณะกรรมการการได้ติดตามและเร่งรัดการดำเนินโครงการ (๑) โครงการร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. และ (๒) โครงการการผลักดันข้อเสนอการปรับกฎระเบียบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของ กอช. ซึ่งมีความคืบหน้าการดำเนินงานและมีความสอดคล้องกับเป้าหมายของกิจกรรม โดยการขับเคลื่อนโครงการต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น มีข้อเสนอแนะและเร่งรัดเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย ดังนี้

ข้อเสนอแนะเร่งรัด

๑) กบช. เป็นกฎหมายบังคับให้แรงงานในระบบที่ยังไม่ได้เป็นสมาชิกของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพใด เข้าสู่กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ จึงอาจเป็นการเพิ่มต้นทุนให้แก่บริษัทเอกชนและลูกจ้าง และส่งผลต่อการจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนได้จำนวนไม่มาก ซึ่ง กบช.อาจมีผลกระทบกับนายจ้างและแรงงานในกลุ่มธุรกิจขนาดย่อมมากกว่าแรงงานในกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ ดังนั้น รัฐควรมีมาตรการป้องกันและควบคุมไม่ให้เกิดปัญหาดังกล่าว นอกจากนี้ ชื่อร่างพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. อาจทำให้ประชาชนมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนได้ว่าเป็นการสร้างระบบบำเหน็จบำนาญแบบถ้วนหน้าและครอบคลุมระบบบำเหน็จบำนาญทุกประเภทของประเทศ อนึ่ง คณะกรรมการนโยบายบำเหน็จบำนาญแห่งชาติในร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพิจารณากำหนดนโยบายระบบบำเหน็จบำนาญของประเทศเพื่อลดความซ้ำซ้อนการออมและลดต้นทุนการออมของแรงงาน ทำให้แรงงานได้รับสิทธิประโยชน์เพิ่มเติมต่าง ๆ ที่มีความเหมาะสม

๒) กบช. อาจเป็นการเพิ่มภาระให้แก่นายจ้างในการส่งเงินเข้ากองทุน ประกอบกับสำนักงานประกันสังคมจะมีการปฏิรูปกองทุนประกันสังคมเพื่อให้กองทุนมีความยั่งยืน ดังนั้น การที่นายจ้างจะต้องส่งเงินเข้า กบช. ด้วย อาจส่งผลต่อการปฏิรูปกองทุนประกันสังคม

๓) การบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างกระทรวงการคลัง และกระทรวงแรงงาน โดยมุ่งเน้นให้กลุ่มแรงงานนอกระบบได้มีระบบการออมเพื่อการชราภาพทั้งในรูปแบบ

เงินบำนาญและเงินบำเหน็จให้ชัดเจนโดยไม่ตัดสิทธิทางใดทางหนึ่ง จะช่วยให้กลุ่มแรงงานนอกระบบได้มีสวัสดิการและหลักประกันรายได้วัยเกษียณ ซึ่งจำเป็นต้องปรับปรุงกฎหมายกองทุนการออมแห่งชาติ

๔) สถาบันอุดมศึกษาต้องมีส่วนในการให้ความรู้กับประชาชนในเรื่องการเงินส่วนบุคคลอย่างเร่งด่วน เพื่อส่งเสริมการสร้างวินัยการออม และการลงทุน เป็นการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม

๕) การสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน/องค์กร/เครือข่ายต่าง ๆ จะช่วย กอช. ประชาสัมพันธ์และเพิ่มจำนวนสมาชิก กอช. ในระดับพื้นที่ให้มากขึ้น ซึ่งสามารถนำโครงการดังกล่าวไปผนวกกับการทำงานประจำของท้องถิ่นเพื่อต่อยอดงานด้านสวัสดิการสังคมได้ นอกจากนี้ กอช. ควรพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่สร้างแรงจูงใจการออมให้มากขึ้น เช่น ต่อยอดการออมร่วมกับสถาบันการเงินอื่น เช่น ธนาคารออมสิน เพื่อให้ประชาชนมีการออมที่ต่อเนื่อง การกำหนดให้บิดามารดาที่ส่งเงินออมให้แก่บุตรในกองทุนการออมแห่งชาติ สามารถนำเงินดังกล่าวมาหักลดหย่อนภาษีได้ การส่งเสริมการออมให้แก่กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น กลุ่มผู้ต้องขัง เป็นต้น

กิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ ผลักดันให้มีฐานข้อมูลทางสังคมและคลังความรู้ในระดับพื้นที่ เพื่อให้สามารถจัดสวัสดิการและสร้างโอกาส ในการประกอบอาชีพ ที่ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

คณะกรรมการได้ติดตามและเร่งรัดการดำเนินโครงการ (๑) โครงการพัฒนาตำบลแบบบูรณาการ และ (๒) โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (๑ ตำบล ๑ มหาวิทยาลัย) ซึ่งมีความคืบหน้าการดำเนินงานและมีความสอดคล้องกับเป้าหมายของกิจกรรม โดยการขับเคลื่อนโครงการต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น มีข้อเสนอแนะและเร่งรัดเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย ดังนี้

ข้อเสนอแนะเร่งรัด

๑) การจัดเก็บข้อมูลตำบลเพื่อทำเป็นฐานข้อมูลตำบลควรใช้กระบวนการการวิจัยชุมชน (RECAP) เป็นตัวตั้ง ควบคู่กับวิธีการพัฒนาระบบข้อมูลตำบล (TCNAP) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ และควรขยายผลการดำเนินงานของ สสส.ให้ครอบคลุมทุกตำบล และควรบูรณาการฐานข้อมูลดังกล่าวของ สสส. กับฐานข้อมูลกลางของประเทศ เช่น TPMAP เป็นต้น

๒) ควรให้ชาวบ้านและชุมชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยง่าย เพื่อให้สามารถนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทันสถานการณ์

๓) ควรมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ประมวลผลข้อมูลกลาง ซึ่งปัจจุบันมีหลายหน่วยงานที่จัดทำข้อมูล เช่น สำนักงานสถิติแห่งชาติ แต่การเข้าถึงข้อมูลอาจไม่ครอบคลุมทุกเรื่อง

กิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูปที่ ๓ การปฏิรูปการขึ้นทะเบียนคนพิการ เพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิสวัสดิการและความช่วยเหลือได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง

คณะกรรมการการได้ติดตามและเร่งรัดการดำเนินโครงการกิจกรรมปฏิรูปการเข้าถึงสิทธิเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ซึ่งมีความคืบหน้าการดำเนินงานและมีความสอดคล้องกับเป้าหมายของกิจกรรม โดยการขับเคลื่อนโครงการต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น มีข้อเสนอแนะและเร่งรัดเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย ดังนี้

ข้อเสนอแนะเร่งรัด

๑) ระบบฐานข้อมูลและการบริหารจัดการที่ดีจะส่งผลให้คนพิการเข้าถึงสิทธิและได้รับการคุ้มครองที่รวดเร็วและมีคุณภาพ แต่ยังมีปัญหาการไม่สามารถบูรณาการฐานข้อมูลคนพิการเพื่อนำไปใช้ในการจัดทำนโยบายและการบริหารจัดการช่วยเหลือคนพิการได้ เช่น ไม่สามารถทราบฐานข้อมูลคนพิการกับฐานข้อมูลหมอพร้อม

๒) แต่ละหน่วยงานที่จัดเก็บข้อมูลควรมีการกำหนดความเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่เปิดเผยไม่ได้เป็นลำดับขั้น และกำหนดความรับผิดชอบข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองของตนเอง เพื่อไม่ให้เป็นอุปสรรคต่อการเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงาน

กิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูปที่ ๔ การสร้างกลไกที่เอื้อให้เกิดชุมชนเมืองจัดการตนเอง

การดำเนินงานคณะกรรมการการได้ติดตามและเร่งรัดการดำเนินโครงการ (๑) โครงการการจัดทำระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. และ (๒) โครงการการแก้ไขระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยชุมชนและกรรมการชุมชน พ.ศ. ซึ่งมีความคืบหน้าการดำเนินงานและมีความสอดคล้องกับเป้าหมายของกิจกรรม และควรให้ความสำคัญกับโครงการการติดตามผลการจัดตั้งชุมชนและการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชน โดยการขับเคลื่อนโครงการต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น มีข้อเสนอแนะและเร่งรัดเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย ดังนี้

ข้อเสนอแนะเร่งรัด

๑) รัฐโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรหาแนวทางให้เกิดการมีส่วนร่วมทั้ง ๔ ระดับ (จุดพล้ง) เพื่อเป็นหุ้นส่วนสังคมพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง ได้แก่ ท้องถิ่น ท้องที่ ภาคประชาสังคม และหน่วยงานอื่น ๆ

๒) ควรส่งเสริมสนับสนุนให้กลไกชุมชนมีการจัดตั้งเป็นนิติบุคคล (วิสาหกิจ/กองทุน) เพื่อให้ชุมชนสามารถขอรับเงินอุดหนุนและระดมทรัพยากรที่จำเป็นได้จากหน่วยงาน/องค์กรต่าง ๆ

๓) ควรมีกระบวนการเสริมศักยภาพให้แก่หน่วยงานระดับท้องถิ่นเพื่อให้มีศักยภาพในการบริหารจัดการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ

๔) การติดตามการจัดตั้งชุมชนและการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ ดังกล่าวข้างต้นต่อไป เพื่อให้การดำเนินงานมีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

กิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูปที่ ๕ การสร้างมูลค่าให้กับที่ดินที่รัฐจัดให้กับประชาชน

การดำเนินงานคณะกรรมการได้ติดตามและเร่งรัดการดำเนินโครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส กิจกรรมการศึกษาปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรและประชาชน โครงการศึกษาแนวทาง วิธีการ และหลักเกณฑ์ให้ บจธ. หรือธนาคารที่ดิน เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ประเมินราคาที่ดินเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ที่ดินที่รัฐจัดให้กับประชาชน ในส่วนที่ดินเอกชนที่รัฐจัดให้ประชาชนใช้ประโยชน์ และโครงการแผนงานสำรวจข้อมูลและปรับปรุงราคาประเมินที่ดินในกรุงเทพมหานครและในภูมิภาค ซึ่งมีความคืบหน้าการดำเนินงานและมีความสอดคล้องกับเป้าหมายของกิจกรรม โดยการขับเคลื่อนโครงการต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น มีข้อเสนอแนะและเร่งรัดเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย ดังนี้

ข้อเสนอแนะเร่งรัด

๑) การใช้สิทธิที่ดินเองมีในที่ดินรัฐเพื่อเป็นหลักทรัพย์ประกันเงินกู้ขอสินเชื่อกับธนาคารหรือสถาบันการเงินอื่นของรัฐ โดยควรสร้างความร่วมมืออย่างจริงจังกับธนาคารและรัฐบาล ควรกำหนดนโยบายให้ชัดเจน

๒) ควรกำหนดนโยบายการบริหารจัดการที่ดินรัฐที่ถูกบุกรุกหรือไม่ได้ใช้ประโยชน์ ให้มีความชัดเจน เพื่อให้ประชาชนที่ไม่มีที่ดินได้ใช้ประโยชน์สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ สร้างอาชีพและรายได้ให้แก่ตนเองและครอบครัว เช่น การให้เช่า

๓) กรณีประชาชนที่ได้รับจัดสรรที่ดินจากรัฐเพื่อใช้ประโยชน์ หากบุคคลนั้นได้มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นแล้ว ควรคืนที่ดินให้แก่รัฐ เพื่อให้สิทธิบุคคลอื่นได้ใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นต่อไป

ความเห็นต่อการขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock)

๑) การพัฒนาให้เกิดความเข้มแข็งของกลไกในระดับพื้นที่ ผ่านการเชื่อมโยงกับกลไกคณะกรรมการบริหารจังหวัดแบบบูรณาการ (กบจ.) ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน หากประเด็นงานใดที่เกี่ยวข้องกับภารกิจระดับพื้นที่ ควรมอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทำหน้าที่ในการกำกับบูรณาการ และประสานงานในการดำเนินการต่อการทำหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปฏิรูป ตลอดจนกระบวนการในการติดตามประเมินผลที่เป็นรูปธรรม ซึ่งจะเป็นการสร้าง ความเข้มแข็งของกลไกในระดับพื้นที่ได้อย่างดี และที่สำคัญคือสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนในจังหวัด เพื่อเสริมสร้างความรู้สึกรับรู้เป็นเจ้าของ และการเข้ามามีส่วนร่วมในที่สุด ซึ่งจะเป็นผลงานที่สำคัญ

ที่รัฐบาลสามารถแถลงต่อสาธารณชนได้ว่าประชาชนได้ประโยชน์อะไรจากการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศนี้

๒) ในบางกิจกรรมได้ดำเนินการสำเร็จตามแผนกิจกรรม แต่เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคมบรรลุตามเป้าหมายและมีความยั่งยืน จึงควรมีการพิจารณาติดตามเร่งรัด และขยายผลการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม เช่น การเร่งรัดการออกกฎหมายลำดับรองและการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่ปรากฏในแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศบรรลุเจตนารมณ์ของกฎหมาย และการติดตามการตราร่างพระราชบัญญัติตามที่กำหนดไว้ในแผนฯ การขยายผลกิจกรรมที่ดำเนินการสำเร็จแล้ว เป็นต้น เพื่อให้เท่าทันต่อสถานการณ์ของสังคมและประโยชน์ของประชาชน

๓) ให้ความสำคัญกับการจัดทำฐานข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายและข้อมูลทางสังคมของชุมชนในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ชุมชนได้นำไปใช้แก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ให้ตรงกับความต้องการของประชาชน ซึ่งแผนชุมชนดังกล่าวและ One Plan ควรมีความสอดคล้องกันและสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์และบริบทของสังคมแต่ละพื้นที่ ซึ่งจะส่งผลให้การทำงานด้านต่าง ๆ ของหน่วยงานต่าง ๆ มีประสิทธิภาพมากขึ้น และควรและบูรณาการฐานข้อมูลที่ต้องกรปกรองท้องถิ่นดำเนินการโดยการสนับสนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและ สสส. ในรูปแบบการจัดเก็บข้อมูลตำบลด้วยกระบวนการการวิจัยชุมชน (RECAP) และวิธีการการพัฒนาระบบข้อมูลตำบล (TCNAP) กับฐานข้อมูลกลางของประเทศ เช่น TCNAP เป็นต้น เพื่อให้มีฐานข้อมูลในการพัฒนาประเทศและชุมชนตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ หน่วยงานส่วนกลางและท้องถิ่นได้ใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลดังกล่าว

๔) การให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างชุมชน/ตำบลเข้มแข็งให้ครอบคลุมในทุกพื้นที่ โดยการขับเคลื่อนตำบลเข้มแข็งด้วยจุดพลัง ประกอบด้วย ท้องที่ ท้องถิ่น ประชาสังคม และหน่วยงานอื่น ๆ ในชุมชน เพื่อให้เกิดการสานพลังจากภาคส่วนต่าง ๆ ในชุมชนเพื่อการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ โดยจุดพลังควรมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันในพื้นที่ระดับตำบลในลักษณะแผนเดียว ซึ่งจะส่งผลให้การทำงานด้านต่าง ๆ ของหน่วยงานต่าง ๆ มีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และใช้ทรัพยากรทั้งด้านบุคลากรและงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕) ในชุมชนที่หน่วยงานรัฐไม่สามารถเข้าถึงการให้บริการสวัสดิการสังคมได้อย่างทั่วถึง กลไกในระดับชุมชนเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะสนับสนุนภาครัฐดูแล พัฒนา และให้บริการสวัสดิการสังคมแก่ประชาชนในชุมชน ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) เป็นหนึ่งในกลไกระดับพื้นที่ที่มีคุณภาพ จึงควรใช้กลไกดังกล่าวให้เกิดประโยชน์สูงสุด หรือการจัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครในชุมชน หรือการขยายผลวิสาหกิจเพื่อสังคมที่มีวัตถุประสงค์การให้บริการทางสังคม

ความเห็นต่อการใช้งานระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) สำหรับกิจกรรม Big Rock และการดำเนินงานในระยะต่อไป

ระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) มีความเหมาะสมสำหรับการติดตามการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศ แต่ควรปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินการลงข้อมูลสำหรับการติดตามโครงการกิจกรรม Big Rock ให้เป็นปัจจุบัน เพื่อให้การวิเคราะห์ผลกระทสร. คลาดเคลื่อนน้อยที่สุด

ความเห็นต่อโอกาสในการบรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ภายในกรอบเวลา พ.ศ. ๒๕๖๕

๑) ขาดเจตนารมณ์ทางการเมือง (Political will) ที่มุ่งมั่นจริงจัง ทำให้การปฏิรูปกลายเป็นการปฏิบัติของส่วนราชการที่เป็นไปอย่างเชื่องช้า

๒) ขาดการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นปฏิรูปที่เป็นการปฏิรูปเชิงโครงสร้างซึ่งจะมีผลกระทบสูง แม้จะมีการจัด Big Rock ใหม่แล้ว แต่บางประเด็นกลายเป็นเรื่องที่ไม่สำคัญมากนัก

๓) การติดตามการปฏิรูปเน้นการติดตามข้อมูลและเอกสารด้วยระบบที่ซับซ้อนมากกว่าการติดตามประเด็นปฏิรูปสำคัญที่เป็นจุดคานงัดการเปลี่ยนแปลงและไม่เป็นรูปธรรม

๔) การปฏิรูปติดกับดักข้ออ้างการขาดแคลนงบประมาณ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วการปฏิรูปที่สำคัญเชิงระบบไม่จำเป็นต้องใช้งบประมาณมากนัก

๕) การปฏิรูปเกือบทุกเรื่องต้องอาศัยการทำงานร่วมกันของหลายหน่วยงาน ซึ่งในความเป็นจริงมีการทำงานร่วมกันน้อยและติดขัดการทำงานตามระบบราชการปกติ

ความเห็นต่อการกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) และความเห็นต่อความคืบหน้าของประเด็นที่รัฐสภาให้ความสนใจเป็นพิเศษ

การกำหนดกิจกรรม Big Rock ในแต่ละประเด็นปฏิรูปมีความชัดเจน ส่งผลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการและ ให้ความสำคัญดำเนินการเป็นลำดับแรก แต่ยังมีโครงการ/กิจกรรมที่ไม่ได้ถูกกำหนดเป็น Big Rock ซึ่งคณะกรรมการได้ให้ความสนใจและเห็นควรเร่งรัดดำเนินการ ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ซึ่งไม่ควรนำร่างกฎหมายว่าด้วยการดำเนินกิจกรรมขององค์กรไม่แสวงหากำไร ที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบเมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๕ มาผนวกพร้อมกับกฎหมายดังกล่าว เนื่องจากกฎหมายมีเจตนารมณ์ที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการสานพลังจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งองค์กรภาคประชาสังคมและภาคประชาชนให้ไปสู่การสร้างเสริมชุมชนเข้มแข็ง สนับสนุนหน่วยงานรัฐในการดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนและสังคมให้มีความอยู่ดีมีสุข และการปฏิรูปการจัดการตำบลเข้มแข็งด้วยการสนับสนุนให้กลไกพหุภาคีท้องถิ่น ท้องที่

ภาคประชาสังคม และหน่วยงานอื่น ๆ ในพื้นที่ สามารถจัดการการพัฒนาชุมชนได้เอง โดยหน่วยงานภายนอกบูรณาการสนับสนุนทรัพยากรและการจัดการอย่างเป็นระบบ และมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันในพื้นที่ระดับตำบลในลักษณะแผนเดียว ซึ่งจะส่งผลให้การทำงานด้านต่าง ๆ ของหน่วยงานต่าง ๆ มีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และใช้ทรัพยากรทั้งด้านบุคลากรและงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดประเด็นปฏิรูป/กิจกรรม/โครงการ
ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม

**๒.๑๐) สรุปผลการติดตาม และข้อเสนอแนะ เร่งรัดที่สำคัญ
แผนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน**

แผนปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน (ฉบับปรับปรุง) ติดตามกิจกรรมปฏิรูปจำนวน ๕ กิจกรรมปฏิรูป (เลือกติดตามกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๑๔ กิจกรรม) แผนปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน (ฉบับเดิม) ติดตามประเด็นปฏิรูปจำนวน ๙ ประเด็นปฏิรูป (เลือกติดตามกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๓๙ กิจกรรม) รวมทั้งสิ้น ๕๓ กิจกรรม สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ได้มีการติดตามกิจกรรมปฏิรูปประเทศจำนวน ๕ กิจกรรมปฏิรูป ดังนี้

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๑ ศูนย์อนุมัติเบ็ดเสร็จ One Stop Service ด้านกิจการไฟฟ้าที่แท้จริง

มีแนวโน้มบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับปานกลาง และมีความคืบหน้าคือ

๑) การจัดทำกฎหมายลำดับรองเพื่อการอนุญาตแบบ OSS รองรับการผลิต ร.ง.๔ (ลำดับที่ ๘๘) แล้วเสร็จ จำนวน ๓ ฉบับ

๒) การจัดทำ MOU จำนวน ๒ ฉบับ (๑) MOU ระหว่าง กกพ. และกระทรวงมหาดไทย (มท.) เรื่อง แนวทางและขั้นตอนการอนุญาตปลูกสร้างอาคารและการอื่นเพื่อประกอบกิจการพลังงาน ซึ่ง MOU ระหว่าง กกพ. กระทรวง) และอุตสาหกรรม (อก.กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อม (ทส.) เรื่องการกำกับดูแลสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย และการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วของโรงไฟฟ้าแล้วเสร็จ พบว่าการดำเนินการไม่เป็นไปตามแผนงานที่กำหนด เนื่องจาก ทส. ได้ตอบยืนยันร่าง MOU แล้ว แต่ อก. มีหนังสือแจ้งสำนักงาน กกพ. เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๔ ว่าเห็นสมควรขอให้กฎกระทรวงยกเลิกประเภทหรือชนิดของโรงงานลำดับที่ ๘๘ มีผลบังคับใช้ หรืออย่างน้อยควรให้คณะรัฐมนตรี พิจารณาให้ความเห็นชอบหลักการของร่างกฎกระทรวงก่อน จึงดำเนินการจัดทำ MOU ดังกล่าว

๓) การพัฒนาระบบการอนุญาต Online สำหรับกิจการผลิตไฟฟ้าทุกประเภท เชื้อเพลิง/ระบบจำหน่ายไฟฟ้า/จำหน่ายไฟฟ้า ซึ่งรวมถึงกิจการ EV Charging Station ให้มีทั้งระบบบน PC และบน Smart Phone ผ่าน Application โดยเริ่มเปิดใช้งานตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔

๔) อยู่ระหว่างการจัดทำการประเมินสัมฤทธิ์ มาตรการ ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐

๕) กำหนดมาตรฐาน แนวทางปฏิบัติและระบบ KPI ติดตามประเมินผลเพื่อการตรวจประเมินโรงไฟฟ้าทั้งก่อนและหลังการกำหนดจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบ (COD) สำนักงาน กกพ. อยู่ระหว่างทบทวนปรับปรุงระเบียบมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย การจัดทำรายงานประมวลหลักการปฏิบัติ (CoP Report) และรายงานผลการปฏิบัติตามประมวลหลักการปฏิบัติ (CoP Monitoring Report) และพัฒนาระบบตรวจติดตามการประกอบกิจการผลิตไฟฟ้าด้วยดิจิทัล (E-Post Licensing Scheme) ทางด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

๖) การกำหนดมาตรฐานแนวทางปฏิบัติงาน และระบบ KPI ติดตามประเมินผล กพน. กพท. ในการอำนวยความสะดวกในการเชื่อมต่อโครงข่ายไฟฟ้าหรือจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบเชิงพาณิชย์ สำนักงาน กกพ. อยู่ระหว่างการหารือแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกันและพิจารณาพัฒนาระบบเพื่อเชื่อมโยงฐานข้อมูลผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลกับ กพน.

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๒ การพัฒนาศูนย์สารสนเทศพลังงานแห่งชาติ

มีแนวโน้มบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับปานกลาง และมีความคืบหน้าคือ

๑) การเชื่อมโยงข้อมูลด้านไฟฟ้าจากการไฟฟ้าทั้ง ๓ แห่ง ได้แก่ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และการไฟฟ้านครหลวง โดยในปัจจุบันการไฟฟ้าได้เชื่อมโยงชุดข้อมูลสาธารณะ (Public Data) ที่มีความพร้อมในการเผยแพร่มายัง สนพ. จำนวน ๑๒ ชุดข้อมูล

๒) การเตรียมความพร้อมในการเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานรัฐอื่น ๆ อยู่ระหว่างเตรียมความพร้อมโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศ และมีติด้านข้อมูลรวมถึง การเชื่อมโยงและเข้าถึงข้อมูลจะดำเนินการภายใต้โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และระบบการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics)

๓) การขอรับการจัดสรรงบประมาณปีงบประมาณ ๒๕๖๕ สนพ. ได้ขอรับการจัดสรรงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์ฯ จำนวนทั้งสิ้น ๔ โครงการ โดยมี ๓ โครงการที่ไม่ได้/ยังไม่ได้ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการ ได้แก่ (๑) โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และระบบการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics) (อยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาจัดสรรงบประมาณจากกองทุนพัฒนาไฟฟ้า) (๒) ค่าจ้างเหมาบริการบุคคลเพื่อปฏิบัติงานในศูนย์สารสนเทศพลังงานแห่งชาติ (ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณประจำปี ๒๕๖๕ สนพ. ได้ดำเนินการเสนอขอรับการจัดสรรผู้รับทุนรัฐบาลในสาขาที่ต้องการจากสำนักงาน ก.พ.) และ (๓) โครงการประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์สารสนเทศพลังงานแห่งชาติ (ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณประจำปี ๒๕๖๕ ซึ่ง สนพ. ได้กำหนดแผนการขอรับการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการดังกล่าวภายในปี ๒๕๖๗)

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การใช้มาตรการบริษัทจัดการพลังงาน (ESCO) สำหรับหน่วยงานภาครัฐ

มีแนวโน้มบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับน้อย โดยมีความคืบหน้าคือ พพ. สำนักงานงบประมาณ และกรมบัญชีกลาง อยู่ระหว่างหารือเพื่อจัดทำร่างระเบียบมาตรฐานกลางสำหรับการนำธุรกิจ ESCO มาใช้กับหน่วยงานภาครัฐ ให้มีความชัดเจนและได้ข้อยุติ คือ “ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริมมาตรการอนุรักษ์พลังงานและพลังงานทดแทน สำหรับหน่วยงานของรัฐ โดยรูปแบบธุรกิจบริษัทจัดการพลังงาน พ.ศ.” เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ การพัฒนาปิโตรเคมี ระยะที่ ๔ เพื่อการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนและสร้างฐานทางเศรษฐกิจใหม่ (New S-Curve)

มีแนวโน้มบรรลุเป้าหมายอยู่ใน ระดับปานกลาง และมีความคืบหน้าคือการรายงานของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) อยู่ระหว่างดำเนินการตามแผนฯ

๑) สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงานได้ร่วมกับสถาบันปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย นำเสนอผลการศึกษาดังกล่าวและสัมภาษณ์ต่อผู้บริหารบริษัทที่คาดว่าจะมีการลงทุนในอุตสาหกรรมปิโตรเลียม และร่วมกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการลงทุนด้านปิโตรเคมี รวมถึงประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ./EEC) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานและสิทธิประโยชน์สำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมีในพื้นที่ EEC แล้ว

๒) สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงานได้จัดทำร่างข้อเสนอเพื่อส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ระยะที่ ๔ ต่อบรรณายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ และครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๕

๓) สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงานได้นำเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน ครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๕ เพื่อรับทราบความก้าวหน้าการดำเนินงาน

๔) การดำเนินงานระยะต่อไป เมื่อได้ข้อสรุปจากแนวทางมาตรการเพื่อส่งเสริมการลงทุนปิโตรเคมี ระยะที่ ๔ ในระยะเวลาในพื้นที่ EEC แล้วจะได้มีการนำเสนอต่อบรรณายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน และคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก และคณะรัฐมนตรีในไตรมาส ๒ ของปี ๒๕๖๕ ต่อไป

การติดตามผลการดำเนินงานจากระบบ eMENSCR

๑) สำนักงานนโยบายและแผนพลังงานได้ดำเนินการศึกษากรอบแผนการพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ระยะที่ ๔ ในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกและพื้นที่ที่มีศักยภาพเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจในอนาคตแล้วเสร็จ เมื่อพฤษภาคม ๒๕๖๕ และได้มีการรายงานผลการศึกษาให้ กกก. ปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน ครั้งที่ ๑๐-๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๕ทราบแล้ว และมอบหมายให้สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงานจัดทำแผนการสนับสนุนการลงทุนดังกล่าวภาพรวมการดำเนินงานเร็วกว่าแผน

๒) สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงานได้ร่วมกับสถาบันปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยนำเสนอผลการศึกษาดังกล่าว และสัมภาษณ์ต่อผู้บริหารบริษัทที่คาดว่าจะมีการลงทุนในอุตสาหกรรมปิโตรเลียม และร่วมกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการลงทุนด้านปิโตรเคมี รวมถึงประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ./EEC) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานและสิทธิประโยชน์สำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมีในพื้นที่ EEC แล้ว

๓) สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงานได้จัดทำร่างข้อเสนอเพื่อส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ระยะที่ ๔ ต่อบรรณายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ และครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๕

๔) สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงานได้นำเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน ครั้งที่ ๑๑-๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๕ เพื่อรับทราบความก้าวหน้าการดำเนินงาน

การดำเนินงานระยะต่อไป

เมื่อได้ข้อสรุปจากแนวทางมาตรการเพื่อส่งเสริมการลงทุนปิโตรเคมี ระยะที่ ๔ ในระยะยาวในพื้นที่ EEC แล้ว จะได้มีการนำเสนอต่อรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน และคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก และคณะรัฐมนตรี ในไตรมาส ๒ ของปี ๒๕๖๕ ต่อไป โดยภาพรวมการดำเนินงานล่าช้ากว่าแผน

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๕ ปรับโครงสร้างกิจการไฟฟ้าเพื่อเพิ่มการแข่งขัน

มีแนวโน้มบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับปานกลาง และมีความคืบหน้าคือ

เป้าหมายย่อยที่ ๑ ปรับปรุงแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย ๒๐๒๒

ตัวชี้วัดที่ ๑ ผลการศึกษาสัดส่วนโรงไฟฟ้าฐานและโรงไฟฟ้าประเภทอื่น ๆ ที่เหมาะสม เพื่อรองรับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของลักษณะความต้องการใช้ไฟฟ้าของประเทศให้แล้วเสร็จ ภายใน พ.ศ. ๒๕๖๔

๑) สนพ. ได้ศึกษาสัดส่วนโรงไฟฟ้าฐานที่เหมาะสมสำหรับรองรับแนวโน้ม Prosumer แล้วเสร็จเมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๖๓ และได้นำเสนอคณะกรรมการพยากรณ์และจัดทำ แผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไทยรับทราบแล้ว (คณะอนุกรรมการฯ) เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๕ ปัจจุบันอยู่ระหว่างนำผลการศึกษาดังกล่าวไปพิจารณาปรับใช้ในการจัดทำแผน PDP ฉบับใหม่

๒) สนพ. ได้ศึกษาจัดทำโครงการสำรวจและปรับปรุงการพยากรณ์ความต้องการ ไฟฟ้าในระยะยาวเพื่อให้รองรับความต้องการไฟฟ้าที่เกิดขึ้นจาก Disruptive Technology แล้วเสร็จ เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๔ และได้เสนอหลักการและแนวทางการจัดทำค่าพยากรณ์ความต้องการ ไฟฟ้า รวมถึงผลการพยากรณ์ความต้องการพลังงานไฟฟ้ากรณีปกติ(Business as usual: BAU) ต่อ คณะอนุกรรมการพยากรณ์และจัดทำแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไทยพิจารณาเห็นชอบแล้ว เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๕ ปัจจุบันอยู่ระหว่างจัดทำค่าพยากรณ์ความต้องการไฟฟ้ากรณีต่าง ๆ เพื่อใช้ในการจัดทำแผน PDP 2022

ตัวชี้วัดที่ ๒ ศึกษาการปรับปรุงระบบส่งและระบบจำหน่ายให้มีความทันสมัยรองรับ เทคโนโลยีระบบไฟฟ้าในอนาคต ดำเนินการแล้วเสร็จเมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๖๔

การไฟฟ้าทั้ง ๓ แห่ง ได้ดำเนินการศึกษาการปรับปรุงระบบส่งและระบบจำหน่าย ให้มีความทันสมัยรองรับเทคโนโลยีระบบไฟฟ้าในอนาคต (Grid Modernization of Transmission and Distribution) แล้วเสร็จเมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๖๒ และได้เสนอคณะกรรมการฯ รับทราบแล้ว เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๕ ปัจจุบันอยู่ระหว่างนำผลการศึกษาดังกล่าวไปพิจารณาปรับใช้ในการ จัดทำแผน PDP ฉบับใหม่ อย่างไรก็ตาม ในช่วงเดือนเมษายน ๒๕๖๓ – ตุลาคม ๒๕๖๔ สนพ. ได้ดำเนินการจัดทำแผนขับเคลื่อนสมรรถนะของประเทศไทย ระยะปานกลาง พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๗๔ (แผนขับเคลื่อนสมรรถนะของประเทศไทย) เพื่อกำหนดรายละเอียดการดำเนินงานด้านสมรรถนะ ให้สอดคล้องกับแผนแม่บทการพัฒนาาระบบโครงข่ายสมรรถนะของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ –

๒๕๗๙ สอดคล้องกับภาพรวมของแผนและนโยบายของประเทศไทย เช่น แผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน กรอบแผนพลังงานชาติและแผนแม่บทฯ เป็นต้น และสอดคล้องกับทิศทางและการเปลี่ยนผ่านของการพัฒนาเทคโนโลยีในอนาคตเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายการลดการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ตามทิศทางของโลก โดยในการดำเนินการจัดแผนขับเคลื่อนระยะปานกลางฯ สนพ. ได้ดำเนินการร่วมกับการไฟฟ้าทั้ง ๓ แห่ง ศึกษานำแผนการปรับปรุงระบบส่งระบบจำหน่ายที่การไฟฟ้าทั้ง ๓ แห่งจัดทำไว้ในแผนการพัฒนาปรับปรุงระบบส่งและระบบจำหน่ายให้มีความทันสมัยรองรับเทคโนโลยีระบบไฟฟ้าในอนาคต (Grid Modernization of Transmission and Distribution) (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) มารวบรวมไว้ในแผนขับเคลื่อนระยะปานกลางฯ ด้วยแล้ว

ตัวชี้วัดที่ ๓ การจัดทำแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้า (PDP 2022) ให้แล้วเสร็จภายในไตรมาสที่ ๓ ปี ๒๕๖๕

เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๕ สนพ. ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯ ได้นำเสนอหลักการและแนวทางการจัดทำค่าพยากรณ์ความต้องการไฟฟ้าและการจัดทำแผน PDP 2022 ต่อคณะกรรมการฯ พิจารณาโดยคณะกรรมการฯ มีมติเห็นชอบ (๑) หลักการและแนวทางการจัดทำค่าพยากรณ์ความต้องการไฟฟ้าสำหรับประกอบการจัดทำแผน PDP 2022 (๒) ผลการพยากรณ์ความต้องการพลังงานไฟฟ้ากรณีปกติ (Business as usual: BAU) สำหรับนำไปเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำค่าพยากรณ์ความต้องการไฟฟ้ากรณีต่าง ๆ เพื่อใช้ในการจัดทำแผน PDP 2022 ต่อไป (๓) หลักการจัดทำแผน PDP 2022 และมอบหมายให้คณะทำงานจัดทำ แผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศ (คณะทำงานฯ) ดำเนินการจัดทำรายละเอียดสมมติฐาน และนำมาเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณาต่อไป ปัจจุบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำค่าพยากรณ์ความต้องการไฟฟ้ากรณีต่างประกอบการจัดทำแผน PDP 2022 และจัดทำ/ทบทวนสมมติฐานเพื่อใช้ในการจัดทำแผน PDP 2022 ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านพลังงานได้กำหนดเป้าหมายแล้วเสร็จของแผน PDP 2022 ภายในปี ๒๕๖๕ นั้น จากการดำเนินการในปัจจุบันของ พน. คาดว่าแผน PDP 2022 จะแล้วเสร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

ตัวชี้วัดที่ ๔ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแผนกำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไปดำเนินการตั้งแต่ปี ๒๕๖๕

เป้าหมายย่อยที่ ๒ ส่งเสริมกิจการไฟฟ้าเพื่อเพิ่มการแข่งขัน และปฏิรูปโครงสร้างการบริการกิจการไฟฟ้า

ตัวชี้วัดที่ ๑ ประกาศใช้ระเบียบการส่งเสริมกิจการไฟฟ้าที่เพิ่มการแข่งขันที่ใช้พลังงานทดแทนภายในปี ๒๕๖๕

๑) ตามมติ กพช. ในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ได้มีมติเห็นชอบกรอบหลักการและเงื่อนไขการเปิดรับซื้อไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนในรูปแบบ Feed-in Tariff (FIT)

สำหรับผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมาก (VSPP) โครงการโรงไฟฟ้าชุมชนเพื่อเศรษฐกิจฐานราก (โครงการฯ) และมอบหมาย กกพ. ออกระเบียบหรือประกาศ และดำเนินการคัดเลือกตามขั้นตอนต่อไป

๒) กกพ. ได้ดำเนินการออกระเบียบว่าด้วยการจัดหาไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมากโครงการโรงไฟฟ้าชุมชนเพื่อเศรษฐกิจฐานราก (โครงการนำร่อง) และออกประกาศ กกพ. เรื่อง ประกาศเชิญชวนรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมากโครงการโรงไฟฟ้าชุมชนเพื่อเศรษฐกิจฐานราก (โครงการนำร่อง) และได้มีมติเห็นชอบผลการพิจารณาคำเสนอขอขายไฟฟ้าด้านราคาโครงการโรงไฟฟ้าชุมชนเพื่อเศรษฐกิจฐานราก (โครงการนำร่อง) โดยมีผู้ผ่านการคัดเลือกจำนวน ๔๓ ราย ปริมาณพลังไฟฟ้าเสนอขายรวม ๑๔๙.๕๐ MW

๓) สำนักงาน กกพ. อยู่ระหว่างจัดทำหลักเกณฑ์การจัดทำข้อกำหนดการเปิดให้ใช้หรือเชื่อมต่อบริเวณโครงข่ายไฟฟ้าให้แก่บุคคลที่สาม (TPA Framework) เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับนโยบายภาครัฐในการปรับโครงสร้างกิจการไฟฟ้าและเปิดให้มีการซื้อขายไฟฟ้าอย่างเสรี

ตัวชี้วัดที่ ๒ ประกาศใช้ระเบียบกฎเกณฑ์และอัตราสำหรับ TPA ของระบบส่งและระบบจำหน่ายภายในปี ๒๕๖๕

ประกาศ กกพ. เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวทางการจัดทำข้อกำหนดการเปิดให้ใช้หรือเชื่อมต่อบริเวณโครงข่ายไฟฟ้าให้แก่บุคคลที่สาม พ.ศ. ๒๕๖๕ ลงนามเมื่อ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๕ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๕

ตัวชี้วัดที่ ๓ ตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายการส่งเสริมการแข่งขันกิจการไฟฟ้าภายในปี ๒๕๖๓

สนพ. ตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายส่งเสริมการแข่งขันกิจการไฟฟ้า โดยมี ผอ.สนพ. เป็นประธาน โดยในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ (ครั้งที่ ๔) เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ที่ประชุมได้มีมติดังนี้

๑) เห็นชอบแผนงานการปรับปรุงโครงสร้างกิจการไฟฟ้าเพื่อส่งเสริมการแข่งขันในระยะทดลอง – นำร่อง พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๖๗

๒) เห็นชอบแผนงานย่อยการดำเนินงานการพัฒนาของแต่ละการไฟฟ้าตามแนวทางของแผนที่นำทางการพัฒนาโครงสร้างกิจการไฟฟ้าเพื่อส่งเสริมการแข่งขันในระยะทดลอง-นำร่อง พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๖๗ อันประกอบไปด้วยแผนงานด้านกฎระเบียบการดำเนินกิจกรรมของตลาดซื้อขายไฟฟ้า (Market Rules) แผนงานด้านการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการตลาดซื้อขายไฟฟ้า (Market Operator: MO) และแผนงานด้านการจัดตั้งผู้ค้าส่งพลังงานไฟฟ้า (Power Marketers)

๓) เห็นชอบแผนงานด้านการกฎระเบียบการดำเนินกิจกรรมของตลาดซื้อขายไฟฟ้า (Market Rules)

๔) เห็นชอบแผนงานด้านการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการตลาดซื้อขายไฟฟ้า (Market Operator)

๕) เห็นชอบแผนงานด้านการจัดตั้งผู้ค้าส่งพลังงานไฟฟ้า (Power Marketer)

ตัวชี้วัดที่ ๔ จัดทำแผนปฏิบัติการนำร่องตลาดซื้อขายไฟฟ้าเสรี (Energy Trading Platform: ETP) ภายในปี ๒๕๖๔ และเริ่มดำเนินโครงการภายในปี ๒๕๖๕ คณะทำงานขับเคลื่อนนโยบายส่งเสริมการแข่งขันกิจการไฟฟ้า เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ได้มีมติเห็นชอบแผนงานการปรับปรุงโครงสร้างกิจการไฟฟ้าเพื่อส่งเสริมการแข่งขันในระยะทดลอง - นำร่อง พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๗ แล้ว ซึ่งปัจจุบัน สนพ. อยู่ระหว่างดำเนินการนำแผนปฏิบัติการนำร่องตลาดซื้อขายไฟฟ้าเสรีเสนอ กบง. และ กพข. เพื่อพิจารณาต่อไป

ตัวชี้วัดที่ ๕ มีผลการศึกษาการปรับปรุงกิจการไฟฟ้าเพื่อเพิ่มการแข่งขัน (ควบคู่ไปกับกิจการก๊าซธรรมชาติ) เพื่อรองรับรูปแบบกิจการพลังงานที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งต้องพิจารณาบทเรียนจากการดำเนินการในต่างประเทศภายในปี ๒๕๖๔ สนพ. ได้ดำเนินการจัดจ้างมูลนิธิเพื่อสถาบันปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยทำการศึกษาโครงการศึกษาการส่งเสริมการแข่งขันในกิจการไฟฟ้าและก๊าซธรรมชาติ โดยที่ปรึกษาได้ส่งมอบรายงานฉบับสมบูรณ์ให้ สนพ. แล้วเมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๓ และ สนพ. ได้ดำเนินการนำเสนอผลการศึกษาโครงการดังกล่าวต่อผู้บริหารแล้ว

ตัวชี้วัดที่ ๖ จัดทำรูปแบบและแผนที่นำทาง (Roadmap) เพื่อปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างการแข่งขันในกิจการไฟฟ้าที่เหมาะสมกับรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไปของกิจการไฟฟ้าภายในปี ๒๕๖๔ คณะทำงานขับเคลื่อนนโยบายส่งเสริมการแข่งขันกิจการไฟฟ้า ได้มีมติเห็นชอบแผนงานการปรับปรุงโครงสร้างกิจการไฟฟ้าเพื่อส่งเสริมการแข่งขันในระยะทดลอง-นำร่อง พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๗ แล้วเมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ซึ่งปัจจุบัน สนพ. อยู่ระหว่างดำเนินการนำรูปแบบและแผนที่นำทาง (Roadmap) เพื่อปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างการแข่งขันในกิจการไฟฟ้าที่เหมาะสม กับรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไปของกิจการไฟฟ้า เสนอ กบง. และ กพข. เพื่อพิจารณาต่อไป

ตัวชี้วัดที่ ๗ จัดทำร่างระเบียบและกฎเกณฑ์สำหรับส่งเสริมกิจการจำหน่าย (Retail) ภายในปี ๒๕๖๕ สำนักงาน กกพ. อยู่ระหว่างพัฒนากฎระเบียบและอัตราสำหรับการเปิดให้ใช้หรือเชื่อมต่อระบบโครงข่ายไฟฟ้าให้แก่บุคคลที่สาม สำหรับการเตรียมการรองรับการส่งเสริมแข่งขันในกิจการไฟฟ้าโดยได้ดำเนินการภายใต้โครงการ EEC Sandbox ดังนี้

๑) เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๓ กพข. เห็นชอบให้ผ่อนปรนให้มีการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างเอกชนกับเอกชนผ่านโครงข่ายของการไฟฟ้า โดยใช้อัตราค่าบริการตามที่ กกพ. กำหนดในพื้นที่โครงการ ERC Sandbox โดยมีกำลังผลิตติดตั้งรวมเพื่อใช้ในการทดสอบนวัตกรรมไม่เกิน ๕๐ เมกะวัตต์ ระยะเวลาแต่ละโครงการไม่เกิน ๒ ปี

๒) กกพ. เห็นชอบข้อเสนอแนวทางการกำหนดอัตรา Wheeling Charge สำหรับโครงการ ERC Sandbox ในอัตราเท่ากับทุกโครงการ เท่ากับ ๑.๑๕๑ บาทต่อหน่วย

๓) กกพ. เห็นชอบข้อกำหนดการเปิดใช้หรือเชื่อมต่อระบบโครงข่ายไฟฟ้าให้แก่บุคคลที่สาม (Third Party Access Code) สำหรับโครงการ ERC Sandbox ที่มีการซื้อขายจริงเพื่อทดสอบความเป็นไปได้ในเชิงเทคนิคและศึกษาผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และนำไปปรับปรุงร่างหลักเกณฑ์การขอใช้บริการผ่านระบบโครงข่ายไฟฟ้าเชิงพาณิชย์ (Third Party Access : TPA Code) ต่อไป นอกจากนี้ กกพ. มีมติเห็นชอบหลักเกณฑ์การจัดทำข้อกำหนดการเปิดให้ใช้หรือเชื่อมต่อระบบโครงข่ายไฟฟ้าให้แก่บุคคลที่สาม (TPA Framework) โดยสำนักงาน กกพ. จะดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อประกาศใช้ต่อไป

ตัวชี้วัดที่ ๘ มีแผนบูรณาการลงทุนและดำเนินงานเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานระยะ ๕ ปี ภายในปี ๒๕๖๕

ประธาน กพข. ได้ลงนามแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนบูรณาการการลงทุนและการดำเนินงานเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานไฟฟ้า (คณะกรรมการจัดทำแผนบูรณาการฯ) เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๔ และคณะกรรมการจัดทำแผนบูรณาการฯ เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๔ เห็นชอบกรอบการจัดทำแผนบูรณาการฯ เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำ แผนบูรณาการฯ ต่อไป พร้อมเห็นชอบร่างคำสั่งแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการจัดทำแผนบูรณาการการลงทุนและการดำเนินงานเพื่อพัฒนาระบบโครงข่ายสมาร์ทกริดและการดำเนินงานเพื่อพัฒนาระบบโครงข่ายสมาร์ทกริดและโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานไฟฟ้าเพื่อทำหน้าที่จัดทำแผนบูรณาการต่อไป

ตัวชี้วัดที่ ๙ ปรับปรุงโครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้าและก๊าซธรรมชาติเพื่อเตรียมการเปลี่ยนผ่านสู่ยุค Prosumer

๑) สำนักงาน กกพ. ได้ประสานข้อมูลร่วมกับการไฟฟ้าทั้ง ๓ แห่ง เพื่อจัดทำข้อเสนอการปรับโครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้าที่สอดคล้องกับนโยบายการกำหนดอัตราค่าไฟฟ้าปี ๒๕๖๔-๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๔ และประกาศคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน เรื่อง กรอบหลักเกณฑ์การกำหนดอัตราค่าไฟฟ้า พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ โดยปัจจุบันอยู่ระหว่างการนำเสนอ กกพ. เพื่อพิจารณาสำหรับนำไปรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งคาดว่าจะประกาศใช้ประมาณกลางปี ๒๕๖๕

๒) กกพ. ออกประกาศหลักเกณฑ์การกำหนดอัตราค่าบริการของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการก๊าซธรรมชาติที่สอดคล้องกับโครงสร้างราคาก๊าซธรรมชาติตามมติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๔ จำนวน ๔ ฉบับ ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๔ และสำนักงาน กกพ. ได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการก๊าซธรรมชาติ

เสนออัตราค่าบริหารที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ตามหลักเกณฑ์ที่ กกพ. ประกาศ กำหนด ทั้งนี้ คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จในปี ๒๕๖๕

ตัวชี้วัดที่ ๑๐ ปรับปรุงรายละเอียดในใบแจ้งค่าไฟฟ้าอย่างโปร่งใสแต่ประชาชนผ่านเทคโนโลยีภายในปี ๒๕๖๕

สำนักงาน กกพ. ยูนีนาเสนอ กกพ. พิจารณาข้อเสนอโครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้า ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘ ที่สอดคล้องกับนโยบายการกำหนดโครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้าปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘ ที่สอดคล้องกับนโยบายการกำหนดโครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้าปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘ ตามมติ กพข. เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๔ ซึ่งเห็นชอบการปรับปรุงองค์ประกอบค่าไฟฟ้าเป็น ๓ ส่วน คือ (๑) ค่าไฟฟ้าฐาน (ค่าพลังงานไฟฟ้าและค่าบริการรายเดือน) (๒) ค่าไฟฟ้าตามสูตรการปรับอัตราค่าไฟฟ้าโดยอัตโนมัติ (Automatic Adjustment mechanism) หรือค่า Ft และ (๓) ค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน ตามนโยบายของภาครัฐ หรือ Policy Expense (PE) รวมทั้งประสานงานร่วมกับการไฟฟ้าฝ่ายจำหน่าย เพื่อเตรียมการปรับปรุงการแสดงผลรายละเอียดในใบแจ้งค่าไฟฟ้าที่สอดคล้องรองรับโครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้าใหม่ดังกล่าว

เป้าหมายย่อยที่ ๓ ส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในธุรกิจ ก๊าซธรรมชาติ

มีแนวโน้มบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับต่ำ และมีความคืบหน้าคือ การรายงานของ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) อยู่ระหว่างดำเนินการตามแผนฯ

๑) คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพข) มีมติเมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๔ เห็นชอบแนวทางการส่งเสริมการแข่งขันในกิจการก๊าซธรรมชาติ ระยะที่ ๒ และมอบหมายให้ คณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงาน (กบง.) เป็นผู้พิจารณาและดำเนินการตามแนวทางการส่งเสริม การแข่งขันในกิจการก๊าซธรรมชาติ ระยะที่ ๒ ในทางปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมต่อไป

๒) คณะรัฐมนตรีรับทราบมติ กพข. ที่เห็นชอบการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ก๊าซธรรมชาติเพื่อรองรับโครงการโรงไฟฟ้าตามแผน PDP 2018 (Rev.1) โดยให้ ปตท. เป็นผู้ดำเนินการ ระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติบนบกจากบางปะกงไปโรงไฟฟ้าพระนครใต้ เพื่อรองรับโรงไฟฟ้าตามแผน PDP 2018 (Rev.1)

๓) เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๔ มีคำสั่งเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจของ คณะอนุกรรมการพิจารณาแนวทางการส่งเสริมกิจการการแข่งขันก๊าซธรรมชาติ ในระยะที่ ๒ โดยให้ พิจารณาและจัดทำแผนโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับก๊าซธรรมชาติและแนวทางดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม

๔) ดำเนินการประมูลแล้วเสร็จและได้มีการลงนามสัญญาแบ่งปันผลผลิต (PSC) สำหรับแปลงสำรวจปิโตรเลียมในอ่าวไทยหมายเลข G1/61 (แหล่งเอราวัณ) กับบริษัท ปตท.สผ.

เอนเนอร์ยี ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ร่วมกับบริษัท เอ็มพี จี๒ (ประเทศไทย) จำกัด และสัญญาแบ่งปันผลผลิตสำหรับแปลงสำรวจปิโตรเลียมในอ่าวไทยหมายเลข G2/61 (แหล่งบงกช) กับบริษัท ปตท.สผ. เอนเนอร์ยี ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด เมื่อ ๒๕ ก.พ. ๖๒ มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานในช่วงเปลี่ยนผ่านของแปลง G1/61 และ G2/61 เพื่อนำมาปรับใช้กับแหล่งอื่น ๆ ในอนาคต

๕) สนพ. ได้จัดทำโครงการศึกษาเพื่อจัดทำมาตรการส่งเสริมการใช้ก๊าซธรรมชาติ ก๊าซธรรมชาติเหลว และ ไบโอมีเทนเพื่อทดแทนน้ำมันเตา ถ่านหิน และก๊าซปิโตรเลียมเหลวแล้วเสร็จ และทำการปิดบัญชีโครงการ ไปแล้วเมื่อวันที่ ๒๐ ก.ค. ๖๓ ปัจจุบันอยู่ในระหว่างจัดทำร่างแนวทางการส่งเสริมฯ

๖) ในช่วงราคา LNG จากสัญญาซื้อขายระยะยาวของ ปตท. ต่ำกว่าราคา Asian Spot LNG และความต้องการใช้ก๊าซฯ ในประเทศปรับลดลงจากเหตุการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด ๑๙ ปตท. ได้ดำเนินการส่งออก LNG ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๖ มกราคม ๒๕๖๔ จากท่ามาบตาพุด เพื่อทดสอบโครงการ Regional LNG Hub ด้วยการดำเนินการ LNG Reloading เชิงพาณิชย์และได้รายงานผลการดำเนินงานในที่ประชุมคณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงาน (กบง) เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๔ รับทราบแล้ว

การติดตามผลการดำเนินงานจากระบบ eMENSCR

- เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ กพข. เห็นชอบให้บรรจุโครงการ LNG Terminal พื้นที่ท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด ระยะที่ ๓ (T-3) ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) จังหวัดระยอง กำลังการแปรรูป LNG เป็นก๊าซ ๑๐.๘ ล้านตันต่อปี (ขยายได้ถึง ๑๖ ล้านตันต่อปี) ในแผนโครงสร้างพื้นฐานก๊าซธรรมชาติเพื่อความมั่นคงของประเทศ และให้กระทรวงพลังงานนำความเห็นของคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) ไปประกอบการพิจารณาดำเนินการต่อไป

กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ (ชธ.) ได้กำกับ ติดตาม ประสานการดำเนินงานในช่วงเปลี่ยนผ่านระหว่างผู้รับสัมปทานและผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิตอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องมาโดยตลอด อย่างไรก็ตาม จากสถานการณ์ปัจจุบันที่เกิดความล่าช้า ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการจัดหาก๊าซธรรมชาติ ซึ่ง ชธ. ได้ดำเนินงานใน ๒ ส่วนหลัก ได้แก่

๑) กำกับดูแลการดำเนินงาน ประสานงานระหว่างผู้รับสัมปทานและ ผู้รับสัญญา ในช่วงเปลี่ยนผ่านอย่างใกล้ชิดเพื่อลดผลกระทบให้น้อยที่สุด

๒) ประสานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเตรียมการรองรับได้แก่ การจัดหาก๊าซธรรมชาติเพิ่มเติม ทั้งจากแหล่งก๊าซธรรมชาติในประเทศ และโดยการนำเข้า LNG เพื่อรักษาความมั่นคงในการจัดหาพลังงานของประเทศ ปัญหาอุปสรรคในกรณีแหล่งก๊าซธรรมชาติที่มีการเปลี่ยนผู้ดำเนินงานส่งผลให้การดำเนินการในช่วงเปลี่ยนผ่านมีความซับซ้อนทั้งทางด้านกฎหมายและด้านเทคนิคส่งผลกระทบต่อความต่อเนื่องในการลงทุน และการจัดหาก๊าซธรรมชาติ นอกจากนี้

อาจส่งผลให้มีทรัพยากรบางส่วนที่ไม่ได้รับการพัฒนาขึ้นมาใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ สนพ. ได้จัดทำโครงการศึกษาเพื่อจัดทำมาตรการส่งเสริมการใช้ก๊าซธรรมชาติ ก๊าซธรรมชาติเหลว และ ไบโอมีเทน เพื่อทดแทนน้ำมันเตา ถ่านหินและก๊าซปิโตรเลียมเหลวแล้วเสร็จ และทำการปิดบัญชีโครงการไปแล้วเมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓

- อยู่ในระหว่างเสนอมาตรการฯ ต่อคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน
- ในช่วงราคา LNG จากสัญญาซื้อขายระยะยาวของ ปตท. ต่ำกว่าราคา Asian Spot LNG และความต้องการใช้ก๊าซฯ ในประเทศปรับลดลงจากเหตุการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด ๑๙ ปตท. ได้ดำเนินการส่งออก LNG ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๖ มกราคม ๒๕๖๔ จากท่ามาบตาพุด เพื่อทดสอบโครงการ Regional LNG Hub ด้วยการดำเนินงานในที่ประชุมคณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงาน (กบง.) เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๔ รับทราบแล้ว
- ปัจจุบันอยู่ในระหว่างการของบประมาณแผ่นดินปี ๒๕๖๖ ในการจัดทำโครงการจัดทำแนวทางการส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็น Regional LNG Hub

ข้อเสนอแนะเร่งรัด

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๑ ศูนย์อนุมัติเบ็ดเสร็จ One Stop Service ด้านกิจการไฟฟ้าที่แท้จริง

สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (สำนักงาน กกพ.)

๑) ควรเร่งรัดและติดตามผลการพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน (ตามหนังสือลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔) เพื่อพิจารณาและกำหนดแนวทางการสนับสนุนขับเคลื่อนการดำเนินงานจัดทำ MOU กับกระทรวงอุตสาหกรรมเกี่ยวกับกฎกระทรวงยกเลิกประเภทหรือชนิดของโรงงานลำดับที่ ๘๘ ต่อไป

๒) ควรเร่งรัดการดำเนินการประเมินสัมฤทธิ์และแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อจะได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบร่าง พ.ร.บ. การประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ให้แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๖๕

๓) ควรเร่งจัดทำกฎหมายลำดับรองหรือระเบียบกรรมการกำกับกิจการพลังงานฯ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับกระบวนการอนุมัติ/การอนุญาตประกอบกิจการไฟฟ้าและกิจการก๊าซธรรมชาติ เพื่อบริการอนุญาตแบบ OSS

๔) ควรเร่งรัดการแก้ไขปรับปรุงร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดพลังงานควบคุม พ.ศ. เกี่ยวกับการยกเลิกการผลิตไฟฟ้าที่เชื่อมโยงกับระบบโครงข่ายไม่เป็นพลังงานควบคุมของกรมพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) เพื่อบริการอนุญาตแบบ OSS

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๒ การพัฒนาศูนย์สารสนเทศพลังงานแห่งชาติ

เจตนารมณ์ของการจัดตั้งศูนย์สารสนเทศพลังงานคือ การนำเสนอข้อมูลด้านพลังงานที่ชัดเจนและเป็นปัจจุบัน เพื่อลดความขัดแย้งทางสังคมของประชาชนและสามารถตรวจสอบข้อมูลด้านพลังงานหรือสถานการณ์ด้านพลังงานของประเทศไทยได้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการเปิดเผยข้อมูลด้านพลังงานจะต้องเป็นข้อมูลที่ไม่ผ่านการวิเคราะห์หรือการกลั่นกรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจะเป็นข้อมูลตามสถานการณ์ปัจจุบัน (Real Time) ด้านพลังงานของประเทศไทยและประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก

กระทรวงพลังงานและสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (สนพ.) ควรเร่งดำเนินการดังนี้

๑) ด้านบุคลากร ควรเร่งจ้างที่ปรึกษา หรือการเสนอขอการจัดสรรผู้รับทุนรัฐบาลในสาขาที่ต้องการ เช่น Data Science หรือ Data Engineer เป็นต้น จากสำนักงาน ก.พ. หรือโครงการทุนอื่น ๆ ของภาครัฐควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะของบุคลากรด้านข้อมูลและดิจิทัลเพื่อรองรับการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์สารสนเทศฯ ต่อไปในอนาคต

๒) ด้านการเชื่อมโยงข้อมูล ควรปรับแก้ไขกฎหมาย กฎหรือระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงและการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านพลังงานระหว่างหน่วยงานภายนอกกับศูนย์สารสนเทศฯ โดยในระยะแรกควรจะทำบันทึกตกลงความร่วมมือ (MOU) ว่าด้วยการเชื่อมโยงและการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านพลังงานกับเจ้าของข้อมูลในส่วนที่เป็นข้อมูลเฉพาะเจาะจง หรือมีความอ่อนไหว หรือมีข้อจำกัดทางด้านกฎหมาย

๓) ด้านงบประมาณ ควรเร่งขอจัดสรรงบประมาณจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือจากแหล่งเงินประมาณอื่น เช่น กองทุนพัฒนาไฟฟ้าสำหรับโครงการสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดของศูนย์สารสนเทศฯ ที่กำหนดให้แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๖๕

ทั้งนี้ จากการติดตามกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๒ การพัฒนาศูนย์สารสนเทศพลังงานแห่งชาติ พบว่ากระทรวงพลังงานได้กำหนดยุทธศาสตร์และแผนงาน ออกเป็น ๓ ระยะ คือ

ระยะที่ ๑ ปี ๒๕๖๔ – ๒๕๖๖ คือ การจ้างที่ปรึกษาภายนอกการพัฒนาบุคลากรภายใน การให้บริการ Gov Cloud และการจัดทำ Data Catalog และ Data Governance

ระยะที่ ๒ ปี ๒๕๖๗ – ๒๕๖๙ คือ Predictive Analysis การพัฒนา Private Cloud และการพัฒนารายงานที่ได้รับการยอมรับมาตรฐาน

ระยะที่ ๓ ปี ๒๕๗๐ – ๒๕๗๙ คือ การผลักดันบุคลากรภายใน Prescriptive Analysis และการให้บริการเชิงพาณิชย์

นอกจากนี้ กระทรวงพลังงานได้กำหนดแผนปฏิบัติการ (Action Plan) เพื่อขับเคลื่อนและการสนับสนุนศูนย์สารสนเทศพลังงานแห่งชาติ ประกอบด้วย ๘ แผนงาน ได้แก่

- กลุ่มแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนประกอบด้วย แผนงานธรรมาภิบาลข้อมูล ด้านพลังงาน (Data Governance) แผนงานการบริหารจัดการข้อมูล (Data Management) แผนงานการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics) และแผนงานโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศ (IT Infrastructure)

- กลุ่มแผนปฏิบัติการสนับสนุน ประกอบด้วย แผนงานพัฒนาบุคลากร (Human Resource Development) แผนงานพัฒนาโครงสร้างองค์กร (Organization Development) แผนงานพัฒนากฎหมาย (Law & Compliance) และแผนงานสื่อสารองค์กร (Corporate Affairs)

จะเห็นได้ว่ายุทธศาสตร์แผนงานและแผนปฏิบัติการ (Action Plan) (แผนระดับ ๓) ตามที่กระทรวงพลังงานกำหนดไว้ไม่สอดคล้องกับระยะเวลาตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน (ฉบับปรับปรุง) (แผนระดับ ๒) กำหนดไว้คือ ต้องแล้วเสร็จภายในปี ๒๕๖๕

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การใช้มาตรการบริหารจัดการพลังงาน (ESCO) สำหรับหน่วยงานภาครัฐ

๑) กระทรวงพลังงาน โดยกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) ควรเร่งรัดเสนอหลักการและแนวทางการดำเนินงานของธุรกิจบริหารจัดการพลังงาน (ESCO) ต่อ คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบโดยเร็ว เพื่อที่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานประมาณ, กรมบัญชีกลาง) จะได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อขับเคลื่อนให้เกิดการดำเนินการ ESCO ให้เกิดขึ้น อย่างเป็นรูปธรรมและบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิรูปฯ ต่อไป ซึ่งตามแผนการปฏิรูป ประเทศด้านพลังงาน (ฉบับปรับปรุง) เป้าหมายย่อยที่ ๑.๒ (MS1.2) กำหนดให้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี ภายในเดือน มิถุนายน ๒๕๖๔

๒) สำนักงานประมาณ ควรเร่งรัดดำเนินการปรับปรุงหลักเกณฑ์และอัตราค่าใช้จ่าย ประกอบการพิจารณางบประมาณรายจ่ายที่เบิกจ่ายในลักษณะค่าตอบแทนใช้สอย วัสดุและ ค่าสาธารณูปโภค (ธันวาคม ๒๕๖๒) โดยพิจารณากำหนดเพิ่ม “หมวด” สำหรับค่าบริการจัดการ พลังงานขึ้นมาใหม่โดยเฉพาะ เพื่อให้การดำเนินการ ESCO สำหรับหน่วยงานภาครัฐ สามารถขอจัดตั้ง งบประมาณได้ตามกฎหมาย

๓) การดำเนินการ ESCO ด้วยรูปแบบการติดตั้ง Solar Rooftop หากมีกำลัง การผลิตมากกว่า ๑ เมกะวัตต์ อาจต้องพิจารณาเกี่ยวกับประเด็นของผังเมือง ตามกฎหมายผังเมืองด้วย ดังนั้น เพื่อไม่ให้มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการ ESCO ในอนาคต พพ. ควรหารือกับกรมโยธาธิการ และผังเมือง เพื่อให้ได้ข้อยุติ และกำหนดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในเรื่องดังกล่าวต่อไป

๔) การดำเนินการ ESCO สำหรับหน่วยงานภาครัฐ เป็นการดำเนินการในรูปแบบให้ ภาคเอกชนลงทุนเองทั้งหมดในอาคารของรัฐ จึงมีประเด็นว่าอาจเข้าข่ายต้องดำเนินการตาม พระราชบัญญัติร่วมทุนฯ หรือไม่ ดังนั้น พพ. ควรหารือกับสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาข้อยุติในเรื่องดังกล่าวให้มีความชัดเจน

๕) พพ. ควรกำหนดหลักเกณฑ์/รูปแบบการตรวจวัดและพิสูจน์ผลค่าพลังงานที่เป็นมาตรฐานสากล (มาตรฐาน IPMVP) เพื่อให้เกิดความโปร่งใส เป็นธรรม น่าเชื่อถือ และสามารถตรวจสอบย้อนหลังได้ โดยกำหนดไว้ใน TOR ให้มีความชัดเจน โดยอาจต้องประสานหารือร่วมกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ในฐานะเป็นหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการดำเนินการ ESCO

๖) กองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน และ BOI ควรส่งเสริมสนับสนุนมาตรการ ESCO อย่างเป็นรูปธรรมและควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ทุกภาคส่วนได้รับทราบโดยทั่วไป

๗) พพ. ควรกำหนดรูปแบบสัญญาพลังงานสำหรับการดำเนินการ ESCO สำหรับหน่วยงานภาครัฐ ให้มีความชัดเจน และหากเป็นการดำเนินการตามสัญญาพลังงานรูปแบบที่ ๓ การประกันค่าพลังงาน (Guaranteed Rebate, Chauffage) ซึ่งต้องดำเนินการในลักษณะการติดตั้ง Solar Rooftop กรณีดังกล่าวส่งผลกระทบต่อแผนพลังงานชาติ ดังนั้น พพ. ควรคำนึงถึงประเด็นดังกล่าวด้วย

๘) พพ. ควรกำหนดกรอบระยะเวลาในการเสนอหลักการ ESCO ต่อ กรม. ให้ชัดเจน และกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานให้แล้วเสร็จสอดคล้องกับปีงบประมาณ เพื่อที่หน่วยงานภาครัฐจะสามารถจัดทำคำขอตั้งงบประมาณได้อย่างทันท่วงที

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ การพัฒนาปิโตรเคมี ระยะที่ ๔ เพื่อการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนและสร้างฐานทางเศรษฐกิจใหม่ (New S-Curve)

๑) การดำเนินงานในพื้นที่ภาคตะวันออก ซึ่งเป็นพื้นที่ที่สามารถดำเนินการได้ทันที เนื่องจากมีความได้เปรียบจากโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับการดำเนินงาน จึงควรเร่งนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ของประเทศ เช่น การพัฒนาแหล่งปิโตรเลียมในอ่าวไทย เพื่อจัดหาวัตถุดิบที่มีต้นทุนต่ำ มากกว่าการพึ่งพาการนำเข้าจากต่างประเทศ เนื่องจากในสถานการณ์ด้านพลังงานที่กำลังเผชิญอยู่ การพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ระยะที่ ๔ จะสามารถฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และควรเร่งรัดการดำเนินงานในพื้นที่อื่นที่มีศักยภาพไปพร้อมกับการพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออก เนื่องจากการดำเนินงานด้านอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ระยะที่ ๔ ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินงาน หากเน้นช้าก็จะส่งผลให้โครงการสำเร็จได้ยากขึ้น ซึ่งการดำเนินงานในพื้นที่อื่นที่มีศักยภาพ ควรเร่งดำเนินงานกับหน่วยงานที่เป็นผู้รับผิดชอบในพื้นที่ เพื่อกำหนดกรอบระยะเวลาในการจัดทำประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA) ให้มีความชัดเจน

๒) เร่งรัดมาตรการส่งเสริมการลงทุนให้กับผู้ประกอบการรายเดิมที่ปรับเปลี่ยนนโยบายการผลิตให้เข้าข่ายอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ระยะที่ ๔ และสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการรายใหม่ที่มีความสนใจในการลงทุน เพื่อเป็นการสร้างงานและมีการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับประเทศ

๓) การพัฒนาคลัสเตอร์อุตสาหกรรมที่เชื่อมโยงปิโตรเลียมและปิโตรเคมีกับการเกษตร แบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ (๑) ผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี (Petrochemicals) (๒) ผลิตภัณฑ์เคมีเสริม (Auxiliary chemicals) และ (๓) ผลิตภัณฑ์ชีวภาพ (Bio-based Products) ควรกำหนดแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรให้เหมาะสม เพื่อป้องกันปัญหาผลกระทบจากการส่งเสริมพืชพลังงานจนกระทบต่อพืชที่นำมาใช้บริโภค

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๕ ปรับโครงสร้างกิจการไฟฟ้าเพื่อเพิ่มการแข่งขัน

เป้าหมายย่อยที่ ๑ ปรับปรุงแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย ๒๐๒๒

เป้าหมายย่อยที่ ๑ ผลการศึกษาสัดส่วนโรงไฟฟ้าฐานและโรงไฟฟ้าประเภทอื่น และผลการศึกษาการปรับปรุงระบบส่งและระบบจำหน่ายให้มีความทันสมัยนั้น เสร็จมาแล้วประมาณ ๒ ปี มีปัจจัยต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปมาก เช่น เทคโนโลยี และการลดปริมาณการปล่อย CO2 จนเป็นศูนย์ เป็นต้น เห็นควรที่จะทบทวนผลการศึกษาดังกล่าว การจัดทำร่างแผน PDP 2022 มีแนวโน้มว่าจะเสร็จล่าช้าจากกำหนด (ภายในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๕) ซึ่งน่าจะมีผลกระทบต่อผลการศึกษาดังกล่าว จึงควรเร่งรัดการดำเนินการ

เป้าหมายย่อยที่ ๒ ส่งเสริมกิจการไฟฟ้าเพื่อเพิ่มการแข่งขัน และปฏิรูปโครงสร้างการบริการกิจการไฟฟ้า

กิจกรรมย่อยที่ ๒ มีการดำเนินการตามตัวชี้วัดที่ได้กำหนดไว้ในแผน ๑๐ ตัวชี้วัด บางตัวเสร็จแล้วแต่ล่าช้ากว่ากำหนดในแผน เช่น ระเบียบและกฎเกณฑ์สำหรับ TPA ของระบบส่งและจำหน่ายภายในปี ๒๕๖๔ แต่ดำเนินการแล้วเสร็จเมื่อ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๕ บางตัวชี้วัดอยู่ในระหว่างดำเนินการ (กำหนดให้แล้วเสร็จภายใน ๒๕๖๕)

๑) โครงสร้างกิจการไฟฟ้าในปัจจุบันยังใช้นโยบาย Enhanced Single Buyer (ESB) การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยเป็นผู้รับไฟฟ้าเพียงรายเดียว โรงไฟฟ้าเอกชนไม่สามารถขายให้ประชาชนหรืออุตสาหกรรมได้โดยตรง ถึงแม้แผนปฏิรูปประเทศกำหนดให้มีการเปิดเสรีไฟฟ้าในพื้นที่ EEC หรือ ERC Sandbox ก็เป็นเพียงการทดลองใช้ในพื้นที่จำกัด หรือพื้นที่พิเศษเท่านั้น โดยจะต้องนำผลการศึกษาที่มีการพิจารณากำหนดรายละเอียดสำหรับการใช้กับทุกพื้นที่ของประเทศ รวมทั้งการทบทวนนโยบายการรับซื้อไฟฟ้าด้วย

๒) ประกาศคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานจะใช้ได้ ใน EEC หรือ ERC Sandbox น่าจะเป็น TPA Frame Work ซึ่งเป็นกรอบกติกาเพื่อให้การไฟฟ้าทั้ง ๓ นำไปกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ ให้ชัดเจน และโปร่งใส ซึ่งจะต้องมีรายละเอียดต่าง ๆ อีกมาก เช่น จำนวนกำลังไฟฟ้า ระยะทาง ค่าความมั่นคง ฯลฯ ไปดำเนินการ

๓) ตัวชี้วัดทั้ง ๑๐ หัวข้อ มีลักษณะเป็นการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้ง กฎระเบียบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการแข่งขันด้านกิจการไฟฟ้า และโครงสร้างการบริหารกิจการ

ไฟฟ้ายังไม่สามารถทำให้เห็นได้ชัดเจนว่าจะสามารถบรรลุผลสำเร็จในการแข่งขันด้านกิจการไฟฟ้าได้อย่างไร มีภาคเอกชนสนใจมาร่วมลงทุนหรือไม่มากนักน้อยเพียงใด ฯลฯ (การแข่งขันต้องมีผู้เข้าร่วมตั้งแต่ ๒ รายขึ้นไป)

เป้าหมายย่อยที่ ๓ ส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในธุรกิจก๊าซธรรมชาติ

๑) ในช่วงปี ๒๕๖๔ ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมด้านเทคนิค (JTC) ไทย-กัมพูชา (ฝ่ายไทย) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาพื้นที่ที่ไทย - กัมพูชาอ้างสิทธิไหล่ทวีปทับซ้อน และเพื่อดำเนินการตามบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชาว่าด้วยพื้นที่ที่ไทย-กัมพูชาอ้างสิทธิไหล่ทวีปทับซ้อน (MOU ๒๕๔๔) โดยคณะกรรมการร่วมด้านเทคนิคที่ได้มีการตั้งขึ้น ประกอบด้วยคณะทำงานไทย - กัมพูชาว่าด้วยการแบ่งเขตทางทะเล โดยอธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศเป็นหัวหน้าคณะทำงานและคณะทำงานไทย-กัมพูชา เกี่ยวกับระบอบพัฒนาร่วม ซึ่งอธิบดีกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติเป็นหัวหน้าคณะทำงาน โดยควรเร่งรัดให้มีการพัฒนาแหล่งพื้นที่อ้างสิทธิไหล่ทวีปทับซ้อน ไทย- กัมพูชา เพื่อความมั่นคงทางพลังงาน โดยเฉพาะในช่วงที่มีภาวะวิกฤตด้านราคาพลังงาน หากสามารถนำเอาทรัพยากรในพื้นที่ขึ้นมาใช้ประโยชน์ก็จะส่งเสริมศักยภาพในการแข่งขันของประเทศส่งผลให้ต้นทุนด้านพลังงานที่ลดต่ำลง

นอกจากความมั่นคงทางพลังงาน ปิโตรเลียมจากแหล่งดังกล่าวยังเป็นแหล่งวัตถุดิบที่สำคัญในอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ซึ่งในช่วงเวลาปัจจุบันนับว่ามีความเหมาะสมในการพัฒนาพื้นที่อ้างสิทธิไหล่ทวีปทับซ้อน ไทย - กัมพูชา เพราะอุตสาหกรรมปิโตรเคมีของประเทศไทยมีศักยภาพและองค์ความรู้ในการพัฒนามากกว่าประเทศใกล้เคียง หากประเทศที่มีพื้นที่อ้างสิทธิไหล่ทวีปทับซ้อนมีการพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมีองค์ความรู้มากขึ้นทัดเทียมกับไทย การเจรจาเพื่อพัฒนาร่วมจะมีความยุ่งยากมากขึ้น เนื่องจากแต่ละฝ่ายก็มีความจำเป็นต้องใช้ปิโตรเลียมเพื่อเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรม ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ โดยกระทรวงพลังงานเป็นหน่วยงานหลัก และภาคเอกชน ควรร่วมกันบูรณาการเพื่อพัฒนาแหล่งพื้นที่ดังกล่าวให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย เพื่อให้เกิดการปฏิรูปด้านพลังงานอย่างแท้จริง สร้างความมั่นคงทางพลังงานและเสริมสร้างศักยภาพด้านการแข่งขันของประเทศให้มียูอยู่ในระดับสากล

๒) การจัดหาก๊าซธรรมชาติให้มีความต่อเนื่องและไม่เกิดการหยุดชะงัก สำหรับกรณีการเปลี่ยนผ่านจากผู้รับสัมปทานรายเดิมไปสู่ผู้รับสัญญารายใหม่ในระบบแบ่งปันผลผลิต ในพื้นที่ผลิตปิโตรเลียมในทะเลอ่าวไทย แปลง G1/61 และ G2/61 ควรมีการเร่งดำเนินการศึกษาต้นแบบทางเศรษฐศาสตร์ในการพิจารณาใช้สิทธิรัฐร่วมลงทุนเพื่อเป็นการพัฒนาแหล่งปิโตรเลียม ตลอดจนเป็นการเตรียมความพร้อมในการร่วมพัฒนาแหล่งพื้นที่อ้างสิทธิไหล่ทวีปทับซ้อน - ไทย กัมพูชา รวมทั้งเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานแหล่งปิโตรเลียมอื่นๆ ที่ใกล้สิ้นสุดระยะเวลาสัมปทาน

๓) การพิจารณาใช้สิทธิรัฐร่วมลงทุน ในพื้นที่ G1/61 และ G2/61

๓.๑) กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติควรเป็นหน่วยงานหลักในการร่วมลงทุน เนื่องจากเป็นไปตามสัญญาที่ได้ลงนาม ให้กระทรวงพลังงานสงวนสิทธิในการร่วมลงทุน การดำเนินงานของ ชร . ที่แจ้งว่า “ไม่ขัดข้องในการให้หน่วยงานอื่นร่วมลงทุน” จะส่งผลให้รัฐเสียโอกาสซึ่งคำนวณเป็นมูลค่ามหาศาล กระทรวงพลังงาน โดยกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติไม่ควรปฏิเสธความรับผิดชอบ โดยไม่ได้ศึกษาวิเคราะห์ทางด้านเศรษฐศาสตร์ และควรเร่งทำการศึกษาเพื่อดำเนินการใช้สิทธิรัฐร่วมลงทุน เพื่อนำเสนอเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีในการพิจารณาเข้าร่วมลงทุนหรือไม่

๓.๒) ปัจจุบันกระทรวงพลังงานยังคงมีนโยบายหรือแผนงานการใช้สิทธิร่วมลงทุนหรือไม่ ในแปลง G1/61 แปลง G2/61 เนื่องจากไม่มีผลการศึกษาความคุ้มค่าเชิงเศรษฐศาสตร์ประกอบการพิจารณาการดำเนินงานแต่อย่างใด

๓.๓) การพิจารณาประเด็นความเสี่ยงในการลงทุนตามที่กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติให้ข้อมูล ดังนี้

- จากข้อเสนอที่ได้รับการคัดเลือกให้ชนะการประมูลของแปลงฯ G1/61 และ G2/61 มีราคาก๊าซธรรมชาติที่ต่ำและให้ผลประโยชน์ตอบแทนรัฐค่อนข้างสูง
- ผลกระทบจากกรณีข้อพิพาทระหว่างรัฐกับผู้รับสัมปทานรายปัจจุบันเกี่ยวกับการรื้อถอนสิ่งติดตั้ง
- ปัญหาการถ่ายโอนการดำเนินงานระหว่างผู้รับสัมปทานรายปัจจุบันไปยังผู้รับสัญญาฯ
- ปัญหาการเข้าพื้นที่เพื่อเตรียมการ ซึ่งประเด็นปัญหาเหล่านี้เพิ่มความเสี่ยงในการดำเนินงานและส่งผลกระทบต่อผลตอบแทนในการลงทุน ในการนี้หากรัฐใช้สิทธิ State Participation รัฐจะต้องเข้าไปร่วมรับความเสี่ยงดังกล่าวเช่นเดียวกับผู้รับสัญญาฯ ตามข้อ ๑๑ (๗) ของสัญญาแบ่งปันผลผลิตที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวงพลังงานให้เป็นผู้ร่วมลงทุนในสัญญา ภายใต้หลักการการร่วมลงทุนอย่างเท่าเทียมกันกับผู้รับสัญญา หากรัฐจะใช้สิทธิ State Participation รัฐอาจพิจารณาการร่วมรับความเสี่ยงต่าง ๆ ดังกล่าวเช่นเดียวกับผู้รับสัญญาให้สอดคล้องกับข้อกำหนดดังกล่าวในสัญญาแบ่งปันผลผลิตนั้น

คณะอนุกรรมการเห็นว่า การลงทุนในแหล่งที่มีการผลิตในเชิงพาณิชย์แล้วย่อมมีความเสี่ยงต่ำ ประกอบกับต้นทุนการดำเนินงานในพื้นที่ที่มีการผลิตมาก่อน เช่น ในแปลง G1/61 ไม่มีต้นทุนในการดำเนินงานมากนัก เนื่องจากเป็นแหล่งผลิตในเชิงพาณิชย์ สามารถพัฒนาเพื่อผลิตปิโตรเลียมได้ เพียงแต่ต้องเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ทั้งนี้ หากในแหล่งปิโตรเลียมที่ไม่มีความคุ้มค่าก็สามารถเลือกไม่เข้าร่วมลงทุนได้ และในช่วงการสำรวจยังคงเป็นภาระหน้าที่การลงทุนของผู้รับสัญญา หากพบปิโตรเลียมที่สามารถผลิตได้ในเชิงพาณิชย์ รัฐจึงเข้าร่วมลงทุน

๓.๔) การดำเนินงานในแหล่งเอร์วานัน ปตท.สผ. ร่วมทุนกับบริษัท มูบาตาลา ปีโตรเลียม (ประเทศไทย) จำกัด (ในสัดส่วนการลงทุนร้อยละ ๖๐ และร้อยละ ๔๐ ตามลำดับ) คิดเป็นร้อยละ ๗๕ ของการลงทุน โดยรัฐใช้สิทธิร่วมลงทุนไม่เกินร้อยละ ๒๕ อย่างไรก็ตาม หากรัฐไม่เข้าใช้สิทธิร่วมลงทุนดังกล่าว สัดส่วนการลงทุนที่เหลืออยู่ร้อยละ ๒๕ นั้น ผลประโยชน์ย่อมตกเป็นของผู้รับสัญญาไปโดยปริยาย ซึ่งการร่วมลงทุนของผู้รับสัญญามีสัดส่วนการร่วมทุนกับบริษัทต่างชาติรวมอยู่ด้วย ไม่ใช่บริษัทของประเทศไทยโดยสิ้นเชิง

๔) การดำเนินงานตามสัญญาแบ่งปันผลผลิต

- กรณีการบริหารจัดการปิโตรเลียมในสัดส่วนที่เป็นของรัฐ ซึ่ง ชช. ได้ให้ข้อมูลว่าการดำเนินงานอยู่ภายใต้หลักการขายร่วมกัน ควรมีการเปิดเผยสัญญาให้มีการรับทราบและการกำหนดข้อผูกพันในสัญญาตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง เป็นการร่างขึ้นหลังจากการประมูลได้รับทราบผลการประมูลแล้ว ควรมีการจัดทำร่างสัญญาที่มีการพัฒนาองค์ความรู้และศักยภาพในการดำเนินการ อีกทั้งในช่วงที่ผู้รับสัญญาเป็นบริษัทของประเทศไทย จึงเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมนี้ในการทดลองเชิงปฏิบัติการต่าง ๆ ได้อย่างเต็มรูปแบบ เพื่อพัฒนาไปสู่การร่วมลงทุนหรือการเป็นคู่สัญญากับบริษัทต่างชาติในอนาคต อย่างไรก็ตาม การบริหารจัดการปิโตรเลียมในสัดส่วนที่รัฐเข้าไปใช้สิทธิร่วมลงทุน ก็ยังไม่พบว่ามีข้อกำหนดในการบริหารจัดการที่ชัดเจน เนื่องจากไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลจากสัญญาที่มีการลงนาม

๕) การกำหนดโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานของประเทศควรมีการกำหนดแผนในภาพรวมทั้งหมด เพื่อเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนที่มีความสนใจ และมีศักยภาพในการดำเนินการสามารถยื่นข้อเสนอต่อรัฐเพื่อเข้าร่วมลงทุนในรูปแบบการร่วมทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน (PPP) เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ภาครัฐในการเปิดให้เข้าใช้งาน

๖) จากสถานการณ์ปัจจุบันที่ราคาก๊าซธรรมชาติมีการปรับตัวเพิ่มสูงขึ้น ทั้งจากสถานการณ์ด้านพลังงานและการฟื้นตัวของเศรษฐกิจที่มีการใช้พลังงานมากขึ้น ควรพิจารณาสัดส่วนการใช้เชื้อเพลิงให้มีความเหมาะสม เช่น กำหนดสัดส่วนการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าเป็นหลัก แทนการนำถ่านหินมาใช้ประโยชน์ ตลอดจนพัฒนาเทคโนโลยีกักเก็บคาร์บอนเพื่อลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

๗) กรณีการเปิดเผยข้อมูลในสัญญา ซึ่งมีการให้เหตุผลว่าไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลรายละเอียดในสัญญาจะทำการเปิดเผยก็ต่อเมื่อได้รับความยินยอมจากคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายนั้น กระทรวงพลังงาน ในฐานะคู่สัญญาและผู้เก็บรักษาข้อมูลควรพิจารณาประโยชน์ของสาธารณะเป็นหลัก เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถติดตามข้อมูลและรับทราบปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินการได้อย่างเหมาะสม

๘) การดำเนินงานในสร้างโอกาสให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการค้า LNG ของภูมิภาค (Regional LNG Trading Hub)

(๑) การดำเนินงานยังคงเป็นการทดลองดำเนินงานที่อยู่ในวงจำกัดของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งประกอบการรายย่อยที่มีความสนใจ ยังไม่ได้มีส่วนร่วมในการทดลองการดำเนินงานโครงสร้างพื้นฐานในการรองรับโครงการอยู่ในช่วงที่มีการปรับเปลี่ยนกฎเกณฑ์การใช้งานให้รองรับการเป็นศูนย์กลางการค้า LNG ในภูมิภาค ซึ่งยังคงต้องมีการทดสอบการดำเนินงานตามกฎเกณฑ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่การสร้างบรรยากาศในการลงทุนของผู้ประกอบการทั้งในและต่างประเทศให้เข้ามาใช้บริการ ซึ่งการทดลองการใช้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ยังมีเพียง shipper ที่มีจำนวนเพียง ๘ ราย ในการใช้งาน

(๒) การดำเนินงานที่ผ่านมาเป็นลักษณะของการเก็งกำไรในช่วงที่ก๊าซ LNG ในตลาดโลกมีราคาต่ำเท่านั้น ซึ่งการดำเนินงานในลักษณะดังกล่าวไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างยั่งยืนให้สอดคล้องกับกิจกรรมที่เกิดขึ้นใน Hub ที่ต้องเน้นในส่วนของการใช้งานโครงสร้างพื้นฐานสร้างรายได้ให้กับประเทศอย่างแท้จริง

(๓) การนำความเย็นที่ได้จากการแปรสภาพก๊าซมาใช้งานในโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อลดค่าใช้จ่ายด้านกระแสไฟฟ้า เช่น ในระบบปรับอากาศ โดยการวางโครงข่ายท่อเพื่อนำส่งไปยังกลุ่มโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมใกล้เคียงหรือการนำมาใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อรักษาคุณภาพผลิตภัณฑ์ในการส่งออกไปจำหน่าย หรือการเพาะปลูกพืชเมืองหนาว เป็นต้น

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม) ได้มีการติดตามประเด็นปฏิรูปจำนวน ๙ ประเด็นปฏิรูป ได้แก่

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑ การปฏิรูปองค์กรด้านพลังงาน

กิจกรรมที่ ๑ การปรับโครงสร้างตั้งกองบริหารสัญญาระบบสัญญาแบ่งปัน

ผลผลิต (Production Sharing Contract : PSC)

มีแนวโน้มบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับต่ำ และมีความคืบหน้าคือการติดตามผลการรายงานความคืบหน้าจากระบบ eMENSCR กองบริหารสัญญาดำเนินการกำกับดูแลการดำเนินงานของผู้รับสัญญา ภายใต้ระบบสัญญาแบ่งปันผลผลิต โดยมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน คือ ในช่วงเตรียมการก่อนเริ่มใช้ระบบสัญญาแบ่งปันผลผลิตมีสัญญาที่ต้องพิจารณากลับกรองเป็นจำนวนมาก เพื่อให้ทันก่อนเริ่มระบบใหม่ รวมถึงมีปริมาณงานเป็นจำนวนมากในขณะที่มีบุคลากรจำกัดและประสบการณ์น้อย

กิจกรรมที่ ๒ สร้างกติกา (Code of Conduct) เพื่อกำหนดขอบเขตการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงาน-กำกับ-ปฏิบัติ

มีแนวโน้มบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับมาก และมีความคืบหน้าคือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานให้ความเห็นชอบแล้ว เมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๓ Code of Conduct กำหนดขอบเขตภารกิจของหน่วยงาน กำกับและปฏิบัติ และมีการแจ้งเวียนบันทึกที่รัฐมนตรีลงนามเห็นชอบให้แต่ละหน่วยงานถือปฏิบัติ รวมทั้งเมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๔ คณะกรรมการ CoC ได้มีการประชุมเพื่อสรุปแนวทางการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานในกำกับเพื่อไม่ให้เกิดความทับซ้อน เช่น การบริหารจัดการการนำเข้า LNG และราคา Pool Gas เป็นต้น

กิจกรรมที่ ๓ ปรับลดระยะเวลาการอนุมัติ/อนุญาต

มีแนวโน้มบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับปานกลาง และมีความคืบหน้าคือ

- มีพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดขั้นตอนการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment: EIA) และการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (Environmental Impact Assessment: EHIA) ในการพิจารณาพื้นที่โรงไฟฟ้าโดยประชาชน
- การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment : SEA) ให้หน่วยงานเจ้าภาพหรือหน่วยงานดำเนินโครงการเป็นผู้จัดทำ
- เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔ กระทรวงพลังงาน ได้นำเสนอผลการศึกษาต่อคณะกรรมการปฏิรูปฯ รับทราบและมีมติให้กระทรวงพลังงานแจ้งผลสำเร็จการดำเนินการต่อไป

ประเด็นปฏิรูปที่ ๓ ปฏิรูปการสร้างธรรมาภิบาลในทุกภาคส่วน

กิจกรรมที่ ๑ ปฏิรูปให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะต่อรัฐอย่างเป็นทางการในรูปคณะที่ปรึกษาหรือแต่งตั้งคณะกรรมการของภาคประชาสังคม และกิจกรรมที่ ๔ ส่งเสริมและสร้างระบบธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทุกองค์กร

แนวโน้มบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับปานกลาง และมีความคืบหน้าคือ รับสมัครกรรมการภาคประชาสังคม (ขยาย ๒ รอบ หมดเขต ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๔) ซึ่งมีผู้สมัครจำนวน ๖ คน ไม่ครบองค์ประกอบตามที่กำหนดไว้กลุ่มละ ๓ คน คือ กลุ่มผู้ผลิต/ผู้จำหน่าย กลุ่มผู้ใช้/ผู้บริโภค และกลุ่มวิชาการ) โดยนำเสนอผลต่อคณะกรรมการปฏิรูปฯ รับทราบและกระทรวงพลังงานขยายเวลารับสมัครกรรมการภาคประชาสังคม ครั้งที่ ๓ (ปิดรับสมัครเมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๕)

ประเด็นปฏิรูปที่ ๙ ระบบบริหารจัดการเชื้อเพลิงชีวมวลไม้โตเร็ว สำหรับโรงไฟฟ้าชีวมวล

มีแนวโน้มบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับน้อย โดยเฉพาะกิจกรรมที่ ๒ กำหนดพื้นที่สำหรับปลูกไม้โตเร็ว (ระยะแรกพิจารณาพื้นที่ปลูกใกล้โรงไฟฟ้าเดิมที่มีเชื้อเพลิงไม่เพียงพอ)

กิจกรรมที่ ๖ กำหนดมาตรฐานและราคากลางของเชื้อเพลิงชีวมวลไม้โตเร็ว และกิจกรรมที่ ๗ ออกมาตรการและระเบียบเพื่อสนับสนุนให้โรงไฟฟ้าแบบ Non-Firm เปลี่ยนไปจ่ายไฟฟ้าแบบ Firm ซึ่งตามแผนปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน (เดิม) กำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดให้มีพื้นที่ที่เหมาะสมและมีความพร้อมในการส่งเสริมให้ปลูกไม้โตเร็วให้แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๖๒ กำหนดให้มีมาตรฐานเชื้อเพลิงและตลาดกลางเชื้อเพลิงชีวมวลภายในปี ๒๕๖๓ และกำหนดให้ออกมาตรการและระเบียบเพื่อสนับสนุนให้โรงไฟฟ้าแบบ Non-Firm เปลี่ยนไปจ่ายไฟฟ้าแบบ Firm แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๖๒ แต่ปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐอยู่ระหว่างการดำเนินการ ถือว่าล่าช้ากว่าแผนฯ มาก

ข้อเสนอแนะเร่งรัดที่สำคัญ คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งรัดพิจารณากำหนดพื้นที่สำหรับปลูกไม้โตเร็ว โดยในระยะแรกควรต้องพิจารณาพื้นที่ปลูกใกล้โรงไฟฟ้าเดิมที่มีเชื้อเพลิงไม่เพียงพอก่อน และควรเร่งจัดทำมาตรฐานและราคากลางของเชื้อเพลิงชีวมวลให้เป็นมาตรฐานกลาง รวมทั้งควรกำหนด/ระบุให้ชัดเจนเกี่ยวกับพันธุ์ไม้โตเร็วที่เหมาะสมสำหรับส่งเสริมและสนับสนุน

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๐ แนวทางส่งเสริมและขจัดอุปสรรคในการนำขยะมูลฝอยไปเป็นเชื้อเพลิงเพื่อผลิตไฟฟ้า

มีแนวโน้มบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับมาก โดยกระทรวงมหาดไทยได้มีการกำหนดระเบียบ/แนวทางเบื้องต้นเกี่ยวกับการคัดแยกขยะไว้ในพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ แล้วเสร็จตามแผน และได้พิจารณาเห็นชอบแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” สำหรับใช้เป็นกรอบและทิศทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนด้วย แต่การบังคับใช้อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน อปท. อาจต้องใช้ระยะเวลาในการปรับใช้กฎหมายพอสมควร

ข้อเสนอแนะเร่งรัดที่สำคัญ คือ กระทรวงมหาดไทย ควรเร่งรัดการจัดลำดับความสำคัญของกลุ่มพื้นที่เร่งด่วนที่มีศักยภาพในการนำขยะเป็นเชื้อเพลิงเพื่อผลิตไฟฟ้าให้มีความชัดเจน และควรพิจารณาแนวทางการลดขั้นตอนการคัดเลือกเอกชนเพื่อเข้าลงทุนในโครงการพลังงานขยะ

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๑ ออกระเบียบว่าด้วยการส่งเสริมกิจการโซลาร์รูฟเสรี

กิจกรรมที่ ๑ - ๕ มีแนวโน้มบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับน้อย และมีความคืบหน้า คือ คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) ได้มีการประชุม ครั้งที่ ๔๗/๒๕๖๒ (ครั้งที่ ๖๐๙) โดยได้พิจารณาระเบียบว่าด้วยการส่งเสริมกิจการโซลาร์รูฟเสรีแล้ว เห็นว่าการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน ยังไม่มีความชัดเจนของภาคนโยบายจึงอาจไม่สอดคล้องกับโครงสร้างกิจการไฟฟ้าของประเทศไทยในปัจจุบัน จึงควรมีการกำหนดนโยบายให้ชัดเจนก่อน ซึ่งถือว่าล่าช้ากว่าแผนมาก

ปัจจุบันสำนักงาน กกพ. อยู่ระหว่างจัดทำ (ร่าง) หลักเกณฑ์การจัดทำข้อกำหนดการเปิดให้ใช้หรือเชื่อมต่อระบบโครงข่ายไฟฟ้าให้แก่บุคคลที่สาม (TPA Framework) โดยจะรวมเรื่องการ

กำหนดอัตราค่าบริการการเชื่อมต่อระบบสายส่งด้วย ซึ่งคาดว่าจะสามารถออกประกาศได้ภายในเดือน มีนาคม ๒๕๖๕ หลังจากนั้นการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) จะดำเนินจัดทำร่างหลักเกณฑ์ การขอใช้บริการผ่านระบบโครงข่ายไฟฟ้าเชิงพาณิชย์ (Third Party Access : TPA Code) ให้แล้วเสร็จ ภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่ประกาศใช้ TPA Framework และต้องเสนอให้ กกพ. พิจารณาเห็นชอบก่อนที่จะ ประกาศใช้ต่อไป ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลว่าจะมีการกำหนดให้ใช้ในพื้นที่ใดบ้าง

ข้อเสนอแนะเร่งรัดสำคัญ คือ สำนักงาน กกพ. ควรเร่งรัดดำเนินการเสนอเรื่อง การส่งเสริมการติดตั้งโซลาร์รูฟอย่างเสรีต่อคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพช.) เพื่อให้มีการ กำหนดนโยบายที่ชัดเจน และสามารถดำเนินการออกระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไปได้ รวมทั้งประสานและ สนับสนุนให้หน่วยงานของหน่วยงานดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศด้านพลังงานอย่างเป็นรูปธรรม ต่อไป

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑๒ ปฏิรูปพลังงานภาคขนส่งระยะ ๒๐ ปี

มีแนวโน้มบรรลุเป้าหมายอยู่ใน ระดับน้อย และมีความคืบหน้า คือ

ข้อมูลจากการร่วมประชุมกับ ปยป กระทรวงพลังงาน (เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๔)

๑) ความคืบหน้าการดำเนินงานจัดทำแผนพลังงานชาติ กระทรวงพลังงานได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบออนไลน์ไปทั้งหมด ๔ ครั้ง โดยมีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้แทนจากสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้แทนจากสถาบันพลังงานเพื่อ อุตสาหกรรม สมาคมยานยนต์ไฟฟ้า กลุ่มโรงกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม ผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา ๗ กลุ่มจาก สมาคมบริษัทจัดการพลังงานไทย ผู้แทนสมาคมพลังงานทดแทน สมาคมผู้ค้าเอทานอล รวมถึงภาค ประชาสังคม สถาบันการศึกษาและผู้แทนจากสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) หลังจากนั้นก็ได้นำเสนอความคิดเห็นต่อคณะกรรมการธิการพลังงาน สภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการธิการพลังงาน วุฒิสภา คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีการเปิด ช่องทางและความคิดเห็นจากประชาชนผ่านเว็บไซต์ของ www.eppo.go.th จนถึงวันที่ ๑-๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๔

๒) จากการเข้าร่วมประชุม cop 26 ที่ผ่านมามีกระทรวงพลังงานมีแนวทางการดำเนินทางด้านพลังงานเพื่อรองรับจากการเข้าร่วมข้อตกลง ซึ่งภายใต้ของแผนพลังงานชาติที่เรา ดำเนินการอยู่ก็ได้คำนึงถึงเรื่องของการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การลดการปล่อยก๊าซ คาร์บอนไดออกไซด์ตลอดจนการส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนให้เพิ่มมากขึ้น เช่น นโยบาย 30@30 ในเรื่องของการปรับเพิ่มสัดส่วนของการนำพลังงานทดแทนมาใช้ในการผลิตไฟฟ้าที่เพิ่มมากขึ้น

๓) การบริหารเชื้อเพลิงในภาคขนส่งให้มีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจของ ประเทศ เช่น การกำหนดสัดส่วนเชื้อเพลิงชีวภาพในน้ำมันเชื้อเพลิงหรือการพัฒนากระบวนการขนส่ง สาธารณะที่พัฒนาไฟฟ้าจะมีการดำเนินการให้สอดคล้องกับราคาพลังงานในปัจจุบัน เพื่อลดผลกระทบ

ต่อคำครองชีพของประชาชนนั้น จากการดำเนินงานที่ผ่านมาในระยะสั้นทางกระทรวงพลังงานมีการบรรเทาผลกระทบจากราคาน้ำมันดีเซลหมุนเร็วที่ปรับตัวสูงขึ้น เช่น มาตรการปรับลดอัตราเงินส่งเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงของน้ำมันดีเซลหมุนเร็ว ปี๗ การกำหนดสัดส่วนของน้ำมันเชื้อเพลิงน้ำมันดีเซลหมุนเร็ว เหลือร้อยละ ๗ เป็นกรณีชั่วคราวในระหว่างเดือนธันวาคม ๒๕๖๔ ถึงเดือนมีนาคม ๒๕๖๕ ซึ่งมาตรการที่กำหนดไว้ก็จะช่วยบรรเทาผลกระทบด้านราคาน้ำมันเชื้อเพลิงแก่ประชาชนได้ระดับหนึ่งสำหรับการดำเนินการในระยะต่อไป กบง. ตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาสัดส่วนการผสมเชื้อเพลิงชีวภาพไบโอดีเซล ปี๑๐๐ ในภาวะวิกฤตด้านราคาน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ จะมีอำนาจในการเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีส่วนผสมของไบโอดีเซล เพื่อลดผลกระทบต่อประชาชนในภาวะวิกฤตด้านพลังงานและราคาน้ำมันเชื้อเพลิง มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำข้อเสนอแนะหลักเกณฑ์กำหนดสัดส่วนของการผสมไบโอดีเซลในน้ำมันหมุนเร็ว ซึ่งผลของการทำงานของคณะกรรมการชุดนี้ก็จะมีการนำเสนอต่อ กบง. เพื่อพิจารณาความเหมาะสมต่อไป

เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผน Oil Plan 2018 น้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในประเทศมีสัดส่วนการผสมของเชื้อเพลิงชีวภาพและมีคุณภาพเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

(๑) ส่งเสริมการใช้ อี๒๐ เป็นน้ำมันเบนซินฐาน (ปริมาณการใช้ อี๒๐ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ ของความต้องการใช้น้ำมันกลุ่มเบนซิน ภายในปี ๒๕๖๔)

(๒) ส่งเสริมการใช้ บี๑๐ เป็นดีเซลฐาน (บี๑๐ เป็นดีเซลฐานของประเทศภายในปี ๒๕๖๓)

(๓) มาตรฐานน้ำมันยูโร ๕ (ตั้งแต่วันที่ ๑ ม.ค. ๒๕๖๗ ผลิตน้ำมันดีเซลยูโร ๕ ได้ร้อยละ ๑๐๐ ของความต้องการใช้ในประเทศ)

๔) แนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องกับระยะเวลาลดการอุดหนุนน้ำมันเชื้อเพลิงชีวภาพ การบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง การดำเนินงานที่ผ่านมาทางกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ได้เห็นชอบกับแนวทางให้กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงสามารถกู้ยืมจะไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ ล้านบาท จากสถาบันการเงิน และสำหรับวงเงินเพิ่มเติมอีก ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท ที่จะเสนอกู้ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ โดยเป็นไปตามที่กระทรวงการคลังกำหนดและเป็นไปตามมติของ กบง. อย่างไรก็ตาม กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงนี้ยังคงภาพช่องในการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพดีที่สุด

๕) แผนงานในการกำหนดโครงสร้างราคาเชื้อเพลิงชีวภาพในปี ๒๕๖๔ กระทรวงพลังงาน โดยสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (สนพ.) ได้ดำเนินโครงการประเมินผลการส่งเสริมการใช้เชื้อเพลิงชีวภาพในภาคขนส่งและทบทวนหลักเกณฑ์การกำหนดราคาเชื้อเพลิงชีวภาพมีมูลนิธิเพื่อสถาบันปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยเป็นที่ปรึกษา โครงการนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนและเสนอ

หลักเกณฑ์การกำหนดราคาเชื้อเพลิงชีวภาพที่เหมาะสม สะท้อนต้นทุนและเทคโนโลยี โดยสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน มีรายละเอียดผลการศึกษา ดังนี้

๑) ข้อเสนอหลักเกณฑ์การกำหนดราคาเอทานอล

ระยะที่ ๑ ปี ๒๕๖๕- ๒๕๖๗ : ใช้ราคาซื้อขายจริงในประเทศการกำหนดราคาเอทานอล อ้างอิงราคาจากผู้ซื้อผู้ขายตกลงซื้อขายจริงในประเทศ สะท้อนราคาเอทานอลในตลาดได้ดีพอสมควร และเหมาะสมกว่าสูตรราคาที่ตั้งราคาบวกจากต้นทุนการผลิต (Cost Plus) เนื่องจากอุตสาหกรรมเอทานอลเติบโตมาพอสมควรแล้ว การใช้สูตรราคา Cost Plus จะทำให้ผลิตภาพในภาพรวมของประเทศต่ำและไม่เกิดการแข่งขัน แม้ว่าการอ้างอิงราคาซื้อขายจริงในประเทศ จะทำให้ราคาน้ำมันที่ผสมเชื้อเพลิงชีวภาพมีราคาสูงกว่าการอ้างอิงราคาตลาดสากล ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้ใช้น้ำมัน แต่ในภาพรวมแล้ว ภาคส่วนอื่น ๆ ในห่วงโซ่อุปทานจะได้รับผลประโยชน์ ซึ่งก็ส่งผลในทางบวกกลับมาสู่ผู้ใช้น้ำมันในทางอ้อมและยังสามารถใช้กลไกกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงลดผลกระทบของราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีราคาสูงได้ สิ้นสุด ณ กันยายน ๒๕๖๕ และขยายเวลาได้ ๒ ครั้ง ๆ ละ ๒ ปี)

ระยะที่ ๒ ปี ๒๕๖๘ เป็นต้นไป : เปลี่ยนเป็นราคานำเข้า (Import Parity) ในระยะถัดไป เมื่ออุตสาหกรรมในประเทศมีความพร้อมและมีต้นทุนที่สามารถแข่งขันได้ควรพิจารณา กำหนดราคาอ้างอิงราคานำเข้า (Import Parity) เพื่อส่งเสริมให้ผู้ผลิตปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตเพื่อลดต้นทุน

๒) ข้อเสนอหลักเกณฑ์การกำหนดราคาไบโอดีเซล

ระยะที่ ๑ ปี ๒๕๖๖- ๒๕๖๗ : ปรับเป็น Revised Cost Plus เนื่องจากวัตถุดิบ CPO ซึ่งเป็นต้นทุนหลักในการผลิตไบโอดีเซล มีราคาที่ผันผวนตามฤดูกาลและอุปสงค์อุปทานของอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม ซึ่งมักมีปัญหาการขาดแคลนและล้นตลาด ส่งผลให้ราคา CPO ผันผวนสูง จึงยังคงใช้สูตรราคา Cost Plus ในระยะเริ่มแรกโดยปรับเป็น Revised Cost Plus เพื่อให้สะท้อนต้นทุนตามสถานการณ์ของอุตสาหกรรมไบโอดีเซล Revised Cost Plus คือ ราคาไบโอดีเซลที่คำนวณจากราคาไบโอดีเซล (CPO) และไบโอดีเซล (Stearin) เฉลี่ยถ่วงน้ำหนักด้วยปริมาณ CPO (รวมปริมาณ RBDPO ที่ถูกแปลงค่าเป็น CPO) และปริมาณ Stearin โดยให้กำไรที่อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on asset : ROA) ๕%

ระยะที่ ๒ ปี ๒๕๖๘ เป็นต้นไป : เปลี่ยนเป็น New Cost Plus เนื่องจากจะไม่มี การชดเชยจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ในระยะถัดไปควรเปลี่ยนไปใช้สูตรราคา Cost Plus ใหม่ โดยใช้ราคาไบโอดีเซลในประเทศจาก Revised Cost Plus และราคาวัตถุดิบมาเลเซีย มาคำนวณราคาไบโอดีเซลใหม่ตามสัดส่วนที่กำหนด เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทานปรับตัว มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพและความสามารถในการแข่งขันของตัวเอง ปัจจุบันโครงการนี้ สนพ. อยู่ระหว่างจัดทำรายงานเพื่อนำผลการศึกษาที่ได้เสนอต่อ กบง. ให้พิจารณาในช่วงเดือนมีนาคม - เมษายน ๒๕๖๕

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๔ การใช้ข้อบัญญัติเกณฑ์มาตรฐานอาคารด้านพลังงาน (Building Energy Code: BEC)

กิจกรรมที่ ๑ – ๒ มีแนวโน้มบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับมาก และมีความคืบหน้าคือ กฎกระทรวงกำหนดประเภทหรือขนาดของอาคาร และมาตรฐานหลักเกณฑ์และวิธีการในการออกแบบอาคารเพื่อการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. ๒๕๖๓ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ขั้นตอนต่อไปคือการบังคับใช้กฎกระทรวงฯ ด้วยการก่อสร้างอาคารใหม่ โดยในทางปฏิบัติคณะกรรมการควบคุมอาคารต้องพิจารณาให้ความเห็นชอบให้นำกฎกระทรวงฯ ดังกล่าวมาใช้ในการควบคุมอาคารด้วย หน่วยงานปฏิบัติจึงจะสามารถบังคับใช้กฎกระทรวงฯ ได้จริง ซึ่งปัจจุบันคณะกรรมการควบคุมอาคารได้พิจารณาให้ความเห็นชอบเพียงบางข้อของกฎกระทรวงฯ เท่านั้น มิได้ให้ความเห็นชอบกฎกระทรวงฯ ทั้งฉบับ จึงมีปัญหาการบังคับใช้กฎกระทรวงฯ ดังกล่าว ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

เมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๔ พพ. ได้มีหนังสือไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อหารือปัญหาข้อกฎหมาย ๒ ประเด็น คือ

๑) กรณีที่คณะกรรมการควบคุมอาคารให้ความเห็นชอบกฎกระทรวง BEC เฉพาะบางข้อ ส่งผลต่อสภาพการบังคับใช้อย่างไร

๒) หน่วยงานใดมีอำนาจและหน้าที่โดยตรงในการออกประกาศบังคับใช้กฎกระทรวง BEC ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

หลังจากนั้น เมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๕ คณะกรรมการกฤษฎีกา มีหนังสือแจ้งความเห็นให้ พพ. และ ยผ. ทราบ โดยมีผลการพิจารณาสรุปว่า “การเห็นชอบลักษณะดังกล่าว ไม่ถือว่าเป็นการเห็นชอบกฎหมายที่จะทำให้เกิดผลทางกฎหมาย และจะทำให้เกิดปัญหาการบังคับใช้และการตีความกฎหมายได้ และให้ทั้ง ๒ หน่วยงานประสานงานกันเพื่อให้มีการออกประกาศบังคับใช้พร้อมกันต่อไป”

ข้อเสนอแนะเร่งรัดที่สำคัญคือ กระทรวงมหาดไทยควรเร่งรัดให้คณะกรรมการควบคุมอาคารปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดโดยเร็ว ตามแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๖ การส่งเสริมยานยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย

มีแนวโน้มบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับปานกลาง และมีความคืบหน้าคือ

๑) เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๕ คณะกรรมการนโยบายยานยนต์ไฟฟ้าแห่งชาติได้เห็นชอบรายละเอียดมาตรการสนับสนุนการใช้ยานยนต์ไฟฟ้าประเภทรถยนต์และรถจักรยานยนต์เพิ่มเติมและจะนำเสนอมติคณะกรรมการฯ ต่อ ครม.พิจารณาต่อไป

๒) เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ มติคณะรัฐมนตรี ได้พิจารณาแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมยานยนต์ไฟฟ้าตามผลการประชุมคณะกรรมการฯ โดยให้กระทรวงพลังงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๓) การดำเนินงานของกระทรวงพลังงาน คือ (๑) สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (สนพ.) ได้จัดประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจและเอกชน เพื่อจัดทำรายละเอียดแนวทางการสนับสนุนการติดตั้งเครื่องอัดประจุสำหรับยานยนต์ไฟฟ้าและสนับสนุนการลงทุนอุตสาหกรรมการผลิตแบตเตอรี่และได้นำเสนอรายละเอียดต่าง ๆ ต่อคณะกรรมการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและแบตเตอรี่เพื่อรองรับยานยนต์ไฟฟ้า และคณะกรรมการนโยบายยานยนต์ไฟฟ้าแห่งชาติต่อไป รวมทั้งการพิจารณาแนวทางปฏิบัติในการจัดซื้อหรือการเช่ายานยนต์ไฟฟ้ามาใช้ในราชการ และ (๒) กรมธุรกิจพลังงานและกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานได้หารือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมน้ำมัน เชื้อเพลิงและเชื้อเพลิงชีวภาพ เพื่อรวบรวมข้อมูลผลกระทบที่จะเกิดกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและความช่วยเหลือจากภาครัฐในช่วงการเปลี่ยนผ่านจากนโยบายส่งเสริมยานยนต์ไฟฟ้า

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๗ การส่งเสริมเทคโนโลยีระบบกักเก็บพลังงาน

มีแนวโน้มในการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับปานกลาง มีความคืบหน้า คือ กิจกรรมที่ ๑ คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพข.) ได้จัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมเทคโนโลยีระบบการกักเก็บพลังงาน (คณะกรรมการ ESS) แล้ว และคณะกรรมการฯ ดังกล่าวได้มีการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ (ครั้งที่ ๑) เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ โดยได้เห็นชอบกรอบแนวทางการส่งเสริม ประกอบด้วย ๔ ด้าน ได้แก่ (๑) การส่งเสริมการใช้ (๒) การส่งเสริมการผลิต (๓) การพัฒนา/ปรับปรุงมาตรฐานและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และ (๔) การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาและสร้างบุคลากร ปัจจุบัน สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (สนพ.) อยู่ระหว่างจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ ESS พิจารณาต่อไป

ข้อเสนอแนะเร่งรัดที่สำคัญคือ สนพ. ควรเร่งรัดจัดทำแผนการปฏิบัติการ (Action Plan) ตามกรอบแนวทางการส่งเสริมทั้ง ๔ ด้าน ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ ESS พิจารณาตามขั้นตอนโดยเร็ว ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการส่งเสริมระบบกักเก็บพลังงานในระดับอุตสาหกรรมภายในประเทศ

ข้อเสนอแนะเร่งรัด

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑ การปฏิรูปองค์กรด้านพลังงาน

กิจกรรมที่ ๑ การปรับโครงสร้างตั้งกองบริหารสัญญาาระบบสัญญาแบ่งปันผลผลิต (Production Sharing Contract : PSC)

๑) จากการจ้างที่ปรึกษาเพื่อศึกษาและออกแบบระบบการบริหารจัดการสัญญา แบ่งปันผลผลิต ภายใต้หลักการ “แยกงานด้านการกำกับ (Regulation) และการดำเนินงาน (Operation) ออกจากกัน” โดยให้ความเห็นว่า กรมควรดำเนินการ เป็น ๒ ระยะ ดังนี้

- ระยะแรก ควรจัดตั้งกองบริหารสัญญาภายใต้กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ เพื่อดำเนินการปฏิบัติการตรวจสอบผู้ประกอบการตามสัญญา รวมถึงให้กองต่าง ๆ ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลในส่วนที่เกี่ยวข้อง

- ระยะยาว ควรมีการประเมินความสำเร็จและพิจารณาข้อเสนอในการจัดตั้ง Service Deliver Unit (SDU) โดยนำงานบางส่วนของกองบริหารสัญญาออกไปเป็น SDU ทั้งนี้ ในการจัดตั้งหน่วยงาน SDU กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติจะทบทวนและจัดทำคำขอส่งให้ สำนักงาน ก.พ.ร. พิจารณาอีกครั้ง

ซึ่งการกำหนดแผนงานในลักษณะดังกล่าว มีการกำหนดระยะเวลาในช่วงการดำเนินงานระยะแรกนานถึง ๓ ปี ซึ่งกำหนดกรอบการดำเนินงานเพียงแค่จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับเจ้าหน้าที่กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ เรื่อง การอนุมัติแผนงานและงบประมาณ (Work Program and Budget) ประกอบด้วยกระบวนการปฏิบัติงาน ขั้นตอนการปฏิบัติงานทั้งกระบวนการหลัก และกระบวนการย่อย ได้แก่ ๑) การสอบทาน พิจารณา อนุมัติ WPB ๒) การรับทราบ/การอนุมัติการแก้ไข WPB ของผู้รับสัญญา ๓) การติดตามความคืบหน้าการดำเนินงานตาม WPB และการรายงานการพิจารณาสัญญา จัดซื้อ จัดจ้าง เงินเดือน ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในแปลง G1/61 และ G2/61 จากนั้นในระยะที่ ๒ จึงจะขยายขีดความสามารถของกองบริหารสัญญาให้ครอบคลุมงานสำรวจและผลิตปิโตรเลียม และการบริหารสัญญาทั้งสามประเภท เห็นว่าการดำเนินงานที่กำหนดให้แบ่งเป็นสองระยะ ส่งผลให้เกิดความล่าช้า ไม่ทันต่อสถานการณ์ด้านพลังงานที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งต้องดำเนินงานเชิงรุกในการบริหารจัดการแหล่งปิโตรเลียมที่ต้องมีความรวดเร็วทันต่อธุรกิจที่มีความผันผวน หากการดำเนินงานเพียงแค่ตรวจสอบผู้ประกอบการตามสัญญา ควรเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงานมาตั้งแต่แรกในการดำเนินงานหรือดำเนินงานในรูปแบบ SDU ไปพร้อมกัน ทั้งนี้ ข้อจำกัดด้านบุคลากรสามารถปรับเพิ่มลดตามความจำเป็น แต่ในส่วนของเนื้อหาขอบเขตงานที่ต้องดำเนินการ ต้องทำการกำหนดตั้งแต่ในระยะเริ่มต้น ทั้งนี้ อาจพิจารณานำต้นแบบการศึกษาในการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อเข้าไปร่วมลงทุน อาจใช้ต้นแบบการจัดตั้งปตท. สผ. มาพิจารณาในการออกแบบหน่วยงานเพื่อมาบริหารแหล่งปิโตรเลียมได้

๒) หน่วยงานในรูปแบบ SDU ยังไม่สามารถทำการซื้อขาย ปิโตรเลียมในชั้นปลายน้ำได้ การจัดตั้งหน่วยงานในรูปแบบ SDU เป็นเพียงการอำนวยความสะดวกในด้านธุรการที่มีความคล่องตัวขึ้นเท่านั้น ยังไม่สามารถดำเนินงานในรูปแบบการบริหารแหล่งปิโตรเลียมร่วมกับผู้รับสัญญาได้ มีภารกิจและหน้าที่ในการรับส่วนแบ่งจากแหล่งปิโตรเลียมตามที่กระทรวงพลังงานลงนามกับผู้รับสัญญา

แต่หากเป็นหน่วยงานในรูปแบบอื่นจะสามารถดำเนินการได้อย่างเต็มรูปแบบ ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ รวมถึงการว่าจ้างหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการพิจารณาสัญญาที่เกี่ยวข้องได้

๓) การสรรหาบุคลากรเพื่อมาปฏิบัติงานได้อย่างเต็มรูปแบบในกองบริหารสัญญา เพื่อดำเนินงานในส่วนของสัญญาแบ่งปันผลผลิต สัญญาจ้างบริการอัตราค่าตอบแทนของภาครัฐ ไม่สามารถทำการว่าจ้างบุคลากรได้เทียบเท่ากับการจ้างงานของภาคเอกชน จึงมีความจำเป็นต้องจัดตั้งเป็นหน่วยงานในรูปแบบ SDU ขึ้น เพื่อรับบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเข้าไปดำเนินงานร่วมกับผู้รับสัญญา โดยปฏิบัติงานทำหน้าที่เช่นเดียวกันและได้รับค่าตอบแทนเทียบเท่ากับหน่วยงานเอกชน

๔) การดำเนินงานในการบริหารจัดการ การจัดตั้งหน่วยงานในรูปแบบ SDU หรือรูปแบบอื่น ๆ ของรัฐ จะมีความแตกต่างในการดำเนินงานอย่างไร การดำเนินงานในรูปแบบ SDU จะสามารถดำเนินการได้มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริงหรือไม่ ซึ่งการบริหารจัดการของ ปตท.สผ. ในช่วงเริ่มต้น อาจพิจารณานำมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินงานได้ เนื่องจากงบประมาณในการเริ่มลงทุน ไม่สูงมาก และสามารถบริหารจัดการแหล่งปิโตรเลียมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕) การดำเนินงานของหน่วยงานในรูปแบบ SDU ที่ยังคงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติต้องผ่านขั้นตอนในการอนุมัติต่าง ๆ เสนอไปยังรัฐมนตรีผู้มีอำนาจลงนาม การดำเนินงานในลักษณะดังกล่าวจะแตกต่างจากหน่วยงานอื่น ๆ ที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะ เพื่อมีอำนาจในการดำเนินงานหรือไม่

๖) การดำเนินงานของกองบริหารสัญญาต้องกำกับดูแลและตรวจสอบ สัญญาหลายประเภทซึ่งการดำเนินงานไม่อาจดำเนินการได้อย่างสมบูรณ์ ต้องอาศัยประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการดำเนินงาน ซึ่งขอบเขตการดำเนินงานในระยะเริ่มต้นกองบริหารสัญญาไม่น่าจะดำเนินการได้

๗) การบริหารสัญญาภายใต้ระบบแบ่งปันผลผลิตนั้น ยังคงมีสัญญาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งบุคลากรในกองบริหารสัญญาไม่สามารถดำเนินงานได้ทั้งหมด ยังคงต้องอาศัยประสบการณ์ ความรู้ความเชี่ยวชาญในการดำเนินงาน

๘) การใช้สิทธิรัฐร่วมลงทุน

(๑) ผลประโยชน์จากการเข้าร่วมลงทุนจากการประเมินเบื้องต้น การพิจารณาใช้สิทธิ State participation ในแปลง G1/61 และ G2/61 ในส่วนปริมาณสำรองของก๊าซ และก๊าซธรรมชาติเหลว ที่ได้สามารถดำเนินการผลิตขึ้นมาได้ทันที สามารถสร้างผลตอบแทนในระยะ ๑๐ ปี เป็นมูลค่าเท่ากับ ๑,๐๘๕ และ ๔,๐๔๐ ล้านบาท ตามลำดับ หากไม่เข้าร่วมใช้สิทธิรัฐร่วมลงทุน รัฐก็จะเสียผลประโยชน์ที่ควรได้รับเพิ่มเติม ในสัดส่วนไม่เกินร้อยละ ๒๕ ที่จะเข้าร่วมลงทุน ดังนั้น หากรัฐเข้าร่วมลงทุนในช่วงเวลาที่บริษัทผู้รับสัญญาเป็นบริษัทของประเทศไทย จึงนับว่าเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมในการเข้าไปร่วมลงทุนเพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และพัฒนาแนวทางการลงทุนด้านปิโตรเลียมเพื่อบริหารจัดการแหล่งปิโตรเลียมในอนาคต

(๒) การใช้สิทธิรัฐร่วมลงทุนจะเป็นต้นแบบการดำเนินงานในอนาคตในการร่วมลงทุนสำหรับแหล่งปิโตรเลียมที่เปิดให้ขอรับสิทธิสำรวจและผลิตในระบบแบ่งปันผลผลิต

(๓) การขายก๊าซในสัดส่วนของรัฐตามสัญญาแบ่งปันผลผลิตที่กำหนดให้เป็นไปตามหลักการขายร่วมกันข้อผูกพันในสัญญาแบ่งปันผลผลิตสัญญาเปลี่ยนแปลงได้หรือไม่ ไม่ได้อยู่ในหลักการของระบบแบ่งปันผลผลิต รวมถึงการขาย

(๔) ประเด็นในความเสี่ยงในการร่วมลงทุน ตามที่กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติให้ข้อมูลพบว่ามีความเสี่ยง ดังนี้ “ข้อเสนอที่ได้รับการคัดเลือกให้ชนะการประมูลของแปลงฯ G1/61 และ G2/61 มีราคาก๊าซธรรมชาติที่ต่ำและให้ผลประโยชน์ตอบแทนรัฐค่อนข้างสูง จึงทำให้มีความเสี่ยงในการลงทุนแปลง G1/61 ยังได้รับผลกระทบจากกรณีข้อพิพาทระหว่างรัฐกับผู้รับสัมปทานรายปัจจุบันเกี่ยวกับการรื้อถอนสิ่งติดตั้ง รวมไปถึงปัญหาการถ่ายโอนการดำเนินงานระหว่างผู้รับสัมปทานรายปัจจุบันไปยังผู้รับสัญญาฯ และปัญหาการเข้าพื้นที่เพื่อเตรียมการ ซึ่งประเด็นปัญหาเหล่านี้เพิ่มความเสี่ยงในการดำเนินงานและส่งผลกระทบต่อผลตอบแทนในการลงทุน” เห็นว่าการเข้าใช้สิทธิเข้าร่วมประกอบกิจการในแปลงสำรวจและผลิตปิโตรเลียมที่มีการผลิตอยู่แล้ว ความเสี่ยงอยู่ในระดับต่ำ (Minimal Risk) การร่วมลงทุนเป็นการดำเนินงานในแหล่งที่มีความคุ้มค่าในเชิงพาณิชย์ และอยู่ในขั้นผลิต มีเพียงการลงทุนในส่วนของการติดตั้งอุปกรณ์การผลิตเพิ่มเติมและการบำรุงรักษา ซึ่งงบประมาณในการลงทุนสามารถใช้ส่วนแบ่งที่ได้รับจากสัญญาแบ่งปันผลผลิตมาลงทุนได้

(๕) การพิจารณาใช้สิทธิรัฐร่วมลงทุนในแปลง G1/61 และ G2/61 เห็นว่า กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ เป็นหน่วยงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการดำเนินงานด้านสำรวจและผลิตปิโตรเลียม ตลอดจนมีการลงทุนด้านข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบในการดำเนินงานมากกว่าหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ จึงเห็นว่าการใช้สิทธิร่วมลงทุน จากกระทรวงพลังงานโดยกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ ควรเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงาน

กิจกรรมที่ ๒ สร้างกติกา (Code of Conduct) เพื่อกำหนดขอบเขตการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยนโยบาย-กำกับ-ปฏิบัติ

กระทรวงพลังงานและสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (สนพ.) ควรกำหนดการติดตามประเมินผล (KPI) การดำเนินการและปัญหาอุปสรรคการดำเนินการตามกติกา (Code of Conduct) อย่างต่อเนื่อง

กิจกรรมที่ ๓ ปรับลดระยะเวลาการอนุมัติ/อนุญาต

กระทรวงพลังงานได้**แจ้งผลสำเร็จ**ไปยังคณะกรรมการปฏิรูปด้านพลังงาน และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช) แล้ว

ประเด็นปฏิรูปที่ ๓ ปฏิรูปการสร้างความภาคภูมิใจในทุกภาคส่วน

๑) ควรเร่งรับสมัครกรรมการภาคประชาสังคมให้ได้จำนวนครบตามสัดส่วนที่กำหนดไว้ เพื่อให้มีการกรรมการภาคประชาสังคมเข้าร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูลในการจัดทำโครงการด้านพลังงานต่าง ๆ

๒) กรณีไม่มีผู้เข้ารับเป็นสมัครกรรมการภาคประชาสังคมให้ได้จำนวนครบตามสัดส่วนที่กำหนดไว้ กระทรวงพลังงานและคณะกรรมการปฏิรูปฯ ควรจะปรับแก้ไขหลักเกณฑ์หรือสัดส่วนองค์ประกอบให้เหมาะสมกับสถานการณ์พลังงานของประเทศได้

ประเด็นปฏิรูปที่ ๔ ระบบบริหารจัดการเชื้อเพลิงชีวมวลไม้โตเร็ว สำหรับโรงไฟฟ้า

ชีวมวล

๑) ควรเร่งรัดให้คณะทำงานจัดทำแนวทางสร้างความมั่นคงอย่างยั่งยืนให้แก่เกษตรกรด้วยโรงไฟฟ้าชุมชนชีวมวล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน คือ กษ., มท., ทส. และ พพ. จัดทำรายงานข้อมูลศักยภาพและแผนที่กำหนดพื้นที่เป้าหมายในการปลูกไม้โตเร็วของประเทศให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เนื่องจากตามแผนฯ ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จตั้งแต่ปี ๒๕๖๑ และควรกำหนดแผนงาน (Action Plan) ให้ชัดเจน

๒) ควรเร่งรัดจัดทำมาตรฐานและราคากลางของเชื้อเพลิงชีวมวลไม้โตเร็วให้แล้วเสร็จและมีสัญญาซื้อขายเชื้อเพลิงชีวมวลที่ใช้เป็นมาตรฐานกลาง เป็นธรรมต่อเกษตรกร และอย่างน้อยควรต้องมีการประกันราคาขั้นต่ำของเชื้อเพลิงให้กับเกษตรกรด้วย ทั้งนี้ หากราคาเชื้อเพลิงชีวมวลตามท้องตลาด ณ เวลานั้นสูงกว่าราคาประกันขั้นต่ำตามที่กำหนดไว้ก็ต้องถือตามราคาที่สูงกว่านั้น

๓) ควรเร่งรัดให้กกพ. อาศัยอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบกิจการพลังงานฯ เสนอความเห็นและให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการประกอบกิจการพลังงาน เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเร่งรัดกำหนดนโยบายเกี่ยวกับรูปแบบสัญญาซื้อขายไฟฟ้าให้มีความสอดคล้องตามแผนปฏิรูปประเทศ ที่กำหนดให้มีการออกมาตรการและระเบียบเพื่อสนับสนุนให้โรงไฟฟ้าแบบ Non-Firm เปลี่ยนไปจ่ายไฟฟ้าแบบ Firm (กิจกรรมที่ ๗) เพื่อที่สำนักงาน กกพ. จะได้เร่งรัดจัดทำระเบียบการเปลี่ยนรูปแบบสัญญาซื้อขายไฟฟ้าแบบ Non-firm มาเป็นแบบ Firm ต่อไป อย่างไรก็ตาม หากรัฐบาลมีความกังวลเกี่ยวกับศักยภาพเชื้อเพลิงภายในชุมชน ก็ควรขับเคลื่อนในเบื้องต้นโดยควรนำร่องเปลี่ยนแปลงจากสัญญาแบบ Non-firm เป็น Semi - Firm

๔) การจัดทำคู่มือการปลูกไม้โตเร็ว ควรพิจารณาไม้ชนิดอื่น ๆ ด้วย เนื่องจากมีไม้หลากหลายชนิด ซึ่งมีกำหนดไว้ในแผนปฏิรูปแล้ว เช่น ยูคาลิปตัส สนปติพัทธ์ สะเดา กระถินณรงค์ กระถินเทพา ชี้เหล็ก เป็นต้น (กิจกรรมที่ ๓) และคู่มือปลูกไม้โตเร็วที่ พพ. ได้มีการเผยแพร่ใน website นั้น ควรพิจารณาทบทวนให้มีข้อมูลในทางปฏิบัติที่ชัดเจน เช่น ข้อมูลผลตอบแทนที่คุ้มค่า ต้นทุน สายพันธุ์ ผลผลิต เป็นต้น เพื่อให้เกษตรกรได้รับทราบและตัดสินใจปลูกไม้โตเร็ว ไม่ใช่เป็นเพียงข้อมูลที่เป็นทฤษฎี/วิชาการ เท่านั้น

๕) หน่วยงานภาครัฐควรกำหนดให้มีแหล่งผลิตกล้าพันธุ์ไม้โตเร็วที่ชัดเจน และมีปริมาณการผลิต/จำนวนกล้าไม้ในแต่ละปีควรประชาสัมพันธ์ให้ชัดเจนว่าการส่งเสริมกล้าไม้ให้เกษตรกรนั้นมีค่าใช้จ่ายอย่างไรหรือไม่

๖) พพ. ควรพิจารณาดำเนินการควบคู่ไปกับโครงการโรงไฟฟ้าชุมชนเพื่อเศรษฐกิจฐานราก ซึ่งคณะกรรมการมีข้อเสนอแนะในประเด็นสำคัญเกี่ยวกับโครงการโรงไฟฟ้าชุมชนฯ ดังนี้

(๑) กำหนดพื้นที่เป้าหมาย (Zoning) สำหรับปลูกไม้โตเร็ว และพืชพลังงานอื่น ๆ โดยในระยะแรกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิรูปประเทศ ควรเร่งพิจารณากำหนดพื้นที่ปลูกใกล้โรงไฟฟ้าเดิมและกำหนดแผนปฏิบัติการให้ชัดเจน ซึ่งตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามแผนฯ ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๖๒

(๒) ควรพิจารณาให้โรงไฟฟ้าเดิมที่มีความประสงค์ ให้มีสิทธิขอเปลี่ยนมาเป็นโรงไฟฟ้าชุมชนเพื่อเศรษฐกิจฐานรากได้

(๓) ควรพิจารณากำหนดให้ค่า FiT Premium สำหรับโครงการโรงไฟฟ้าชุมชนที่มีการสนับสนุนรับซื้อเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรจากเกษตรกรมาเป็นเชื้อเพลิงด้วย เพราะถือเป็นการช่วยลดการเผาทำลายที่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ อันเป็นการช่วยลดภาวะของ PM 2.5 ด้วยการแบ่งเป็นพื้นที่รายภาค

(๔) หลักการโครงการโรงไฟฟ้าชุมชนฯ ควรกำหนดให้เป็นการ bidding การให้ประโยชน์คืนสู่ชุมชน เนื่องจากจะทำให้ชุมชนได้รับประโยชน์จากโครงการฯ อย่างแท้จริง

๗) การพิจารณาการอนุญาต รง. ๔ เป็นไปด้วยความล่าช้า หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ อบต. กรมโรงงานอุตสาหกรรม และกรมป่าไม้ ควรเร่งรัดดำเนินการพิจารณาออกใบอนุญาต รง. ๔ สำหรับวิสาหกิจชุมชนผลิตเชื้อเพลิงชีวมวลที่เหลืออีก ๔ แห่ง ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

๘) การทำ MOU เมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๔ ควรเพิ่มเติมสัดส่วนของสถาบันการเงินเข้าร่วมด้วย เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกษตรกรอาจขาดรายได้ในระหว่างช่วงเวลาที่เริ่มต้นปลูกจนถึงตัดไม้โตเร็ว

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๐ แนวทางส่งเสริมและขจัดอุปสรรคในการนำขยะมูลฝอยไปเป็นเชื้อเพลิงเพื่อผลิตไฟฟ้า

๑) กระทรวงมหาดไทยควรกระจายอำนาจในการบริหารจัดการขยะให้กับผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อความคล่องตัวและรวดเร็ว และควรจัดลำดับความสำคัญของกลุ่มพื้นที่เร่งด่วนที่มีศักยภาพในการนำขยะเป็นเชื้อเพลิงเพื่อผลิตไฟฟ้าให้มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรม

๒) กระทรวงพลังงานควรเร่งประสานกับสำนักงาน กกพ. เพื่อกำหนดขั้นตอนหลักเกณฑ์/เงื่อนไข และอัตราการรับซื้อไฟฟ้าจากขยะให้ชัดเจน

๓) ควรกำหนดอัตราค่ากำจัดขยะให้ชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

๔) ควรคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ

๕) หน่วยงานท้องถิ่นควรบังคับใช้ประกาศกระทรวงมหาดไทยเกี่ยวกับการคัดแยกขยะอย่างจริงจังและเคร่งครัด

๖) กระทรวงพลังงานควรประสานกับกระทรวงมหาดไทย เพื่อประชาสัมพันธ์โครงการการบริหารจัดการขยะที่ดำเนินการร่วมกับภาคเอกชน ให้มีความแพร่หลายและได้รับทราบอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม สำหรับตัวอย่าง/โครงการนำร่องเพื่อเป็นแรงจูงใจให้ท้องถิ่น/พื้นที่อื่นนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป

๗) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหลักเกณฑ์/มาตรฐานของเชื้อเพลิง RDF ให้ภาคเอกชน/ภาคประชาชน ได้รับทราบอย่างทั่วถึง

๘) หน่วยงานภาครัฐควรพิจารณากำหนดแนวทางการกำจัดขยะติดเชื้อภายในพื้นที่โดยเร่งด่วน

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๑ ออกระเบียบว่าด้วยการส่งเสริมกิจการโซลาร์รูฟเสรี

๑) สำนักงาน กกพ. ควรเร่งรัดดำเนินการเสนอเรื่องการส่งเสริมการติดตั้งโซลาร์รูฟอย่างเสรี ต่อคณะกรรมการนโยบายแห่งชาติ (กบง.) เพื่อให้มีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน และสามารถดำเนินการออกระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไปได้ รวมทั้งประสานและสนับสนุนให้หน่วยงานของหน่วยงานดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศด้านพลังงานอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

๒) สำนักงาน กกพ. และการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ควรเร่งรัดจัดทำและประกาศใช้ TPA Framework และ TPA Code แล้วแต่กรณี โดยควรต้องดำเนินการคู่ขนานกันไป เพื่อให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และควรประกาศให้บริการเป็นการทั่วไป มิใช่กรณีที่ต้องรอให้รัฐบาลกำหนดเพื่อให้บริการเฉพาะในบางพื้นที่ (Zone) เท่านั้น

๓) ควรเร่งรัดการดำเนินการ ERC Sandbox ที่เกี่ยวข้อง ให้เกิดความรวดเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งผลการศึกษาจาก ERC Sandbox ดังกล่าวจะเป็นส่วนประกอบสำคัญ ในการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนการติดตั้งโซลาร์รูฟเสรีต่อไป

๔) กระทรวงพลังงาน ควรเร่งรัดทบทวนตามข้อเสนอของกระทรวงการคลัง ในประเด็นที่ว่า “ปัจจุบันหน่วยงานสามารถดำเนินการได้โดยไม่มีข้อจำกัดของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง” ให้มีข้อยุติที่ชัดเจน และหากได้ข้อยุติอย่างไรควรประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนได้รับทราบ

๕) สำนักงาน กกพ. ควรพิจารณาลดขั้นตอนการดำเนินการขออนุญาตติดตั้ง Solar Rooftop เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และไม่ให้การดำเนินการเกิดการล่าช้า

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑๒ ปฏิรูปพลังงานภาคขนส่งระยะ ๒๐ ปี

๑) จากสถานการณ์ปัจจุบันราคาน้ำมันจากฟอสซิลมีราคาสูงขึ้น ในขณะที่ราคาผลผลิตทางการเกษตรที่นำมาผสมทั้งโมลาส เอทานอล ยังมีราคาคงเดิมหรือปรับเปลี่ยนไม่มากนัก แต่กลับส่งผลให้ราคาน้ำมันจากเชื้อเพลิงชีวภาพสูงขึ้นตามราคาน้ำมันจากฟอสซิล ดังนั้น ควรพิจารณาให้มีการตรวจสอบต้นทุนที่แท้จริงของน้ำมันจากฟอสซิลและต้นทุนของเชื้อเพลิง โดยขอความร่วมมือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อแสดงข้อมูล หากมีราคาต้นทุนที่ต่ำและสามารถนำส่งออกจำหน่ายตลาดต่างประเทศได้ในราคาสูง รัฐควรปรับแนวทางผลิตน้ำมันชีวภาพใหม่ โดยส่งเสริมการจำหน่ายตลาดต่างประเทศ ลดการใช้เงินจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงชดเชยราคาเพื่อให้ยังคงทำการผลิต และลดสัดส่วนการใช้ไบโอดีเซลมาผสมให้เหลือน้อยที่สุด

๒) รัฐสามารถควบคุมและตรวจสอบราคาได้ตลอดเวลาโดยเฉพาะน้ำมันที่มาจากเชื้อเพลิงชีวภาพที่ผลิตจากผลผลิตทางการเกษตรภายในประเทศ ควรกำหนดราคาจำหน่ายภายในประเทศได้ แต่ในกรณีของการอ้างอิงราคาตลาดต่างประเทศที่ยังคงมีความจำเป็นในกรณีของการกำหนดนโยบายการส่งออก เช่น ในกรณีการอ้างอิงราคาส่งออก ปี๑๐๐ ในราคาลิตรละ ๖๐ บาท ก็ควรส่งเสริมให้มีการนำไปจำหน่ายยังต่างประเทศแทนการนำมาผสมในน้ำมันดีเซล โดยใช้ราคางอิงตลาดต่างประเทศจะส่งผลให้การจำหน่ายในประเทศลดลง ไบโอดีเซลที่จะนำมาผสมก็น้อยลงไปจนถึงการยกเลิกสัดส่วนการผสม เพื่อให้ราคาน้ำมันดีเซลในประเทศมีราคาที่ลดลง สอดคล้องกับสภาวะทางเศรษฐกิจ (ราคาไบโอดีเซลช่วงเดือนธันวาคม ๒๕๖๔ ราคา ๔๙.๒๑ ต่อลิตร ช่วงต้นปี ๒๕๖๕ ราคา ๕๖ บาทต่อลิตร ราคาเอทานอลช่วงเดือนธันวาคม ๒๕๖๔ ราคา ๒๕.๑๔ บาทต่อลิตรต้นปี ๒๕๖๕ ๒๕ บาทต่อลิตร)

๓) การปรับลดสัดส่วนการผสมไบโอดีเซลในช่วงเวลาที่ไบโอดีเซลมีราคาสูงและมุ่งส่งเสริมการนำไบโอดีเซลไปใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมเคมีชีวภาพ ซึ่งกำหนดเป็นคลัสเตอร์ในอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมในการพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ระยะที่ ๔ ที่สร้างมูลค่าให้กับเศรษฐกิจและไม่ก่อให้เกิดผลกระทบด้านราคาเชื้อเพลิงในภาคขนส่ง

๔) การลดจำนวนชนิดเชื้อเพลิงที่จำหน่าย ที่ส่งผลต่อต้นทุนการดำเนินงานของผู้ประกอบการไม่ต้องแบกรับภาระเกินความจำเป็น ช่วยส่งเสริมศักยภาพในการแข่งขันประชาชนได้ใช้พลังงานในราคาที่เป็นธรรม และไม่ต้องใช้เงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงในการชดเชยราคาข้ามชนิดเชื้อเพลิงส่งผลให้การใช้จ่ายเงินกองทุนมีประสิทธิภาพ

๕) การแก้ไขปัญหาผลผลิตปาล์มน้ำมันประเด็นสำคัญในการแก้ไขปัญหา คือ การตรวจสอบปริมาณสำรองคงคลัง หากมีปริมาณมากเกินความต้องการใช้งานต้องหาวิธีการส่งออกไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ ในรูปแบบ CPO หรือไบโอดีเซล

๖) เร่งรัดการนำผลการศึกษาด้านโครงสร้างราคาเชื้อเพลิงชีวภาพที่กระทรวงพลังงานได้ทำการศึกษา นำมาประกาศใช้เพื่อรองรับสถานการณ์ด้านพลังงานที่มีการเปลี่ยนแปลง

๗) ประเด็นการคำนวณราคาเชื้อเพลิงและการใช้จ่ายเงินอุดหนุนในเชื้อเพลิงชีวภาพ ควรนำมาเผยแพร่ผ่านทางศูนย์ข้อมูลพลังงาน เพื่อให้เกิดความโปร่งใสแก่สาธารณะ โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่ราคาน้ำมันในประเทศมีการปรับตัวเพิ่มสูงขึ้น หากกระทรวงพลังงานไม่มีการเผยแพร่ข้อมูลที่มีความชัดเจนไม่มีการเปรียบเทียบราคาจากตลาดต่างประเทศก็จะถูกตั้งข้อสังเกตและคำถามจากประชาชนอย่างมาก

๘) โครงสร้างสูตรราคาเชื้อเพลิงชีวภาพ ควรมีการเปิดเผยแหล่งอ้างอิงราคา และที่มาให้มีความชัดเจน การอ้างอิงราคาจากตลาดต่างประเทศที่ยังคงมีความจำเป็น เพื่อให้รับทราบสถานการณ์ในตลาดโลก แต่การกำหนดราคาจำหน่ายภายในประเทศซึ่งเป็นการใช้ผลิตผลทางการเกษตรที่ผลิตได้จากในประเทศ ก็ยังคงสามารถกำหนดราคาจำหน่ายได้ตามต้นทุนการผลิตที่แท้จริง

๙) ราคาเชื้อเพลิงชีวภาพที่มีการปรับตัวสูงขึ้น พบว่าไบโอดีเซลปรับขึ้นในทิศทางที่สอดคล้องกับน้ำมันจากฟอสซิล แต่ในส่วนของเอทานอลไม่ได้แปรผันไปตามราคาน้ำมันจากฟอสซิล ทั้งนี้ พบว่าราคาจำหน่ายของกลุ่มน้ำมันแก๊สโซฮอล์ ปรับเพิ่มขึ้นตามองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสาร Cathelistic ค่าการตลาดและค่าเงินบาทที่อัตราแลกเปลี่ยนลดลง โดยเฉพาะการกำหนดค่าการตลาดในอัตราสูง เช่น อี๘๕ ที่มีค่าการตลาด ๖ บาท/ลิตร ในขณะที่น้ำมันแก๊สโซฮอล์ชนิดอื่น ๆ มีค่าการตลาด เฉลี่ย ๑ - ๒ บาท/ลิตร หลักเกณฑ์ในการกำหนดค่าการตลาดมีการคำนวณอย่างไร ดังนั้น ข้อมูลตัวเลขที่อยู่ในโครงสร้างราคายังคงมีประเด็นที่เป็นข้อสังเกตในการกำหนดราคาที่ สนพ. ใช้อ้างอิง ทั้งกลุ่มเอทานอลและไบโอดีเซล ควรติดตามวิธีการกำหนดโครงสร้างราคาของ สนพ. ว่าดำเนินการถูกต้องตามสูตร โครงสร้างราคาหรือไม่

๑๐) มาตรการลดลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ควรพิจารณาดำเนินการบนพื้นฐานทรัพยากรที่มีอยู่ของประเทศ เช่น การใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลที่มีการพัฒนาเทคโนโลยีที่ลดการปล่อยมลพิษ เพื่อเป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศโดยการเลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อให้ต้นทุนการผลิตมีราคาต่ำ สร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๔ การใช้ข้อบัญญัติเกณฑ์มาตรฐานอาคารด้านพลังงาน (Building Energy Code: BEC)

๑) กระทรวงพลังงาน โดย พพ. ควรประสานหารือกับคณะกรรมการกฤษฎีกาอย่างเป็นทางการ เพื่อหาข้อยุติที่ชัดเจนเกี่ยวกับประเด็นการพิจารณาให้ความเห็นชอบกฎกระทรวงฯ ทั้งฉบับของคณะกรรมการควบคุมอาคาร มิใช่เพียงแค่ขอความเห็นหรือรับฟังความคิดเห็นของนักวิชาการกฤษฎีกาเท่านั้น (ปัจจุบัน พพ. ได้หารือประเด็นกฎหมายอย่างเป็นทางการไปยังสำนักงาน

คณะกรรมการกฤษฎีกาเรียบร้อยแล้ว และเมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๕ คณะกรรมการกฤษฎีกามีหนังสือแจ้งความเห็นให้ พพ. และ ยผ. ทราบ โดยมีผลการพิจารณาสรุปว่า “การเห็นชอบลักษณะดังกล่าว ไม่ถือว่าเป็นการเห็นชอบกฎหมายที่จะทำให้เกิดผลทางกฎหมาย และจะทำให้เกิดปัญหาการบังคับใช้และการตีความกฎหมายได้ และให้ทั้ง ๒ หน่วยงานประสานงานกันเพื่อให้มีการออกประกาศบังคับใช้พร้อมกันต่อไป”)

๒) พพ. ควรดำเนินการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากร อาทิ ผู้ออกแบบ สถาปนิก และวิศวกร รวมทั้งบุคลากรท้องถิ่นทั่วประเทศให้มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการตามกฎหมายฯ

๓) กระทรวงมหาดไทย โดยคณะกรรมการควบคุมอาคารควรเร่งรัดพิจารณาให้ความเห็นชอบกฎกระทรวงฯ ทั้งฉบับโดยเร็ว เพื่อให้หน่วยงานปฏิบัติสามารถบังคับใช้ได้จริงอย่างเต็มประสิทธิภาพ เนื่องจากการพิจารณาให้ความเห็นชอบเฉพาะบางข้อนั้น ส่วนมากเป็นเพียงเรื่องของหลักการทั่วไปเท่านั้น สำหรับส่วนที่เป็นสาระสำคัญของกฎกระทรวงฯ คณะกรรมการฯ ไม่ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบ จึงส่งผลกระทบโดยตรงต่อสถานภาพการบังคับใช้กฎกระทรวงฯ ดังกล่าว และหากคณะกรรมการควบคุมอาคารมีความกังวลในประเด็นใด เช่น บทลงโทษตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารไม่เหมาะสมกับ BEC หรือ ประเด็นเกี่ยวกับมาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการในการออกแบบอาคารเพื่อการอนุรักษ์พลังงานตามหมวดที่ ๒ ของกฎกระทรวง เป็นต้น ก็สามารถทำเป็นข้อสังเกตเสนอไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาต่อไปได้

๔) กระทรวงมหาดไทย ควรอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๐) ที่กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวด้วยอีกหนึ่งกระทรวง ประกอบมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ ของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวข้างต้น ในการยึดโยงไปสู่การอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร เพื่อดำเนินการออกประกาศกระทรวงเพื่อบังคับใช้กฎกระทรวง BEC และควรออกประกาศ/มีหนังสือเวียนไปยังหน่วยงานท้องถิ่นทั่วประเทศ เพื่อบังคับเป็นข้อเทศบัญญัติให้เป็นมาตรฐานเดียวกันเพื่อกำหนดบทลงโทษเกี่ยวกับเรื่อง BEC โดยเฉพาะให้มีความเหมาะสมตามเจตจำนงของกฎกระทรวง BEC

๕) กรณีหากผู้ประกอบการอาคาร/เจ้าของอาคารไม่ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐาน BEC แล้วหน่วยงานท้องถิ่นจะไม่ออกใบอนุญาต อ.๑ หรือ อ.๕ ให้นั้น เห็นว่ามีความรุนแรงเกินไปอาจทำให้เจ้าของอาคารได้รับความเสียหายเกินสมควร ดังนั้น จึงควรกำหนดบทลงโทษเฉพาะเป็นโทษปรับเป็นเงินในจำนวนที่เหมาะสมเท่านั้น เนื่องจากการดำเนินการตามมาตรฐาน BEC เป็นเรื่องการอนุรักษ์พลังงานภายในตัวอาคารไม่ใช่เรื่องเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยของอาคาร

๖) กระทรวงมหาดไทยควรเร่งรัดให้คณะกรรมการควบคุมอาคารปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดโดยเร็วตามแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา

๗) ควรติดตามถึงผลสัมฤทธิ์อย่างต่อเนื่องหลังการบังคับใช้กฎหมาย

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๖ การส่งเสริมยานยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย

กระทรวงพลังงานและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรเร่งดำเนินการพิจารณาและเผยแพร่แนวทางที่สำคัญ ดังนี้

๑) **การติดตั้งเครื่องอัดประจุสำหรับยานยนต์ไฟฟ้า** ควรพิจารณาเครื่องอัดประจุไฟฟ้าสาธารณะ และที่พักอาศัย ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่จะอัดประจุไฟฟ้าที่บ้านพักอาศัย คอนโดมิเนียม หรืออาคารสำนักงาน เนื่องจากความสะดวกในการอัดประจุไฟฟ้า และควรติดตั้งเครื่องอัดประจุไฟฟ้าแบบ Fast Charge เพื่อประหยัดเวลาในการอัดประจุไฟฟ้า และทำให้การเดินทางเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

๒) **การสนับสนุนการลงทุนอุตสาหกรรมการผลิตแบตเตอรี่** ควรสนับสนุนการศึกษาวิจัย และแหล่งเงินทุนให้แก่หน่วยงาน ผู้ประกอบการหรือสถาบันการศึกษาเกี่ยวกับการผลิตแบตเตอรี่เพื่อนำมาใช้ในอุตสาหกรรมการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทยได้

๓) **การดัดแปลงรถเป็นยานยนต์ไฟฟ้า** ควรพิจารณาหลักเกณฑ์และวิธีการรวมทั้งมาตรฐานความปลอดภัยการดัดแปลงรถ ICE เป็นยานยนต์ไฟฟ้า เพราะจะช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายให้แก่ประชาชน เพื่อเปลี่ยนมาใช้ยานยนต์ไฟฟ้า

๔) **การนำแบตเตอรี่เก่ามาใช้งานและการกำจัดแบตเตอรี่** เนื่องจากแบตเตอรี่มีระยะเวลาการใช้งาน จึงควรพิจารณาหลักเกณฑ์และวิธีการการนำแบตเตอรี่เก่ามาใช้งานและการกำจัดแบตเตอรี่เพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในอนาคต

๕) **การส่งเสริมและสนับสนุนจัดซื้อหรือการเช่ายานยนต์ไฟฟ้าใช้ภายในหน่วยงานราชการ** ควรพิจารณาและเผยแพร่แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับจัดซื้อหรือการเช่ายานยนต์ไฟฟ้าใช้ภายในหน่วยงานราชการ เพื่อเป็นการนำร่องการส่งเสริมการใช้ยานยนต์ไฟฟ้าภายในประเทศ

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๗ การส่งเสริมเทคโนโลยีระบบกักเก็บพลังงาน

๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (สนพ.) ควรเร่งรัดจัดทำแผนการปฏิบัติงาน (Action Plan) ตามกรอบแนวทางการส่งเสริมทั้ง ๔ ด้าน ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมเทคโนโลยีระบบกักเก็บพลังงานพิจารณาตามขั้นตอนโดยเร็วต่อไป ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการส่งเสริมระบบกักเก็บพลังงานในระดับอุตสาหกรรมภายในประเทศ

๒) ควรเร่งรัดโครงการ ERC Sandbox ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ ESS และ สนพ. ควรติดตามสถานะของโครงการดังกล่าวกับสำนักงาน กกพ. อย่างใกล้ชิดว่า การดำเนินงานของบริษัทเอกชนที่รับผิดชอบโครงการฯ จะประสบความสำเร็จหรือไม่ และมีปัญหา อุปสรรคอย่างไร เพื่อนำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข/หาแนวทางที่เป็นไปได้ต่อไป

๓) สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน ควรกำหนดกรอบเวลาในการจัดทำแผนให้ชัดเจน เพื่อให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ

ความเห็นต่อการขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock)

๑) หน่วยงานรับผิดชอบหลัก หน่วยงานร่วมดำเนินการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องประสานการบูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานให้การดำเนินโครงการ/การดำเนินการที่เกี่ยวข้องเป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการที่ระบุไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายได้อย่างได้ตามกำหนดเวลา ภายใต้การสนับสนุนและเสนอแนะของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ

๒) ให้ติดตามและเร่งรัดการดำเนินการกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเพื่อบรรลุเป้าหมายตามกำหนดเวลาของแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock โดยติดตามสถานภาพการดำเนินโครงการ/การดำเนินการและเร่งรัดการดำเนินการให้เป็นไปตามรายละเอียดของกระบวนการ รวมทั้งเสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นให้ถูกต้องและทันเวลา

๓) กิจกรรม Big Rock ที่มีความล่าช้า และประเด็นปฏิรูปที่มีความเสี่ยงไม่สามารถบรรลุเป้าหมายภายในปี ๒๕๖๕ให้นำมาวิเคราะห์หาสาเหตุของความล่าช้า เร่งรัด และติดตามการดำเนินการอย่างใกล้ชิด โดยผ่านสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศยุทธศาสตร์ชาติ และสำนักงานการสร้างความสามัคคีปรองดอง (สำนักงาน ป.ย.ป.) เพื่อกำหนดแนวทาง/วิธีการที่เหมาะสมและ/หรือมาตรการเฉพาะ เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศบรรลุผลสำเร็จภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด

ความเห็นต่อการใช้งานระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) สำหรับกิจกรรม Big Rock และการดำเนินงานในระยะต่อไป

ควรพัฒนาฐานระบบการติดตาม eMENSCR ให้ข้อมูลเป็นปัจจุบัน ปรับปรุงระบบฐานข้อมูลให้มีความเสถียรและสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายขึ้น

ความเห็นต่อโอกาสในการบรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ภายในกรอบเวลา พ.ศ. ๒๕๖๕

๑) การขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ควรมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ที่เป้าหมายระยะสั้นก่อน และควรเร่งดำเนินโครงการที่ไม่ต้องใช้งบประมาณ หรือโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ หรือมีงบประมาณจากแหล่งอื่นแล้ว เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแผนปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน (ฉบับปรับปรุง) ภายในปี ๒๕๖๕

๒) พลังงานถือเป็นปัจจัยสำคัญต่อประเทศและประชาชนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงไปตามพฤติกรรมการใช้พลังงานของประชาชน สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ และปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณการใช้พลังงานของประเทศโดยตรง เช่น ราคาน้ำมันดิบตลาดโลก ปัญหาปรากฏการณ์เรือนกระจกหรือฝุ่น PM 2.5 หรือปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศรัสเซียและยูเครนส่งผลกระทบต่อทั้งด้านอาหาร พลังงานและเศรษฐกิจ ซึ่งคาดการณ์ว่าความขัดแย้งดังกล่าวจะมีระยะนานและต่อเนื่อง ทำให้หลายประเทศได้รับผลกระทบต่อการดำเนินการหรือการพัฒนาประเทศตามไปด้วย

ความเห็นต่อการกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) และความเห็นต่อความคืบหน้าของประเด็นที่รัฐสภาให้ความสนใจเป็นพิเศษ

การขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ด้านพลังงาน มี ๕ กิจกรรมปฏิรูปประเทศ ได้แก่ กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๑ ศูนย์อนุมัติเบ็ดเสร็จ One Stop Service ด้านกิจการไฟฟ้าที่แท้จริง กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๒ การพัฒนาศูนย์สารสนเทศพลังงานแห่งชาติ กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๓ การใช้มาตรการบริษัทจัดการพลังงาน (ESCO) สำหรับหน่วยงานภาครัฐ กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๔ การพัฒนาปิโตรเคมีระยะที่ ๔ เพื่อการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนและสร้างฐานทางเศรษฐกิจใหม่ (New S-Curve) และกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๕ ปรับโครงสร้างกิจการไฟฟ้าและธุรกิจก๊าซธรรมชาติเพื่อเพิ่มการแข่งขัน ทั้งนี้ การกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศมีความเหมาะสมแล้วและคาดว่าจะสามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ภายในปี ๒๕๖๕ คือ ยกกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านพลังงานของประเทศได้

ประเด็นที่รัฐสภาให้ความสนใจเป็นพิเศษตามแผนปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน (ฉบับเดิม)

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑ การปฏิรูปองค์กรด้านพลังงาน

กิจกรรมที่ ๑ การปรับโครงสร้างตั้งกองบริหารสัญญาาระบบสัญญาแบ่งปันผลผลิต (Production Sharing Contract : PSC)

ความคืบหน้า คือ การติดตามผลการรายงานความคืบหน้าจากระบบ eMENSCR กองบริหารสัญญาดำเนินการกำกับดูแลการดำเนินงานของผู้รับสัญญา ภายใต้ระบบสัญญาแบ่งปันผลผลิต โดยมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน คือ ในช่วงเตรียมการก่อนเริ่มใช้ระบบสัญญาแบ่งปันผลผลิตมีสัญญาที่ต้องพิจารณากลับกรองเป็นจำนวนมากเพื่อให้ทันก่อนเริ่มระบบใหม่ รวมถึงมีปริมาณงานเป็นจำนวนมากในขณะที่มีบุคลากรจำกัดและประสบการณ์น้อย เห็นว่าการดำเนินงานที่กำหนดให้แบ่งเป็นสองระยะ

ระยะแรก ควรจัดตั้งกองบริหารสัญญาภายใต้กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ

ระยะยาว ควรมีการประเมินความสำเร็จและพิจารณาข้อเสนอในการจัดตั้ง Service Deliver Unit (SDU) โดยนำงานบางส่วนของกองบริหารสัญญาออกไปเป็น SDU ส่งผลให้เกิดความล่าช้า ไม่ทันต่อสถานการณ์ด้านพลังงานที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งต้องดำเนินงานเชิงรุกในการบริหารจัดการแหล่งปิโตรเลียมที่ต้องมีความรวดเร็วทันต่อธุรกิจที่มีความผันผวน หากการดำเนินงานเพียงแค่ตรวจสอบผู้ประกอบการตามสัญญา ควรเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงานมาตั้งแต่แรกในการดำเนินงานหรือดำเนินงานในรูปแบบ SDU ไปพร้อมกัน ทั้งนี้ ข้อจำกัดด้านบุคลากรสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความจำเป็น แต่ในส่วนของเนื้อหาขอบเขตงานที่ต้องดำเนินการ ต้องทำการกำหนดตั้งแต่ในระยะเริ่มต้น ทั้งนี้ อาจพิจารณานำต้นแบบการศึกษาในการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อเข้าไปร่วมลงทุน อาจใช้ต้นแบบการจัดตั้งปตท. สผ. มาพิจารณาในการออกแบบหน่วยงาน เพื่อมาบริหารแหล่งปิโตรเลียมได้ ประกอบกับ หน่วยงานในรูปแบบ SDU ยังไม่สามารถทำการซื้อขาย ปิโตรเลียมในชั้นปลายน้ำได้ การจัดตั้งหน่วยงานในรูปแบบ SDU เป็นเพียงการอำนวยความสะดวกในด้านธุรการที่มีความคล่องตัวขึ้นเท่านั้น ยังไม่สามารถดำเนินงานในรูปแบบการบริหารแหล่งปิโตรเลียมร่วมกับผู้รับสัญญาได้ มีภารกิจและหน้าที่ในการรับส่วนแบ่งจากแหล่งปิโตรเลียมตามที่กระทรวงพลังงานลงนามกับผู้รับสัญญา แต่หากเป็นหน่วยงานในรูปแบบอื่นจะสามารถดำเนินการได้อย่างเต็มรูปแบบ ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ รวมถึงการว่าจ้างหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการพิจารณาสัญญาที่เกี่ยวข้องได้

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑๒ ปฏิรูปพลังงานภาคขนส่งระยะ ๒๐ ปี

ความคืบหน้าคือ กระทรวงพลังงานได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบออนไลน์ไปทั้งหมด ๔ ครั้ง โดยมีการรับฟังความเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้แทนจากสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้แทนจากสถาบันพลังงานเพื่ออุตสาหกรรม สมาคมยานยนต์ไฟฟ้า กลุ่มโรงกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม ผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา ๗ กลุ่มจากสมาคมบริษัทจัดการพลังงานไทย ผู้แทนสมาคมพลังงานทดแทน สมาคมผู้ค้าเอทานอล รวมถึงภาคประชาสังคม สถาบันการศึกษาและผู้แทนจากสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) หลังจากนั้นก็ได้นำเสนอความคิดเห็นต่อคณะกรรมการการพลังงาน สภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการการพลังงาน วุฒิสภา คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีการเปิดช่องทางและความคิดเห็นจากประชาชนผ่านเว็บไซต์ของ www.eppo.go.th จนถึงวันที่ ๑ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๔

จากสถานการณ์ปัจจุบันราคาน้ำมันจากฟอสซิลมีราคาสูงขึ้น ในขณะที่ราคาผลผลิตทางการเกษตรที่นำมาผสมทั้งโมลาส เอทานอล ยังมีราคาคงเดิมหรือปรับเปลี่ยนไม่มากนัก แต่กลับส่งผลให้ราคาน้ำมันจากเชื้อเพลิงชีวภาพสูงขึ้นตามราคาน้ำมันจากฟอสซิล ดังนั้น ควรพิจารณาให้มีการตรวจสอบต้นทุนที่แท้จริงของน้ำมันจากฟอสซิลและต้นทุนของเชื้อเพลิง โดยขอความร่วมมือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อแสดงข้อมูล หากมีราคาต้นทุนที่ต่ำและสามารถนำส่งออกจำหน่าย

ตลาดต่างประเทศได้ในราคาสูง รัฐควรปรับแนวทางผลิตน้ำมันชีวภาพใหม่ โดยส่งเสริมการจำหน่าย ตลาดต่างประเทศ ลดการใช้เงินจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงชดเชยราคาเพื่อให้ยังคงทำการผลิต และ ลดสัดส่วนการใช้ไบโอดีเซลมาผสมให้เหลือน้อยที่สุด

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๖ การส่งเสริมยานยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย เป็นประเด็น ปฏิรูปตามแผนปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน (ฉบับเดิม) ที่น่าสนใจและมีผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่ โดยตรง เพราะถือเป็นการปฏิรูปด้านเทคโนโลยี นวัตกรรมและโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้ประเทศไทย มีทิศทางและแนวทางการดำเนินการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า และสามารถส่งเสริมการลงทุน อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าอย่างเป็นรูปธรรม และเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดตลอดจนสามารถ วางแผนด้านพลังงานเพื่อรองรับได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความคืบหน้าคือ คณะกรรมการยานยนต์ไฟฟ้าแห่งชาติ ได้พิจารณาแนวทางการส่งเสริมอุตสาหกรรมการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าและชิ้นส่วนในประเทศไทยและกำหนดมาตรการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมาย นโยบาย มาตรการสนับสนุนและระบบภาษีที่เหมาะสม/การพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐาน อาทิ ปรับปรุงโครงข่ายไฟฟ้า สร้างสถานีอัดประจุไฟฟ้า การพัฒนาเทคโนโลยี และการพัฒนา อุตสาหกรรมโดยสนับสนุนการวิจัยและพัฒนายานยนต์ไฟฟ้าและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับยานยนต์ ไฟฟ้า เช่น แบตเตอรี่ ระบบบริหารจัดการพลังงานของรถ ECU มอเตอร์ เป็นต้น

ตารางผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดประเด็นปฏิรูป/กิจกรรม/โครงการ
ตามแผนการปฏิรูปด้านพลังงาน

๒.๑๑) สรุปผลการติดตาม และข้อเสนอแนะ เร่งรัดที่สำคัญ**แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
และประพฤติมิชอบ**

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ติดตามจากแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับเดิม จำนวน ๔ ประเด็นปฏิรูป จำนวน ๒๒ โครงการ และติดตามแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับปรับปรุง จำนวน ๕ กิจกรรมปฏิรูป ติดตามทุกโครงการ จำนวน ๔๔ โครงการ มีการติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศในห้วงเวลา เดือนตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๖๔ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

**กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการต่อต้าน
การทุจริต จำนวน ๑๐ โครงการ**

- ๑) โครงการป้องกันและต่อต้านการทุจริตโดยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนและองค์กรชุมชน ปี ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕
- ๒) โครงการพัฒนาแผนที่พื้นที่เสี่ยงต่อการทุจริตในประเทศไทยอย่างมีส่วนร่วมของประชาชน (โครงการต่อเนื่องจากโครงการปักหมุดพื้นที่เสี่ยงต่อการทุจริต)
- ๓) โครงการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายภาคประชาสังคมในการต่อต้านการทุจริต
- ๔) โครงการ STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริต (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑)
- ๕) โครงการ STRONG – องค์กรพอเพียงต้านทุจริต
- ๖) โครงการที่มีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริต ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔
- ๗) โครงการเสริมสร้างความร่วมมือทางศาสนาเพื่อสร้างแนวทางการต่อต้านการทุจริต
- ๘) โครงการเยาวชนไทย "ไม่ลอกการบ้าน ไม่ลอกข้อสอบ"
- ๙) โครงการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในภาคธุรกิจเอกชน
- ๑๐) โครงการขับเคลื่อนการรณรงค์ต่อต้านการทุจริตตามมาตรา ๖๓ ของรัฐธรรมนูญ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อเสนอแนะ

โครงการป้องกันและต่อต้านการทุจริต โดยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนและองค์กรชุมชน สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) จากการติดตามและลงพื้นที่ที่มีความเห็นว่า การดำเนินงานของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) มีจำนวนบุคลากรและงบประมาณยังไม่สอดคล้องกับพื้นที่ที่รับผิดชอบ

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและพัฒนาระบบคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ จำนวน ๑๐ โครงการ

๑) ศึกษาทบทวนพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงง่าย

๒) จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

๓) จัดการเรื่องร้องเรียนและอุทธรณ์ด้วยระบบดิจิทัล (e-Complaint and Appeal)

๔) โครงการศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐและส่งเสริมการเปิดเผยและใช้ประโยชน์จากข้อมูล (Open Data)

๕) การเผยแพร่ข้อมูลขั้นตอนกระบวนการยุติธรรมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์

๖) จัดทำกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการฟ้องปิดปาก (Anti-SLAPP Law)

๗) โครงการศึกษาและพัฒนากฎหมายเพื่อสร้างมาตรการและกลไกในการบังคับใช้กฎหมายการป้องกันการถูกดำเนินคดีและหลักคิดการจัดทำร่างกฎหมายป้องกันการถูกฟ้องคดีอาญา (การฟ้องเพื่อปิดปาก Anti-SLAPP Law) เพื่อจัดทำร่างพระราชบัญญัติและแนวทางคุ้มครองสิทธิพยานตามแผนปฏิรูปประเทศ

๘) โครงการจัดทำระบบปกปิดตัวตนที่มีประสิทธิภาพและการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสอย่างครบวงจร

๙) โครงการพัฒนาระบบเปิดเผยและแจ้งผลการติดตามเรื่องร้องเรียน (โครงการปรับปรุงระบบเว็บพอร์ทัลสำหรับผู้ภายในองค์กร (Intranet Web Portal) และเว็บไซต์สำนักงานป.ป.ช. (Web Site)

๑๐) โครงการพัฒนาช่องทางการแจ้งเบาะแสและข้อมูลเชิงลึกในรูปแบบที่หลากหลาย

ข้อเสนอแนะ

ได้มีการพิจารณาศึกษาทบทวนพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงง่าย ของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการนำร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมไปทบทวนแล้ว โดยจะยืนยันร่างเดิมฉบับผ่านคณะรัฐมนตรีเสนอต่อรัฐสภา ทั้งนี้ นายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี จะส่งร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา โดยไม่ต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีอีก ดังนั้น หากมีผลการพิจารณาหรือความคืบหน้า คณะอนุกรรมการจะได้ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ในการนี้ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเป็นประเด็นสำคัญ โดยพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นกฎหมายที่กำหนดหน้าที่และอำนาจหน่วยงานของรัฐให้สามารถเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้หรือไม่ เพียงใด ซึ่งคณะกรรมการการปบว่า ปัจจุบันยังมีปัญหากรอบความคิดที่มีความแตกต่างกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเรื่องหลักการตามรัฐธรรมนูญที่ต้องการให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะกับการแก้ไขเพิ่มเติมหรือกร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งในประเด็นดังกล่าว สำนักงาน ป.ป.ช. ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบแผนปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ไม่สามารถเสนอแนวทางการจัดทำร่างกฎหมายดังกล่าวให้สอดคล้องตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติได้ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรเร่งรัดเพื่อหาข้อยุติโดยเร็ว เพราะในปัจจุบันแม้ว่ากิจกรรมอื่นจะดำเนินการแล้วเสร็จ เช่น การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ หรือการมีศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ แต่ยังไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะให้เกิดขึ้นจริงได้ เนื่องจากการดำเนินการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะยังอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการที่จะให้อำนาจต่อไป

โครงการศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐและส่งเสริมการเปิดเผยและใช้ประโยชน์จากข้อมูล (Open Data) ของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) และได้มีการพัฒนาเว็บไซต์ ภาษีไปไหน ทำให้หน่วยงานภาครัฐและประชาชนสามารถนำข้อมูลการใช้งบประมาณของหน่วยงานต่าง ๆ พิจารณาตรวจสอบเพื่อการเฝ้าระวังและป้องกันการทุจริตได้

ปัจจุบันสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ดำเนินการกร่างพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการฟอกคดีปิดปากในความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่และประพฤติมิชอบ พ.ศ. แล้วเสร็จ และเสนอไปยังคณะรัฐมนตรีแล้ว โดยในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันอังคารที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๕ คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการฟอกคดีปิดปากในความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่และประพฤติมิชอบ พ.ศ. ตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา โดยให้รับความเห็นกระทรวงยุติธรรม สำนักงาน ก.พ. สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง และสำนักงานอัยการสูงสุดไปประกอบการพิจารณาด้วย แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาก่อนเสนอรัฐสภาต่อไป และให้แจ้งประธานรัฐสภาทราบด้วยว่าร่างพระราชบัญญัตินี้ เป็นร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ควรมีการให้การสนับสนุนและเร่งรัด เพื่อผลักดันให้เกิดเป็นกฎหมายต่อไป รวมทั้งควรมีกระบวนการ ขั้นตอนการบังคับใช้กฎหมายเพิ่มเติม เพื่อให้กฎหมายที่ประกาศใช้แล้ว มีผลในทางปฏิบัติด้วย

การพัฒนาช่องทางการแจ้งเบาะแสและการจัดทำระบบปกปิดตัวตนรวมถึงการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสดังมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ หากดำเนินการได้ประสบผลสำเร็จจะทำให้ประชาชนมีความเชื่อถือและพร้อมในการให้ข้อมูลกับหน่วยงาน ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการ โดยคณะกรรมการเห็นว่า หากมีการดำเนินการแล้วเสร็จและมีการบังคับใช้แล้ว ควรมีการประเมินผลและพัฒนาในโอกาสต่อไป

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การพัฒนากระบวนการยุติธรรมที่รวดเร็ว โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติในการดำเนินคดีทุจริตทั้งภาครัฐและภาคเอกชน จำนวน ๑๖ โครงการ

๑) แผนงานจัดทำมาตรฐานขนาดของคดีและระยะเวลาในการดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ

๒) โครงการสัมมนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินคดีอาญาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓) โครงการพัฒนาปรับปรุงการเชื่อมโยงข้อมูล (การเชื่อมโยงหน่วยงานภายนอก (2561 - 2565))

๔) โครงการปรับปรุงระบบสารสนเทศด้านปราบปรามการทุจริต (ระบบบริหารจัดการเรื่องร้องเรียนและคดี CCMS (๒๕๖๑-๒๕๖๕))

๕) การดำเนินงานมาตรการควบคุมกำกับ ติดตามการบริหารจัดการโดยยึดหลักคุณธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

๖) การเผยแพร่ข้อมูลขั้นตอนกระบวนการยุติธรรมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์

๗) ปรับปรุงหลักเกณฑ์โทษปรับนิติบุคคลที่กระทำความเสียหายให้กับประเทศตามมาตรฐานสากล

๘) โครงการสำรวจความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้เสียต่อการดำเนินงานของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

๙) โครงการสำรวจความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้เสียต่อการดำเนินงานของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

๑๐) โครงการประเมินผลสัมฤทธิ์การบังคับใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

๑๑) โครงการเผยแพร่องค์ความรู้และการบังคับใช้กฎหมายเพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ในการต่อต้านการทุจริต และเสริมสร้างความโปร่งใสภายในองค์กรในพื้นที่ภูมิภาคเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการบังคับใช้กฎหมายและรับฟังความคิดเห็นในแนวทางการพัฒนากฎหมาย

๑๒) โครงการผลิตสื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๑๓) โครงการ STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริต (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓)

๑๔) โครงการประชาสัมพันธ์ รับฟังความคิดเห็น และจัดทำรายงานสรุปผลการร่างกฎหมายหรือกฎที่มีผลกระทบต่อประชาชน

๑๕) การผลิตสื่อและจัดกิจกรรมในการกิจงานประจำ

๑๖) การผลิตและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สำนักงาน ป.ป.ช.

ข้อเสนอแนะ

๑) แผนงานจัดทำมาตรฐานขนาดของคดีและระยะเวลาในการดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบของสำนักงาน ป.ป.ช. ซึ่งคณะกรรมการการได้มีการติดตามและพิจารณาเปรียบเทียบผลคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) กับจำนวนคดีทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ พบว่ามีความไม่สอดคล้องกัน แต่อาจเกิดจากปัจจัยและเหตุผลหลายประการที่มีผลต่อจำนวนคดี ส่วนหนึ่งคืออัตรากำลังของบุคลากรที่มีไม่เพียงพอต่อพื้นที่และจำนวนคดีที่รับผิดชอบ และบางคดีหรือเรื่องร้องเรียนบางส่วนอาจไม่มีมูลทุจริตซึ่งอาจถือได้ว่าไม่ได้รวมอยู่ในจำนวนคดีทุจริตดังกล่าว

๒) การเผยแพร่ให้ประชาชนรับรู้ขั้นตอนกระบวนการยุติธรรม รวมถึงการสร้างการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมเป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง แม้บางกิจกรรมดำเนินการแล้วเสร็จ แต่คณะกรรมการเห็นว่าควรมีการปรับปรุงแก้ไขให้ทันสมัย และต้องสร้างระบบที่สามารถทำให้เข้าถึงได้โดยสะดวก

๓) กรอบระยะเวลาในการดำเนินคดีเป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ซึ่งมีการยกร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินการในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. เป็นส่วนที่จะทำให้การปราบปรามการทุจริตมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แต่คณะกรรมการมีความเห็นว่าในขณะเดียวกันอาจเกิดความเร่งรีบ จึงควรพึงระวังในการดำเนินการดังกล่าวและควรกำหนดให้เป็นกรอบเวลาที่สามารถดำเนินการได้โดยไม่เสียความยุติธรรม

๔) การบูรณาการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคดีทุจริตและการพัฒนาระบบฐานข้อมูลจะเป็นส่วนช่วยให้การทำงานมีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงควรเร่งรัดและดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการทำงานอย่างแท้จริง รวมถึงให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลดังกล่าวด้วย

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ การพัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์
จำนวน ๗ โครงการ

๑) โครงการบริหารบุคคลภาครัฐในระบบคุณธรรม

๒) โครงการยกร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ตามมาตรา ๑๓๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

- ๓) โครงการบริหารความเสี่ยงในการบริหารงบประมาณของหน่วยงานของรัฐ
- ๔) โครงการจัดทำประมวลจริยธรรมว่าด้วยการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับ

ส่วนรวม

- ๕) โครงการยกร่างกฎหมายว่าด้วยการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับส่วนรวม
- ๖) โครงการเสริมสร้างความสำนึกรับผิดชอบของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ (สร้าง Integrity Culture ในหน่วยงานที่รับผิดชอบตามตัวชี้วัด ITA)
- ๗) โครงการ No Gift Policy

ข้อเสนอแนะ

โครงการยกร่างกฎหมายว่าด้วยการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับส่วนรวม ของสำนักงาน ป.ป.ช. ซึ่งอยู่ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณา เป็นร่างกฎหมายสำคัญที่คณะอนุกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดของการปฏิรูปประเทศ

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ การพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ จำนวน ๑ โครงการ

โครงการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเชิงนโยบาย

ข้อเสนอแนะ

โครงการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเชิงนโยบาย ของสำนักงาน ป.ป.ท. จะทำให้หน่วยงานที่เสนอของบประมาณมีมาตรการในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงาน และบูรณาการการตรวจสอบข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐตามโครงการข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact : IP) และโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ (Infrastructure Transparency Initiative : CoST) รวมทั้งโครงการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต (Thailand's Private Sector Collective Action Coalition Against Corruption : CAC) แต่อย่างไรก็ตาม กิจกรรมปฏิรูปดังกล่าว ยังไม่รวมถึงการทุจริตเชิงนโยบายที่เกิดจากกลุ่มการเมืองโดยตรง

ความเห็นต่อการขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock)

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริต ควรบูรณาการกับเครือข่ายภาคประชาชนในพื้นที่ในการเฝ้าระวังและป้องกันการทุจริต โดยเฉพาะโครงการ STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. มีเครือข่ายในพื้นที่ต่างจังหวัดสามารถสร้างความร่วมมือกับภาครัฐและภาคประชาชนได้เป็นอย่างดี ส่วนสำนักงาน ป.ป.ท. ก็ได้มีการทำงานร่วมกับธรรมาภิบาลจังหวัดและเครือข่ายภาคประชาชน โดยเฉพาะสภาตำบลของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและพัฒนาระบบคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ การพัฒนาระบบคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่มีประสิทธิภาพในระยะเร่งด่วน นอกจากการจัดทำระบบปกปิดตัวตน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะสำนักงาน ป.ป.ช. ที่รับผิดชอบหลัก ควรมีแนวทางหรือวิธีการในการคุ้มครองและปกปิดข้อมูลส่วนบุคคลของผู้แจ้งเบาะแส ตั้งแต่เริ่มขั้นตอนการแจ้งเรื่อง การพิจารณาเรื่องร้องเรียนและคดีทุจริต รวมทั้งกรณีที่อยู่ระหว่างการดำเนินการและพิจารณาแล้วเสร็จ

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การพัฒนาระบบการยุติธรรมที่รวดเร็ว โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติในการดำเนินคดีทุจริตทั้งภาครัฐและภาคเอกชน การจัดทำมาตรฐานขนาดของคดีและระยะเวลาในการดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน แม้อาจมีอุปสรรคที่ต้องอาศัยเวลา เนื่องจากการกระทำทุจริตมีต้นทุนต่ำกว่าผลของการกระทำแต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งรัดดำเนินการให้การรับช่วงต่อของคดีในกระบวนการยุติธรรมสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว โปร่งใส และเป็นธรรม

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ การพัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์ การเร่งรัดในระยะเร่งด่วน นอกจากการมีกฎหมายว่าด้วยการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับส่วนรวมซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วและอาจไม่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน ดังนั้น การปลูกจิตสำนึกให้แยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับส่วนรวมเป็นส่วนสำคัญที่จะสามารถแก้ไขต้นเหตุของปัญหาได้

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ การพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ สำนักงาน ป.ป.ท. ที่เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักควรบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบโครงการและการใช้งบประมาณที่เกี่ยวข้องกับนโยบายทางการเมือง เช่น สำนักงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นต้น

ความเห็นต่อการใช้งานระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) สำหรับกิจกรรม Big Rock และการดำเนินงานในระยะต่อไป

ปัญหาอุปสรรคของระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR)

๑) การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ส่งผลให้หลายจังหวัดมีมาตรการควบคุมการจัดกิจกรรมที่มีการรวมกลุ่ม จึงไม่สามารถจัดประชุมเชิงปฏิบัติการชี้แจง ทำความเข้าใจและจัดทำแผนปฏิบัติการระดับพื้นที่ได้

๒) ความล่าช้าในกระบวนการขอรับการสนับสนุนงบประมาณ เพื่อดำเนินโครงการ

สำนักงาน ป.ป.ช. พบปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินงาน คือ เนื่องจากสถานการณ์โรคโควิด ๑๙ ทำให้การดำเนินการล่าช้ากว่ากำหนดระยะเวลาตามแผน แต่การเสนอร่างกฎหมายฯ และรายงานการศึกษาฯ ต่อคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ยังคงดำเนินการได้ทันตามกำหนดในเดือนกันยายน ๒๕๖๔

สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) พบปัญหา/อุปสรรค ในการดำเนินการ ดังนี้

๑) การดำเนินโครงการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานสถิติแห่งชาติ ทำให้ต้องมีการปรับแผนและระยะเวลาให้สอดคล้องกัน

๒) สถานการณ์โควิดในรอบใหม่ จึงส่งผลให้การดำเนินจัดกิจกรรมตามที่วางแผนไว้ ต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบให้เหมาะสม

ทั้งนี้ สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (สพร.) มีข้อเสนอแนะให้ปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสถานการณ์ในปัจจุบัน

สำนักงาน ป.ป.ท. ได้ปรับรูปแบบการดำเนินกิจกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับระยะเวลาการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเตรียมความพร้อมเพื่อให้สามารถดำเนินการได้ทันที ที่คู่มือการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่เสร็จสมบูรณ์

การดำเนินงานในระยะต่อไป

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ ด้านการป้องกันและเฝ้าระวัง

กลยุทธ์ที่ ๑ ควรนำไปใช้กับกิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริต ในระยะต่อไปควรให้สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในระดับพื้นที่ และบูรณาการการทำงานกับคณะอนุกรรมการยุทธศาสตร์ชาติระดับจังหวัดทุกจังหวัด ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดประธาน และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเป็นเลขานุการร่วมดำเนินการกับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) (พอช.) ขยายเครือข่ายที่มีอยู่ ไม่ให้มีการแทรกแซงจากทางการเมือง รวมทั้งประสานความร่วมมือกับเครือข่ายภาคประชาชน และเครือข่ายภาคเอกชน ทั้งนี้ในระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล รวมทั้งสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเกิดความสนใจในการมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริต

กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันร้องเรียนการทุจริตและมีส่วนร่วมในการต่อต้านทุจริตด้วยการชี้เบาะแสเมื่อพบเห็นการกระทำความผิด ควรนำไปใช้กับกิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและระบบคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ

ในระยะต่อไป ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและระบบคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ มีขั้นตอนที่ไม่ซับซ้อน และมีฐานข้อมูลกลางในการบริหารจัดการข้อมูล ควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายหรือจัดทำกฎหมายให้สามารถบังคับใช้ได้

อย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ และการพัฒนาช่องทางการแจ้งเบาะแสจัดทำระบบให้มีการแจ้งผลการติดตามให้กับผู้ร้องเรียนหรือผู้แจ้งเบาะแสได้รับทราบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ และนำเทคโนโลยี Blockchain มาใช้เชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานรวมเป็นศูนย์ข้อมูล รวมทั้งรณรงค์ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมกันตลอดเวลา

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๒ ด้านการป้องกัน

ด้านการป้องกัน (๑)

กลยุทธ์ที่ ๒ คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ ให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ กำหนดมาตรการหรือแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบได้ กรณีที่หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้บังคับบัญชาปล่อยปละละเลย ไม่ดำเนินการให้ถือเป็นความผิดวินัยหรือความผิดทางอาญาแล้วแต่กรณี ซึ่งประเด็นการจัดทำร่างกฎหมายส่งเสริมการต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบในภาครัฐ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นว่าอาจไม่ต้องจัดทำเป็นร่างกฎหมาย แต่ควรจัดทำเป็นมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ

ควรมีการพิจารณาทบทวนข้อเสนอแนะการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) และติดตามความคืบหน้าการปรับปรุงแก้ไขการประเมินของสำนักงาน ป.ป.ช. บางประการในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ และการปรับปรุงแก้ไขการประเมินทั้งหมดในปี พ.ศ. ๒๕๖๖

กลยุทธ์ที่ ๓ เสริมสร้างหน่วยงานตรวจสอบภายในให้เป็นกลไกอิสระและมีความเป็นมืออาชีพในการเฝ้าระวังการทุจริตในหน่วยงาน ซึ่งทุกหน่วยงานจะมีหน่วยงานตรวจสอบภายในองค์กร ควรเสริมสร้างให้มีความเข้มแข็ง ในขณะเดียวกันจะมีการออกแบบให้หน่วยงานภายในหรือศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ของหน่วยงาน ให้มีความเชื่อมโยง เฝ้าระวังและตรวจสอบการทุจริต ซึ่งการทำงานของ ศปท. อาจมิได้มีกฎหมายรับรองอย่างชัดเจน จึงไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่ความก้าวหน้าในอาชีพด้วยโครงสร้างของหน่วยงาน บุคลากรบางคนก็จะต้องรอให้ตำแหน่งบริหารว่างลงก่อน จึงจะสามารถเลื่อนระดับเข้าสู่ตำแหน่งที่สูงกว่าได้

กลยุทธ์ที่ ๔ ให้มีการลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานของรัฐในการใช้อำนาจรัฐที่ได้รับมอบ การลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานของรัฐในการใช้อำนาจรัฐที่ได้รับมอบ ควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพิจารณาอนุมัติอนุญาต พิจารณาดำเนินการในกระบวนการยุติธรรม การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ และในส่วนอื่นของหน่วยงานภาครัฐด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้เกิดความโปร่งใสในการดำเนินงานและให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเกิดความรับผิดชอบ ทั้งนี้การพิจารณาดำเนินการของ

หน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วย การพิจารณา ๒ ส่วน ดังนี้ (๑) การพิจารณาด้วยระบบอัตโนมัติ โดยกำหนดเงื่อนไขให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณาอนุมัติได้ (๒) การพิจารณาที่จะต้องมีการตรวจสอบข้อมูลเอกสารต่าง ๆ เบื้องต้นก่อนจึงจะอนุมัติได้ ซึ่งควรลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานของรัฐ ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้รับมอบ

การใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานของรัฐ ในทางปฏิบัติผู้ที่รับผิดชอบจะมีการตรวจสอบตามเงื่อนไขของหน่วยงานภาครัฐที่ประชาชนควรรับรู้รับทราบแต่ละขั้นตอน แต่บางกรณี หน่วยงานภาครัฐมีการจัดตั้งคณะกรรมการระดับจังหวัดเพื่อพิจารณาอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งเป็นจุดอ่อนของ หน่วยงานภาครัฐและเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการค้าการลงทุนด้วย บางกรณีที่มีการขออนุญาตก่อสร้าง อาคารสูงในพื้นที่อยู่อาศัย หน่วยงานบางแห่งมีการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม (EIA) แบบไม่โปร่งใส ซึ่งควรมีการเปิดเผยข้อมูลการพิจารณาอนุมัติอนุญาตอย่างชัดเจน

ด้านการป้องกัน (๒)

กลยุทธ์ที่ ๑ คณะอนุกรรมการได้มีการพิจารณากลยุทธ์ดังกล่าวแล้ว โดยเฉพาะ การปรับปรุงพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ ตามแนวทางเดียวกับภาคีสมาชิกความร่วมมือเพื่อการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Open Government Partnership : OGP)

กลยุทธ์ที่ ๓ นอกจากการตรวจสอบโครงการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐตามข้อตกลง คุณธรรม (Integrity Pact) และระบบความโปร่งใสในงานก่อสร้าง (Construction Sector Transparency Initiative : CoST) ของกรมบัญชีกลาง ยังมีโครงการจัดซื้อจัดจ้างอื่นที่สำคัญ เช่น การร่วมทุนระหว่าง ภาครัฐและเอกชน (Public Private Partnership : PPP) ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) เป็นต้น ซึ่งควรมีการ ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศต่อไป

กลยุทธ์ที่ ๔ ทำให้การให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเรื่องที่น่ารังเกียจไม่พึงกระทำ
ประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ ด้านการปราบปราม

ด้านการปราบปราม (๑)

ไม่มีกิจกรรมที่ได้รับการเลือกให้มีการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ ในระยะต่อไป

ด้านการปราบปราม (๒)

กลยุทธ์ที่ ๔ กลยุทธ์ดังกล่าวควรนำไปใช้กับกิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การส่งเสริมการมี ส่วนร่วมของภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริต

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๔ ด้านการบริหารจัดการ

กลยุทธ์ที่ ๒ ควรเชิญผู้แทนศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ของหน่วยงานต่าง ๆ เข้าร่วมประชุม เพื่อให้ข้อมูลความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการประสานการขับเคลื่อน นโยบาย และ ยุทธศาสตร์ และการตรวจสอบการทุจริตภายในองค์กร

กลยุทธ์ที่ ๔ ควรติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ ตามกลยุทธ์ดังกล่าวต่อไป

ความเห็นต่อโอกาสในการบรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ภายในกรอบเวลา พ.ศ. ๒๕๖๕

ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ทำให้การดำเนินการประเด็นการปฏิรูป และกิจกรรมปฏิรูปล่าช้า เป็นปัญหาและอุปสรรคทั้งในการประสานข้อมูล การจัดสรรงบประมาณ และการติดตามกิจกรรมในระดับพื้นที่ ดังนั้น ควรมีแนวทางการในการดำเนินกิจกรรมปฏิรูปให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและการใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีและที่คาบเกี่ยวระหว่างปีของหน่วยงานที่รับผิดชอบให้มีความชัดเจนและเกิดความต่อเนื่องของกิจกรรม

ความเห็นต่อการกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) และความเห็นต่อความคืบหน้าของประเด็นที่รัฐสภาให้ความสนใจเป็นพิเศษ

ตามที่โครงการและการดำเนินงานที่ส่งผลต่อเป้าหมายของกิจกรรม Big Rock ซึ่งเป็นการจัดลำดับความสำคัญของ สสช. ในฐานะสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ และหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักได้ร่วมกันพิจารณา โดยแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบมีโครงการทั้งที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่สุด มีความจำเป็นเร่งด่วน และมีความจำเป็น รวม ๔๔ โครงการ และคณะกรรมการได้ติดตามแล้วเห็นว่าเป็นโครงการที่มีความสอดคล้องกับประเด็นการปฏิรูปตามแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม ทำให้เกิดความต่อเนื่องของกิจกรรมปฏิรูปประเทศ อย่างไรก็ตามนอกจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ แล้ว จะต้องดำเนินการให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

ตารางผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดประเด็นปฏิรูป/กิจกรรม/โครงการ
ตามแผนการปฏิรูปด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๒.๑๒) สรุปผลการติดตาม และข้อเสนอแนะ เร่งรัดที่สำคัญ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

ด้านการศึกษาระดับพื้นฐาน

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ติดตามจากแผนการปฏิรูปประเทศ ติดตามเรื่อง/ประเด็นปฏิรูปจำนวน ๒ ประเด็นปฏิรูป ซึ่งมีทั้งหมด ๔ ประเด็นปฏิรูป และติดตามกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) จำนวน ๕ กิจกรรม โดยเลือกติดตามโครงการรวมทั้งสิ้น จำนวน ๑๑ โครงการ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

กิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ การปฏิรูปการพัฒนาเด็กเล็กและเด็กก่อนวัยเรียน

พันธกิจที่ ๒.๑ การพัฒนาระบบการดูแล พัฒนา และจัดการเรียนรู้เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนา ร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย

ผลการดำเนินการ : ผลการติดตามการดำเนินงานของโครงการพัฒนาการดำเนินงานด้านเด็กปฐมวัยสู่มาตรฐานสากล มีความล่าช้ากว่าแผน ดังนั้น การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศที่ ๒ มีโอกาสสำเร็จในระดับมาก

เหตุผล : โดยมีผลการดำเนินงานล่าช้ากว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ โดยมีความคืบหน้าในการดำเนินการ

๑) การดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ๑.๑ จัดประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบสารสนเทศและฐานข้อมูลเด็กปฐมวัย ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๔ และการประชุมปรึกษาหารือที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ๑.๒ ได้รับการอนุมัติโครงการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย ๑.๓ ร่างโครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศเด็กปฐมวัย

๒) ประสานขอข้อมูลหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสำรวจแผนปฏิบัติการเพื่อรองรับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐

๓) เอกสารองค์ความรู้ด้านเด็กปฐมวัย ๓.๑ ได้รับการอนุมัติโครงการศึกษาการพัฒนาเครื่องมือและเกณฑ์ปกติสำหรับการประเมินสมรรถนะหลักของครูปฐมวัยไทยภายใต้มาตรฐานวิชาชีพครูในระดับสากล ๓.๒ ได้รับการอนุมัติโครงการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ๓.๓ ได้รับการอนุมัติโครงการศึกษาแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบทวิ-พหุภาษาโดยใช้ภาษาแม่เป็นฐานในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยตามบริบททางสังคมที่หลากหลาย

กิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูปที่ ๖ การปรับโครงสร้างของหน่วยงานในระบบการศึกษา เพื่อบรรลุเป้าหมายในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศที่ ๖ มีโอกาสสำเร็จในระดับปานกลาง

พันธกิจที่ ๖.๒ พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

ผลการดำเนินการ : ผลการติดตามการดำเนินงานของโครงการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา มีโอกาสสำเร็จในระดับปานกลาง

เหตุผล : เนื่องจากมีปัญหาอุปสรรคเรื่องการระบาดของโรคโควิด ๑๙ จึงทำให้ไม่สามารถดำเนินการจัดประชุมที่จำเป็นต้องใช้รูปแบบ face to face ได้ จึงได้ปรับแผนการดำเนินงานใหม่ให้เป็นระบบออนไลน์ โดยมีความคืบหน้าในการดำเนินการ ดังนี้

๑) มีการประชุมทำความเข้าใจในแนวคิด เจตนารมณ์ ของการดำเนินงานพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา และมีการจ้างเหมาบริการบุคลากรเพื่อช่วยขับเคลื่อนงานพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

๒) ปัญหาความล่าช้าในการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาในช่วงที่ผ่านมาส่วนหนึ่งเกิดจากการโยกย้ายผู้บริหารหน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่ ได้แก่ ศึกษาธิการจังหวัด ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา ทำให้มีผลต่อความต่อเนื่องของการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ดังนั้น ควรมีการทบทวนการย้ายผู้บริหารหน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมศึกษามากขึ้น

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock)

Big Rock ที่ ๑ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย

ผลการดำเนินการ : ผลการติดตามการดำเนินงานของโครงการพัฒนาระบบติดตามและช่วยเหลือเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีโอกาสสำเร็จในระดับปานกลาง

เหตุผล : เป็นโครงการที่สำคัญที่สามารถช่วยแก้ไขปัญหาคะแนนต่ำที่ออกนอกระบบการศึกษาให้เข้ามาอยู่ในระบบการศึกษาได้ แก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำที่มีแนวโน้มพุ่งสูงขึ้นอย่างรวดเร็วอันเนื่องมาจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ได้เป็นอย่างดี แต่กลับไม่พบข้อมูลการรายงานความคืบหน้าการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง

Big Rock ที่ ๒ การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะ เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑

ผลการดำเนินการ : ผลการติดตามการดำเนินงานของโครงการดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ (National Digital Learning Platform) ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ มีโอกาสสำเร็จในระดับปานกลาง

เหตุผล : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการจัดทำแผนโครงการดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ (National Digital Learning Platform) ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ จนถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นการดำเนินการบูรณาการแพลตฟอร์มการเรียนรู้ของกระทรวงศึกษาธิการ เข้ากับแพลตฟอร์มการเรียนรู้ของหน่วยงานอื่น ทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีการพัฒนาไว้อยู่แล้ว ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินโครงการตามแผน แต่ไม่มีการรายงานความคืบหน้าผลการดำเนินงานในไตรมาส ๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ดังนั้น การดำเนินการตาม Big Rock ที่ ๒ จึงมีโอกาสำเร็จในระดับปานกลาง

Big Rock ที่ ๓ การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิต และพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน

ผลการดำเนินการ : ผลการติดตามการดำเนินงานในภาพรวมกิจกรรม Big Rock ที่ ๓ ยังอยู่ระหว่างการดำเนินงานตามกำหนดระยะเวลา โดยมีโอกาสสำเร็จในระดับปานกลาง โดยติดตามโครงการต่าง ๆ ดังนี้

๑) โครงการพัฒนาเส้นทางความก้าวหน้าในวิชาชีพของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

๒) โครงการพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อความเป็นเลิศตามมาตรฐานตำแหน่ง มาตรฐานวิชาชีพ สมรรถนะวิชาชีพ และสมรรถนะในศตวรรษที่ ๒๑

๓) โครงการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ด้านดิจิทัลเทคโนโลยี

เหตุผล : เนื่องจากโครงการ ๑) ล่าช้ากว่าแผน ส่วนโครงการที่ ๒) และ ๓) อยู่ระหว่างการขับเคลื่อนโครงการตามแผนปฏิรูปดังกล่าว ดังนั้น การดำเนินการตาม Big Rock ที่ ๓ จึงมีโอกาสำเร็จในระดับปานกลาง

Big Rock ที่ ๔ การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและระบบอื่น ๆ ที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ นำไปสู่การจ้างงานและการสร้างงาน

ผลการดำเนินการ : ผลการติดตามการดำเนินงานในภาพรวมกิจกรรม Big Rock ที่ ๔ มีโอกาสสำเร็จในระดับปานกลาง โดยติดตามโครงการต่าง ๆ ดังนี้

- ๑) โครงการขยายและยกระดับอาชีวศึกษาทวิภาคีสู่คุณภาพมาตรฐาน
- ๒) โครงการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา
- ๓) โครงการพัฒนาสมรรถนะครูให้มีความเป็นเลิศและเชี่ยวชาญเฉพาะ (Excellent Teacher)

โดยทั้ง ๓ โครงการอยู่ระหว่างการดำเนินโครงการและล่าช้ากว่ากำหนดระยะเวลา

เหตุผล : เนื่องจากการดำเนินโครงการในช่วงที่ผ่านมาที่มีความล่าช้าเป็นผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID - ๑๙ ส่งผลให้การดำเนินงานในบางกิจกรรมไม่สามารถดำเนินการได้ แต่ปัจจุบันสถานการณ์การแพร่ระบาดเริ่มคลี่คลายลง ดังนั้น จึงเห็นว่า Big Rock ที่ ๔ จึงมีโอกาสำเร็จในระดับปานกลาง

Big Rock ที่ ๕ การปฏิรูปบทบาทการวิจัยและระบบธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยออกจากกับดักรายได้ปานกลางอย่างยั่งยืน

ผลการดำเนินการ : ผลการติดตามโครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย เพื่อการจัดการเรียนการสอนในระบบเปิด อยู่ระหว่างการดำเนินการตามแผน มีโอกาสสำเร็จในระดับสูง

เหตุผล : แม้ว่าการดำเนินโครงการจะได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ไปบ้างก็ตาม แต่สถานการณ์ดังกล่าวจะช่วยเป็นตัวเร่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและสิ่งที่จะช่วยผลักดันให้ประชาชนเข้ามาเรียนรู้ผ่านระบบดังกล่าวมากขึ้น ดังนั้น Big Rock ที่ ๕ จึงมีโอกาสำเร็จในระดับสูง

ข้อเสนอแนะเร่งรัด

กิจกรรมการปฏิรูปที่ ๑ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย

๑) กระทรวงที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้ง ๔ กระทรวง และหน่วยงานต่าง ๆ ควรเร่งบูรณาการการทำงานร่วมกันเพื่อให้การดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยมีความเป็นเอกภาพ มีทิศทางในการดำเนินการที่ชัดเจนสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน และให้มีคณะกรรมการติดตาม

การดำเนินงานตามแผนการพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งในระดับส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อเป็นกลไกในการติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒) ในระยะเร่งด่วน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกหน่วยงานต้องร่วมมือกันเร่งแก้ไขปัญหาคัดลอกออกนอกระบบการศึกษาเนื่องจากได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของของโรคโควิด ๑๙ ให้เข้ามาอยู่ในระบบการศึกษาโดยเร็ว เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม ซึ่งเป็นผลกระทบมาจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ พุ่งสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพให้มีทักษะอาชีพ เพื่อให้มีรายได้ และมีงานทำ และต้องมีการประเมินผลสำเร็จของการดำเนินการที่เป็นรูปธรรม

กิจกรรมการปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะ เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑

๑) ควรเตรียมการจัดทำกรอบกระบวนการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเพื่อนำไปวิจัยในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เพื่อนำผลที่ได้รับมาพัฒนาในการดำเนินการหลักสูตรฐานสมรรถนะในระดับชั้นการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

๒) ผู้รับผิดชอบในระดับนโยบายควรมีความชัดเจนในการดำเนินการปรับปรุง (ร่าง) กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการขับเคลื่อนการจัดกระบวนการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ เพื่อให้การดำเนินงานมีความต่อเนื่อง

๓) โครงการดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ (National Digital Learning Platform) ได้ดำเนินการเรื่อยมาตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ และปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ซึ่งมีบางกิจกรรมที่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ (ตามข้อมูลที่ยังรายงานในระบบ eMENSCR ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔) จึงควรมีการประเมินผลสำเร็จ และความคุ้มค่าของโครงการในปีงบประมาณที่ผ่านมาแล้วด้วย

๔) ควรบรรจุเรื่องความตระหนักรู้ทางสังคม (social literacy) และความตระหนักรู้ทางสื่อ (media literacy) ไว้ในหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ เพื่อให้เด็กนักเรียนได้มีทักษะและภูมิคุ้มกันอย่างเพียงพอในการรับและใช้ข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่จำนวนมากในปัจจุบัน

กิจกรรมการปฏิรูปที่ ๓ การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน

๑) ควรมีการพิจารณากำหนดเส้นทางความก้าวหน้าสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่พิเศษ รวมทั้งครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เป็นพิเศษแตกต่างจากพื้นที่ปกติเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ และสร้างแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพสูงให้เข้าไปปฏิบัติงานในพื้นที่พิเศษ และพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในพื้นที่สูงขึ้น

๒) อาจพิจารณาให้มีระบบจ้างครูเกษียณอายุที่มีศักยภาพ ซึ่งอาจเรียกว่า ครูอาวุโส ให้ไปอยู่ช่วยเหลือในโรงเรียนที่ขาดแคลนครู เช่น ขาดแคลนครูพี่เลี้ยง ครูผู้สอน ซึ่งอาจเป็นโครงการครูบ้านเกิดหรือครูคืนถิ่น ที่ใช้มีมาตรการจูงใจอย่างเหมาะสม

๓) โครงการพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาฯ กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จทั้งโครงการประการหนึ่ง คือ ร้อยละ ๘๐ (ไตรมาส ๑ กำหนดไว้ร้อยละ ๒๕) ของจำนวนครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และข้าราชการส่วนกลางในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้ารับการพัฒนา ผ่านเกณฑ์ตามที่หลักสูตรกำหนด

แต่จากผลการดำเนินโครงการไม่ชัดเจนว่าจำนวนผู้ที่ผ่านการอบรม ๓๑ คน เป็นไปตามตัวชี้วัดร้อยละ ๒๕ หรือไม่ และหลักสูตรที่เข้ารับการอบรมสอดคล้องกับการพัฒนาศักยภาพ ส่งเสริมความเป็นเลิศตามมาตรฐานตำแหน่ง มาตรฐานวิชาชีพ สมรรถนะวิชาชีพ และสมรรถนะในศตวรรษที่ ๒๑ หรือไม่ จึงควรทบทวนการรายงานให้สอดคล้องกับการกำหนดตัวชี้วัด และควรพิจารณาถึงความเหมาะสมของเนื้อหาหลักสูตรการฝึกอบรมด้วย

กิจกรรมการปฏิรูปที่ ๔ การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและระบบอื่น ๆ ที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ นำไปสู่การจ้างงานและการสร้างงาน

๑) ควรดำเนินการขยายและยกระดับอาชีวศึกษาสู่คุณภาพมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง โดยสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาจำเป็นต้องเตรียมแผนงานเพื่อรองรับการดำเนินโครงการ อันเนื่องมาจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด ๑๙ เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงาน โครงการ และการประชุมเชิงปฏิบัติการในรูปแบบ online ที่จำเป็นต้องระดมความคิดเห็น พร้อมทั้งปฏิบัติควบคู่ไปพร้อมกัน

๒) จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ส่งผลให้สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทั้งสถานศึกษาของรัฐและเอกชน สถานประกอบการ บางแห่งที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีต้องปิดตัวลง แต่ปัจจุบันสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ คลี่คลายลง จึงควรเร่งรัดให้ผู้เรียนได้เข้าไปฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการเพื่อไม่ให้ผู้เรียนต้องสูญเสียโอกาสในการฝึกปฏิบัติงานจริง และควรพิจารณาให้สิทธิประโยชน์แก่สถานประกอบการที่เข้าร่วมจัดการศึกษาอาชีวศึกษาทวิภาคี เพื่อเป็นการช่วยเหลือสถานประกอบการที่ได้รับผลกระทบและจูงใจให้เจ้ามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น

๓) พัฒนาระบบความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและระบบอื่น ๆ ที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ และเร่งสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และระบบอื่น ๆ ที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน รวมทั้งจัดระบบประกันคุณภาพผู้เรียนอาชีวศึกษาให้มีความพร้อมเข้าสู่อาชีพควรเร่งสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและระบบอื่น ๆ ที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน

๔) ควรจัดระบบประกันคุณภาพผู้เรียนอาชีวศึกษาให้มีความพร้อมเข้าสู่อาชีพ

กิจกรรมการปฏิรูปที่ ๕ การปฏิรูปบทบาทการวิจัยและระบบธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยออกจากกับดักรายได้ปานกลางอย่างยั่งยืน

๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษาคือ กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงการอุดมศึกษาฯ จะต้องทำงานอย่างบูรณาการอย่างเหนียวแน่น เพราะการศึกษาขั้นพื้นฐานกับระดับอุดมศึกษาเป็นสิ่งที่เกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกันโดยอาจมีสภาการศึกษาแห่งชาติเป็นผู้กำกับนโยบายและควรปรับปรุงอำนาจของคณะกรรมการสถานศึกษาให้สอดคล้องกับภารกิจหน้าที่อย่างแท้จริง

๒) ควรนำนวัตกรรมมาช่วยยกระดับคุณภาพของหน่วยงานในระบบการศึกษา โดยตั้งเป้าหมายให้อยู่ในระดับนานาชาติ (๓) การพัฒนาให้มีแพลตฟอร์มกลางเพื่อการเรียนรู้ไม่ใช่เพียงแค่การมี Content ต่าง ๆ เพื่อให้บริการเท่านั้น แต่ควรครอบคลุมถึงการจัดให้มี ๑) ระบบยืนยันตัวบุคคล (Identity Provider) ๒) ระบบค้นหาและจัดเก็บรายวิชา (MOOC Course Directory) ๓) ระบบจัดการเรียนการสอนออนไลน์แบบเปิด (Massive Open Online course) ๔) ระบบวัดผลประเมินผลออนไลน์ (e-Testing) และ ๕) ระบบธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank) ซึ่งจำเป็นที่จะต้องได้รับความร่วมมือหน่วยงานภายในจาก สป.อว. และมหาวิทยาลัย/สถาบันในการดำเนินการให้โครงการสามารถสนับสนุนประชาชนทุกคน ทุกช่วงวัย ในระบบการศึกษาและนอกระบบการศึกษา ให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตและสามารถนำผลการเรียนรู้ไปก่อให้เกิดประโยชน์กับตนเองได้อย่างครบวงจร ทั้งนี้ กระทรวงควรเป็นผู้ดูแลและรับผิดชอบหลักแพลตฟอร์มกลาง แล้วทำหน้าที่ประสานมหาวิทยาลัยให้มีความร่วมมือกับหน่วยงานหรือผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ในด้านนั้นโดยตรงมาเป็นวิทยากรสอนออนไลน์ เช่น ให้เจ้าพนักงานสรรพากรเป็นผู้สอนเกี่ยวกับการคิดคำนวณภาษีเงินได้ ซึ่งจะมีความรู้ความเชี่ยวชาญโดยตรงมากกว่าอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา โดยมีมาตรการจูงใจให้แก่วิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ นอกสถาบันอุดมศึกษาเป็นการตอบแทนด้วย

ด้านการอุดมศึกษา

กิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ

Big Rock

๑) การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน

๒) การปฏิรูปบทบาทการวิจัยและระบบธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยออกจากกับดักรายได้ปานกลางอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเร่งรัด

๑) การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน

(๑) โครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เป็นโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อระบบการศึกษาและการพัฒนาทุนมนุษย์ของประเทศ ซึ่งควรให้การสนับสนุนและได้รับการผลักดันเพื่อเกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายตลอดโครงการ

(๒) กระบวนการคัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการ ควรเน้นคุณลักษณะพิเศษของผู้รับการคัดเลือกโดยพิจารณาทักษะทางด้านสังคม ทักษะคิด ความรักในวิชาชีพ และจิตวิญญาณความเป็นครู นอกเหนือจากเงื่อนไขด้านการสอบวัดผลทางวิชาการ

(๓) ควรมีระบบการติดตามและประเมินโครงการอย่างต่อเนื่อง ทั้งในประเด็นกระบวนการคัดเลือก กระบวนการผลิตบุคลากร กระบวนการพัฒนาต่อยอด และควรให้ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน อาทิ หน่วยผลิตครู หน่วยผู้ใช้และพัฒนาครู ตลอดจนหน่วยผู้คัดเลือก มีส่วนร่วมในการประเมินผลและติดตามด้วย

(๔) การคัดเลือกบุคลากรครูในโครงการต่าง ๆ มีลักษณะเป็นโครงการปิด กล่าวคือ เป็นการจำกัดกรอบอัตราของผู้เข้ารับการคัดเลือก ซึ่งมีงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการและ ผู้เข้าร่วมได้รับประโยชน์ในแต่ละด้านตามวัตถุประสงค์ของโครงการด้วย อย่างไรก็ตาม ในระบบการศึกษายังคงมีปัญหาการขาดแคลนบุคลากรครูอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ควรพิจารณาขยายอัตรา การคัดเลือกให้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในแต่ละโครงการ ตลอดจนให้ครอบคลุมสาขาวิชาที่ขาดแคลน ในแต่ละพื้นที่ด้วย

(๕) ควรเพิ่มทักษะให้แก่ครูในเรื่องความรู้ความเข้าใจในจิตวิทยาเด็กนักเรียน เพื่อลดความเครียดของเด็กจากการเรียน

(๖) ควรเพิ่มหลักสูตรที่สร้างเสริมทักษะของครูผู้สอนในการถ่ายทอด กระบวนการเสริมสร้างวิธีการคิด วิเคราะห์ กลั่นกรองข้อมูลที่ได้รับ ให้แก่เด็กนักเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนสามารถนำข้อมูลที่มีอยู่รอบตัวไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

(๗) ควรกำหนดยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญ ตลอดจนควรมีการรับรองมาตรฐานวิชาชีพครูโดยใช้มาตรฐานสากล

(๘) การปรับเปลี่ยนหลักสูตรหรือรูปแบบการเรียนการสอนควรดำเนินการอย่างค่อยเป็นค่อยไป เพื่อลดผลกระทบอย่างฉับพลันที่จะเกิดขึ้นแก่ตัวเด็กนักเรียน

(๙) ควรมีกฎหรือเครื่องมือสำหรับประเมินผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทราบว่าการดำเนินงานที่ผ่านมาสอดคล้องกับเป้าหมาย ตัวชี้วัด หรือสัมฤทธิ์ผลเพียงใด

๒) การปฏิรูปบทบาทการวิจัยและระบบธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยออกจากกับดักรายได้ปานกลางอย่างยั่งยืน

(๑) การดำเนินงานของแพลตฟอร์มการศึกษาออนไลน์ (ThaiMOOC)

(๑.๑) แพลตฟอร์ม MOOC ควรรวมเนื้อหาในระดับวิทยาลัยชุมชนด้วย

(๑.๒) แพลตฟอร์ม MOOC ควรมีส่วนช่วยจัดทำสื่อการเรียนการสอน เพื่อเป็นการช่วยเหลือสถาบันอุดมศึกษาขนาดเล็กให้มีสื่อการเรียนการสอนในแพลตฟอร์ม

(๑.๓) ควรปรับการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการสายการสอน โดยกำหนดให้ใช้ผลงานสื่อการเรียนการสอนในแพลตฟอร์ม MOOC เป็นส่วนหนึ่งของผลงานสำหรับการขอตำแหน่งทางวิชาการ

(๒) ระบบธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบันยังคงกำหนดครอบคลุมเฉพาะบางกลุ่ม เช่น เฉพาะระดับผู้บริหาร และครอบคลุมเพียงบางมิติ เช่น เฉพาะมิติโปร่งใส ตรวจสอบได้ ดังนั้น จึงควรส่งเสริมให้สร้างธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาให้ครบทุกมิติ เช่น ความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรของหน่วยงาน ความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณ เป็นต้น

ความเห็นต่อการขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock)

ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง เนื่องจากการได้มีการขับเคลื่อนกิจกรรมที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ด้านการศึกษา ซึ่งยังไม่ปรากฏผลการดำเนินงานตามโครงการในภาพรวมเพื่อสะท้อนการดำเนินงานตามกิจกรรมปฏิรูปประเทศฯ ที่เห็นผลเป็นรูปธรรม และโครงการภายใต้กิจกรรม Big Rock ด้านการศึกษายังล่าช้ากว่าที่กำหนด อาทิ Big Rock ที่ ๑ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย และ Big Rock ที่ ๒ การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะ เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑

ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนกิจกรรมที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ด้านการศึกษابرลุเป้าหมาย หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักทั้ง กระทรวงศึกษาธิการ กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำเป็นต้องเร่งการดำเนินงานตามโครงการที่ได้เสนอให้เป็นกิจกรรม Big Rock ซึ่งในเบื้องต้นหน่วยงานต้องมีความพร้อมทั้งแผนการดำเนินงาน งบประมาณ และบุคลากร และจำเป็นต้องสร้างความเข้าใจที่ตรงกันแก่ทุกหน่วยงานที่ต้องขับเคลื่อนตามกิจกรรมปฏิรูปประเทศ เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนได้อย่างสัมฤทธิ์ผล

นอกจากนี้ บทเรียนสำคัญที่ผ่านมาที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock คือ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ดังนั้น ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องเตรียมแผนรองรับสำหรับสถานการณ์วิกฤติต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น ปรับวิธีดำเนินโครงการให้มีความยืดหยุ่น พร้อมกับสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในพื้นที่ชุมชนเพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนให้กิจกรรม Big Rock ให้บรรลุเป้าหมายภายในปี ๒๕๖๕

ด้านการอุดมศึกษา

Big Rock ด้านการศึกษาทั้ง ๕ ประเด็นนั้น หากดำเนินการได้ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ จะทำให้การศึกษาของประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ซึ่งส่งผลถึงการพัฒนาคุณภาพของประชาชนชาวไทย อย่างไรก็ตาม ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องกำกับติดตามให้แต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามเป้าหมายต่าง ๆ อย่างจริงจังและรวดเร็ว ขณะเดียวกันต้องมีการประเมินผลเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้ปรับปรุงแผนการทำงานให้มุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย

ความเห็นต่อการใช้งานระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR)

สำหรับกิจกรรม Big Rock และการดำเนินงานในระยะต่อไป

ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง เนื่องจากระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ได้มีการปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอข้อมูลในระบบ eMENSCR โดยได้เสนอข้อมูลความคืบหน้าการขับเคลื่อนตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) ในกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ซึ่งบางส่วนสามารถนำมาใช้ประโยชน์ด้านการติดตาม เสนอแนะและเร่งรัดฯ ได้ แต่ในส่วนของการจัดทำข้อมูลตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาให้เป็นข้อมูลปัจจุบันนั้นยังไม่ค่อยมีความคืบหน้าในการดำเนินการ อีกทั้งการเข้าใช้งานในระบบ eMENSCR ยังไม่มีความเสถียร ส่งผลให้คณะกรรมการธิการที่รับผิดชอบยังไม่สามารถติดตามข้อมูลดังกล่าวจากระบบ eMENSCR ได้อย่างต่อเนื่องและมีความสมบูรณ์ นอกจากนี้ จากการสืบค้นข้อมูลการดำเนินการโครงการต่าง ๆ ตามแผนการปฏิรูปประเทศและโครงการตาม Big Rock พบว่าหลายโครงการที่ดำเนินการในไตรมาส ๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ไม่สามารถสืบค้นข้อมูลได้ ไม่มีการรายงานความคืบหน้าผลการดำเนินการ ซึ่งเป็นอุปสรรคในการติดตามความคืบหน้าโครงการต่าง ๆ

ดังนั้น จึงควรมีการแก้ไขปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอข้อมูลให้เป็นข้อมูลปัจจุบัน และปรับปรุงระบบเพื่อให้การเข้าใช้งานในระบบ eMENSCR มีความเสถียร สามารถเข้าใช้งานข้อมูลในระบบได้อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะช่วงเวลาสำคัญที่ต้องดำเนินงานด้านการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดฯ ของคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา และต้องรายงานความคืบหน้าผลการดำเนินการให้ครบทุกโครงการ

ด้านการอุดมศึกษา (ไม่มี)

ความเห็นต่อโอกาสในการบรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ภายในกรอบเวลา พ.ศ. ๒๕๖๕

ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โอกาสในการบรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ในระดับปานกลาง เนื่องจากระยะเวลาขับเคลื่อนงานตามโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้านการศึกษา กำหนดไว้เป็นเวลา ๑ ปี ๙ เดือน แต่ผลการดำเนินสิ้นสุดไตรมาส ๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ยังไม่สามารถสะท้อนการบรรลุเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศที่ชัดเจนได้ อีกทั้งขณะนี้รัฐธรรมนูญได้ใช้บังคับมาเป็นระยะเวลาเกิน ๕ ปีแล้ว ปรากฏผลในเบื้องต้นว่าการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษายังไม่เห็นผลสัมฤทธิ์หรือแนวโน้มความสำเร็จที่เป็นรูปธรรมมากเท่าใดนัก โครงการภายใต้กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๑ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๒ การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ กิจกรรมการปฏิรูปที่ ๓ การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน กิจกรรมการปฏิรูปที่ ๔ การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและระบบอื่น ๆ ที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ นำไปสู่การจ้างงานและการสร้างงาน และกิจกรรมการปฏิรูปที่ ๕ การปฏิรูปบทบาทการวิจัยและระบบธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยออกจากกับดักรายได้ปานกลางอย่างยั่งยืน บางส่วนยังล่าช้ากว่าที่กำหนดไว้ในแผน

ด้านการศึกษา

คณะกรรมการมีความเห็นเช่นเดียวกับข้อคิดเห็นของหน่วยงานที่ขับเคลื่อนตามแผนการปฏิรูปประเทศต่อข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย กล่าวคือ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยควรพิจารณาปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เพื่อให้สามารถส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยได้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานให้มุ่งเน้นมาตรการป้องกันและฟื้นฟูผลกระทบที่ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเฉพาะมากยิ่งขึ้น อาทิ เด็กยากจน เด็กพิการหรือเด็กที่ไม่สามารถเข้าถึงอุปกรณ์การเรียนการสอนทางไกล หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจให้ผู้เรียนและผู้สอนสามารถใช้เครื่องมือการเรียนรู้ทางออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ ซึ่งจะช่วยลดข้อจำกัดของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์และควรส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ที่หลากหลาย รวมถึงควรจัดเตรียมแผนการดำเนินงานเพื่อรองรับการเร่งดำเนินกิจกรรมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ อาทิ การส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกปฏิบัติที่นำไปสู่การจ้างงานที่ต้องใช้รูปแบบ

การเรียนรู้แบบ Onsite เท่านั้น เพื่อให้สามารถเร่งขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้ในสถานการณ์ปกติ

ความเห็นต่อการกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) และความเห็นต่อความคืบหน้าของประเด็นที่รัฐสภาให้ความสนใจเป็นพิเศษ

ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง เนื่องจากการกำหนด Big Rock จำเป็นต้องพิจารณากำหนดประเด็นที่เป็นคานงัดเพื่อให้การปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาประสบผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย โครงการภายในกิจกรรมปฏิรูป (BR) ของแต่ละหน่วยงานส่วนใหญ่ยังคงเป็นภารกิจประจำ เช่น โครงการฝึกอบรมสัมมนา โครงการจัดซื้อพัสดุครุภัณฑ์ ซึ่งภารกิจประจำของหน่วยงานไม่ใช่โครงการที่สามารถตอบโจทย์และส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ และการรายงานโครงการที่เป็นภารกิจประจำของหน่วยงานในระบบ eMENSCR ทำให้มีจำนวนโครงการที่ต้องสืบค้นจำนวนมาก จึงอาจส่งผลให้โครงการที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญไม่ได้รับการติดตามเสนอแนะและเร่งรัด นอกจากนี้ คณะกรรมาธิการยังเห็นควรผลักดันให้สถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษามีความเป็นอิสระอย่างแท้จริงทั้ง ๔ ด้าน คือ ด้านบริหารทั่วไป ด้านวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ และด้านบริหารงานบุคคล เพื่อประโยชน์ในการบริหารและจัดการศึกษาเพื่อมุ่งสู่คุณภาพของผู้เรียน สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๔ วรรคสี่ จึงจะสามารถสะท้อนถึงผลลัพธ์เด่นชัดที่จะผลักดันการปฏิรูปการศึกษาให้ประสบผลอย่างรวดเร็วภายใน ปี ๒๕๖๕ นี้

ควรกำหนดกลไกเพื่อให้ตัวชี้วัดเกิดผลที่ถึงตัวผู้เรียน ซึ่งจะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาได้อย่างแท้จริง ดังนั้น จึงเห็นควรมีการดำเนินโครงการตามแผนการปฏิรูปเดิมที่เห็นว่ามีสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง คือ **ประเด็นการปฏิรูปที่ ๖ การปรับโครงสร้างของหน่วยงานในระบบการศึกษาเพื่อบรรลุเป้าหมายในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา**

ด้านการศึกษา (ไม่มี)

ตารางผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดประเด็นปฏิรูป/กิจกรรม/โครงการ
ตามแผนการปฏิรูปด้านการศึกษา

๒.๑๓) สรุปผลการติดตาม และข้อเสนอแนะ เร่งรัดที่สำคัญ
แผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน
และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

แผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ติดตามจากแผนการปฏิรูปประเทศ ติดตามกิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูป จำนวน ๔ กิจกรรม ปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูป ติดตามเป้าหมายย่อย/พันธกิจ จำนวน ๑๖ เป้าหมายย่อย/พันธกิจ มีจำนวนโครงการทั้งหมด ๖๐ โครงการ เลือกติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูป จำนวน ๔๖ โครงการ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในทุกช่วงวัย ผ่านการปฏิรูป
อุตสาหกรรมบันเทิง และการใช้กลไกร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนในการขับเคลื่อน : ดำเนินการ
ได้ตามที่กำหนดไว้ คิดเป็น ร้อยละ ๗๕ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

เป้าหมายย่อยที่ ๑ ชุมชนท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นต้นแบบด้านคุณธรรม : ดำเนินการได้ตามที่กำหนดไว้ จำนวน ๑ โครงการ คือ โครงการสมัชชาคุณธรรม ซึ่งขณะนี้มีความคืบหน้าตามกรอบการดำเนินงานของโครงการ

เป้าหมายย่อยที่ ๒ บุคคล หน่วยงาน องค์กร และสื่อส่งเสริมคุณธรรมตามเกณฑ์และมาตรฐานด้านคุณธรรมที่กำหนด : ดำเนินการได้ตามที่กำหนดไว้ จำนวน ๑ โครงการ คือ โครงการส่งเสริมและขยายผลบุคคลและองค์กรต้นแบบด้านคุณธรรม ซึ่งขณะนี้มีความคืบหน้าตามกรอบการดำเนินงานของโครงการ

เป้าหมายย่อยที่ ๓ เกิดกลไกระบบเครดิตสังคม (Social Credit) ระดับพื้นที่ ๑๐ หมู่บ้าน/ชุมชน/องค์กร : ดำเนินการได้ตามที่กำหนดไว้ จำนวน ๑ โครงการ คือ โครงการนวัตกรรมระบบพฤติกรรมไทย ซึ่งขณะนี้มีความคืบหน้าตามกรอบการดำเนินงานของโครงการ

เป้าหมายย่อยที่ ๔ ปฏิรูปสื่อและอุตสาหกรรมบันเทิงด้วย Soft Power ให้เกิดการผลิตสื่อเสริมสร้างคุณธรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละช่วงวัย : ไม่ดำเนินการได้ตามที่กำหนดไว้ เนื่องจากโครงการภายใต้เป้าหมายย่อยดังกล่าวที่ระบุไว้ในแผนขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศนั้น ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ดังนั้น เป้าหมายย่อยที่ ๔ จึงอาจไม่บรรลุผลสัมฤทธิ์เมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนาการเรียนรู้และเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรม
แบบบูรณาการ : ดำเนินการได้ตามที่กำหนดไว้ ครบถ้วนทุกเป้าหมายย่อยคิดเป็น ร้อยละ ๙๐ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

เป้าหมายย่อยที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมต้นแบบในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค : ดำเนินการได้ตามที่กำหนดไว้ จำนวน ๓ โครงการ ได้แก่ โครงการบริหารจัดการและพัฒนาพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้ โครงการพัฒนาพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้ฯ และโครงการพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้สาธารณะรูปแบบใหม่ของประเทศ (Knowledge Portal)

เป้าหมายย่อยที่ ๒ สร้างความตระหนักและสนใจให้เด็กและเยาวชนเห็นความสำคัญและสืบสานรักษาและต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมในพื้นที่ของตนและพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศ : ดำเนินการได้ตามที่กำหนดไว้ จำนวน ๓ โครงการ ได้แก่ กิจกรรมสำรวจแหล่งเรียนรู้และห้องสมุดชุมชน โครงการส่งเสริมเด็กไทยเล่นดนตรีคนละ ๑ ชิ้น และโครงการพัฒนาระบบข้อมูลเทคโนโลยีดิจิทัลด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม

เป้าหมายย่อยที่ ๓ ต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมให้เป็นสินค้าทางวัฒนธรรมที่กลับมาสร้างรายได้และชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีให้กับท้องถิ่นผ่านการทำงานแบบบูรณาการ ที่มีการปฏิรูปกระบวนการนำโครงการทางวัฒนธรรมลงสู่พื้นที่เป็นหลัก : ดำเนินการได้ตามที่กำหนดไว้ จำนวน ๘ โครงการ จากที่กำหนดไว้ ๙ โครงการ ได้แก่ โครงการกระตุ้นและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากด้วยการพัฒนาผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมชุมชนไทยสู่สากล โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชนสู่การเป็นเมืองแห่งศิลปะ โครงการพัฒนาศักยภาพนักร้องแบบรุ่นใหม่ โครงการพัฒนาศักยภาพถนนสายวัฒนธรรมเพื่อต่อยอดทุนทางวัฒนธรรม โครงการพัฒนาและส่งเสริมย่านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โครงการพัฒนาทุนวัฒนธรรมท้องถิ่นสู่การสร้างสรรค์ตราสัญลักษณ์ โครงการสร้างมูลค่าสินค้าไทยจากฐานเศรษฐกิจท้องถิ่น และโครงการสร้างสรรค์สินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

เป้าหมายย่อยที่ ๔ ปลดล็อกเพื่อให้เกิดการใช้อาคาร สถานที่ เพื่อสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ขององค์การภาครัฐในด้านวัฒนธรรม : ดำเนินการได้ตามที่กำหนดไว้ โดยมีพื้นที่สำคัญ คือ พระบรมธาตุนาคนุญ จังหวัดมหาสารคาม เป็นพื้นที่นำร่องในการดำเนินการ

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิต
ทางการกีฬาและการออกกำลังกายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และการสร้างโอกาสทางการกีฬาและ

พัฒนานักกีฬาอาชีพ : ในภาพรวมของโครงการในไตรมาส ๑ ถือได้มีความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้โดยเฉลี่ย ร้อยละ ๘๕ ทั้งนี้ มีรายละเอียดแต่ละโครงการ ดังนี้

เป้าหมายย่อยที่ ๑ ส่งเสริมการออกกำลังกายและเล่นกีฬาในชุมชนเมืองและท้องถิ่น : ดำเนินการได้ตามแผนงานที่วางไว้ โดยในภาพรวมของไตรมาสที่ ๑ ถือได้มีความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ถึงร้อยละ ๗๕ (จำนวนโครงการทั้ง ๑๒ โครงการ มีงบประมาณดำเนินการจำนวน ๙ โครงการ ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวน ๑ โครงการ ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจำนวน ๑ โครงการ และอยู่ระหว่างขอรับข้อเสนอ ๑ โครงการ) โดยมีการดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินการ อาทิ จัดกิจกรรมลานกีฬา “แซทกูเก้ตนิวนอร์มอลฟอ์สปอร์ตเอ็กเซลเลนซ์” ระหว่างวันที่ ๑๓ สิงหาคม - ๗ ตุลาคม ๒๕๖๔ เพื่อสนับสนุนให้ประชาชนใช้เป็นสถานที่ในการเล่นกีฬาและออกกำลังกายในพื้นที่ต่าง ๆ เป็นลานกีฬาแนวใหม่ครั้งแรกของภูเก็ต อีกทั้ง ยังนําร่องทำโครงการภูเก็ตแซนด์บ็อกซ์ มีการจัดกิจกรรมสาธิตกีฬา ๘ ชนิดกีฬา ได้การกำหนดให้ทุกจังหวัดมีถนนสายกีฬอย่างน้อย ๑ แห่ง โดยให้มีการกำหนดชนิดกีฬาและพื้นที่ที่จะดำเนินการร่วมกับหน่วยงานในท้องถิ่น ซึ่งได้นําร่อง ๒๕ จังหวัด มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการออกกำลังกายและกีฬาเพื่อมวลชน ๘๗๘ อำเภอ และมีการพัฒนาการกีฬาและนันทนาการมวลชน โดยส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนทั่วประเทศได้ออกกำลังกาย เล่นกีฬา และร่วมกิจกรรมนันทนาการอย่างสม่ำเสมอ อย่างไรก็ตามยังมีโครงการ/กิจกรรมที่ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณและอยู่ระหว่างพิจารณาขอจัดสรรงบประมาณจากแหล่งอื่น ได้แก่ พัฒนาศูนย์ฝึกกีฬาอำเภอ ธนาคารอุปกรณ์กีฬา (Sport Bank) ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการออกกำลังกายเล่นกีฬา หรือการแข่งขันกีฬาในทุกโครงการ/กิจกรรม (Sport Every Events: SEE) ของรัฐไว้

เป้าหมายย่อยที่ ๒ การปฏิรูปการทำงานด้านความรอบรู้แบบองค์รวม : สามารถดำเนินการได้ตามแผนงานที่วางไว้ แต่ยังไม่สามารถประเมินความสำเร็จเป้าหมายย่อยที่ ๒ ได้ เนื่องจากรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญฯ ครั้งที่ ๑๓ (เดือนตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๖๔) ได้มีการรายงานถึงผลความคืบหน้าการดำเนินงานว่าเป็นไปตามแผน มีการดำเนินการแค่การแต่งตั้งคณะกรรมการมูลนิธิสถาบันความรอบรู้ และมีการจัดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิสถาบันความรอบรู้ไทย เพื่อประโยชน์ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถาบันความรอบรู้ไทย ภายใต้แผนปฏิรูปประเทศให้เป็นรูปธรรมต่อไป โดยจะมีสาขาตั้งอยู่ที่การกีฬาแห่งประเทศไทย ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ขณะนี้อยู่ระหว่างพิจารณาแนวทางการจัดตั้งสถาบันการรอบรู้แห่งชาติ ตามแนวทางการปฏิรูปประเทศด้านกีฬา เพื่อเป็นศูนย์บริหารจัดการความรู้และความรอบรู้ด้านสุขภาพ การออกกำลังกายและกีฬาของชาติเท่านั้น จากการติดตามผลการดำเนินงานในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSUR) และการรายงานผลการดำเนินงาน ฯ : การดำเนินการเป็นไปตามแผนงานที่ตั้งไว้ โดยไม่ได้ลงรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการและผลการดำเนินงานในแต่ละไตรมาส

เป้าหมายย่อยที่ ๓ การส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬาและการออกกำลังกายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และการสร้างโอกาสทางการกีฬา และการพัฒนานักกีฬาอาชีพ : ดำเนินการได้ตามที่กำหนดไว้ โดยการดำเนินโครงการการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศในภาพรวมในไตรมาสที่ ๑ ถือได้มีความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ร้อยละ ๘๐ (จำนวนโครงการทั้ง ๘ โครงการ มีงบประมาณดำเนินการจำนวน ๖ โครงการ ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวน ๒) โดยมีการดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินการ อาทิ จัดให้มีห้องเรียนกีฬาในโรงเรียนในทุกอำเภอ โดยการศึกษาดูงานในโรงเรียนนาร่อง เพื่อศึกษาแนวทางการจัดทำหลักสูตรสำหรับนักเรียน/จัดให้มีหลักสูตรเฉพาะสำหรับผู้ที่เป็นนักกีฬาดั้งแต่ระดับปริญญตรี ถึงปริญญเอก/และมีการพัฒนาทักษะผู้ตัดสิน โดยได้ดำเนินการพัฒนาบุคลากรกีฬา ประกอบด้วย ผู้ตัดสิน ผู้ฝึกสอน บุคลากรกีฬา จำนวน ๑,๒๔๘ คน อย่างไรก็ตาม ยังมีบางโครงการที่ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณและอยู่ระหว่างพิจารณาขอจัดสรรงบประมาณจากแหล่งอื่น ได้แก่ โครงการพัฒนาผู้นำนักกีฬาประจำท้องถิ่น และโครงการจัดการแข่งขันกีฬาระดับอำเภอไว้

เป้าหมายย่อยที่ ๔ ปรับระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายด้านกีฬา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับกิจกรรมด้านกีฬาที่ต้องดำเนินงานให้ได้ : ดำเนินการได้ตามที่กำหนดไว้ โดยการปรับปรุงแก้ไขระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการจัดงานการจัดการแข่งขันกีฬา และการส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ ดำเนินการแล้วเสร็จและได้ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๔ โดยมีการแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นต่าง ๆ และมีการแก้ไขชื่อเป็น **“ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายในการจัดงาน การจัดกิจกรรมสาธารณะ การส่งเสริมกีฬาและการแข่งขันกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๔”** ดังนั้น การดำเนินโครงการการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ในภาพรวมของโครงการในไตรมาส ๔ ถือได้มีความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ร้อยละ ๑๐๐

เป้าหมายย่อยที่ ๕ พัฒนาศูนย์พัฒนานักกีฬาและวิทยาศาสตร์การกีฬาเพื่อความเป็นเลิศทางการกีฬา ของอาเซียน (ASEAN Center for Sport Excellence) และศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาแห่งชาติและภูมิภาค (TISS : Thailand Institute of Sport Science หรือ Regional Institute of Sport Science) : สามารถดำเนินการได้ตามแผนงานที่วางไว้ โดยการศึกษาแห่งประเทศไทยได้พัฒนาศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติให้ได้มาตรฐานศูนย์ฝึกกีฬา NTC (National Training Center) จำนวน ๑๐ ศูนย์ และในปี ๒๕๖๕ จะดำเนินการพัฒนาเพิ่มขึ้นอีก ๕ ศูนย์ นอกจากนี้ยังได้พัฒนาศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาแห่งชาติ (กกท. หัวหมาก) และศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาระดับภูมิภาค ๕ แห่ง ศูนย์วิทยาศาสตร์ระดับจังหวัด จำนวน ๒๖ แห่ง อยู่ระหว่างการก่อสร้าง ๑๑ แห่ง โดยมีเป้าหมายให้มีศูนย์วิทยาศาสตร์ครอบคลุมทั่วประเทศ จังหวัดละ ๑ แห่ง เพื่อให้บริการวิทยาศาสตร์การกีฬาแก่

นักกีฬาทุกระดับอย่างครบวงจร เสริมสร้างสมรรถภาพของนักกีฬาให้มีความพร้อมในการแข่งขัน และมีศักยภาพสูงขึ้น แต่เนื่องจากรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศฯ (เดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔) มิได้มีการรายงานผลการดำเนินการในเชิงสถิติจึงไม่สามารถนำมาคำนวณความสำเร็จเป็นร้อยละได้

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการกำลังคนของประเทศ แบบบูรณาการ

- โครงการพัฒนาระบบแพลตฟอร์มอัจฉริยะเพื่อการบริหารจัดการข้อมูลด้านกำลังคน และการพัฒนาสมรรถนะด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประเทศไทย (E- Workforce Ecosystem) (TPQI 06-64-0014)

เป้าหมายย่อย MS 2 พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านกำลังคนของประเทศในรูปแบบของระบบ E - Workforce Ecosystem

เป้าหมายเชิงผลผลิต (output) คือ มีเครื่องมือสนับสนุนการพัฒนาทักษะแรงงานในการบูรณาการในการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อให้มีทิศทางแรงงานของประเทศ

เป้าหมายเชิงผลลัพธ์ (Outcome) คือ ๑) มีชุดข้อมูลด้านกำลังคน และการพัฒนาสมรรถนะในการเรียนรู้ ที่ครอบคลุม ในเชิงพื้นที่กิจกรรม และกลุ่มคนทำงาน เพื่อให้บริการแสดงผลในมิติต่าง ๆ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒) มีระบบการติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ การดำเนินงาน การวิเคราะห์วางแผนและจัดทำข้อเสนอแนะของหน่วยงาน ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ผลการติดตามผลการดำเนินงาน โครงการมีแนวโน้มในการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับ **ปานกลาง** เนื่องจากการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรมย่อยค่อนข้างล่าช้า บางกิจกรรมดำเนินไปได้เพียงร้อยละ ๕๐ ประกอบกับการเบิกจ่ายงบประมาณที่ไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด โดยในไตรมาสที่ ๓ เบิกจ่ายงบประมาณไปเพียงร้อยละ ๕ จากงบประมาณทั้งหมดที่กำหนดไว้ในไตรมาสนี้

ข้อเสนอแนะเร่งรัด

**กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในทุกช่วงวัย ผ่านการปฏิรูป
อุตสาหกรรมบันเทิง และการใช้กลไกร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนในการขับเคลื่อน**

เป้าหมายย่อยที่ ๑ ชุมชนท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นต้นแบบด้านคุณธรรม

- ๑) ควรขยายผลกลุ่มเป้าหมายของจังหวัดที่เป็นภาคีเครือข่ายให้มากกว่า ๔ จังหวัด
- ๒) ควรมีช่องทางให้กลุ่มเครือข่ายทั้งหมดได้มีโอกาสพูดคุย นำเสนอปัญหา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

๓) ควรมีกิจกรรมหรือแนวทางในการต่อยอดผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการในปีงบประมาณที่ผ่านมา (จำนวนชุมชนท้องถิ่นที่เป็นต้นแบบด้านคุณธรรม จำนวน ๒๐๕ แห่ง) ให้เป็นต้นแบบในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป

เป้าหมายย่อยที่ ๒ บุคคล หน่วยงาน องค์กร และสื่อส่งเสริมคุณธรรมตามเกณฑ์และมาตรฐานด้านคุณธรรมที่กำหนด

๑) ควรผลักดันให้เกิดการนำผลลัพธ์ของโครงการดังกล่าวไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมในระดับใหญ่ (Macro)

๒) ควรมีการนำหลักเกณฑ์การวัดผลมาตรฐานคุณธรรมไปใช้ในองค์กรต่าง ๆ ให้ปรากฏผลอย่างเป็นรูปธรรม

เป้าหมายย่อยที่ ๓ เกิดกลไกระบบเครดิตสังคม (Social Credit) ระดับพื้นที่ ๑๐ หมู่บ้าน/ชุมชน/องค์กร

๑) ควรผลักดันกิจกรรมที่จะทำให้โครงการดังกล่าว สามารถปรากฏผลสัมฤทธิ์ที่ตรงกับเป้าหมายย่อยของแผนการปฏิรูปประเทศ คือ การปรับใช้กลไกระบบเครดิตสังคม (Social Credit) ในระดับพื้นที่ จำนวน ๑๐ พื้นที่ ให้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

๒) ควรมีแนวทางการขับเคลื่อนให้เกิดการปรับใช้ระบบเครดิตสังคมให้ได้ในไตรมาสถัดไป

๓) ควรกำหนดรูปแบบของกลไกระบบเครดิตทางสังคมให้มีความยั่งยืนในระยะยาว

เป้าหมายย่อยที่ ๔ ปฏิรูปสื่อและอุตสาหกรรมบันเทิงด้วย Soft Power ให้เกิดการผลิตสื่อเสริมสร้างคุณธรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละช่วงวัย

- กระทรวงวัฒนธรรมควรมีวิธีการดำเนินการในรูปแบบใหม่ เพื่อให้สามารถดำเนินการให้สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ได้เมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนาการเรียนรู้และเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมแบบบูรณาการ

เป้าหมายย่อยที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมต้นแบบในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

๑) ควรเร่งรัดการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรมต้นแบบในส่วนภูมิภาคเอกชน ที่ต้องดำเนินการให้เกิดขึ้น จำนวน ๒ แห่ง

๒) ควรเพิ่มบทบาทของชุมชนและประชาชนในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งเรียนรู้ให้ได้เข้ามาร่วมถ่ายทอดองค์ความรู้ในฐานะผู้บอกเล่าเรื่องราว (Narrator)

๓) ควรบูรณาการกับแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งของภาครัฐ เช่น กรมศิลปากร และกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งร่วมมือกับภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชน เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ต้นแบบให้เกิดขึ้นอย่างจริงจัง

๔) ควรมีการกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม ต้นแบบจากภาครัฐ ภาคเอกชน และท้องถิ่น ให้ชัดเจน

๕) ควรบูรณาการกับหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบพื้นที่ในภูมิภาค ได้แก่ จังหวัด และอำเภอ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินการ

๖) ควรติดตามผลการดำเนินการของแหล่งเรียนรู้ที่ได้รับคำแนะนำหรือเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบในแต่ละพื้นที่ เพื่อให้ทราบความคืบหน้าในการดำเนินการของแหล่งเรียนรู้แต่ละแห่ง

๗) ควรปรับปรุงแบบการดำเนินการให้สามารถดำเนินการได้แม้ว่าจะมีสถานการณ์โรคโควิด ๑๙

๘) ควรเร่งดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายได้ภายในปี ๒๕๖๕

เป้าหมายย่อยที่ ๒ สร้างความตระหนักและสนใจให้เด็กและเยาวชนเห็นความสำคัญและสืบสานรักษาและต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมในพื้นที่ของตนและพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศ

๑) ควรปรับปรุงแบบกิจกรรมที่สามารถใช้ทรัพยากรของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ที่มีอยู่ตามพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ อาทิ วิทยาลัยนาฏศิลป์ในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ จัดการสอนดนตรีพื้นบ้านและศิลปะการแสดงพื้นบ้านของภูมิภาคต่าง ๆ ให้กับเด็กและเยาวชนในพื้นที่ โดยสามารถใช้สื่อการสอนทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์

๒) ควรมีมาตรการส่งเสริมให้ประชาชนชาวบ้านที่มีองค์ความรู้ในด้านวัฒนธรรมแขนงต่าง ๆ อาทิ ประดิษฐ์กรรมพื้นบ้าน ดนตรีพื้นบ้าน และศิลปะการแสดงพื้นบ้านของภูมิภาคต่าง ๆ มาร่วมถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเด็กและเยาวชนในพื้นที่

๓) ควรมีแนวทางดำเนินการในระยะยาว เพื่อให้เยาวชนที่ได้เรียนดนตรีไทยมีพื้นที่ในการต่อยอด โดยอาจจัดเป็นพื้นที่สาธารณะสำหรับแสดงผลงาน หรืออาจจัดเป็นการประกวดดนตรีไทยในระดับประเทศ หรือเป็นมหกรรมการแสดงศิลปะและวัฒนธรรมทั้งในระดับภูมิภาคและระดับประเทศอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๔) ควรมีการเพิ่มเติมกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการใช้ห้องสมุดชุมชนให้มากยิ่งขึ้น และมีมาตรการที่ทำให้ประชาชนในแต่ละพื้นที่เกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นเจ้าของห้องสมุดชุมชน รวมทั้งควรมีการสำรวจว่าในแต่ละชุมชนนั้น ประชาชนมีความนิยมอ่านหนังสือประเภทใดเพื่อนำไปสู่การจัดหาหนังสือให้ตรงตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

๕) ควรเผยแพร่การใช้งาน ระบบ Virtual Tour ในอุทยานประวัติศาสตร์พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ และหอสมุดแห่งชาติ ที่มีความทันสมัย เหมาะสำหรับการเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีความน่าสนใจสำหรับเด็กและเยาวชนกำหนดไว้ในเป้าหมายย่อยที่ ๒ โดยเพิ่มกลุ่มเป้าหมายให้มาใช้บริการระบบดังกล่าวให้มากยิ่งขึ้น

๘) ควรส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปราชญ์ชาวบ้านที่มีองค์ความรู้ในด้านศิลปวัฒนธรรมและนักวิชาการด้านโบราณคดี ซึ่งกรมศิลปากรสามารถบูรณาการร่วมกับกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาดังกล่าวผ่านระบบการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มคนในกลุ่มเยาวชนได้ง่ายยิ่งขึ้น

เป้าหมายย่อยที่ ๓ ต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมให้เป็นสินค้าทางวัฒนธรรมที่กลับมาสร้างรายได้และชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีให้กับท้องถิ่นผ่านการทำงานแบบบูรณาการ ที่มีการปฏิรูปกระบวนการนำโครงการทางวัฒนธรรมลงสู่พื้นที่เป็นหลัก

๑) ควรเน้นในเรื่องของการเพิ่มพื้นที่ตลาดวัฒนธรรมและถนนสายวัฒนธรรมให้มากยิ่งขึ้น โดยอาจจะจัดเป็นกิจกรรมในและจังหวัด อาทิ ถนนสายวัฒนธรรมในพื้นที่วัฒนธรรมของแต่ละจังหวัด เพื่อให้เกิดช่องทางการนำเสนอสินค้าวัฒนธรรมที่สะท้อนอัตลักษณ์ที่ชัดเจน

๒) ควรส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ทั้งในพื้นที่และหน่วยงานในระดับชาติ เพื่อให้การสร้างพื้นที่เศรษฐกิจวัฒนธรรมที่สามารถบอกเล่าเรื่องราวทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของแต่ละพื้นที่ได้ดียิ่งขึ้น

๓) ควรเน้นการกำหนดมาตรการที่จะช่วยให้เกิดการต่อยอดสินค้าวัฒนธรรมตามเป้าหมายย่อยที่ ๓

๔) ควรมุ่งเน้นการใช้การสื่อสารออนไลน์ โดยมีช่องทางนำเสนอสินค้าวัฒนธรรมจากย่านต่าง ๆ เข้าสู่ระบบตลาดวัฒนธรรมออนไลน์ เพื่อช่วยชุมชนให้มีรายได้ในระยะยาว รวมทั้งยังสามารถเผยแพร่งานวัฒนธรรมและกระจายสินค้าทางวัฒนธรรมไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วโลก

๕) ควรเน้นการนำเสนอว่าผลิตภัณฑ์ของแต่ละย่านเศรษฐกิจที่โดดเด่นนั้นเป็นผลิตภัณฑ์ใด และรายได้ของย่านนั้น ๆ เพิ่มขึ้นมาน้อยเพียงใดจากการจัดกิจกรรม

๖) ควรเน้นในเรื่องของการสร้างสรรค์ตราสัญลักษณ์ (Branding) และรูปแบบบรรจุภัณฑ์ (Packaging) ที่สะท้อนอัตลักษณ์ท้องถิ่นอย่างร่วมสมัย ในการนำเสนอสินค้าทางวัฒนธรรมและสินค้าอื่น ๆ เพิ่มเติมด้วย

๗) ควรระบุผลสัมฤทธิ์ในกรณีของพื้นที่ที่ดำเนินการสำเร็จแล้วว่ามีผลการดำเนินการอย่างไรบ้าง วัฒนธรรมที่ถูกนำเสนอออกมาคือเรื่องใด และมีสินค้าทางวัฒนธรรมใดบ้างในพื้นที่ดังกล่าว รวมทั้งรายได้และความเป็นอยู่ของคนในพื้นที่ดีขึ้นมาน้อยเพียงใด

๘) ควรส่งเสริมช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าวัฒนธรรมให้เข้าถึงง่ายและแพร่หลาย
ยิ่งขึ้น

๙) ควรพื้นที่ให้มีการแสดงศิลปะสาธารณะของพื้นที่ต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการจำหน่าย
สินค้าวัฒนธรรม

๑๐) ควรประชาสัมพันธ์การประกวดของนักออกแบบรุ่นใหม่ โดยอาจจะทำเป็น
รายการที่นำเสนอเรื่องราวการแข่งขันจริง (Reality Show) ของนักออกแบบทุกคน เพื่อนำเสนอทั้ง
ในสื่อกระแสหลักและสื่อออนไลน์

๑๑) ควรส่งเสริมให้แต่ละชุมชนสามารถนำเสนอวิถีชีวิตและอัตลักษณ์ของชุมชนมา
เป็นจุดขายในการนำเสนอการท่องเที่ยวชุมชน เพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

๑๒) ควรส่งเสริมให้มีธุรกิจท่องเที่ยวในรูปแบบการแบ่งปันรายได้สู่ชุมชน เช่น
การใช้ผลิตภัณฑ์ชุมชนในที่พักรหรือโรงแรม การใช้วัฒนธรรมมาเป็นกิจกรรมประกอบการท่องเที่ยว
 เป็นต้น

๑๓) ควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาสินค้าท้องถิ่นให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับ
ความต้องการของผู้บริโภคแต่ละกลุ่มให้มากที่สุด

เป้าหมายย่อยที่ ๔ ปลดล๊อคเพื่อให้เกิดการใช้อาคาร สถานที่ เพื่อสนับสนุนการใช้
ประโยชน์จากสินทรัพย์ขององค์การภาครัฐในด้านวัฒนธรรม

๑) ควรเพิ่มการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในพื้นที่วัดพระบรมธาตุนาคูน โดยเน้น
การประชาชนทุกภาคส่วน อาทิ กลุ่มศิลปินพื้นบ้านแขนงต่าง ๆ ผู้ประกอบการสินค้าวัฒนธรรม และ
ประชาชนที่อาศัยบริเวณใกล้เคียงกับวัด เพื่อร่วมคิดกำหนดแนวทางในการปลดล๊อคให้เกิดการใช้อาคาร
สถานที่เพื่อสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ขององค์การภาครัฐในด้านวัฒนธรรม

๒) ควรกำหนดมาตรการเพื่อให้การใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ขององค์การภาครัฐ
ในด้านวัฒนธรรมมีความยั่งยืนต่อไป

**กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทาง
การกีฬาการออกกำลังกายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และการสร้างโอกาสทางการกีฬาและพัฒนา
นักกีฬาอาชีพ**

เป้าหมายย่อยที่ ๑ ส่งเสริมการออกกำลังกายและเล่นกีฬาในชุมชนเมืองและท้องถิ่น

๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรตระหนักและให้ความสำคัญกับเจ้าหน้าที่พลศึกษา
โดยพิจารณาแนวทางการส่งเสริม สนับสนุน และยกระดับเจ้าหน้าที่พลศึกษา (จพล.) ให้เป็นพนักงาน
ราชการโดยเร็ว เพื่อความมั่นคงในอาชีพ อันจะส่งผลให้การดำเนินงานส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรม
กีฬา การออกกำลังกาย และกิจกรรมนันทนาการในพื้นที่ต่าง ๆ เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

๒) ควรใช้แนวทางการขับเคลื่อนและพัฒนาเจ้าหน้าที่พลศึกษา (จพล.) และ อาสาสมัครกีฬาและผู้นำการออกกำลังกาย (อสก.) อย่างยั่งยืน ดังนี้

(๑) โครงสร้าง ควรมีการกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบให้ชัดเจนและเหมาะสม เนื่องปัจจุบันอาสาสมัครกีฬาและผู้นำการออกกำลังกาย (อสก.) อยู่ภายใต้การดูแลของเจ้าหน้าที่พลศึกษาจังหวัด (จพล.) และอำเภอ สังกัดกรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาทำให้ไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง อีกทั้งเจ้าหน้าที่เหล่านี้ยังฝากการบังคับบัญชากับการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด (ทกจ.) หากพิจารณาสายการบังคับบัญชาจากโครงสร้างดังกล่าวแล้ว เห็นควรกำหนดให้อาสาสมัครกีฬาและผู้นำการออกกำลังกาย (อสก.) อยู่ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีงานส่งเสริมกีฬาและนันทนาการ (พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๒ ข้อ (๑๔) การส่งเสริมกีฬาและเพื่อให้สามารถขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับกีฬาได้จากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ ควรจัดตั้งชมรมอาสาสมัครกีฬาและผู้นำการออกกำลังกาย (อสก.) ให้เป็นชมรมที่มีการขึ้นทะเบียนรับรองจากหน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาล หรือหน่วยงานราชการอื่น ๆ

(๒) หน้าที่ ควรกำหนดหน้าที่งาน (Job Description) ของ อาสาสมัครกีฬาและผู้นำการออกกำลังกายให้ชัดเจน (เพื่อกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งงาน โดยใช้แนวคิด กระบวนการบุคคลออกเป็น ๗ มิติ (7 HR Dimensions for Line Manager) ได้แก่ การวิเคราะห์งาน การสรรหาและคัดเลือก ระบบบริหารผลการดำเนินงาน การฝึกอบรมและพัฒนา การพัฒนาสายอาชีพ ระบบจ่ายค่าตอบแทน และระบบการจูงใจ) เนื่องจาก อาสาสมัครกีฬาและผู้นำการออกกำลังกาย (อสก.) เป็นกลไกหลักที่จะช่วยให้บรรลุค่าเป้าหมายในระดับประเด็น (๑๔) และระดับแผนย่อยที่ ๓ และแผนย่อยที่ ๑ ในแผนแม่บทฯ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬาและการออกกำลังกายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และการสร้างโอกาสทางการกีฬาและการพัฒนานักกีฬาอาชีพ ในแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (ฉบับปรับปรุง)

(๓) การสร้างตัวตนและการยอมรับทางสังคม ของอาสาสมัครกีฬาและผู้นำการออกกำลังกาย (อสก.) ควรสร้างช่องทางการรับรู้ของประชาชนให้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ ความสำคัญ และการดำเนินงานของอาสาสมัครกีฬาและผู้นำการออกกำลังกาย (อสก.) ให้เกิดการยอมรับจากทุกภาคส่วนโดยจัดตั้งชมรมอาสาสมัครกีฬาและผู้นำการออกกำลังกาย (อสก.) เพื่อให้สามารถขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมจากส่วนปกครองท้องถิ่นได้

๓) ควรบูรณาการความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน อาทิ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาควรร่วมกับ กรมพลศึกษา สถาบันการพลศึกษา และการกีฬาแห่งประเทศไทย สมาคมกีฬาต่าง ๆ กระทรวงสาธารณสุข กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริม

การปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และภาคียุทธศาสตร์ เพื่อผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อน แพลตฟอร์ม Calories Credit Challenge: CCC ทั้งในระดับนโยบายและระดับพื้นที่ ร่วมกันทำงานเพื่อให้เกิดผลการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

๔) ควรจัดกิจกรรมรับฟังความคิดเห็นจากภาคประชาชนในพื้นที่เพื่อพัฒนาหรือจัดสร้างสถานที่ออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการ ให้เหมาะสม คุ่มค่า และเกิดจากความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ซึ่งอาจจะช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันที่สนามกีฬา ลานกีฬา รกร้างว่างเปล่าไม่มีประชาชนมาใช้ประโยชน์ในกิจกรรมออกกำลังกาย

๕) ควรพัฒนาวิธีการการออกกำลังกายและการจัดการแข่งขันในความปกติใหม่ (New Normal) ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๒๐๑๙ เช่น การออกกำลังกายด้วยการใช้สื่อดิจิทัล การนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการแข่งขันเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณสำหรับดำเนินการกิจกรรมกีฬาและนันทนาการในด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

๖) ควรจัดทำฐานข้อมูลการออกกำลังกายกีฬาและนันทนาการให้สามารถเชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลของส่วนราชการ หน่วยงาน หรือภาคประชาชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์สุขภาพจากการออกกำลังกายซึ่งจะส่งผลช่วยสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนหันมาใส่ใจสุขภาพด้วยการออกกำลังกาย และการเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรเร่งรัดดำเนินการเรื่องนี้ให้เป็นรูปธรรมตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้

เป้าหมายย่อยที่ ๒ การปฏิรูปการทำงานด้านความรอบรู้แบบองค์รวม

- ควรจัดทำรายละเอียดโครงการ/ขั้นตอนขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ให้ครบถ้วน ทุกรายการและเป็นไปตามผลที่ได้จากการดำเนินการจริงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

เป้าหมายย่อยที่ ๓ การส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬาและการออกกำลังกายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และการสร้างโอกาสทางการกีฬา และการพัฒนานักกีฬาอาชีพ

๑) ควรมีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงสาธารณสุข โดยสร้างการรับรู้ และการทำความเข้าใจร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวทางและแผนการดำเนินการอย่างเป็นระบบ และการจัดหางบประมาณจากแหล่งต่าง ๆ ที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถดำเนินการได้แผนการดำเนินการที่กำหนดไว้

๒) ควรศึกษาหลักสูตรด้านกีฬาที่มีอยู่ในปัจจุบันจากสถานศึกษาหรือสถาบันต่าง ๆ ที่ได้รับการยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับ

ผู้ที่เป็นนักกีฬาตั้งแต่ระดับปรีญญาตรี ถึงปรีญญาเอก ตามความถนัดและความเชี่ยวชาญในแต่ละสถานศึกษามานำมาบูรณาการต่อยอดกัน

๓) หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงควรปรับปรุง/พัฒนาขั้นตอนการดำเนินงานและรูปแบบการรายงานผลการดำเนินการให้เป็นไปตามค่าเป้าหมาย ตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ พร้อมกับลงรายละเอียดโครงการในระบบให้มีความสมบูรณ์ ครบถ้วน เป็นไปตามผลการดำเนินการที่เกิดขึ้นจริง มิใช่การรายงานผลการดำเนินงานในภาพรวม แต่ไม่มีรายละเอียดที่สามารถนำมาวิเคราะห์/ประเมินผลการดำเนินการของโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะทำให้การแปรค่าเป้าหมายที่ผิดไปจากความเป็นจริง อีกทั้งยังส่งผลให้การตัดสินใจเสนอแนะทางเลือกในการดำเนินโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูป/ยุทธศาสตร์ชาติไม่ตรงกับความเป็นจริงและความคุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้รับได้

เป้าหมายย่อยที่ ๔ ปรับระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายด้านกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับกิจกรรมด้านกีฬาที่ต้องดำเนินงานให้ได้

- ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบและเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายในการจัดงาน การจัดกิจกรรมสาธารณะ การส่งเสริมกีฬาและการแข่งขันกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อหาแนวทางบูรณาการการจัดกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการและการใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

เป้าหมายย่อยที่ ๕ พัฒนาศูนย์พัฒนานักกีฬาและวิทยาศาสตร์การกีฬาเพื่อความเป็นเลิศทางการกีฬาของอาเซียน (ASEAN Center for Sport Excellence) และศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาแห่งชาติและภูมิภาค (TISS: Thailand Institute of Sport Science หรือ Regional Institute of Sport Science)

- ควรพิจารณาทบทวนโครงการโดยการวิเคราะห์/ประเมินผลการดำเนินการของโครงการถึงความคุ้มค่าในการลงทุน ความต้องการของภาคประชาชน เพื่อไม่ให้เกิดการลงทุนที่สูญเปล่า เนื่องจากเป็นโครงการที่ใช้งบประมาณสูง อาจมีความจำเป็นที่ต้องพิจารณาการลงทุนร่วมกับภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศ

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการกำลังคนของประเทศแบบบูรณาการ

๑) ผู้บริหารระดับกระทรวงที่เกี่ยวข้องกระทรวงต้องให้ความสำคัญและควรเร่งติดตามผลการดำเนินงานของโครงการนี้อย่างต่อเนื่อง

๒) สนับสนุนกลไกการทำงานในรูปแบบคณะทำงานบูรณาการข้ามกระทรวง ซึ่งทางสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ที่รับผิดชอบหลักได้เร่งตั้งคณะทำงานในแต่ละกิจกรรม

ย่อยอยู่แล้ว แต่ต้องให้อำนาจในการดำเนินงานคณะทำงานนั้นอย่างเต็มที่ เช่น การรวบรวมและเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงาน/กระทรวง เป็นต้น

๓) ควรเร่งดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณตามแผนที่วางไว้ เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากโครงการนี้มีการจัดจ้างเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลในแต่ละกิจกรรมย่อยเป็นจำนวนมาก นอกจากจะต้องดำเนินการอย่างโปร่งใสแล้ว การเร่งดำเนินการให้รวดเร็ว และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีด้านการพัฒนาระบบฐานข้อมูลก็เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องคำนึงถึง

๔) การดำเนินโครงการนี้ควรมีการสร้างกลไกหรือคณะกรรมการกำกับดูแลระบบฐานข้อมูลด้านกำลังคนอย่างต่อเนื่อง

ความเห็นต่อการขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock)

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในทุกช่วงวัย ผ่านการปฏิรูปอุตสาหกรรมบันเทิง และการใช้กลไกร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนในการขับเคลื่อน

๑) เป้าหมายย่อยที่ ๑ ชุมชนท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นต้นแบบด้านคุณธรรม ดำเนินการผ่านโครงการสมัชชาคุณธรรม มีแนวโน้มว่าสามารถดำเนินการจนบรรลุเป้าหมายย่อยที่ ๑.๒ นั่นคือ พัฒนากลไกการเป็นแหล่งเรียนรู้และระบบที่เลี้ยงชุมชนท้องถิ่นเพื่อขยายผลและจะดำเนินการได้ครบตามเป้าหมายย่อยที่ ๑.๑ ได้ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะดำเนินการสำเร็จตามเป้าหมายในระดับสูง แต่ในส่วนไตรมาสที่ ๑ อาจยังขาดกลไกการขับเคลื่อนที่ชัดเจนนัก ทั้งนี้ การดำเนินการอื่น ๆ ที่เป็นปัจจัยความสำเร็จจะเกิดขึ้นในไตรมาสต่อ ๆ ไป

๒) เป้าหมายย่อยที่ ๒ บุคคล หน่วยงาน องค์กร และสื่อส่งเสริมคุณธรรมตามเกณฑ์และมาตรฐานด้านคุณธรรมที่กำหนด ดำเนินการผ่านโครงการส่งเสริมและขยายผลบุคคลและ องค์กรต้นแบบด้านคุณธรรม มีแนวโน้มที่จะสามารถดำเนินการจนบรรลุเป้าหมายย่อยที่ ๒.๒ นั่นคือ มีบุคคล หน่วยงาน องค์กร และสื่อส่งเสริมคุณธรรมตามเกณฑ์และมาตรฐานด้านคุณธรรม ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยมีจุดเด่นในเรื่องของการบูรณาการและการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ที่ชัดเจน

๓) เป้าหมายย่อยที่ ๓ เกิดกลไกระบบเครดิตสังคม (Social Credit) ระดับพื้นที่ ๑๐ หมู่บ้าน/ชุมชน/องค์กร ซึ่งดำเนินการผ่านโครงการนวัตกรรมระบบพฤติกรรมไทย จากการดำเนินการในไตรมาสที่ ๑ พบว่า ยังไม่ปรากฏแนวโน้มที่จะบรรลุผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจนตามเป้าหมายย่อยที่ ๓.๒ (การปรับใช้กลไกระบบเครดิตสังคม (Social Credit) ในระดับพื้นที่) เนื่องจากที่ผ่านมาดำเนินการเกี่ยวกับงานเอกสารและงานวิชาการเป็นหลัก ดังนั้น จึงต้องติดตามการขับเคลื่อนเป้าหมายย่อยดังกล่าวในไตรมาสต่อไป

๔) เป้าหมายย่อยที่ ๔ ปฏิรูปสื่อและอุตสาหกรรมบันเทิงด้วย Soft Power ให้เกิดการผลิตสื่อเสริมสร้างคุณธรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละช่วงวัย ดำเนินการผ่านโครงการ

ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การส่งเสริมภาพยนตร์และวิดิทัศน์เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจโดยใช้มิติทางวัฒนธรรมและซอฟต์พาวเวอร์ (Soft Power) โดยปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ โครงการดังกล่าว ซึ่งเป็นโครงการภายใต้เป้าหมายย่อยไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ซึ่งจะส่งผลต่อการขับเคลื่อนการดำเนินการดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญ

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนาการเรียนรู้และเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรม แบบบูรณาการ

๑) เป้าหมายย่อยที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมต้นแบบในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค พบว่า โครงการส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับแนวทางตามเป้าหมายย่อยที่ ๑.๑ และเป้าหมายย่อยที่ ๑.๒ แต่ในภาพรวมการกำหนดตัวชี้วัดของเป้าหมายย่อยที่ ๑ ทั้งหมดนั้นยังไม่มี ความชัดเจน รวมทั้งการขับเคลื่อนโครงการต่าง ๆ ในไตรมาสที่ ๑ ก็ยังไม่มีประสิทธิภาพมากนัก โดยเฉพาะในเรื่องของการพัฒนาระบบการจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management System)

๒) เป้าหมายย่อยที่ ๒ สร้างความตระหนักและสนใจให้เด็กและเยาวชนเห็นความสำคัญ และสืบสานรักษาและต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมในพื้นที่ของตนและพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศ ในไตรมาสที่ ๑ พบว่า โครงการส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับแนวทางตามเป้าหมายย่อยที่ ๒.๑ และเป้าหมายย่อยที่ ๒.๒ แต่ในภาพรวมการกำหนดตัวชี้วัดของเป้าหมายย่อยที่ ๒ ทั้งหมดนั้นยังไม่มี ความชัดเจน แต่มีผลลัพธ์ในบางโครงการที่มีความชัดเจนเกิดขึ้นมาแล้วเมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ อาทิ ระบบพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง และระบบอุทยานประวัติศาสตร์เสมือนจริง แต่กระนั้นจุดอ่อนสำคัญ ของเป้าหมายย่อยดังกล่าว คือ ไม่มีรายละเอียดของการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งยังไม่มีรายละเอียดของการมีส่วนร่วมจากประชาชนที่เกี่ยวข้อง

๓) เป้าหมายย่อยที่ ๓ ต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมให้เป็นสินค้าทางวัฒนธรรมที่กลับมาสร้างรายได้และชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีให้กับท้องถิ่นผ่านการทำงานแบบบูรณาการ ที่มีการปฏิรูปกระบวนการนำโครงการทางวัฒนธรรมลงสู่พื้นที่เป็นหลัก ในไตรมาสที่ ๑ พบว่า โครงการส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับแนวทางตามเป้าหมายย่อยที่ ๓ โดยเฉพาะในเป้าหมายย่อยที่ ๓.๒ การส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรม (สินค้า ผลิตภัณฑ์ เทศกาลประเพณี อาหาร ท่องเที่ยวชุมชน ศิลปะการแสดง ถนนสายวัฒนธรรม ตลาดวัฒนธรรม ฯลฯ) ที่มีโครงการที่สอดคล้องเป็นจำนวนมากก็ทำให้มีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จค่อนข้างสูง แต่ในการดำเนินการสามารถเพิ่มการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน เพื่อเสริมสร้างในกิจกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจวัฒนธรรมสร้างสรรค์ให้ยั่งยืนต่อไป

๔) เป้าหมายย่อยที่ ๔ ปลดล็อกเพื่อให้เกิดการใช้อาคาร สถานที่ เพื่อสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ขององค์การภาครัฐในด้านวัฒนธรรม ในไตรมาสที่ ๑ พบว่า การขับเคลื่อนการปลดล็อก เพื่อให้เกิดการใช้อาคารสถานที่เพื่อสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ขององค์กร

ภาครัฐในด้านวัฒนธรรม ตั้งขึ้นตามเป้าหมายย่อยที่ ๔ ของกิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนาการเรียนรู้ และเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมแบบบูรณาการ ดังนั้น จึงมีความสอดคล้องกับเป้าหมายค่อนข้างมาก และขณะนี้ก็มีพื้นที่นำร่อง คือ วัดพระบรมธาตุนาดูน และมีการสำรวจพื้นที่เพื่อขับเคลื่อนเป็นตลาดวัฒนธรรมในพื้นที่ดังกล่าวแล้ว ทำให้มีแนวโน้มที่จะบรรลุเป้าหมายได้ค่อนข้างสูง อย่างไรก็ตาม ในไตรมาสต่อ ๆ ไป สามารถแก้ปัญหาเรื่องระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อช่วยให้การดำเนินงานมีความยั่งยืนเกิดขึ้นตามมา

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬาและการออกกำลังกายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และการสร้างโอกาสทางการกีฬาและพัฒนานักกีฬาอาชีพ

การขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ด้านกีฬา ถือว่ามีความเหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องการส่งเสริมการออกกำลังกายและเล่นกีฬาในชุมชนเมืองและท้องถิ่น การปฏิรูปการทำงานด้านความรอบรู้ด้านสุขภาพแบบองค์รวม การสร้างโอกาสทางการกีฬาและพัฒนานักกีฬา การปรับระเบียบของกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายด้านกีฬา และการพัฒนาศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศ อันเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ ทั่วประเทศหันมาสนใจในการออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการได้อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในการปรับปรุงแก้ไขระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการจัดงานการจัดการแข่งขันกีฬา และการส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ จะมีส่วนสำคัญต่อการขับเคลื่อนโครงการ/กิจกรรมด้านกีฬาในระดับท้องถิ่นให้สามารถบรรลุเป้าหมายในการส่งเสริมให้คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการจนกลายเป็นวิถีชีวิต รวมถึงการมีโอกาที่จะประสบความสำเร็จในการแข่งขันกีฬาในระดับสากล และบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในเป้าหมายระดับประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ ระดับแผนย่อยในแผนแม่บทฯ และกิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬาและการออกกำลังกายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และการสร้างโอกาสทางการกีฬาและการพัฒนานักกีฬาอาชีพ ในแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มากขึ้น ในแต่ละเป้าหมายย่อยควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง แต่ละโครงการต้องมีความสัมพันธ์และต่อยอดผลสัมฤทธิ์ที่ได้ซึ่งกันและกัน

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการกำลังคนของประเทศแบบบูรณาการ

การขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับด้านแรงงาน มีหลายโครงการ/กิจกรรมที่ควรเร่งรัดให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนากำลังแรงงานของประเทศ

อย่างยั่งยืน ได้แก่ การพัฒนาคณะกรรมการอิสระ Thailand Workforce Agency ในลักษณะองค์กรเสมือนจริง (Virtual organization) เพื่อวิเคราะห์ วางแผน และจัดทำข้อเสนอ โดยรายงานต่อนายกรัฐมนตรี ทุก ๓ เดือน โครงการพัฒนาระบบ E-Workforce Ecosystem ที่เชื่อมโยงข้อมูลจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน การศึกษาแนวทางในการปรับปรุงหรือจัดตั้งกองทุนใหม่ที่เกี่ยวข้องที่มีอยู่เพื่อให้สามารถสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อย่างแท้จริง

ความเห็นต่อการใช้งานระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) สำหรับกิจกรรม Big Rock และการดำเนินงานในระยะต่อไป

จากการใช้งานระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ พบว่า : ระบบงานดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมและตอบสนองความต้องการของการติดตามผลการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ แม้ในขณะนี้สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจะได้ดำเนินการปรับปรุงระบบ eMENSCR ให้มีประสิทธิภาพ สะดวกต่อการติดตามและนำข้อมูลมาใช้ในการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดโครงการ แต่ก็ยังพบว่าการลงข้อมูลในระบบยังไม่ครบถ้วนมากเพียงพอในการที่จะนำข้อมูลมาจัดทำข้อเสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้ง รายละเอียดที่ปรากฏในส่วนของความก้าวหน้ากิจกรรม Big Rock จำนวนโครงการไม่ตรงกับรายละเอียดของรายชื่อภายใต้โครงการกิจกรรม ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรที่จะต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้โปรแกรม/ระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) สามารถประมวลผล/วิเคราะห์การดำเนินโครงการ/กิจกรรมให้ครอบคลุมทุกมิติ (Relevancy, Efficiency, Effectiveness, Partnerships & Cooperation, Impact, Sustainability) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการย้ำเตือนให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการลงข้อมูลได้ตระหนักถึงความสำคัญในการลงข้อมูลอย่างถูกต้องและครบถ้วน

นอกจากนี้ ควรมีการนำเสนอรายละเอียดความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ให้ครบถ้วนทุกโครงการ ทั้งโครงการที่ใช้งบประมาณแผ่นดิน และโครงการที่ใช้เงินนอกงบประมาณ และควรมีการจัดการข้อมูลโครงการที่แต่ละหน่วยงานกรอกข้อมูลและส่งเข้ามาในระบบแบบซ้ำซ้อนกัน ทำให้ผู้สืบค้นข้อมูลไม่สามารถประเมินได้ว่าโครงการใดถูกต้องหรือผิดพลาดมากกว่ากัน นอกจากนี้ ควรกำหนดในระบบให้แต่ละหน่วยงานต้องใส่ปัญหาและสาเหตุของการดำเนินงานล่าช้า รวมถึงการเบิกจ่ายงบประมาณล่าช้า เพื่อให้ผู้ติดตามและประเมินผลโครงการได้นำข้อมูลไปใช้ประกอบการพิจารณาได้อย่างสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ความเห็นต่อโอกาสในการบรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ภายในกรอบเวลา พ.ศ. ๒๕๖๕

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในทุกช่วงวัย ผ่านการปฏิรูปอุตสาหกรรมบันเทิง และการใช้กลไกร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนในการขับเคลื่อน มีแนวโน้มที่จะบรรลุเป้าหมายในระดับปานกลาง เนื่องจาก

๑) เนื่องจากกิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ เน้นในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมของกลุ่มคนในทุกช่วงวัย แต่ขณะนี้กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่อยู่ที่ช่วงอายุ ๒๕ – ๔๐ ปี ซึ่งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) จะขยายผลไปยังกลุ่มเป้าหมายในช่วงวัยอื่น ๆ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

๒) เนื่องจากตัวชี้วัดดัชนีคุณธรรมของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม กำหนดให้มีตัวชี้วัด ๕ ประการ ประกอบด้วย (๑) ความซื่อสัตย์สุจริต (๒) การมีจิตสาธารณะ (๓) การเป็นอยู่อย่างพอเพียง (๔) การกระทำอย่างรับผิดชอบ และ (๕) ความเป็นธรรมทางสังคม ขณะที่ตัวชี้วัดดัชนีคุณธรรมของแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กำหนดให้มีดัชนีตัวชี้วัด ๕ ประการ ประกอบด้วย (๑) ความมีวินัย (๒) ความซื่อสัตย์สุจริต (๓) การมีจิตสาธารณะ (๔) การเป็นอยู่อย่างพอเพียง และ (๕) กตัญญู ซึ่งจะเห็นได้ว่าตัวชี้วัดดัชนีคุณธรรม ๕ ประการ ในส่วนของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศมีความแตกต่างกัน จึงอาจส่งผลต่อการดำเนินการและประเมินผลสัมฤทธิ์ตามระยะเวลาที่กำหนดได้

๓) ขณะนี้อาจจะต้องพิจารณาในส่วนของเป้าหมายย่อยที่ ๔ ปฏิรูปสื่อและอุตสาหกรรมบันเทิงด้วย Soft Power ให้เกิดการผลิตสื่อเสริมสร้างคุณธรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละช่วงวัย ซึ่งมีกระทรวงวัฒนธรรมและกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก แต่ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ไม่ได้ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ดังนั้น จึงอาจไม่บรรลุเป้าหมายที่ ๔ ได้

๔) การรายงานของส่วนราชการส่วนใหญ่พบว่า การดำเนินการเป็นไปตามแผนตามที่หน่วยงานกำหนดขึ้นมาทั้งสิ้น แต่ข้อเท็จจริงยังไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ในเชิงบวกที่สังคมจับต้องได้ ดังนั้น ในการประเมินผลดำเนินการของหน่วยงานควรคำนึงถึงผลสัมฤทธิ์เชิงบวกที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมเพิ่มเติมด้วย อาทิ ความเป็นอยู่ที่ดีของชุมชนความมั่นคงทางสังคมที่ช่วยส่งเสริมการขับเคลื่อนประเทศชาติ

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนาการเรียนรู้และเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมแบบบูรณาการ มีแนวโน้มที่จะบรรลุเป้าหมายในระดับปานกลาง เนื่องจาก

๑) เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในส่วนของกิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ นั้น ยังไม่มีการกำหนดให้ชัดเจน ดังนั้น จึงควรปรับปรุงเป้าหมายโดยระบุเป็นเป้าหมายเชิงคุณภาพและเป้าหมายเชิงปริมาณ เพื่อสามารถติดตามประเมินผลการดำเนินการและพิจารณาแนวโน้มในการบรรลุเป้าหมายได้ง่ายยิ่งขึ้น

๒) ค่าตั้งต้น (Baseline) ยังไม่ชัดเจน ส่งผลให้การวัดผลการดำเนินโครงการเพื่อพิจารณาแนวโน้มในการบรรลุเป้าหมายของกิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ ทำได้ยาก

๓) โครงการหลายโครงการเป็นโครงการที่มีประโยชน์อย่างยิ่ง และมีความสำคัญต่อการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยใช้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาเป็นฐานสำคัญในการสร้างสินค้าวัฒนธรรม ที่จะเป็นอำนาจละมุน (Soft Power) ให้เกิดขึ้นในสังคมไทยต่อไป

๔) การรายงานของส่วนราชการส่วนใหญ่พบว่า การดำเนินการเป็นไปตามแผนตามที่หน่วยงานกำหนดขึ้นมาทั้งสิ้น แต่ข้อเท็จจริงยังไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ในเชิงบวกที่สังคมจับต้องได้ ดังนั้น ในการประเมินผลดำเนินการของหน่วยงานควรคำนึงถึงผลสัมฤทธิ์เชิงบวกที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมเพิ่มเติมด้วย อาทิ ความเป็นอยู่ที่ดีของชุมชนความมั่นคงทางสังคมที่ช่วยส่งเสริมการขับเคลื่อนประเทศชาติ

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬาและการออกกำลังกายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และการสร้างโอกาสทางการกีฬาและพัฒนานักกีฬาอาชีพ โอกาสที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงานและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (ฉบับปรับปรุง) กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬาและการออกกำลังกายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมและการสร้างโอกาสทางการกีฬาและการพัฒนานักกีฬาอาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง อันเนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด และข้อจำกัดด้านงบประมาณ ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมาย จึงเป็นความท้าทายของหน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด ภายใต้ข้อจำกัดด้านงบประมาณ การเชื่อมโยงฐานข้อมูล และการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการกำลังคนของประเทศแบบบูรณาการ เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นการปฏิรูปภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) เป็นประเด็นที่ค่อนข้างท้าทายในการดำเนินงาน เพราะต้องประสบกับวิกฤติการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ อีกทั้งแต่ละประเด็นการปฏิรูปจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากหลายภาคส่วนทั้งหน่วยงานภาครัฐ องค์กรอิสระ และภาคประชาสังคม จึงจะสำเร็จได้ ดังนั้น จึงต้องใช้เวลาในการดำเนินงานค่อนข้างมาก อีกทั้งความสำเร็จของแต่ละประเด็นปฏิรูปจะเกิดขึ้นได้ หากผู้บริหารในทุกระดับให้ความสำคัญที่จะดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

ความเห็นต่อการกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) และความเห็นต่อความคืบหน้าของประเด็นที่รัฐสภาให้ความสนใจเป็นพิเศษ

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในทุกช่วงวัย ผ่านการปฏิรูปอุตสาหกรรมบันเทิง และการใช้กลไกร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนในการขับเคลื่อน

๑) ควรต่อยอดและขยายผลการดำเนินการของชุมชนท้องถิ่นต้นแบบด้านคุณธรรมให้ครบ ๔๐๐ แห่ง ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

๒) ควรกำหนดหลักเกณฑ์ด้านคุณธรรมที่สามารถใช้ประเมินดัชนีคุณธรรม ๕ ประการ ให้สอดคล้องเป็นแนวทางเดียวกันทั้งในส่วนของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม และแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงานและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รวมทั้งมีรูปแบบการนำไปประเมินทั้งในระดับบุคคล องค์กร และสื่อ ในวงกว้างยิ่งขึ้น อาทิ ใช้กับบุคคลในช่วงวัยต่าง ๆ ในทุกจังหวัด ใช้กับองค์กรภาครัฐที่เป็นต้นแบบด้านคุณธรรมทั้งหน่วยงานราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมถึงรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานเอกชนให้เพิ่มจำนวนขึ้น

๓) ควรสร้างระบบการมีส่วนร่วมของทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการร่วมกันขับเคลื่อนกลไกระบบเครดิตสังคม (Social Credit) ในระดับพื้นที่ให้เกิดความยั่งยืน

๔) ควรเร่งรัดให้เกิดสื่อภาพยนตร์และวีดิทัศน์ที่มีเนื้อหาสอดแทรกด้านวัฒนธรรม และการเสริมสร้างคุณธรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละช่วงวัย ขึ้นมาอย่างเป็นรูปธรรม

๕) ควรให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบพิจารณาจัดทำแนวทางการประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนาการเรียนรู้และเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมแบบบูรณาการ

๑) ควรกำหนดเป้าหมายโดยระบุเป็นเป้าหมายเชิงคุณภาพและเป้าหมายเชิงปริมาณ รวมทั้งกำหนดค่าตั้งต้น (Baseline) ให้ชัดเจน เพื่อให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

๒) ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management System)

๓) ควรพัฒนาระบบ Virtual Reality ในอุทยานประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ และหอสมุดแห่งชาติ รวมทั้งระบบ Augmented Reality ในอุทยานประวัติศาสตร์ ให้เป็นที่รับรู้ในวงกว้างยิ่งขึ้นและพัฒนาให้เกิดความน่าสนใจอยู่ตลอดเวลา

๔) ควรมีพื้นที่ในการเล่นดนตรีไทย ดนตรีพื้นบ้าน หรือการแสดงศิลปะแขนงต่าง ๆ ของเด็กและเยาวชนที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้จากโครงการต่าง ๆ โดยอาจจัดเป็นพื้นที่สาธารณะสำหรับแสดงผลงาน หรืออาจจัดเป็นการประกวดในระดับประเทศ หรืออาจจะประสานกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเข้ามาร่วมในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน

๕) ควรเน้นความหลากหลายของสินค้าทางวัฒนธรรมที่อยู่ในแต่ละพื้นที่ อาทิ ชุมชนย่านเมืองเก่า ชุมชนย่านเศรษฐกิจ และชุมชนเกษตรกรรม โดยพัฒนาสินค้าให้มีตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์ที่ร่วมสมัย ดึงดูดความสนใจของผู้คนทั่วไป รวมทั้งพัฒนาตลาดวัฒนธรรมให้เป็นระบบตลาดวัฒนธรรมออนไลน์ เพื่อช่วยให้สินค้าวัฒนธรรมแพร่กระจายไปทั่วทุกพื้นที่

๖) ควรส่งเสริมระบบการท่องเที่ยวที่สร้างการกระจายรายได้สู่ชุมชน ผ่านการบริโภคสินค้าวัฒนธรรมในพื้นที่ และควรมีการติดตามผลสัมฤทธิ์ในพื้นที่ที่ดำเนินการว่ามีสินค้าวัฒนธรรมที่ถูกนำเสนอออกมาคือเรื่องใด มีสินค้าและบริการทางวัฒนธรรมใดบ้างในพื้นที่ดังกล่าว รวมทั้งรายได้และความเป็นอยู่ของคนในพื้นที่ดีขึ้นมากน้อยเพียงใด

๗) ควรให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบพิจารณาจัดทำแนวทางการประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬาการออกกำลังกายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และการสร้างโอกาสทางการกีฬาและพัฒนานักกีฬาอาชีพ

การกำหนดกิจกรรมการปฏิรูปที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ด้านกีฬา ถือได้ว่ามีความเหมาะสมและมีความครอบคลุมทุกด้าน แต่สิ่งที่ภาครัฐต้องติดตามและผลักดันให้เกิดผลในการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในส่วนของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับด้านกีฬาที่มีความล้าสมัยไม่เป็นปัจจุบันทั้งในระดับประเทศและระดับสากล และการสนับสนุนส่งเสริมบุคลากรการกีฬาและงบประมาณ เพื่อให้การส่งเสริมและพัฒนากีฬาให้แก่เด็กเยาวชน และประชาชนในระดับท้องถิ่นทั่วประเทศเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการกำลังคนของประเทศแบบบูรณาการ

กิจกรรม Big Rock หลายกิจกรรม จำเป็นต้องอาศัยระยะเวลาในการดำเนินงานและความร่วมมือจากหลายภาคส่วน ทำให้เร่งดำเนินการให้สำเร็จภายในระยะเวลาจำกัดเป็นไปได้ยาก ในขณะที่สถานการณ์วิกฤติการณ์ทั้งด้านเศรษฐกิจและโรคระบาดของประเทศไทยในปัจจุบัน จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่สามารถเห็นผลได้ในระยะสั้นเพื่อรองรับประชากรทุกกลุ่มที่ได้รับผลกระทบดังกล่าว ซึ่งนอกจากมาตรการช่วยเหลือและเยียวยาจากทางภาครัฐแล้ว ความเป็นผู้นำของประเด็นที่รัฐสภาควรให้ความสนใจเป็นพิเศษ คือ การติดตามและเร่งรัดการดำเนินงานของโครงการต่าง ๆ ภายใต้โครงการเงินกู้กรอบวงเงิน ๔ แสนล้านบาท ที่นำมาใช้สำหรับฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมจากผลกระทบจากโรคโควิด ๑๙ ซึ่งมีหลายโครงการที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อกลุ่มแรงงานในตลาดแรงงาน และกลุ่มแรงงานคืนถิ่นอันเนื่องจากผลกระทบโรคโควิด ๑๙

ตารางผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดประเด็นปฏิรูป/กิจกรรม/โครงการ
ตามแผนการปฏิรูปด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

๒.๒

ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด ความก้าวหน้า การพัฒนาปรับปรุงกฎหมาย

๑) สรุปภาพรวมการดำเนินการ ดังนี้

แผนการปฏิรูปประเทศ	ติดตาม ทั้งหมด	ความก้าวหน้า			เสนอผลักดัน	
		ประกาศในราช กิจจานุเบกษา	อยู่ระหว่างดำเนินการ		อยู่ในแผนการ ปฏิรูปประเทศ	ไม่อยู่ในแผนการ ปฏิรูปประเทศ
			ไม่ล่าช้า	ล่าช้า		
๑. ด้านการเมือง	๒	-	๑	๑	๒	-
๒. ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน	๒	-	๒	-	๒	-
๓. ด้านกฎหมาย	๕	๒	๓	-	๕	-
๔. ด้านกระบวนการยุติธรรม	๔	-	๔	-	๔	-
๕. ด้านเศรษฐกิจ	๔	-	๕	๔	๒	-
๖. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	**๑๑	-	-	๑๑	๕	-
๗. ด้านสาธารณสุข	๓	๑	๒	-	๓	-
๘. ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ	๒	-	๒	-	๒	-
๙. ด้านสังคม	**๗	-	๗	-	๖	๑
๑๐. ด้านพลังงาน	๑๓	-	๑๓	-	๑๓	-
๑๑. ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	**๑๑	-	๑๐	๑	๑๑	-
๑๒. ด้านการศึกษา	๒	-	๒	-	๒	-
๑๓. ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	๑	-	๑	-	๑	-
รวม	๓๘	๓	๕๒	๑๗	๕๘	๑

หมายเหตุ

* คือ จำนวนที่มีการรายงานผลการติดตามกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศมากกว่าหนึ่งด้าน

** คือ ในจำนวนนี้มีกฎหมายลำดับรองรวมอยู่ด้วย

คือ ข้อมูลของกฎหมายที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ

คือ ข้อมูลของกฎหมายที่เสนอผลักดันเพิ่มเติม โดยไม่ได้กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ

คือ ข้อมูลของกฎหมายที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ และเสนอผลักดันกฎหมายที่เสนอผลักดัน : อยู่ในแผนการปฏิรูปประเทศ คือ ทั้งแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม และฉบับปรับปรุง

๒๐๑

**กฎหมายที่ไม่ได้กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศที่วุฒิสภาเสนอผลักดัน
(เดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔)**

แผนการปฏิรูปประเทศ	กฎหมาย
ด้านสังคม	ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์วิถีชีวิต กลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ.

หมายเหตุ : ข้อมูลจากผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด ความก้าวหน้า การพัฒนาปรับปรุงกฎหมาย
ของคณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภา ๒๖ คณะ (เดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔)

๒) สรุปผลการติดตามความก้าวหน้าการพัฒนา ปรับปรุง กฎหมาย

๒.๑) ความก้าวหน้าการพัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง

มีการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดกฎหมาย จำนวน ๒ ฉบับ ดังนี้

(๑) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

พ.ศ.

- ไม่มีความคืบหน้า และสุ่มเสี่ยงที่จะไม่บรรลุผลสำเร็จภายในปี ๒๕๖๕

(๒) ร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ พ.ศ.

- เป็นไปตามแผนงานที่กำหนด

(๓) ในช่วงที่ผ่านมา หลายภาคส่วนได้ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยสภาผู้แทนราษฎรได้เห็นชอบและมีการประกาศใช้ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมการ พ.ศ. ๒๕๖๓ และวุฒิสภาได้เห็นชอบและมีการประกาศใช้ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภา และกรรมการ พ.ศ. ๒๕๖๓ ด้วยเช่นกัน ซึ่งทั้ง ๒ ข้อบังคับได้กำหนดกระบวนการดำเนินการถึงคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติในกรณีที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง นอกจากนี้ ในกรณีของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้มีการดำเนินการตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ อย่างต่อเนื่อง อาทิ การขับเคลื่อนมาตรฐานทางจริยธรรม และการสำรวจพฤติกรรมทางจริยธรรมเจ้าหน้าที่ของรัฐบนสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอันนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและเป็นที่เชื่อถือไว้วางใจของประชาชนมากขึ้น

ตารางผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดประเด็นกฎหมาย
ที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง

๒.๒) ความก้าวหน้าการพัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย แผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหาร ราชการแผ่นดิน

มีการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดกฎหมาย จำนวน ๒ ฉบับ ดังนี้

๑. ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔
๒. ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

จากการติดตามพบว่ามีกฎหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาศึกษาทบทวน เพื่อปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับปรับปรุง) จำนวน ๒ ฉบับ คือ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในประเด็นภาครัฐมีขนาดเล็กลง เหมาะสมกับภารกิจ ส่งเสริมให้ประชาชนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ในการพัฒนาประเทศ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ในการประกอบการดำเนินการเพื่อปรับปรุง กฎหมายดังกล่าว และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครอบคลุมแนวคิดและทิศทางในการปรับปรุงระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลใน ภาครัฐ ให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารทรัพยากรบุคคลภายใต้ระบบคุณธรรม ตลอดจนสามารถดึงดูด รักษา และใช้ประโยชน์คนดี คนเก่ง และมีความสามารถได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ควรเร่งรัด การดำเนินการและรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวให้วุฒิสภาต่อไป

ตารางผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดประเด็นกฎหมาย
ที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

๒.๓) ความก้าวหน้าการพัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย แผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย

มีการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดกฎหมาย จำนวน ๕ ฉบับ ดังนี้

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

๑) (ร่าง) พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของ
ทางราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๑/ประเด็นปฏิรูปที่ ๒)

ความคืบหน้า

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการได้ดำเนินการประเมิน ผลสัมฤทธิ์ของ
พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
เสร็จเรียบร้อยแล้ว ขณะนี้ อยู่ระหว่างการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัตินี้

ข้อเสนอแนะ

๑. เนื่องจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขออนุญาต อนุมัติ ที่ขึ้นทะเบียนมีเป็นจำนวนมาก
เห็นควรเร่งรัดให้คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายในระยะเร่งด่วนพิจารณาทบทวนกฎหมายให้มากที่สุด
เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน โดยควรให้ความสำคัญกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ที่มีผลกระทบ
กับการขออนุญาตประชาชนเป็นสำคัญ และควรมีการจัดลำดับกฎหมายที่จะดำเนินการก่อน - หลัง
รวมทั้งเร่งรัดการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของ
ทางราชการให้แล้วเสร็จโดยเร็วถึง

๒. ถึงแม้หน่วยงานต่าง ๆ จะเร่งดำเนินการทบทวนกระบวนการ และดำเนินการปรับ/ลด
ขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับการอนุญาต อนุมัติ ไปแล้วจำนวน ๙๓๘ กระบวนการ หรือคิดเป็นร้อยละ
๘๕.๗๔ ของกระบวนการที่เสนอจะปรับลดขั้นตอนการดำเนินงานทั้งหมด ๑,๐๙๔ กระบวนการ
แต่ก็เป็นเพียงส่วนหนึ่งของกฎหมายที่สร้างภาระและเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบ
อาชีพของประชาชน ซึ่งยังมีอีกเป็นจำนวนมาก ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนกิจกรรมดังกล่าวเกิด

ผลสัมฤทธิ์ หน่วยงานต่าง ๆ ควรเร่งดำเนินการปรับลดขั้นตอนการดำเนินงานให้ครบทั้ง ๑,๐๙๔ กระบวนงานภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ และเร่งทำการปรับปรุงแก้ไขหรือยกเลิกกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปรับลดกระบวนงานเหล่านี้ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

๓. นอกจากต้องดำเนินการตามข้อ ๒ แล้ว หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายควรเร่งทบทวนกฎหมายที่สร้างภาระหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชนที่อยู่ในความรับผิดชอบ ว่าสมควรจะยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงอีกหรือไม่ โดยจัดให้มีช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายได้แสดงความคิดเห็นเพื่อขอให้ยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายดังกล่าว ส่วนกฎหมายที่ยังไม่ยกเลิกควรมีการจัดหมวดหมู่ จัดทำเป็นประมวล และมีการสื่อสารให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายดังกล่าว

๒) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. (กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๒/ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๐)

ความคืบหน้า

อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ.

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวยังอยู่ในกระบวนการพิจารณาของรัฐสภา ซึ่งต้องใช้เวลาพอสมควร ดังนั้น ในระหว่างที่กฎหมายฉบับดังกล่าวยังไม่มีผลบังคับใช้ หน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดทำแนวทางการปรับเปลี่ยนโทษทางอาญาที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงให้เป็นโทษปรับเป็นพินัยโดยละเอียดเพื่อให้หน่วยงานที่จะเสนอร่างกฎหมาย มีแนวทางในการดำเนินการเรื่องดังกล่าวอย่างชัดเจน

๓) พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๔ (กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๔/ประเด็นปฏิรูปที่ ๖)

ความคืบหน้า

พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้มีการประกาศราชกิจจานุเบกษาแล้ว เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๔

ข้อเสนอแนะ

เห็นควรติดตามเร่งรัดให้มีการพัฒนาระบบการเข้าชื่อเสนอกฎหมายทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Initiative) แล้วเสร็จ เพื่อให้มีการดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยเร็ว และหลังจากเปิดให้ประชาชนเข้าใช้ระบบดังกล่าวได้ระยะหนึ่ง ควรมีการประเมินและรับฟังความคิดเห็นและความพึงพอใจของประชาชนต่อการเข้าชื่อเสนอร่างกฎหมาย เพื่อนำความคิดเห็นดังกล่าวไปปรับปรุงพัฒนาระบบให้มีความสมบูรณ์และง่ายต่อการเข้าใช้ระบบมากยิ่งขึ้น

๔) ร่างพระราชบัญญัติการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก พ.ศ. (กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๕/ประเด็นปฏิรูปที่ ๗)

ความคืบหน้า

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก พ.ศ. แล้วเสร็จ และอยู่ระหว่างการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ระหว่างวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ – ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕)

ข้อเสนอแนะ

เห็นควรเร่งรัดให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอร่างพระราชบัญญัติการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก พ.ศ. เข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาโดยเร็ว เนื่องจากขณะนี้การเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวล่าช้าเกินกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) แล้ว ซึ่งกำหนดให้เสนอร่างพระราชบัญญัติเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาภายในเดือนมีนาคม ๒๕๖๔ นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาควรต้องเร่งเตรียมเสนอแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับการรวบรวมและจัดทำประมวลกฎหมายและกฎต่อคณะรัฐมนตรีให้เร็วที่สุด

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม)

๕) กฎหมายลำดับรองที่จะออกตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ (ประเด็นปฏิรูปที่ ๑)

ความคืบหน้า

ปัจจุบันมีการดำเนินการออกกฎหมายลำดับรอง จำนวน ๑๖ ฉบับ

ข้อเสนอแนะ

๑) เห็นควรเร่งรัดให้หน่วยงานของรัฐจัดทำและเผยแพร่ข้อมูลกฎหมายและหลักเกณฑ์คำอธิบายสรุปสาระสำคัญของกฎหมายและคำแปลกฎหมายในความรับผิดชอบของหน่วยงานผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

๒) หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายควรมีช่องทางให้ประชาชนหรือผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายแสดงความคิดเห็นหรือร้องเรียนเกี่ยวกับการดำเนินการจัดทำกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

ตารางข้อเสนอแนะ และเร่งรัดประเด็นกฎหมาย
ที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย

๒.๔) ความก้าวหน้าการพัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย แผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม

มีการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดกฎหมาย จำนวน ๔ ฉบับ ดังนี้

๑. ร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ.
(กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๑/ ประเด็นปฏิรูปที่ ๑)

ความคืบหน้า

อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ.

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ยังอยู่ในขั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ ซึ่งอาจต้องใช้เวลาอีกพอสมควรร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวจึงจะมีผลใช้บังคับ อย่างไรก็ตามเพื่อให้การดำเนินงานในกิจกรรมดังกล่าวยังคงเป็นไปตามแผน เห็นควรให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเร่งเตรียมความพร้อมด้วยการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาระบบตรวจสอบและแจ้งความคืบหน้าในการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน รวมทั้งประกาศให้ประชาชนทราบถึงระยะเวลาในการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนทราบให้ได้ภายในช่วงครึ่งปีแรกของปี พ.ศ. ๒๕๖๕

๒. ร่างพระราชบัญญัติระบบนิติวิทยาศาสตร์แห่งชาติ พ.ศ. (ประเด็นปฏิรูปที่ ๘)

ความคืบหน้า

อยู่ระหว่างการพิจารณาของกระทรวงยุติธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (สถาบันนิติวิทยาศาสตร์และหน่วยงานอื่น)

ข้อเสนอแนะ

กระทรวงยุติธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการเร่งรัดพิจารณาร่างพระราชบัญญัติระบบนิติวิทยาศาสตร์แห่งชาติ พ.ศ. ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และควรพิจารณาให้เกิดความชัดเจนทั้งในเรื่องของคณะกรรมการนโยบายนิติวิทยาศาสตร์และสภาวิชาชีพเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาความซ้ำซ้อนเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่

ด้านกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ)

๓. ร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. (ประเด็นปฏิรูปที่ ๗)

ความคืบหน้า

อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.

ข้อเสนอแนะ

เมื่อร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. มีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายแล้ว ควรบังคับใช้ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายต่อไป

๔. ร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีอาญา พ.ศ.

ความคืบหน้า

รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ได้ให้ข้อเสนอแนะและมอบหมายในที่ประชุมว่าร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ยังอยู่ในขั้นกรรมาธิการอาจมีการปรับแก้ จึงเห็นควรให้ชะลอการเสนอร่างพระราชบัญญัติสอบสวนคดีอาญา พ.ศ. ออกไปก่อน โดยมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการ

ข้อเสนอแนะ

เห็นควรยกเลิกการเสนอร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีอาญา พ.ศ. ต่อรัฐสภาเนื่องจากเนื้อหาสาระของร่างพระราชบัญญัติ ฉบับดังกล่าวไม่ใช่การปฏิรูปตำรวจตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ อย่างไรก็ตามหากมีความจำเป็นต้องบัญญัติกฎหมายควรแก้ไขเพิ่มเติมในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ตารางผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดประเด็นกฎหมาย
ที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม

๒.๕) ความก้าวหน้าการพัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ

ติดตามตั้งแต่รอบ กรกฎาคม – กันยายน ๒๕๖๒ จำนวน ๓ ฉบับ

๑. ร่างพระราชบัญญัติการส่งเสริมพาณิชย์ พ.ศ.

๒. พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ การแก้ไขกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกแก่การนำเข้า - ส่งออกสินค้า ที่เป็นการขนส่งของผ่านประเทศไทย จากด่านศุลกากรแห่งหนึ่งไปยังด่านศุลกากรอีกแห่งหนึ่ง และขนส่งออกนอกราชอาณาจักรไทย

๓. พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๖๒ การแก้ไขกฎกระทรวง จำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่

๑) ความสูงหัวลากตู้คอนเทนเนอร์แบบ High Cube ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๙ (พ.ศ. ๒๕๕๐) และ
๒) ความสูงรถบรรทุกสำหรับบรรทุกรถยนต์ (Car Carrier) ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๒๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐) ที่ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ขนส่งสินค้าตามมาตรฐานสากลในปัจจุบัน

ติดตามตั้งแต่รอบ ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๓ จำนวน ๑ ฉบับ

- ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ.

จากการติดตาม เสนอแนะเร่งรัด ความก้าวหน้าการพัฒนา ปรับปรุง กฎหมาย ทั้ง ๔ ฉบับพบว่า ยังไม่มีความคืบหน้าแต่อย่างใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระราชบัญญัติการส่งเสริมพาณิชย์ที่เป็นปัจจัยความสำเร็จของพันธกิจนี้ ปัจจุบันอยู่ระหว่างสำนักงาน ก.พ.ร. พิจารณาในประเด็นรูปแบบการจัดตั้งองค์กรเป็นกฎหมายเฉพาะหรือให้เป็นกฎหมายว่าด้วยองค์การมหาชน

ตารางข้อเสนอแนะ และเร่งรัดประเด็นกฎหมาย
ที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ

๒.๖) ความก้าวหน้าการพัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มีการติดตามกฎหมาย จำนวน ๑๑ ฉบับ ซึ่งเป็นกฎหมายที่อยู่ระหว่างดำเนินการทั้งหมด ดังนี้
กฎหมายระดับพระราชบัญญัติ จำนวน ๔ ฉบับ ที่ดำเนินการล่าช้าเกินกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผน ดังนี้

- (๑) ร่างพระราชบัญญัติกำหนดเขตจังหวัดในทะเล พ.ศ.
- (๒) ร่างพระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ.
- (๓) ร่างพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ.
- (๔) ร่างพระราชบัญญัติการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.

เร่งรัดการจัดทำอนุบัญญัติที่ออกตามความในกฎหมายฉบับต่าง ๆ จำนวน ๗ ฉบับ ดังนี้

- (๑) พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑
- (๒) พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๒
- (๓) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒
- (๔) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒
- (๕) พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒
- (๖) พระราชบัญญัติสวนป่า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘
- (๗) พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙

(๒) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) โดย สผ. มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ ทส ๑๐๐๗.๔/๖๖๕ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๔ ขอความเห็นชอบในการเสนอกฎหมายที่ไม่ต้องนำเงินรายได้หรือเงินอื่นใดส่งคลังก่อนเสนอต่อคณะรัฐมนตรีตามความในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติ

วินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ เนื่องจากบทบัญญัติในมาตรา ๙ ของ (ร่าง) พระราชบัญญัติฯ ได้กำหนดให้ใช้กองทุนสิ่งแวดล้อมเป็นกลไกบริหารจัดการเงินรายได้เกี่ยวกับการปรับทางปกครองจาก

ตารางข้อเสนอแนะ และเร่งรัดประเด็นกฎหมาย
ที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒.๗) ความก้าวหน้าการพัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย แผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข

มีผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดกฎหมาย ดังนี้

กฎหมายที่มีสถานะดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๑ ฉบับ คือ พระราชบัญญัติระบบสุขภาพปฐมภูมิ พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดทำกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้อง ซึ่งควรเร่งรัดการจัดทำกฎหมายลำดับรองให้เป็นตามระยะเวลาที่กำหนด

กฎหมายที่อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๒ ฉบับ

(๑) ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. มีการดำเนินการล่าช้า เนื่องจากแผนปฏิรูปประเทศกำหนดระยะเวลาดำเนินการระหว่างปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๒ ทั้งนี้ควรเร่งรัดและดำเนินการให้เกิดความเห็นร่วมกันต่อการจัดทำพระราชบัญญัติอันจะเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จของการปฏิรูปด้านสาธารณสุขของประเทศไทย

(๒) ร่างพระราชบัญญัติโรคติดต่อ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาและมีมติให้นำเนื้อหาบางส่วนของร่างพระราชบัญญัติไปจัดทำเป็นร่างพระราชกำหนด และปัจจุบันคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบร่างพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ พ.ศ. แล้ว

ตารางข้อเสนอแนะ และเร่งรัดประเด็นกฎหมาย
ที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข

๒.๘) ความก้าวหน้าการพัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย แผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ

มีการติดตามกฎหมาย จำนวน ๒ ฉบับ ที่อยู่ระหว่างดำเนินการซึ่งล่าช้าเกินกรอบ
ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผน ดังนี้

(๑) การปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖

- อยู่ระหว่างการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี และสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ส่ง
เรื่องกลับมายังกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) เพื่อให้จัดทำกฎหมายลำดับรอง
เพิ่มเติม และปัจจุบัน อยู่ระหว่างร่าง กฎหมายลำดับรอง

(๒) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดการข้อมูลข่าวปลอม พ.ศ.

- อยู่ระหว่างหารือเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ตารางข้อเสนอแนะ และเร่งรัดประเด็นกฎหมาย
ที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ

๒.๙) ความก้าวหน้าการพัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย แผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม

มีการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดกฎหมาย จำนวน ๗ ฉบับ ดังนี้

(๑) ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ.

(๒) ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ.

(๓) ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม

(๔) การแก้ไขพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ (๕) การปรับปรุงกฎระเบียบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของ กอช.

(๖) การแก้ไขระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวคนพิการฯ พ.ศ. ๒๕๕๖

(๗) ระเบียบตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม พ.ศ. ๒๕๖๒

อนึ่ง กฎหมายหลายฉบับได้ดำเนินการตราและประกาศใช้บังคับแล้วตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม แต่การปฏิบัติตามกฎหมายยังคงไม่สมดังเจตนารมณ์ของกฎหมาย เนื่องจากกฎหมายลำดับรองและหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ต้องออกตามกฎหมายยังไม่ครบถ้วน และยังคงมีกฎหมายอื่น ๆ ที่ควรพิจารณาศึกษาเพื่อแก้ไขให้สอดคล้องกับกฎหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศ นโยบายรัฐบาล และสถานการณ์ของสังคม รวมทั้งการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ๑) พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติสถาบันการเงินประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๒ ควรออกกฎหมายลำดับรองให้ครบถ้วนและมีลักษณะที่เป็นการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงาน ๒) พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งควรพิจารณาศึกษาพระราชบัญญัติเลื่อยโซ่ยนต์ พ.ศ. ๒๕๔๕ กฎหมายว่าด้วยธนาкарต้นไม้ และกฎหมายว่าด้วยไม้เศรษฐกิจ ประกาศการขยายพื้นที่ที่ให้ปลูกไม้หวงห้ามภายหลังมีการแก้ไขมาตรา ๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นต้น และ ๓) กฎกระทรวงหลักประกันทรัพยากรอื่นตามพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งควรพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าต้นไม้สำหรับปัจเจกชน นอกจากนี้ กฎหมายบางฉบับที่อยู่ระหว่างการพิจารณาดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ ควรมีการพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบให้สอดคล้องกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ เพื่อประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริง

ตารางผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดประเด็นกฎหมาย
ที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม

๒.๑๐) ความก้าวหน้าการพัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย แผนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน

มีการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดกฎหมาย ดังนี้

● การติดตามความคืบหน้ากฎหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) มีจำนวนทั้งหมด ๘ ฉบับ ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการจำนวน ๘ ฉบับ คือ

๑) พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ และ/หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๒) ร่างประกาศหรือระเบียบกระทรวงพลังงาน ว่าด้วยการนำรูปแบบธุรกิจ Energy Service Companies (ESCO) มาใช้กับภาครัฐ

๓) ร่างแนวปฏิบัติของสำนักงานประมาณเพื่อจัดทำคำขอตังงบประมาณรายจ่ายประจำปี และการตั้งงบประมาณสำหรับ ESCO ภาครัฐ

๔) ร่างแนวปฏิบัติและร่างสัญญาจัดจ้างมาตรฐานกลางของกรมบัญชีกลางว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง ESCO ภาครัฐ

๕) ร่างระเบียบหรือข้อสั่งการจากคณะรัฐมนตรีเพื่อจัดตั้งกลไกและกำหนดแนวทางการจัดทำแผนบูรณาการ

๖) ร่างระเบียบและกฎเกณฑ์ว่าด้วย Third Party Access ของระบบส่งและระบบจำหน่าย

๗) ร่างระเบียบการส่งเสริมกิจการไฟฟ้าเพื่อเพิ่มการแข่งขันที่ใช้พลังงานทดแทน

๘) ร่างระเบียบและกฎเกณฑ์สำหรับส่งเสริมกิจการจำหน่าย (Retail)

หมายเหตุ : ข้อมูลสถานการณ์จัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ได้กำหนดให้จัดทำกฎหมาย ๘ ฉบับ พบว่าอยู่ระหว่างการดำเนินการ ซึ่งจากการติดตาม

จะเห็นได้ว่าไม่มีการกำหนดกรอบระยะเวลา (Milestone) การพิจารณากฎหมายแต่ละฉบับเอาไว้ ซึ่งการจัดทำกฎหมายส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของกิจกรรมปฏิรูปด้วย

● การติดตามความคืบหน้ากฎหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม) มีจำนวนทั้งหมด ๙ ฉบับ ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการจำนวน ๕ ฉบับ และดำเนินการแล้วเสร็จจำนวน ๔ ฉบับ คือ

อยู่ระหว่างดำเนินการ

- ๑) ร่างพระราชบัญญัติรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.
- ๒) มาตรการและระเบียบเพื่อสนับสนุนให้โรงไฟฟ้าแบบ Non-Firm เปลี่ยนไปจ่ายไฟฟ้าแบบ Firm
- ๓) ปรับปรุงแก้ไขพระราชกฤษฎีกากำหนดพลังงานควบคุม พ.ศ. ๒๕๓๖ เพื่อยกเว้นให้โซลาร์รูฟที่มีขนาดไม่เกิน ๑,๐๐๐ kWp ไม่เป็นพลังงานควบคุม
- ๔) ระเบียบว่าด้วยการส่งเสริมกิจการโซลาร์รูฟเสรี และระเบียบว่าด้วยการเชื่อมต่อโซลาร์รูฟเสรีกับฝ่ายจำหน่าย
- ๕) ระเบียบว่าด้วยการส่งเสริมให้มีการเก็บสะสมพลังงานไฟฟ้าที่ผลิตจากโซลาร์รูฟและนำกลับมาใช้ใหม่

ดำเนินการแล้วเสร็จ

- ๑) พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม พ.ศ. ๒๕๖๒ (ประกาศราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒)
- ๒) กฎกระทรวงกำหนดประเภท หรือขนาดของอาคาร และมาตรฐานหลักเกณฑ์และวิธีการในการออกแบบอาคารเพื่อการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. ๒๕๖๓
- ๓) กฎหมายให้มีการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทางระหว่างทางและปลายทาง (ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐)
- ๔) ระเบียบกระทรวงพลังงานว่าด้วย Code of Conduct ของหน่วยงานนโยบาย-กำกับ-ปฏิบัติด้านพลังงาน

ตารางข้อเสนอแนะ และเร่งรัดประเด็นกฎหมาย
ที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน

๒.๑๑) ความก้าวหน้าการพัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

มีผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดกฎหมาย จำนวน ๑๒ ฉบับ ดังนี้

กฎหมายปฏิรูปตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ประเภท ก. กฎหมาย

ลำดับที่ ๑ ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมาธิการจัดทำหนังสือส่งความเห็นและข้อสังเกตไปยัง (๑) สำนักนายกรัฐมนตรี (๒) สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (๓) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๔) คณะกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ วุฒิสภา (๕) คณะอนุกรรมการตรวจสอบ วิเคราะห์ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ คณะที่ ๖ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐในคณะกรรมการ ตสร. แล้ว

ลำดับที่ ๒ ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ คณะอนุกรรมการเชิญผู้แทนสำนักงาน ก.พ.ร. ให้ข้อมูลการดำเนินการ ในวันศุกร์ที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๕ ผู้แทนเรียนให้ทราบว่ายังไม่มีร่างพระราชบัญญัติ แต่ได้มีการเสนอประเด็นการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

ลำดับที่ ๓ ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายของสำนักงาน ป.ป.ท. เรื่อง การส่งเสริมการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ คณะอนุกรรมการเชิญผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ท. ให้ข้อมูลการดำเนินการ ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๕ โดยผู้แทนได้ส่งร่างพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ให้คณะอนุกรรมการซึ่งสำนักงาน ป.ป.ท. ได้ส่งให้สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวครบทุกมาตราแล้วและจะเสนอคณะทำงานด้านกฎหมายของคณะกรรมการพิจารณาต่อไป

ลำดับที่ ๔ ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ คณะอนุกรรมการเชิญผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ง. ให้ข้อมูลการดำเนินการ ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๕ โดยผู้แทนได้ส่งร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ให้คณะอนุกรรมการแล้ว ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ลำดับที่ ๕ ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติการรับสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐและรางวัลจากการแจ้งเบาะแส พ.ศ. ๒๕๕๔ คณะอนุกรรมการมีหนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม

เกี่ยวกับข้อเสนอในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายดังกล่าวไปยังกรมศุลกากร ในการนี้ กรมศุลกากรมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๕๐๓/๖๐๓๑ ลงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๕ ขอย้ายเวลาจัดส่งข้อมูล การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการรับสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐและรางวัลจากการแจ้งเบาะแส และ ข้อเสนอในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องของ ออกไปอีก ๓๐ วัน นับแต่วันที่ครบ กำหนด ตามที่คณะอนุกรรมการได้ขอความอนุเคราะห์ข้อมูล

ลำดับที่ ๖ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่าง ประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. สำนักงาน ป.ป.ช. มีหนังสือ ที่ ปช ๐๐๒๖/ ๐๐๔๕ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๕ เรียนให้ทราบ bahwa ปัจจุบันอยู่ระหว่างการยกร่างพระราชบัญญัติว่า ด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.

ลำดับที่ ๗ ร่างกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดความผิดของนิติบุคคล และผู้ร่วม กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ คณะอนุกรรมการจะมีการพิจารณา ศึกษาเพิ่มเติมประเด็นการกำหนดมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมสำหรับนิติบุคคลเอกชนในการ ป้องกันการให้สินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่าง ประเทศ และควรสนับสนุนให้ภาคเอกชนมีการดำเนินงานตามมาตรฐาน ISO 37001 มาตรฐานระบบ การจัดการการต่อต้านการติดสินบน (anti-bribery management systems) และพระราชบัญญัติว่า ด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงจะเชิญผู้แทนสถาบันไทยพัฒนา สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และหอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เข้าร่วม ประชุมกับคณะอนุกรรมการ เพื่อให้ข้อมูลความเห็นต่อไป

ประเภท ข. อนุบัญญัติ

ลำดับที่ ๘ ปรับปรุงแก้ไขระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการให้หรือรับของขวัญของ เจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐ สำนักนายกรัฐมนตรี มีหนังสือเรียนให้ทราบ bahwa ในการปรับปรุง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเรียไธของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม ขณะนี้อยู่ระหว่างการรวบรวมข้อมูล ศึกษา วิเคราะห์ประเด็นความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป รายละเอียดปรากฏตามหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๑๐๖/๔๒๑ ลงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๕

ลำดับที่ ๙ ร่างพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของ เจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. คณะอนุกรรมการมีหนังสือสอบถามความคืบหน้าไปยังสำนักงาน ป.ป.ช. เกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ กรณีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และมีการเสนอ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือไม่ เพื่อนำมาพิจารณาศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป แต่สำนักงาน ป.ป.ช. เรียนให้ทราบว่า การปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ปัจจุบันอยู่ระหว่างสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นเสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาและขอความเห็นชอบ ก่อนนำไปเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็น และรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงาน ป.ป.ช. (www.nacc.go.th)

ลำดับที่ ๑๐ ร่างระเบียบว่าด้วยการบริหารงานบุคคลในระบบคุณธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๖ วรรคสอง ให้มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่และพนักงานของรัฐด้วยระบบคุณธรรม คณะอนุกรรมการจะเชิญผู้แทนสำนักงาน ก.พ. มาให้ข้อมูลดำเนินการต่อไป

นอกจากนี้ มีกฎหมายที่จะต้องดำเนินการจัดทำตามแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับปรับปรุง คือ **กฎหมายป้องกันการฟ้องปิดปาก (Anti-SLAPP Law)** สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการฟ้องคดีปิดปากในความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่และประพฤติมิชอบ พ.ศ. แล้วเสร็จ และเสนอไปยังคณะรัฐมนตรีแล้ว โดยในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันจันทร์ที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๕ คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการฟ้องคดีปิดปากในความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่และประพฤติมิชอบ พ.ศ. ตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. เสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา โดยให้พิจารณาด้วยว่าอาจดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แทนการออกเป็นกฎหมายเฉพาะได้หรือไม่ และให้รับความเห็นกระทรวงยุติธรรม สำนักงาน ก.พ. สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง และสำนักงานอัยการสูงสุดไปประกอบการพิจารณาด้วย แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาก่อนเสนอรัฐสภาต่อไป และให้แจ้งประธานรัฐสภาทราบด้วยว่าร่างพระราชบัญญัตินี้ เป็นร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย คณะอนุกรรมการเห็นควรขอการตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตารางข้อเสนอแนะ และเร่งรัดประเด็นกฎหมาย

ที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๒.๑๒) ความก้าวหน้าการพัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

มีผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดกฎหมาย ดังนี้

ด้านการศึกษาระดับพื้นฐาน

ผลติดตามความก้าวหน้า : ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. และ ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการการศึกษาของรัฐบาล ส่วนการจัดทำแผนพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอยู่ระหว่างการดำเนินการของหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ เนื่องจากรอความชัดเจนของร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดทำแผนพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาที่จำเป็นต้องปรับปรุงและแก้ไขเพิ่มเติม เพื่อรองรับกับการดำเนินงานตามร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. จำนวน ๑๑ ฉบับ ดังนี้

- ๑) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔
- ๒) พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕
- ๓) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖
- ๔) พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐
- ๕) พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑
- ๖) พระราชบัญญัติการศึกษาพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๑
- ๗) พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖
- ๘) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗
- ๙) พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๓
- ๑๐) พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๘
- ๑๑) พระราชบัญญัติส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑
- ๑๒) พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕

ด้านการศึกษาขั้นสูง

- ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ได้ส่งมายังรัฐสภาแล้ว อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการร่วม

ตารางข้อเสนอแนะ และเร่งรัดประเด็นกฎหมาย
ที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

๒.๑๓) ความก้าวหน้าการพัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย แผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

มีผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดกฎหมาย คือ แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ไม่ได้มีการปรับปรุงกฎหมายด้านกีฬาในส่วนของแผนการปฏิรูปฯ ด้านที่ ๑๓ (ในกฎหมายทั้ง ๔๕ ฉบับ) แต่อย่างใด แต่จากการติดตามการดำเนินโครงการ/กิจกรรมใน กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬาและการออกกำลังกายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และการสร้างโอกาสทางการกีฬา และการพัฒนานักกีฬาอาชีพ โดยใน เป้าหมายย่อยที่ ๔ ได้มีการปรับระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายด้านกีฬา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับกิจกรรมด้านกีฬาที่ต้องดำเนินงาน ซึ่งได้มีการประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๔ ด้านวัฒนธรรม และด้านอื่น ๆ : ไม่มีการปรับปรุง กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ตารางข้อเสนอแนะ และเร่งรัดประเด็นกฎหมาย
ที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

การพิจารณาคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนในการเร่งรัดติดตามกฎหมายที่ต้องจัดทำหรือปรับปรุงเพื่อการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ของวุฒิสภา

วุฒิสภา โดยคณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภาทั้ง ๒๖ คณะ ได้ดำเนินการคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนในการเร่งรัดติดตามกฎหมายที่ต้องจัดทำหรือปรับปรุงเพื่อการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งได้เคยเสนอไว้ในรายงานความคืบหน้า รอบเดือน เมษายน – มิถุนายน ๒๕๖๔ จำนวน ๙ ฉบับที่ผ่านมาแล้วนั้น และที่วุฒิสภาเห็นควรเพิ่มเติมอีกจำนวน ๑ ฉบับในรอบนี้รวมเป็นจำนวน ๑๐ ฉบับ ในการตรวจสอบและติดตามอย่างใกล้ชิดเพื่อให้มีการเสนอร่างกฎหมายดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาโดยด่วนที่สุด และต้องมีกรอบระยะเวลาที่ชัดเจนว่าคณะรัฐมนตรีจะเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวภายในปี ๒๕๖๕ ซึ่งรายชื่อกฎหมายที่วุฒิสภาเห็นควรเร่งรัดดำเนินการมากที่สุด ดังนี้

รายชื่อกฎหมายที่วุฒิสภาเห็นควรเร่งรัดดำเนินการมากที่สุด จำนวน ๑๐ ฉบับของวุฒิสภา

ลำดับ	ชื่อกฎหมาย	แผนการปฏิรูปประเทศ	หมายเหตุ
๑	พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	- ด้านกฎหมาย - ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	
๒	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.	- ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	
๓	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดการข้อมูลข่าวสารปลอม พ.ศ.	- ด้านสื่อสารมวลชนเทคโนโลยีสารสนเทศ	
๔	ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ.	- ด้านสังคม (แผนฯ ฉบับ ๒๕๖๑)	นอกแผนฯ
๕	ร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ พ.ศ.	- ด้านการเมือง	
๖	พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘	- ด้านสาธารณสุข	
๗	ร่างพระราชบัญญัติระบบนิติวิทยาศาสตร์แห่งชาติ พ.ศ.	- ด้านกระบวนการยุติธรรม (แผนฯ ฉบับ ๒๕๖๑)	นอกแผนฯ
๘	ร่างพระราชบัญญัติการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก พ.ศ.	- ด้านกฎหมาย	

รายชื่อกฎหมายที่วุฒิสภาเห็นควรเร่งรัดดำเนินการมากที่สุด จำนวน ๑๐ ฉบับของวุฒิสภา

ลำดับ	ชื่อกฎหมาย	แผนการปฏิรูปประเทศ	หมายเหตุ
๙	ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์วิถีชีวิต กลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ.	- ด้านสังคม (แผนฯ ฉบับ ๒๕๖๑)	นอกแผนฯ
๑๐	ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการพาณิชย์นาวี พ.ศ.	- ด้านเศรษฐกิจ	นอกแผนฯ

ส่วนที่ ๓

ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด แต่ละด้าน

QR Code

ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด
แต่ละด้าน

ส่วนที่ ๔

รายงานการพิจารณาศึกษาด้านงบประมาณ

ต่อรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญฯ (เดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔)

ของ คณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา

.....

คณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา ได้ทำการศึกษาศึกษาด้านงบประมาณในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) เพื่อสนับสนุนการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔) ของวุฒิสภา ตามที่รัฐบาลได้เสนอ สรุปผลการพิจารณาได้ ดังนี้

๑. สารสำคัญของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ได้มีการระบุความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนแม่บทฯ) โดยเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (กิจกรรม Big Rock) กับเป้าหมายแผนแม่บทย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนแม่บทย่อย) ผลอันพึงประสงค์ และผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ค่าเป้าหมาย และตัวชี้วัด ซึ่งได้ระบุเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และกิจกรรม Big Rock ตามแผนขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (แผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock) ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ทั้ง ๑๓ ด้าน มีกิจกรรม Big Rock รวมทั้งสิ้น ๖๒ กิจกรรม และองค์ประกอบประการสุดท้าย คือ การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบหลักของแต่ละกิจกรรม Big Rock ซึ่งมีทั้งสิ้น ๓๖ หน่วยงาน และ ๒ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รับผิดชอบประเด็นปฏิรูปที่ ๕ ด้านเศรษฐกิจ กิจกรรม Big Rock ที่ ๑ การสร้างเกษตรมูลค่าสูง เป็นต้น

กิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) อาจเป็นกิจกรรมที่กำหนดขึ้นใหม่ และ/หรือดึงกิจกรรมจากแผนการปฏิรูปประเทศเดิม โดยเน้นเฉพาะกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่สำคัญสำหรับแก้ไขปัญหาเร่งด่วน มีความจำเป็นต้องดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างแท้จริง สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรมได้ ไม่เป็นภารกิจปกติของหน่วยงาน โดยทุกกิจกรรม Big Rock ต้องมีเป้าหมายสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ

และแผนแม่บทฯ ทั้งนี้ กิจกรรมภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศเดิมที่ไม่ได้ถูกนำมากำหนดเป็นกิจกรรม Big Rock ให้หน่วยงานรับผิดชอบนำไปดำเนินการในรูปแบบภารกิจปกติของหน่วยงานคู่ขนานกับกิจกรรม Big Rock

หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก รับผิดชอบจัดทำแผนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ร่วมกับคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ และหน่วยงานร่วมดำเนินการประสานงานร่วมกับคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ และหน่วยงานร่วมดำเนินการอย่างบูรณาการ และรายงานผลความคืบหน้าของการดำเนินงานตามเป้าหมายของกิจกรรม

สำหรับระดับความเกี่ยวข้องของหน่วยรับงบประมาณ (หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก หรือหน่วยงานร่วมดำเนินการ) ที่มีต่อการบรรลุเป้าหมายแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) มีการแบ่งมอบหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock สู่การบรรลุผลอย่างชัดเจน ทั้งในส่วน of คณะกรรมการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๓ ด้าน ที่ทำหน้าที่ขับเคลื่อนและติดตามในระดับนโยบาย ให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock และพิจารณาความเหมาะสมของแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock โดยจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/การดำเนินงาน รองรับกิจกรรม Big Rock ซึ่งแบ่งเป็น ๓ ระดับ คือ (๑) มีความจำเป็นเร่งด่วนที่สุด หากไม่ดำเนินการจะทำให้การปฏิรูปประเทศไม่บรรลุผลตามที่กำหนด (๒) มีความจำเป็นเร่งด่วน และ (๓) มีความจำเป็นเพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการดำเนินการตามกระบวนการและขั้นตอนงบประมาณตามกฎหมายต่อไป ในขณะที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก รับผิดชอบในการจัดทำแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ร่วมกับคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ และหน่วยงานร่วมดำเนินการ ประสานงาน และบูรณาการการทำงานร่วมกัน และรายงานผลความคืบหน้าของการดำเนินงานตามเป้าหมายของกิจกรรม Big Rock ส่วนหน่วยงานร่วมดำเนินการ (ระบุไว้ในแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock) รับประเด็นปฏิรูปที่เกี่ยวข้องไปกำหนดเป็น โครงการ/การดำเนินงาน^๑ ที่สามารถสนับสนุนกิจกรรม Big Rock ร่วมกัน ดำเนินการขับเคลื่อน โครงการ/การดำเนินงาน ภายใต้กิจกรรม Big Rock ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ และรายงานผลการดำเนินงานตาม โครงการ/การดำเนินงาน ตามระยะเวลาที่กำหนด

ส่วนระดับการบรรลุเป้าหมายย่อยของความสำเร็จ (Milestone : MS) เนื่องจากการขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิมประสบปัญหาความล่าช้า และไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร อาจเพราะโครงการ/การดำเนินงาน ที่นำมาปฏิรูปส่วนมากมีลักษณะเป็นภารกิจปกติของหน่วยงาน และโครงการ/การดำเนินงาน มีจำนวนมาก เกิดความซ้ำซ้อนระหว่าง

^๑ โครงการ/การดำเนินงาน เพื่อการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ซึ่งจะส่งผลให้เกิดผลผลิตตามเป้าหมายย่อยภายในระยะเวลาที่กำหนด ครอบคลุมรายละเอียดเกี่ยวกับระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดโครงการ แหล่งงบประมาณ และวงเงินงบประมาณที่ใช้

การปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ และที่สำคัญเป้าหมายและตัวชี้วัดในระดับแผนชาติความชัดเจน
อย่างไรก็ดี ตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) นี้ ได้มีการปรับปรุงแก้ไขประเด็นต่าง ๆ
ดังกล่าว โดยเฉพาะเป้าหมายย่อย (Milestone)^๒ และการกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดในการ
ดำเนินการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น เป็นการพิจารณากำหนดร่วมกันของหน่วยงานรับผิดชอบหลัก
และหน่วยงานร่วมดำเนินการ ซึ่งมีความชัดเจน และเมื่อสอบถามข้อมูลที่หน่วยรับงบประมาณ
นำเสนอกับแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock แล้ว โครงการ/การดำเนินงาน เกือบทั้งหมด หากหน่วยงาน
ที่รับผิดชอบ โครงการ/การดำเนินงาน ตามแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ได้ใช้ความพยายาม
ที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามแผนผ่านการมองเป้าหมายร่วมกัน หรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการสร้าง
ความรู้ความเข้าใจ ได้ถ่ายทอดข้อมูลหรือการปฏิบัติให้เกิดการรับรู้ให้การดำเนินการเป็นไปตาม
วัตถุประสงค์หรือตามแนวทางการขับเคลื่อนอย่างตรงกัน หรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการกำกับติดตาม
เร่งรัดการขับเคลื่อนได้มีติดตามประเมินผลเป็นระยะ ๆ พร้อมกับให้คำแนะนำหรือช่วยเหลือแก้ไข
ปัญหาให้การดำเนินการเป็นไปตามกำหนดระยะเวลาแล้ว คาดว่าจะแล้วเสร็จและเห็นผลลัพธ์ได้ในปี
พ.ศ. ๒๕๖๕

**๒. วิเคราะห์ความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) จากการ
รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ตามมาตรา ๒๗๐
ของรัฐธรรมนูญฯ (เดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔)**

**๒.๑ การจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ
(ฉบับปรับปรุง) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕**

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ มีโครงการ/การดำเนินงานที่ส่งผลต่อการดำเนิน
กิจกรรม Big Rock จำนวนทั้งสิ้น ๓๖๗ โครงการ ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวนทั้งสิ้น ๒๐๘ โครงการ โครงการที่ไม่ได้รับงบประมาณ จำนวน ๗๕
โครงการ โครงการที่ขอรับงบประมาณจากแหล่งเงินอื่น หรือใช้จ่ายจากเงินนอกงบประมาณ จำนวน
๑๘ โครงการ โครงการที่ยังไม่มีข้อมูลด้านงบประมาณ จำนวน ๓๙ โครงการ และอื่น ๆ อีก จำนวน ๒๗
โครงการ ดังปรากฏตามตารางที่ ๑

^๒ เป้าหมายย่อย (Milestone) คือ เป้าหมายของการดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการที่จะส่งผลให้บรรลุเป้าหมาย
ของกิจกรรม Big Rock

ตารางที่ ๔.๑ แสดงภาพรวมโครงการ/การดำเนินงานที่ส่งผลต่อการดำเนินกิจกรรม Big Rock ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)	โครงการที่ ของงบประมาณ ในปี ๒๕๖๕ (ตามแผนฯ)	โครงการที่ ได้รับ งบประมาณ	โครงการที่ ไม่ได้รับ งบประมาณ	โครงการที่ ขอรับ งบประมาณ จากแหล่ง เงินอื่น (เงิน นอก งบประมาณ)	โครงการที่ ยังไม่มี ข้อมูล งบประมาณ	อื่น ๆ	หมายเหตุ
รวม	๓๖๗	๒๐๘	๗๕	๑๘	๓๙	๒๗	
ด้านการเมือง BR01	๓๒	๒๒	๔	๕	-	๑*	*ยุบรวมโครงการ
ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน BR02	๔๕	๒๕	๑๒	๒	๑	๕*	*ยังไม่ขอ งบประมาณ
ด้านกฎหมาย BR03	๑	๑	-	-	-	-	
ด้านกระบวนการยุติธรรม BR03	๒	๒	-	-	-	-	
ด้านเศรษฐกิจ BR05	๑๑๔	๖๕	๓๗	๕	๒	๕*	*ไม่ของบฯ ๒ โครงการ (๑) ใช้งบ ดำเนินงาน (๒) คิดว่า สศช. เป็นผู้ขอให้ *ขอตั้งในปีต่อไป ๓ โครงการ
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม BR06	๔๑	๑๙	๑๐	๑	๑๑	-	
ด้านสาธารณสุข BR07	๒๗	๑๕	-	-	๑๐	๒*	*ขอรับจัดสรรงบ กลาง
ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยี สารสนเทศ BR08	๑๒	๕	๒	-	๕	-	
ด้านสังคม BR09	๑๑	๔	๕	-	-	๒*	* (๑) ไม่ใช้งบฯ ๑ โครงการ (๒) ขอรับจัดสรร งบกลาง ๑ โครงการ
ด้านพลังงาน BR10	๓	๒	๑	-	-	-	
ด้านการป้องกันและปราบปราม การทุจริตและประพฤติมิชอบ BR11	๑๖	๕	๑	-	-	๑๐*	* (๑) ไม่ใช้งบฯ ๗ โครงการ (๒) ใช้งบฯ ดำเนินงาน ๓ โครงการ
ด้านการศึกษา BR๑๒	๑๘	๑๕	๓	-	-	-	
ด้านวัฒนธรรม กีฬาแรงงาน และ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ BR13	๔๕	๒๘	-	๕	๑๐	๒*	* (๑) ไม่ใช้งบฯ ๑ โครงการ (๒) ไม่ได้ขอรับงบฯ ๑ โครงการ

ที่มา : (๑) สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ <http://nscr.nesdb.go.th/cr/> (๒) ระบบ eMENSCR

(๓) เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ ๓ งบประมาณรายจ่าย ฉบับปรับปรุง ตามพระราชบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕, สำนักงบประมาณ. / รายละเอียดโครงการตาม
QR CODE

สำหรับวงเงินงบประมาณที่จัดสรรให้กับโครงการ/การดำเนินงานที่ส่งผลต่อการดำเนิน
กิจกรรม Big Rock ด้านต่าง ๆ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จากการศึกษาแผนการปฏิรูปประเทศ
(ฉบับปรับปรุง) แต่ละด้าน ยกเว้นด้านการศึกษาซึ่งวงเงินงบประมาณยังไม่มีข้อมูลงบประมาณที่ชัดเจน
ในบางโครงการ มีวงเงินงบประมาณโดยประมาณ จำนวน ๖,๗๙๖,๑๖๑,๒๘๔.๐๐ บาท ดังปรากฏ
ตามตารางที่ ๒

ตารางที่ ๔.๒ แสดงจำนวนวงเงินงบประมาณที่จัดสรรให้กับโครงการ/การดำเนินงานที่ส่งผลต่อ
การดำเนินกิจกรรม Big Rock ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

หน่วย : บาท

ลำดับ	แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)	โครงการ	งบประมาณประจำปี ๒๕๖๕	หมายเหตุ
๑	ด้านการเมือง	๒๒	๑๓๒,๓๘๐,๗๐๐.๐๐	เฉพาะโครงการที่ได้รับงบประมาณ ยังไม่รวมโครงการที่ใช้จ่ายจากเงินนอกงบประมาณ หรือได้รับงบประมาณจากแหล่งเงินอื่น (ลำดับที่ ๑-๑๑ และ ลำดับ ๑๓)
๒	ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน	๒๕	๗๒๖,๓๙๙,๓๐๐.๐๐	
๓	ด้านกฎหมาย	๑	๕๑๔,๘๐๐.๐๐	
๔	ด้านกระบวนการยุติธรรม	๒	๒๔๕,๑๒๘,๐๐๐.๐๐	
๕	ด้านเศรษฐกิจ	๖๕	๒,๑๑๔,๑๓๕,๒๐๐.๐๐	
๖	ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑๙	๒,๕๘๒,๕๘๖,๓๐๐.๐๐	
๗	ด้านสาธารณสุข	๑๕	๑๘๓,๑๘๕,๓๗๘.๐๐	
๘	ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ	๕	๑๘๕,๗๔๘,๓๑๖.๐๐	
๙	ด้านสังคม	๔	๖๐,๙๐๔,๓๙๐.๐๐	
๑๐	ด้านพลังงาน	๒	๕,๓๓๘,๓๐๐.๐๐	
๑๑	ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๕	๑๙,๑๔๒,๕๐๐.๐๐	
๑๒	ด้านการศึกษา	๑๕	๘๑,๑๖๘,๔๐๐.๐๐	- ยังมี ๕ โครงการที่ใช้งบประมาณในส่วนของ

ลำดับ	แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)	โครงการ	งบประมาณประจำปี ๒๕๖๕	หมายเหตุ
				งบประมาณของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ซึ่งได้รับการจัดสรรงบประมาณเป็นก้อน (ไม่ปรากฏโครงการในเอกสารงบประมาณ (เล่มขาวคาดแดง)) จึงต้องรอการจัดสรรงบประมาณจากผู้บริหาร ข้อมูลงบประมาณใน ๕ โครงการจึงไม่ชัดเจนและไม่ปรากฏข้อมูลในระบบ eMENSCR - ยอดรวม ๘๑,๑๖๘,๔๐๐.๐๐ บาท ยังไม่รวมงบประมาณในจำนวน ๕ โครงการ
๑๓	ด้านวัฒนธรรม กีฬาแรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	๒๘	๔๕๙,๕๒๙,๗๐๐.๐๐	
รวม		๒๐๘	๖,๗๙๖,๑๖๑,๒๘๔.๐๐	

ที่มา : (๑) สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ <http://nscr.nesdb.go.th/cr/>
(๒) ระบบ eMENSCR

(๓) เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ ๓ งบประมาณรายจ่าย ฉบับปรับปรุง ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

จากข้อมูลโครงการ/การดำเนินงานที่ส่งผลต่อการดำเนินกิจกรรม Big Rock ตามตารางที่ ๑ และตารางที่ ๒ ข้างต้น เมื่อพิจารณาในแง่จำนวนโครงการจากโครงการทั้งหมด ๓๖๗ โครงการ มีโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๒๐๘ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๖๗ ของโครงการทั้งหมด ส่วนโครงการที่ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๗๕ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๔๓ ของโครงการทั้งหมด

ส่วนการพิจารณาภาพรวมการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการ/การดำเนินงานที่ส่งผลต่อการดำเนินกิจกรรม Big Rock อาจิวิเคราะห์ได้ ดังนี้

๑) โครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณมากที่สุด คือ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน ๑๙ โครงการ วงเงินงบประมาณ จำนวน ๒,๕๘๒,๕๘๖,๓๐๐.๐๐ บาท รองลงมา คือ ด้านเศรษฐกิจ จำนวน ๖๕ โครงการ วงเงินงบประมาณ จำนวน ๒,๑๑๔,๑๓๕,๒๐๐.๐๐ บาท และด้านการบริหารราชการแผ่นดิน จำนวน ๒๕ โครงการ วงเงินงบประมาณ จำนวน ๗๒๖,๓๙๙,๓๐๐.๐๐ บาท ตามลำดับ

(๑) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โครงการที่ได้รับงบประมาณในการดำเนินการค่อนข้างสูง เช่น

- โครงการป้องกันรักษาป่า พัฒนาและเพิ่มพื้นที่สีเขียว (ป้องกันรักษาป่า พัฒนา และเพิ่มพื้นที่สีเขียว) (BR0601) โดยกรมป่าไม้ ได้รับงบประมาณ จำนวน ๙๗๒,๙๐๑,๔๐๐.๐๐ บาท (ใช้เงินจาก ๒ แหล่ง คือ เงินรายได้และขอรับการจัดสรรงบประมาณ ปี ๒๕๖๕)

- กิจกรรมฟื้นฟูพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่เสื่อมสภาพ (BR0601) โดย กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้รับงบประมาณ จำนวน ๕๙๔,๘๔๗,๙๐๐.๐๐บาท

- โครงการบริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบและเป็นธรรม (บริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบและเป็นธรรม) (BR0601) โดยกรมป่าไม้ ได้รับงบประมาณ จำนวน ๒๗๑,๒๔๖,๔๐๐.๐๐ บาท

- โครงการรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ (กิจกรรมป้องกันรักษาป่าแบบบูรณาการ) (BR0601) โดย กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้รับงบประมาณ จำนวน ๒๔๕,๐๕๔,๘๐๐.๐๐ บาท

(๒) ด้านเศรษฐกิจ แม้จะได้รับการจัดสรรวงเงินงบประมาณที่ค่อนข้างสูงเช่นกัน แต่มีความแตกต่างกับด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากด้านเศรษฐกิจจะมีจำนวนโครงการที่ได้รับงบประมาณ จำนวน ๖๕ โครงการ ซึ่งมากกว่าด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่มีจำนวน ๑๙ โครงการ สำหรับโครงการในด้านเศรษฐกิจที่มีวงเงินงบประมาณในการดำเนินการที่ค่อนข้างสูง เช่น โครงการผลิตบัณฑิตพันธุ์ใหม่ ประจำปี ๒๕๖๕ (BR0505) โดย สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้รับงบประมาณ จำนวน ๑,๐๓๐,๘๘๗,๕๐๐.๐๐ บาท เป็นต้น

๒) โครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อยที่สุด คือ ด้านกฎหมาย จำนวน ๑ โครงการ วงเงินงบประมาณ จำนวน ๕๑๔,๘๐๐.๐๐ บาท รองลงมา คือ ด้านพลังงาน จำนวน ๒ โครงการ วงเงินงบประมาณ จำนวน ๕,๓๓๘,๓๐๐.๐๐ บาท

และด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ จำนวน ๕ โครงการ วงเงินงบประมาณ จำนวน ๑๙,๑๔๒,๕๐๐.๐๐ บาท ตามลำดับ ซึ่งในด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบอาจด้วยเหตุเพราะมีจำนวนโครงการน้อย และมีหลายโครงการที่ใช้งบดำเนินงานของสำนักงาน ป.ป.ช. จึงปรากฏตัวเลขงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรค่อนข้างน้อย

อนึ่ง แม้ในด้านกระบวนการยุติธรรมจะมีโครงการเพียง จำนวน ๒ โครงการ แต่ได้รับงบประมาณถึง ๒๔๕,๑๒๘,๐๐๐.๐๐ บาท สาเหตุเนื่องจากเป็นงบประมาณในการดำเนินโครงการทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจ (ของงบประมาณผ่านสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม) และโครงการส่งเสริมการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของบุคคลมาใช้ในการปล่อยชั่วคราว ซึ่งเป็นโครงการที่ต้องใช้งบประมาณค่อนข้างสูง

๓) โครงการ/การดำเนินงานที่ส่งผลต่อการดำเนินกิจกรรม Big Rock ที่หน่วยรับงบประมาณเสนอขอรับงบประมาณ ในขั้นตอนการพิจารณาของสำนักงานงบประมาณ โดยภาพรวมสังเกตได้ว่า โครงการโดยส่วนใหญ่ได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อยกว่างบประมาณที่กำหนดไว้ตามแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ซึ่งอาจเป็นข้อจำกัดทางด้านงบประมาณ

๔) ด้วยข้อจำกัดทางด้านงบประมาณ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดลำดับความสำคัญของโครงการไว้ ๓ ระดับ (ดังที่กล่าวแล้วข้างต้น) แต่มีข้อสังเกตว่าการพิจารณาจัดสรรงบประมาณยังไม่ได้นำไปพิจารณาเท่าที่ควร โดยพบว่าโครงการที่มีความสำคัญระดับ ๓ ได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวนมาก ทำให้งบประมาณขาดการพิจารณาที่ทั่วถึงหรือกระจุกตัวในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) บางด้าน

๕) โครงการที่ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๗๕ โครงการ หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๐.๔๓ ของโครงการทั้งหมด ในบางโครงการหากมีความสำคัญก็อาจส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ภายในปี ๒๕๖๕ ได้ ซึ่งการไม่ได้รับการจัดสรรงบประมานนั้นอาจเกิดด้วยสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

(๑) การเสนอโครงการเพื่อขอรับงบประมาณไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ของสำนักงานงบประมาณ

(๒) การเสนอโครงการเพื่อขอรับงบประมาณในบางโครงการเป็นการนำเอาโครงการเดิมที่ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีก่อน ๆ มาเป็นฐานในการออกแบบโครงการหรือเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณใหม่ หรือบางโครงการสามารถที่จะดำเนินการโดยงบดำเนินงานของหน่วยรับงบประมาณได้อยู่แล้ว หรือบางหน่วยงานงบประมาณรายจ่ายปกติไม่เพียงพอต่อการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่เตรียมไว้ ก็จะนำไปบรรจุเป็นส่วนหนึ่งของแผนการปฏิรูปประเทศ เมื่อสำนักงานงบประมาณตรวจพิจารณาแล้วจึงอาจไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ

(๓) หน่วยรับงบประมาณเกิดความเข้าใจผิดคิดว่าเมื่อได้รับพิจารณาเป็นโครงการตามแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock แล้ว สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจะเป็นผู้เสนอขอรับงบประมาณให้ เช่น โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนอยู่ดีมีสุข (Happy CBT) โดย องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) (BR0502)

(๔) เมื่อสำนักงานงบประมาณพิจารณาคำขอรับงบประมาณแล้ว อาจเห็นว่าหน่วยรับงบประมาณยังขาดความพร้อมที่จะดำเนินการ จึงไม่พิจารณาจัดสรรงบประมาณให้

(๕) หน่วยรับงบประมาณจัดทำรายละเอียดโครงการไม่แล้วเสร็จจึงไม่สามารถเสนอคำขอรับงบประมาณได้ทันกรอบระยะเวลาตามปฏิทินงบประมาณ จึงต้องรอเพื่อที่จะเสนอในปีงบประมาณถัดไป เช่น แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ในกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๕ การพัฒนาศักยภาพคนเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (BR0505)

- โครงการ UP Skill-การพัฒนาหลักสูตรเพื่อเพิ่มทักษะด้านการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพสำหรับสังคมสูงวัย (Wellness Tourism for Senior Society) โดย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

- โครงการ การยกระดับเพื่อความเป็นผู้นำอาเซียนด้านการศึกษาและวิจัยเพื่อการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ Leveraging PSU Tourism Education and Research to Lead ASEAN โดย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

- โครงการ Up Skill โดยการอบรมความรู้ การพัฒนาเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการยุคใหม่ ให้มีทักษะความรู้ในการใช้ Smart Digital เพื่อการวางแผนการผลิตและการเข้าถึงตลาดทั้งในและต่างประเทศ โดยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

(๖) บางโครงการพึงได้รับแจ้งจากคณะกรรมการปฏิรูปด้านนั้น ๆ ว่ามีการเปลี่ยนแปลงหรือเสนอเพิ่มเติมในแผนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock จึงไม่สามารถเสนอของบประมาณได้ทัน

๖) โครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) โดยรวมยังขาดการพิจารณาในแง่ของ “หลักการบริหารเพื่อการเปลี่ยนแปลง (Change Management)” ที่ระบบงบประมาณรองรับต้องมีประสิทธิภาพ มีความยืดหยุ่นสูง และสามารถตอบสนองกับการบริหารเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารหน่วยงานได้อย่างทันท่วงที ปราศจากอุปสรรคในด้านระยะเวลา ซึ่งกระบวนการในระบบงบประมาณยังเป็นแบบเดิม ขาดความคิดเชิงสร้างสรรค์ในการออกแบบโครงการและกิจกรรม หรือสรรค์สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปหรือสร้างการเปลี่ยนแปลงในเชิงยุทธศาสตร์ บางหน่วยงานเสนอขอรับงบประมาณโดยเสนอโครงการที่เป็นลักษณะงานประจำที่ไม่สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีนัยสำคัญ

๗) ผลการเบิกจ่ายงบประมาณตามแผน ตามที่ปรากฏข้อมูลในระบบ eMENSCR ซึ่งเป็นข้อมูล ณ สิ้นสุดไตรมาส ๒ ของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยภาพรวมการเบิกจ่ายยังไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามแผนที่กำหนด ด้วยเหตุผลสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19)

๒.๒ ภาพรวมความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) จากการรายงานตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๒๗๐ (เดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔)

รายงานความคืบหน้ากิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้รวบรวมและประมวลผลข้อมูลการดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ จากหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ที่รายงานความคืบหน้าการดำเนินการรายกิจกรรม Big Rock ที่เกี่ยวข้องตามเป้าหมายย่อย (Milestone) ระดับความสำเร็จตามระยะเวลาแล้วเสร็จ ปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) โดยมีความคืบหน้าการดำเนินการของกิจกรรม Big Rock ตามแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ทั้ง ๑๓ ด้าน สรุปได้ตามตารางที่ ๔.๓

ตารางที่ ๔.๓ สรุปความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ทั้ง ๑๓ ด้าน ระดับกิจกรรม Big Rock (เดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔)

แผนการปฏิรูปประเทศ	จำนวนกิจกรรม	ความคืบหน้าในการดำเนินการ		
		เป็นไปตามแผน	ล่าช้ากว่าแผน	เร็วกว่าแผน
ด้านการเมือง	๕	๓	๒	-
ด้านบริหารราชการแผ่นดิน	๕	๕	-	-
ด้านกฎหมาย	๕	๓	๒	-
ด้านกระบวนการยุติธรรม	๕	๔	๑	-
ด้านเศรษฐกิจ	๕	๕	-	-
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๔	๔	-	-
ด้านสาธารณสุข	๕	๕	-	-
ด้านสื่อสารมวลชนเทคโนโลยีสารสนเทศ	๓	๓	-	-
ด้านสังคม	๕	๕	-	-
ด้านพลังงาน	๕	๕	-	-
ด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๕	๔	๑	-
ด้านการศึกษา	๕	๔	๑	-
ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนา	๕	๕	-	-

แผนการปฏิรูปประเทศ	จำนวน กิจกรรม	ความคืบหน้าในการดำเนินการ		
		เป็นไปตาม แผน	ล่าช้ากว่า แผน	เร็วกว่าแผน
ทรัพยากรมนุษย์				
รวม	๖๒	๕๕	๗	๐

ที่มา : รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญฯ (เดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔)

จากตารางสรุปความคืบหน้าดังกล่าวข้างต้น เป็นการสรุปผลในระดับกิจกรรม Big Rock จำนวน ๖๒ กิจกรรม ตามแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) แต่ละด้าน จำนวน ๑๓ ด้าน ซึ่งโดยภาพรวมส่วนใหญ่จะมีความคืบหน้าการดำเนินการของกิจกรรม จ ก ร ร ม Big Rock ที่เป็นไปตามแผนเกือบจะทั้งหมด เช่นเดียวกับการรายงานในรอบเดือนกรกฎาคม – กันยายน ๒๕๖๔ คือ ด้านที่กิจกรรม Big Rock ดำเนินการเป็นไปตามแผนทั้งหมด (ไม่มีกิจกรรม Big Rock ที่ล่าช้ากว่าแผน) จำนวน ๘ ด้าน ได้แก่

- ๑) ด้านบริหารราชการแผ่นดิน
- ๒) ด้านเศรษฐกิจ
- ๓) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๔) ด้านสาธารณสุข
- ๕) ด้านสื่อสารมวลชนเทคโนโลยีสารสนเทศ
- ๖) ด้านสังคม
- ๗) ด้านพลังงาน
- ๘) ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ทั้งนี้ มีความแตกต่างจากการรายงานรอบเดือนกรกฎาคม – กันยายน ๒๕๖๔ เล็กน้อย คือ เดิมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะไม่อยู่ในส่วนของด้านที่มีความคืบหน้าการดำเนินการของกิจกรรม Big Rock ที่เป็นไปตามแผนทั้งหมด แต่ในรอบการรายงานรอบนี้ได้พัฒนาขึ้นไปอยู่ในส่วนของด้านที่กิจกรรม Big Rock ได้ดำเนินการเป็นไปตามแผนทั้งหมด ขณะเดียวกันในด้านการศึกษาเดิมจะอยู่ในส่วนของด้านที่มีความคืบหน้าการดำเนินการของกิจกรรม Big Rock ที่เป็นไปตามแผนทั้งหมด แต่ในรอบการรายงานรอบนี้ได้ตกไปอยู่ในส่วนที่ความคืบหน้าการดำเนินการของกิจกรรม Big Rock ที่ยังไม่เป็นไปตามแผนทั้งหมด

ส่วนภาพรวมความคืบหน้าระดับกิจกรรม Big Rock ทั้ง ๖๒ กิจกรรม พบว่า มีกิจกรรมที่ดำเนินการเป็นไปตามแผน จำนวน ๕๕ กิจกรรม กิจกรรมที่ดำเนินการล่าช้ากว่าแผน จำนวน ๗ กิจกรรม (รอบที่แล้วเป็นไปตามแผน จำนวน ๕๔ กิจกรรม กิจกรรมที่ล่าช้ากว่าแผน จำนวน ๘ กิจกรรม) ปรากฏตามตารางที่ ๔

ตารางที่ ๔.๔ แสดงกิจกรรมที่ดำเนินการล่าช้ากว่าแผน (จำนวน ๗ กิจกรรม)

ลำดับ	เป้าหมายย่อยที่ล่าช้า	รหัส	โครงการที่เกี่ยวข้องหรือได้รับงบประมาณในปีงบประมาณ ๒๕๖๕	งบประมาณ	ความคืบหน้า
BR๐๑ ด้านการเมือง					
๑	กิจกรรมฯ ที่ ๓ : การสร้างควมสามัคคีปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ - MS1 เตรียมความพร้อมในการดำเนินโครงการการสร้างควมสามัคคีปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ - MS2 มีชุดความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและการสร้างควมสามัคคีปรองดอง	BR010 3	โครงการสร้างการรับรู้เพื่อให้เกิดควมสามัคคีปรองดองของคนในชาติ	๔,๙๙๙,๘๐๐	- สำนักงาน ป.ย.ป. อยู่ระหว่างศึกษาความเป็นมาของสภาพปัญหาของความขัดแย้งจากกรณีศึกษาทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งรวมทั้ง ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาความขัดแย้งและการสร้างควมปรองดอง - สำนักงาน ป.ย.ป. ได้เริ่มดำเนินโครงการภายใต้กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การสร้างควมสามัคคีปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติแล้ว ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการศึกษารวบรวมข้อมูลทางประวัติศาสตร์ และเหตุการณ์ทางการเมืองที่เป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลให้เกิดความขัดแย้ง
๒	กิจกรรมฯ ที่ ๕ : การปรับปรุงโครงสร้างและเนื้อหาของรัฐธรรมนูญเพื่อการ	BR010 5	ผลิตสื่อการปรับปรุงโครงสร้างและเนื้อหาของรัฐธรรมนูญเพื่อการปฏิรูป	๒,๓๙๔,๔๐๐	สถาบันพระปกเกล้าอยู่ระหว่างดำเนินการโครงการวิจัยกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญ" และ "โครงการวิจัยออกแบบและจัดทำชุดความรู้สำหรับการ
		BR010 5	จัดเวทีรับฟังความเห็นการปรับปรุงโครงสร้าง	๒,๐๗๙,๘๐๐	

ลำดับ	เป้าหมายย่อยที่ ล่าช้า	รหัส	โครงการที่เกี่ยวข้อง หรือ ได้รับงบประมาณ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๕	งบประมาณ	ความคืบหน้า
	ปฏิรูป - MS1 มีชุดความรู้ โครงสร้าง เนื้อหา และกระบวนการร่าง รัฐธรรมนูญ เพื่อการ ปฏิรูปประเทศ		และเนื้อหาของ รัฐธรรมนูญเพื่อการ ปฏิรูป		ยกร่างรัฐธรรมนูญ"
		BR010 5	อบรมวิทยากร กระบวนการรับฟัง ความเห็นการปรับปรุง โครงสร้างและเนื้อหา ของรัฐธรรมนูญเพื่อการ ปฏิรูป	๔,๘๑๗,๗๐๐	
BR๐๓ ด้านกฎหมาย					
๓	กิจกรรมฯ ที่ ๒ : จัดให้มีกลไกทาง กฎหมายเพื่อให้มี การพิจารณา ปรับเปลี่ยนโทษ ทางอาญาที่ไม่ใช่ ความผิด ร้ายแรงให้เป็นโทษ ปรับเป็นพินัย เพื่อ ลดผลกระทบต่อ สิทธิและเสรีภาพ ของประชาชน - MS๑ เสนอร่าง พระราชบัญญัติว่า ด้วยโทษปรับเป็น พินัย พ.ศ. ต่อ รัฐสภา (หมายเหตุ : ขั้นตอนการจัดทำ ร่าง พ.ร.บ. ดำเนินการไปแล้ว ก่อนหน้านี้)	BR030 2	จัดให้มีกลไกทาง กฎหมายเพื่อให้มีการ พิจารณาปรับเปลี่ยนโทษ ทางอาญาที่ไม่ใช่ ความผิดร้ายแรงให้เป็น โทษปรับเป็นพินัย เพื่อ ลดผลกระทบต่อสิทธิ และเสรีภาพของ ประชาชน	-	คณะอนุกรรมการศึกษาและ ปรับปรุงกฎหมายที่กำหนด โทษทางอาญาได้ศึกษา วิเคราะห์กฎหมายเสร็จ และ บรรจุรายชื่อกฎหมายที่ สามารถเปลี่ยนโทษอาญา เป็นโทษปรับเป็นพินัย จำนวน ๒๑๒ ฉบับ แแนบ ท้ายร่างพระราชบัญญัติโทษ ปรับ เป็นพินัย พ.ศ. โดย กฎหมายทั้ง ๒๑๒ ฉบับ จะ ได้รับการแก้ไขตาม หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในร่าง พระราชบัญญัติโทษปรับ เป็นพินัย พ.ศ. ซึ่งขณะนี้ ร่างพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว อยู่ระหว่างการ พิจารณาของรัฐสภา
๔	กิจกรรมฯ ที่ ๕ : จัดทำประมวล กฎหมายเพื่อ	BR030 5	การจัดทำประมวล กฎหมายที่สำคัญเพื่อเป็น ตัวอย่าง	๕๑๔,๘๐๐	ตามแผนจะเริ่มดำเนินการ ในเดือนมกราคม ๒๕๖๕

ลำดับ	เป้าหมายย่อยที่ ล่าช้า	รหัส	โครงการที่เกี่ยวข้อง หรือ ได้รับงบประมาณ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๕	งบประมาณ	ความคืบหน้า
	รวบรวมกฎหมาย เรื่องเดียวกันไว้ ด้วยกันเพื่อความ สะดวกในการ ใช้งาน - MS1 เสนอร่าง พระราชบัญญัติว่า ด้วยการจัดทำ ประมวลกฎหมาย และกฎเพื่อให้ ประชาชนเข้าถึงได้ โดยสะดวก พ.ศ. ต่อรัฐสภา - MS2 เสนอ แผนงานหรือ โครงการเกี่ยวกับ การรวบรวม กฎหมายและการ จัดทำประมวล กฎหมายและกฎต่อ คณะรัฐมนตรี - MS3 จัดทำ ประมวลกฎหมายที่ สำคัญเพื่อเป็น ตัวอย่าง				
BR๐๔ ด้านกระบวนการยุติธรรม					
๕	กิจกรรมฯ ที่ ๓ : การจัดทำ ทนายความอาสา ประจำสถานีตำรวจ ให้ครบทุกสถานีทั่ว ประเทศ - MS1 ขยายผลให้มี ทนายความให้ คำปรึกษาในสถานี	BR040 3	โครงการทนายความ อาสาประจำสถานีตำรวจ	๗๗,๑๒๘,๐๐๐	สภาพทนายความได้ ดำเนินการยื่นขอรับ งบประมาณรายจ่ายงบกลาง แล้ว แต่ไม่ได้รับการจัดสรร งบประมาณดำเนินการ / ได้ ขอรับงบประมาณผ่าน สำนักงานปลัดกระทรวง ยุติธรรม ปัจจุบันมีทนายความอาสา

ลำดับ	เป้าหมายย่อยที่ ล่าช้า	รหัส	โครงการที่เกี่ยวข้อง หรือ ได้รับงบประมาณ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๕	งบประมาณ	ความคืบหน้า
	ตำรวจ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๕๐ ของ สถานีตำรวจทั่ว ประเทศ				ประจำสถานีตำรวจทั้งสิ้น ๒๐๓ สถานี จากสถานี ตำรวจ ๑,๔๘๒ สถานี
BR๑๑ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ					
๖	กิจกรรมฯ ที่ ๒ : การพัฒนาการ เข้าถึงข้อมูล ข่าวสารและระบบ คุ้มครองผู้แจ้ง เบาะแสการทุจริตที่มี ประสิทธิภาพ - MS1 ประชาชนใน วงกว้างสามารถ เข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ได้โดยสะดวกผ่าน การผลักดันการออก กฎหมายว่าด้วย ข้อมูลข่าวสาร สาธารณะที่ ประชาชนควรได้รับ ทราบข้อมูลข่าวสาร โดยไม่ต้องร้องขอ และหน่วยงาน ภาครัฐต้องเปิดเผย ข้อมูลในกรอบ ครองผ่านดิจิทัล แพลตฟอร์ม	BR110 2	โครงการศึกษาและ พัฒนากฎหมายเพื่อสร้าง มาตรการและกลไกใน การบังคับใช้กฎหมาย การป้องกันการถูก ดำเนินคดี และหลักคิด การจัดทำร่างกฎหมาย ป้องกันการถูกฟ้อง คดีอาญา (การฟ้องเพื่อ ปิดปาก Anti-SLAPP Law) เพื่อจัดทำร่าง พระราชบัญญัติและ แนวทางคุ้มครองสิทธิ พยานตามแผนปฏิรูป ประเทศ	๑,๐๘๐,๐๐๐	อยู่ระหว่างดำเนินการตาม แผนฯ โดยในช่วงที่ผ่านมาผลการ ดำเนินการ MS ๑.๑ ผลักดันการออก กฎหมายข้อมูลสาธารณะที่ ประชาชนสามารถ เข้าถึงได้ง่ายโดยไม่ต้องร้อง ขอ MS ๑.๒ หน่วยงานภาครัฐ เปิดเผยข้อมูลอย่างครบถ้วน บนระบบดิจิทัล แพลตฟอร์ม เพื่อประชาชน และสื่อมวลชนสามารถเข้าดู และตรวจสอบได้ ง่ายทางอินเทอร์เน็ต ศูนย์กลางข้อมูลเปิด ภาครัฐ และส่งเสริมการ เปิดเผยและใช้ประโยชน์จาก ข้อมูล มีการการจัดหา เครื่องมือเพื่อการจัดการ ข้อมูลภาครัฐด้วย New Technology (Data Management Tools) ได้มี การพัฒนาระบบการ เชื่อมโยงข้อมูลเปิดแบบ อัตโนมัติ (Auto Upload) เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลเปิด ของหน่วยงานภาครัฐมายัง ศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ data.go.th

ลำดับ	เป้าหมายย่อยที่ ล่าช้า	รหัส	โครงการที่เกี่ยวข้อง หรือ ได้รับงบประมาณ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๕	งบประมาณ	ความคืบหน้า
BR๑๒ ด้านการศึกษา					
๗	กิจกรรมฯ ที่ ๔ : การจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีและ ระบบอื่น ๆ ที่เน้น การฝึกปฏิบัติอย่าง เต็มรูปแบบนำไปสู่ การจ้างงานและการ สร้างงาน - MS1 พัฒนาระบบ ความร่วมมือการจัด อาชีวศึกษาระบบทวิ ภาคีและระบบอื่น ๆ ที่เน้นการฝึกปฏิบัติ อย่างเต็มรูป	BR ๑๒๐๔	-	-	๑. โครงการขยายและ ยกระดับการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สู่คุณภาพมาตรฐาน กิจกรรมหลัก (๑) การส่งเสริมการ ขับเคลื่อนการบริหารจัดการ ความร่วมมือในอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีให้มีคุณภาพ โดยใช้พื้นที่เป็นฐาน - อยู่ระหว่างดำเนินการ พัฒนา (๒) การบริหารจัดการเพื่อ เพิ่มประสิทธิภาพการ ขับเคลื่อนการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้ เป็นไปตามนโยบาย - อยู่ระหว่างดำเนินการ ๒. โครงการพัฒนา สมรรถนะครูให้มีความเป็น เลิศและเชี่ยวชาญเฉพาะ (Excellent Teacher) กิจกรรมหลัก (๑) พัฒนาสมรรถนะที่ ทันสมัยตามมาตรฐานอาชีพ โดย สำนักพัฒนา สมรรถนะครูและบุคลากร อาชีวศึกษา - ยังไม่ได้ดำเนินการ (๒) พัฒนาครูฝึกในสถาน ประกอบการ โดย ศูนย์ อาชีวศึกษาทวิภาคี - อยู่ระหว่างดำเนินการ พัฒนาครูฝึกในสถาน ประกอบการ ๓. โครงการจัดการศึกษา

ลำดับ	เป้าหมายย่อยที่ ล่าช้า	รหัส	โครงการที่เกี่ยวข้อง หรือ ได้รับงบประมาณ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๕	งบประมาณ	ความคืบหน้า
					เรียนร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและ มัธยมศึกษา ตอนปลาย (ทวิศึกษา) - ยังไม่ได้ดำเนินการ

ที่มา : รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญฯ (เดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔)

เมื่อพิจารณาจากกิจกรรมที่ดำเนินการล่าช้ากว่าแผน จำนวน ๗ กิจกรรม ข้างต้น พบว่ามีกิจกรรมที่อาจเกี่ยวข้องกับปัญหาด้านงบประมาณ ๒ กิจกรรม คือ กิจกรรมตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (BR04) กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๓ : การจัดหาทุนนายความอาสาประจำสถานีตำรวจให้ครบทุกสถานีทั่วประเทศ (MS1 ขยายผลให้มีนายความให้คำปรึกษาในสถานีตำรวจไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของสถานีตำรวจทั่วประเทศ) และกิจกรรมตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (BR12) กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๔ : การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและระบบอื่น ๆ ที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบนำไปสู่การจ้างงานและการสร้างงาน (MS1 พัฒนาระบบความร่วมมือการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและระบบอื่น ๆ ที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ)

๑) โครงการนายความอาสาประจำสถานีตำรวจ

การดำเนินการในปี ๒๕๖๕ ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และสภานายความได้ดำเนินการยื่นขอรับงบประมาณรายจ่ายงบกลางแล้ว แต่ไม่ได้รับการจัดสรร แต่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม จำนวน ๗๗,๑๒๘,๐๐๐ บาท เพื่อดำเนินการ ซึ่งปัจจุบันจัดหา นายความอาสาประจำสถานีตำรวจแล้ว จำนวน ๒๐๓ สถานี จากสถานีตำรวจ จำนวน ๑,๔๘๒ สถานี คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖๙ ซึ่งยังต่ำกว่าเป้าหมายในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่กำหนดไว้ร้อยละ ๕๐ ของสถานีตำรวจทั่วประเทศค่อนข้างมาก

๒) แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (BR12) กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๔ : การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและระบบอื่น ๆ ที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบนำไปสู่การจ้างงานและการสร้างงาน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ยังไม่มีโครงการที่เสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณเพื่อตอบสนองเป้าหมายย่อย MS1 พัฒนาระบบความร่วมมือการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและระบบอื่น ๆ

ที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มรูป โดยพบว่า โครงการโดยส่วนใหญ่อยู่ในระหว่างดำเนินการ และบางโครงการยังไม่เริ่มดำเนินการ

๓. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

๓.๑ เมื่อพิจารณาข้อมูลโครงการ/การดำเนินงานที่ส่งผลต่อการดำเนินกิจกรรม Big Rock ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๓๖๗ โครงการ จะมีโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๒๐๘ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๖๗ ของโครงการทั้งหมด ส่วนโครงการที่ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณมีจำนวน ๗๕ โครงการ หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๐.๔๓ ของโครงการทั้งหมด และอีกโครงการส่วนหนึ่งยังไม่ปรากฏข้อมูลที่ชัดเจน ซึ่งเมื่อพิจารณาในแง่ของงบประมาณ ถือว่าได้รับการจัดสรรเพื่อดำเนินการตามแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ค่อนข้างน้อย และงบประมาณในหลายโครงการได้รับน้อยกว่าที่กำหนดไว้ในแผนตามแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ทำให้ต้องปรับแผนหรือตัวชี้วัด จึงอาจส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในปี ๒๕๖๕ ได้ ดังนั้น หน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการกำกับติดตาม และหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบหลัก หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ จึงต้องพิจารณาทบทวนกระบวนการดำเนินงาน และกำกับติดตามอย่างใกล้ชิด หรือแก้ไขปัญหาในชั้นการบริหารงบประมาณเพื่อให้โครงการบางโครงการที่มีผลต่อการบรรลุเป้าหมายได้อย่างชัดเจนสามารถดำเนินการต่อไปได้และบรรลุเป้าหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด

๓.๒ การเสนอโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) เพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการ ควรนำ “**หลักการบริหารเพื่อการเปลี่ยนแปลง (Change Management)**” ที่ระบบงบประมาณรองรับต้องมีประสิทธิภาพ มีความยืดหยุ่นสูง และสามารถตอบสนองกับการบริหารเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารหน่วยงานได้อย่างทันทั่วทั้งที่ มาพิจารณาประกอบด้วย เนื่องจากกระบวนการในระบบงบประมาณในปัจจุบันยังเป็นแบบเดิม ยังขาดความคิดเชิงสร้างสรรค์ในการออกแบบโครงการและกิจกรรม หรือสรรค์สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปหรือสร้างการเปลี่ยนแปลงในเชิงยุทธศาสตร์ บางหน่วยงานเสนอขอรับงบประมาณโดยเสนอโครงการที่เป็นลักษณะงานประจำที่ไม่สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีนัยสำคัญ

๓.๓ การพิจารณาจัดสรรงบประมาณของสำนักงบประมาณ ควรพิจารณาโครงการตามแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ที่ได้จัดลำดับความสำคัญ (ลำดับความสำคัญ ๓ ระดับ) ไว้แล้วเป็นความสำคัญต้น ๆ และเมื่อพิจารณางบประมาณให้กับแผนการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านแล้ว ควรพิจารณาทบทวนหรือหารือกับสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติอีกครั้ง เพื่อให้งบประมาณถูกจัดสรรให้กับแผนการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านอย่างทั่วถึงไม่กระจุกตัว

๓.๔ การจัดหาทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจให้ครบทุกสถานีทั่วประเทศ โดยการขยายผลให้มีทนายความให้คำปรึกษาในสถานีตำรวจ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของสถานีตำรวจทั่วประเทศ ผ่านโครงการทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจ (BR0403) ซึ่งดำเนินการได้เพียง ๒๐๓ สถานี หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖๙ จากสถานีตำรวจทั้งหมด จำนวน ๑,๔๘๒ สถานี การดำเนินการมีความล่าช้ากว่าแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock เนื่องจากติดขัดด้านงบประมาณในการสนับสนุน ซึ่งการดำเนินการในเรื่องนี้ค่อนข้างเป็นภาระทางด้านงบประมาณที่มีผลผูกพันไปในอนาคต ดังนั้น อาจต้องมีการปรับค่าเป้าหมายใหม่ให้เหมาะสมกับงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด หรือใช้วิธีการอื่นใดที่ไม่จำเป็นต้องเป็นภาระด้านงบประมาณ เพื่อให้การดำเนินการสามารถดำเนินการต่อไปได้ หรือหากจำเป็นต้องใช้งบประมาณ งบประมาณบางส่วนอาจจะขอรับการสนับสนุนจากแหล่งเงินอื่น และในส่วนที่จะเสนอขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ สภาทนายความในพระบรมราชูปถัมภ์ ในฐานะหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักจำเป็นต้องเข้าไปเป็นหน่วยรับงบประมาณโดยตรง และขอรับคำแนะนำจากสำนักงานงบประมาณถึงเงื่อนไขในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณอย่างใกล้ชิด และวางแผนดำเนินการไว้ล่วงหน้าก่อนเข้าสู่กระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณตามกรอบเวลาปฏิทินงบประมาณของแต่ละปี

๓.๕ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติควรมีการพิจารณาทบทวนเพื่อจัดลำดับความสำคัญของโครงการที่ต้องดำเนินการตามแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock แต่ยังไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณสนับสนุน โดยเฉพาะหากพบว่าโครงการใดเป็นการนำโครงการเดิมที่ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีก่อน ๆ แต่นำมาเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณอีก อาจจะต้องพิจารณาให้ความสำคัญเป็นลำดับรองหรือตัดออกไปก่อน แต่หากโครงการใดพิจารณาแล้วมีความสำคัญ จำเป็นจะต้องประสานไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบให้ดำเนินการปรับปรุงโครงการเพื่อให้ตรงกับเงื่อนไขหรือหลักเกณฑ์ในการพิจารณางบประมาณของสำนักงานงบประมาณ โดยเฉพาะบางโครงการพบว่า การที่ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ นั้น เนื่องจากหน่วยงานเกิดความเข้าใจผิดคิดว่า เมื่อเป็นโครงการตามแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock แล้ว สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจะเป็นผู้เสนอคำขอรับงบประมาณให้ ทำให้ขาดโอกาสในการได้รับการสนับสนุนงบประมาณ และเป็นเหตุให้การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) เกิดความล่าช้า

๓.๖ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติอาจต้องพิจารณาโครงการที่ต้องดำเนินการตามแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ที่ตกค้างไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ แต่ยังคงมีความสำคัญที่จะต้องดำเนินการต่อเนื่องให้บรรลุเป้าหมาย จะต้องหาแนวทางในปรับแผน เช่น อาจนำไปบรรจุไว้ใน ๑๓ หมายเหตุ ตาม (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ แล้วประสานไปยังหน่วยงานเพื่อให้จัดทำคำของบประมาณต่อไป เป็นต้น

คณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ
และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ วุฒิสภา

รายนามคณะผู้รับผิดชอบในการจัดทำรายงาน

สรุปผลการรายงานการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำ
และดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (สำนักงานกรรมการ ๓)

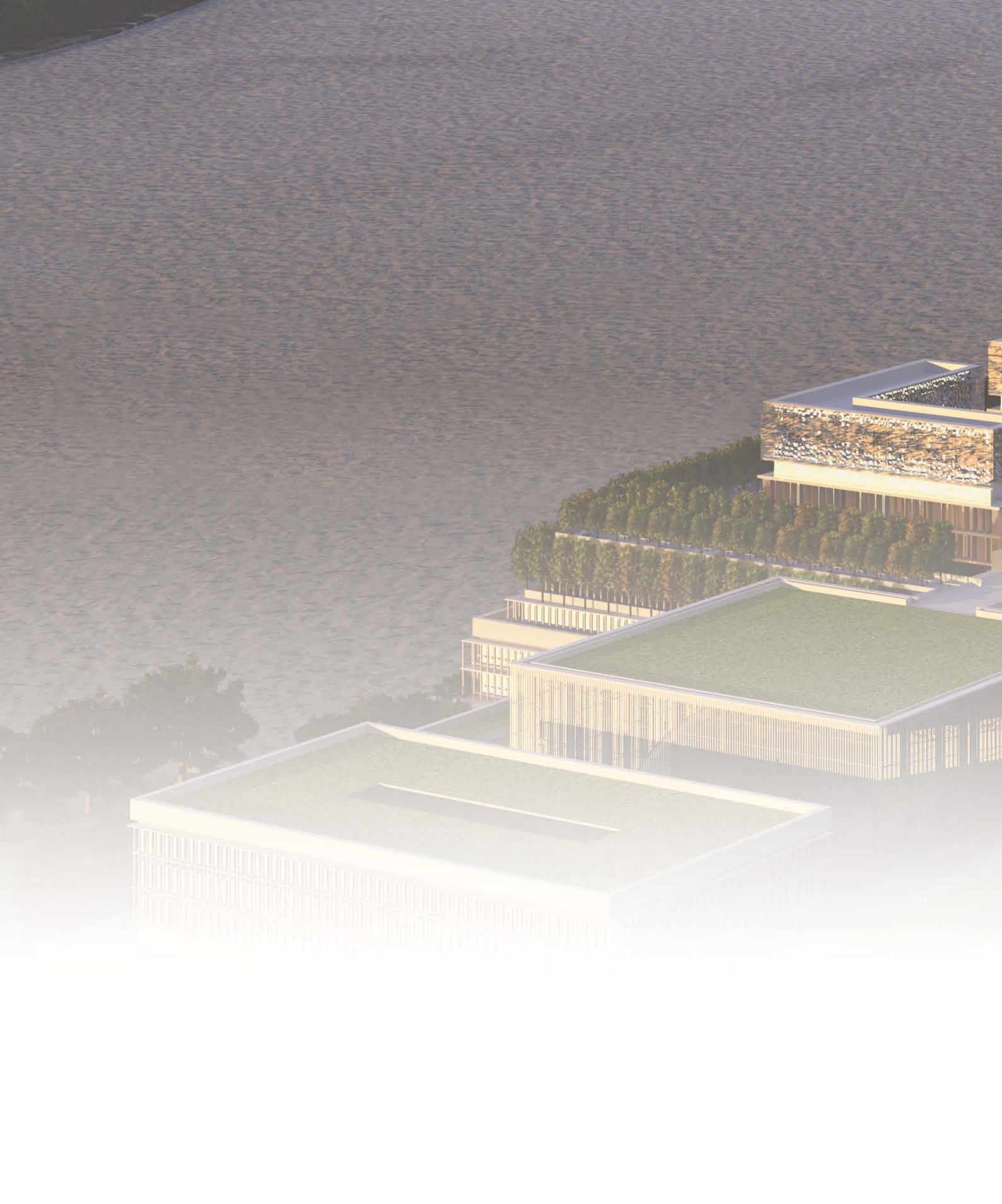
๑. นายต้นพงศ์ ตั้งเต็มทอง	รองเลขาธิการวุฒิสภา
๒. นางสาวจิรวิน คะประสิทธิ์	ปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง กำกับดูแลการปฏิบัติราชการกลุ่มงานคณะกรรมการวิสามัญ ๖
๓. นายอลนกรณ์ คำด้วง	ปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สอง วิทยาการเชี่ยวชาญ
๔. นายอุดร พันธุมิตร	วิทยาการชำนาญการพิเศษ
๕. นางสาวปาริชาติ ภาคสิม	วิทยาการชำนาญการ
๖. นางสาวพรพนา ปาเฉย	นิติกรชำนาญการ
๗. นางปิยาภา ชระธีระคุปต์	นิติกรชำนาญการ
๘. นางสาวลักษณันรี ไชยเดช	วิทยาการชำนาญการ
๙. นางสาวอมรรัตน์ อินนุมาตร	นิติกรปฏิบัติการ
๑๐. นางนันทิดา ศิริธนานุกุลวงศ์	นิติกรปฏิบัติการ
๑๑. นางสาวภัทราพร มูณี	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๑๒. นายพีรวัฒน์ คงเป็นไทย	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๑๓. นางสาวจารุณี นันชนะ	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
๑๔. นางสาวพัชรินทร์ ประไพ	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
๑๕. นางสาววิไลวรรณ เรืองอุไร	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
๑๖. นางสาวศิรินทรา วานานวงศ์	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
๑๗. นางสาวแคลิยา เนาว์พิมาย	นักวิชาการสนับสนุนงานวิชาการ
๑๘. นายธนภัทร์ พิมพ่วงค์	นักวิชาการสนับสนุนงานวิชาการ
๑๙. นายธนวัฒน์ วงศ์มี	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
๒๐. นางสาวณัฐรดา ศรีสวัสดิ์	เจ้าหน้าที่ธุรการ

ฝ่ายวิชาการสนับสนุนคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำ
และดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

กลุ่มงานวิจัยและข้อมูล สำนักวิชาการ

๑. นางสาวชลธิชา มีแสง	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ
๒. นายประธาน ทิพย์กะลิน	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานวิจัยและข้อมูล
๓. นายณัฐกิตติ์ ปัทมะ	วิทยากรเชี่ยวชาญ
๔. นางสาวเรไร ลำเจียก	วิทยากรชำนาญการพิเศษ
๕. นางสาวศิริวรรณ มนอัคระผดุง	วิทยากรชำนาญการพิเศษ
๖. นางสาวมาณิกา จันทาโกล	วิทยากรชำนาญการพิเศษ
๗. นางสาววิกานดา วรรณวิเศษ	วิทยากรชำนาญการ
๘. นางสาวศุภิฎฐา ธารรัตน์สุวรรณ	วิทยากรชำนาญการ
๙. นางสาวมัทยา ศรีพนา	วิทยากรชำนาญการ
๑๐. นางสาวสาคร ศรีมุข	วิทยากรชำนาญการ
๑๑. นางสาวแสงจันทร์ มาน้อย	วิทยากรชำนาญการ
๑๒. นางสาวรินรดา วงษ์ศรีเผือก	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
๑๓. นางสาวนิจวรรณ โปยขุนทด	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
๑๔. นางสาวน้ำทิพย์ ตั้งไตรรัตน์	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
๑๕. นางสาวสุวรรณา สุพงษ์	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่สำนักกรรมการ ๓ โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๓๘

ออกแบบและพิมพ์ที่
สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๔๔๑๕, ๐ ๒๘๓๑ ๔๔๖๖,
๐ ๒๘๓๑ ๔๔๗๒, ๐ ๒๘๓๑ ๔๔๗๖

